

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
กรณีศึกษา : โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ
(สวนสันติชัยปราการ)

A STUDY AND DEVELOPMENT OF SPECIAL COMMUNITY PARK
CASE STUDY : PHRA SUMERU FORTRESS PROJECT
(SANTICHAH PHRA KARN PARK)

ภพ.
(ค8540
2548

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี 27 ส.ย. 2549

b. 11502320
i.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ ISBN 974-15-1617-7 นี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A STUDY AND DEVELOPMENT OF SPECIAL COMMUNITY PARK
CASE STUDY : PHRA SUMERU FORTRESS PROJECT
(SANTICHAH PHRA KARN PARK)

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF MASTER OF
INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2005

ISBN 974-15-1617-7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2005

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ กรณีศึกษา : โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)
นักศึกษา	นายสุรศักดิ์ ภูวะปัจฉิม
รหัสนักศึกษา	43064047
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2548
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นำเสนอถึงการศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ กรณีศึกษา : โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ซึ่งสวนดังกล่าวนี้เป็นส่วนที่มีแนวโน้มในการตอบรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านกายภาพ พฤติกรรมการใช้ประโยชน์และจิตใจ รวมถึงการส่งเสริมทางด้านสถาปัตยกรรม การอนุรักษ์โบราณสถาน และเผยแพร่วัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

การวิจัยนี้ได้มุ่งศึกษารูปแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของสวนและผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เพื่อศึกษาแนวความคิดในการออกแบบของผู้ออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ) และเพื่อศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มสถาปนิกแกนนำสำคัญ ในด้านแนวคิดทางรูปแบบของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะและสวนสาธารณะในระดับใกล้เคียง ให้เหมาะสมต่อไปในอนาคต

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะทางกายภาพทั่วไปของสวนดังกล่าว จากการสำรวจ และกลุ่มผู้ใช้สวนจากการสอบถามและการสังเกต ตลอดจนแนวความคิดของผู้ออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆจากการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาแนวทางและแนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลของการวิจัย พบว่าลักษณะทางกายภาพของสวนและผู้ใช้สวนดังกล่าวเดิมทีเดียวได้ออกแบบเพื่อรองรับคนในพื้นที่ เพื่อการออกกำลังกายและพักผ่อน แต่ผลจากการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้นั้นจะเห็นได้ว่า สัดส่วนของผู้ที่เข้ามาใช้สวนนั้น มีประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาใช้บริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีความพึงพอใจของสวนในลักษณะที่แตกต่างจากสวนทั่วไป คือ มีลักษณะของโบราณสถานและกิจกรรมที่เผยแพร่วัฒนธรรมและรูปแบบ การออกกำลังกายที่ต่างจากที่อื่น และลักษณะของผู้ใช้นั้นจะมีผู้เข้ามาใช้ช่วงเช้ามากและช่วงเย็นมากที่สุดโดยสวนจะมีผู้เข้ามาใช้หมุนเวียนทั้งวันในลักษณะหนาแน่น โดยเฉพาะช่วงวันหยุดและเทศกาลต่างๆ ปัญหาของสวนหลัก ๆ ก็มีอยู่หลายประเด็น ในเรื่องของที่จอดรถ พื้นที่จอดรถดังกล่าวไม่เพียงพอ รวมถึง บริเวณสนามกีฬา, พักผ่อน และร้านอาหาร ซึ่งทำให้สวนต้องใช้พื้นที่อื่น ๆ ภายในสวนแทน ทำให้เกิดปัญหาความไม่สะอาด และไม่เป็นระเบียบภายในสวน รวมถึงปัญหาการไม่สงบภายในสวนในบริเวณพื้นที่พักผ่อนโดยรอบของสวน ส่วนด้านแนวความคิดและข้อเสนอแนะของผู้ที่เข้ามาใช้สวนนั้น ผู้ใช้ขอให้มีโบราณสถานในพื้นที่แห่งใหม่หากมีการสร้างสวนอีก รวมถึงพิพิธภัณฑ์หรือพื้นที่พักผ่อนบริเวณริมน้ำรวมถึงสาธารณูปโภค ต่างๆ ที่จำเป็นเช่น ห้องน้ำ พื้นที่รับประทานอาหาร และจอดรถ

ทางด้านแนวความคิดของผู้ออกแบบสวนและผู้ทรงคุณวุฒิคือ สวนจะต้องรองรับผู้ใช้ได้ทุกกลุ่ม คือ ต้องสามารถรองรับได้ทั้งทางด้านร่างกาย คือในเรื่อง ความพอเพียง ทั้งทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และพื้นที่ออกกำลังกายรวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ส่วนอีกด้านคือทางด้านจิตใจ คือเรื่องของความสวยงามทั้งทางด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศ โดยต้องคำนึงถึง เรื่องของ Passive และ Active การสร้างเอกลักษณ์ของสวนให้เกิดขึ้นชัดเจน โดยต้องคำนึงถึงผู้ใช้ และการอนุรักษ์โบราณสถานและการออกแบบต้องกลมกลืนทางด้านสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

ผลสรุปของการวิจัย สามารถนำไปกำหนดแนวความคิดและองค์ประกอบทางด้านสถาปัตยกรรม เพื่อการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะที่สามารถตอบสนองผู้ใช้ และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	A Study and Development of Special Community Park. Case Study : Phra Sumeru Fortress project (Santichai Phra Karn Park)
Student	Mr. Surasak Puvapatchim
Student ID.	43064047
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2005
Thesis Advisor	Assist.Prof. Surasak Kangkhao
Thesis Co-Advisor	Assist.Prof.Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The content of this Thesis present for a study and development of special community park. Case study : Phrasumeru Fortress project (Santichaiphra karn Park) Project that this park which is accepted both of physical and psychology from the city people including to support Architecture, conserve the ancient places and propagate Thai culture to visitors both of Thais and foreigners.

The research has ensured to study the characteristic of Special Community Park and the objectives are as: to study about the physical of it and visitor groups, To survey the ideas of designer who created Santichaiprakarn Park and the Associate of Thai architect members about concept of design for special community park which to suggest the information about concept design for create special community park and others types of park in the future.

The researcher has studied the park's physical characteristic by surveying and observing from visitors including interview designers and professors to keep information for analysis style and concept of designing special community park next time.

After researching, we found from the past, the physical characteristic of this park which designs to support only nearby people for theirs community activities as exercise and relax. As analysis results, many proportional comers are from residents' and

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้การบังคับของกฎหมายลิขสิทธิ์และข้อมูลที่มีอยู่ในนี้เป็นการคัดลอกโดยไม่หวังกำไร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

foreigners. Because of they are satisfaction that it combines both of the old city area and Thai culture to create the park with Thai-style pavilion that is difference from another. Almost visitors usually go there all day but it is crowded in the morning and evening especially on weekend and holiday. The main problems: which found that not enough car parking areas, arena area, relaxing areas and restaurants so the most of them use others area in the park instead. Accordingly, it seems to become problems about tidy and regulations thought noise pollution around the park. Some ideas from visitors, they need more the old city area to create park likes Santichaiprakarn and has the museum or the riverside relaxing area with a public utility such as restrooms, picnic area and car parking.

The ideas from designers and professors, the park must be support all physical and psychology needs as a public benefit and utility although in the arena or exercise area must have equipment or facility and nearby the waterside park should have the tourist attraction likes beautiful sight-seeing or good atmosphere which consider about the privacy and activity of each person. The style of this park must have obviousness and suited for visitors. The design ideas would be conserved and harmony the ancient places.

The conclusion, it can provide the concept and constitutions of Thai Architecture for the special community park and can respond to city people's need and be consistent with environment.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดีด้วยคำแนะนำและคำปรึกษาจาก ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม รวมถึง ผศ.สุทัศน์ จุฬามานี ผศ.สมพล ดำรงค์เสถียร อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้คำแนะนำด้านต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในความอนุเคราะห์จากท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณเกรียงไกร สัมพัชชจิต คุณพิชญา ยุญถิน คุณจามรี อาระยานิมิตสกุล คุณประสงค์ เขียมอนันต์ คุณรณฤทธิ์ ธนโกเศศ และคุณปัญญาโชติ สอนคม ที่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำด้านต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ พระเจ้าที่ยิ่งใหญ่เสมอมาในชีวิต คุณแม่สุวรรณี คุณพี่ไพพรรณ พัฒศาสตร์ และเพื่อนที่คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุนทางด้านต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์

คุณค่าและประโยชน์อันมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่านและผู้วิจัยหวังว่าเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่าน

สุรศักดิ์ ภูวะปัจฉิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 กรอบทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.5 นิยามศัพท์.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 ประวัติและความเป็นมา โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ.....	12
2.2 ประวัติและความเป็นมาของสวนสาธารณะ.....	38
2.3 ความหมาย ประเภท และลำดับขั้นของสวนสาธารณะ.....	40
2.4 ความหมาย ความมุ่งหมาย และความสำคัญของนันทนาการ.....	45
2.5 หลักการออกแบบสวนสาธารณะโดยคำนึงถึงผู้ใช้พื้นที่.....	50
2.6 ทฤษฎีทางพฤติกรรมที่ใช้ในการออกแบบสวนสาธารณะ.....	51
2.7 ปัญหาของสวนสาธารณะ.....	59
2.8 มาตรฐานในการวัดปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะ.....	61
2.9 ความต้องการพื้นที่สวนสาธารณะในระดับชุมชน.....	63
2.10 งานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	75
3.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	75
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	82
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	108
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์.....	125
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	132
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	132
5.2 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	137
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	138
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	209
บรรณานุกรม.....	211
ภาคผนวก.....	214
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	215
ภาคผนวก ข การศึกษาสวนเพิ่มเติม.....	251
ภาคผนวก ค แบบแสดงรายละเอียดการออกแบบสวนเพิ่มเติม.....	281
ประวัติผู้เขียน.....	294

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงชุมชน ที่ตั้ง พื้นที่ สภาพถือครองที่ดิน และสภาพทั่วไปในบริเวณพื้นที่ศึกษา.....	33
2.2 แสดงการขยายตัวโดยพิจารณาจากขอบเขตการปกครองของ พื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2325-2543.	63
2.3 แสดงพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากรของประเทศต่างๆ	69
2.4 แสดงสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะในเมืองใหญ่ๆ ของโลก	69
2.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชากร พื้นที่กรุงเทพมหานคร พื้นที่สวนสาธารณะ พ.ศ. 2535-2543 (โดยเพิ่มจากขอบเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร).....	70
4.1 แสดงการสำรวจประเด็นต่างๆ จากโครงการที่ศึกษา	82
4.2 แสดงสัดส่วนวัน เวลา และจำนวนผู้ใช้ในแต่ละพื้นที่.....	100
4.3 แสดงสัดส่วนข้อมูลส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้ามาใช้สวน.....	108
4.4 แสดงสัดส่วนข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามถึงสถานะการมาใช้.....	109
4.5 แสดงสัดส่วนความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพ.....	111
4.6 แสดงสัดส่วน ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความพึงพอใจ.....	112
4.7 แสดงการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพ.....	117
4.8 แสดงสัดส่วนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพสวนสาธารณะ ระดับชุมชนพิเศษเฉพาะหากมีการสร้างแห่งใหม่.....	120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	แสดงสวนสาธารณะลุมพินี..... 2
1.2	แสดงสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 3
1.3	แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 4
1.4	แสดงผังของโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)..... 5
1.5	แสดงภาพถ่ายทางอากาศสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุง บริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 6
1.6	สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 7
2.1	แสดงสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 13
2.2	แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการ ปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 14
2.3	แสดงแผนผังสภาพบริเวณที่ศึกษา 16
2.4	แสดงแผนผังองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ถนนพระสุเมรุ ช่วงที่ 1 23
2.5	แสดงแผนผังองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ถนนพระสุเมรุ ช่วงที่ 2 24
2.6	แสดงแผนผังองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ถนนพระสุเมรุ ช่วงที่ 3 25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.7	แสดงแผนผังองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ถนนพระสุเมรุ ช่วงที่ 4 26
2.8	แสดงองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 27
2.9	ผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและกรรมสิทธิ์ที่ดิน 30
2.10	แสดงแผนผังเศรษฐกิจ สังคม และประชากร 34
2.11	แสดงแผนผังระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการและที่จอดรถ 37
2.12	แสดงสวนสาธารณะภายในกรุงเทพมหานคร 63
4.1	แสดงภาพถ่ายที่ตั้งทางอากาศสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการ ปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) 82
4.2	แสดงผังบริเวณที่ตั้งในส่วนต่างๆของโครงการสวนสันติชัยปราการ 83
4.3	แสดงรูปด้านของโครงการสวนสันติชัยปราการ 83
4.4	แสดงภาพถ่ายป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ที่ทำการปรับปรุง 84
4.5	แสดงภาพถ่ายพระที่นั่ง 84
4.6	แสดงภาพถ่ายลานอเนกประสงค์โบราณสถาน 85
4.7	แสดงภาพถ่ายลานอเนกประสงค์ 85
4.8	แสดงภาพถ่ายลานรมน้ำ 86
4.9	แสดงภาพถ่ายลานพักผ่อน 86
4.10	แสดงภาพถ่ายลานกีฬา 87
4.11	แสดงภาพถ่ายทางเดินรอบโครงการ 87
4.12	แสดงภาพถ่ายบริเวณห้องน้ำภายในโครงการ 88
4.13	แสดงภาพถ่ายทางลาดคนพิการภายในโครงการ 88
4.14	แสดงภาพถ่ายม้านั่งภายในโครงการ 89
4.15	แสดงผังการจัดวางม้านั่งภายในโครงการ 89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.16	แสดงภาพถ่ายถึงขยะภายในโครงการ..... 90
4.17	แสดงผังการจัดวางถึงขยะภายในโครงการ 90
4.18	แสดงภาพป้ายให้ข้อมูลและความรู้ภายในโครงการ 91
4.19	แสดงภาพป้ายบอกทางภายในโครงการ..... 91
4.20	แสดงผังการจัดวางตำแหน่งป้ายต่างๆภายในโครงการ 92
4.21	แสดงภาพต้นไม้อนุรักษ์ต้นลำพูภายในโครงการ 92
4.22	แสดงภาพต้นไม้เดิมภายในโครงการ 93
4.23	แสดงภาพต้นไม้ขนาดกลางภายในโครงการ..... 93
4.24	แสดงภาพต้นไม้ขนาดเล็ก ไม้พุ่มและไม้ดอก ภายในโครงการ 93
4.25	แสดงผังการจัดวางตำแหน่งต้นไม้ภายในโครงการ 94
4.26	แสดงภาพร้านค้าภายในโครงการ 94
4.27	แสดงที่จอดรถภายในโครงการ..... 95
4.28	แสดงไฟส่องแสงสว่างภายในโครงการ 95
4.29	แสดงจุดน้ำดื่มสาธารณะภายในโครงการ..... 96
4.30	แสดงการแบ่งพื้นที่ของสวน..... 99

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันเป็นศูนย์รวมของความเจริญด้านต่างๆ อย่างมากมาย เช่น การเมืองการปกครอง การศึกษา รวมถึงวัฒนธรรม เป็นเหตุให้ประชากรเป็นจำนวนมากอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาภายในกรุงเทพมหานคร ทำให้ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พื้นที่ส่วนใหญ่ภายในเมืองเต็มไปด้วยอาคารสำนักงานขนาดใหญ่และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ซึ่งมีการก่อสร้างเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ที่ว่างในเมืองลดน้อยลงเพราะราคาที่ดินที่มีราคาสูงต้องตอบสนองให้คุ้มค่ากับผลของธุรกิจ สภาพความแออัดภายในเมืองสูงขึ้นตามลำดับ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่นเดียวกับเมืองหลวงทั่วโลก ประชากรมีปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัยและความเครียดของจิตใจมากขึ้นจากการดำเนินชีวิตประจำวัน

ด้วยเหตุนี้ ทางภาครัฐและกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสนใจและเล็งเห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อการอยู่อาศัยในเมือง และของสถานที่เพื่อนันทนาการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อประชากรทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีประชากรกว่า 6 ล้านคน ได้มีการดำเนินการจัดหา และพัฒนาสวนสาธารณะที่จะรองรับประชากรเมือง อย่างต่อเนื่องโดยปัจจุบันมีสวนสาธารณะ และสถานที่พักผ่อนรวมประมาณ 2584 ไร่ หรือคิดเป็นสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากรเท่ากับ 0.6 ตารางเมตรต่อคน นับเป็นค่าที่ต่ำกว่ามาตรฐานสากลถึง 25 เท่าตัว จากการรายงานของสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร คือ 15 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน และเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับเมืองใหม่ๆ ในประเทศต่างๆ ซึ่งมีสัดส่วนสวนสาธารณะต่อประชากรตั้งแต่ 6 ตารางเมตร จนถึง 70 ตารางเมตรต่อคนขึ้นไป (ข้อมูลจากกองสวนสาธารณะกรุงเทพฯ พ.ศ.2543) ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดแคลนที่ดินที่จะนำมาใช้เป็นสวนสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นสวนขนาดใหญ่ระดับย่าน (District) เช่น สวนลุมพินี หรือสวนจตุจักร ซึ่งใช้พื้นที่มาก และหาพื้นที่รองรับได้ยาก แต่หากเป็นสวนระดับชุมชน เช่น สวนเบญจสิริ หรือสวนบรมมณีนารถ สวนสราญรมย์ ฯลฯ หรือสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เช่น สวนสันติชัยปราการ สวนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในแหล่งชุมชน ประชากรในชุมชนมีความต้องการสูง ดังนั้นในการจัดสร้าง หรือออกแบบสวนต้องใช้พื้นที่ที่มีอยู่ให้คุ้มค่า โดยการศึกษาวางผังที่ดี และศึกษาการกระจายตัวให้เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

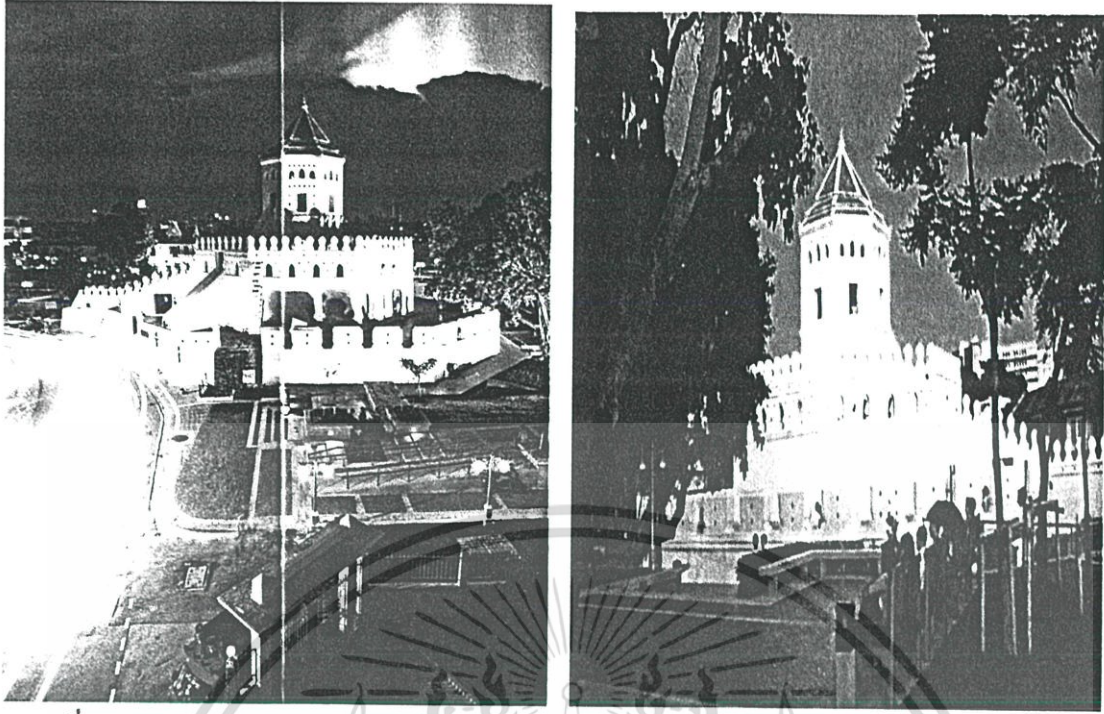
ภาพที่ 1.1 แสดงสวนสาธารณะลุมพินี

จากเหตุผลดังกล่าวจึงนำมาเป็นข้อสังเกตที่จะทำการศึกษาในด้านกายภาพและสุนทรีย์ภาพ ของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เพราะสวนระดับนี้กำลังมีแนวโน้มที่เป็นความต้องการของประชาชนมากขึ้น อีกทั้งจะช่วยส่งเสริมกับงานทางด้านสถาปัตยกรรมที่ต้องการอนุรักษ์ เพื่อให้ประชาชนได้สัมผัสกับสิ่งที่มีอยู่ได้ง่ายขึ้น

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ สวนสันติชัยปราการ เดิมทีเดียวเป็นสถานที่ตั้งของป้อมพระสุเมรุ ซึ่งอยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา ปากคลองบางลำพูหรือครองรอบกรุงด้านเหนือสร้างเมื่อ พ.ศ. 2326 ในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นป้อมปราการป้องกันพระนคร สร้างขึ้นมาทั้งหมด 14 ป้อม แต่ปัจจุบันเหลือเพียงป้อมพระสุเมรุและป้อมมหาภาพ ลักษณะของรูปทรงของป้อมเป็นแปดเหลี่ยมมีฐาน 2 ชั้น ฐานแรกมีบันไดทางขึ้นได้สองทางและมีทางโดยรอบฐานชั้นนี้ กำแพงของฐานชั้นที่ 2 ทำเป็นรูปใบเสมา ประตูหน้าต่างเจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยม และเจาะช่องลมรูปวงโค้งแหลมเป็นระยะ บริเวณผนังมีการเจาะเป็นช่องรูปกากบาทโดยรอบ หลังคาเป็นโครงไม้ฉาบปูน

พื้นที่โครงการทั้งหมดดำเนินการปรับปรุงตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2542 - 13 พฤศจิกายน 2542 โดยพื้นที่โครงการ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ขนาดพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ ประกอบด้วย ป้อมพระสุเมรุ, ลานริมน้ำ, เวทีแสดงกลางแจ้ง, ฯลฯ ส่วนที่ 2 ขนาดพื้นที่ 3 ไร่ ประกอบด้วย ลานริมน้ำ, ลานบริเวณต้นลำภู และส่วนที่ 3 ทางเดินริมน้ำ และศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

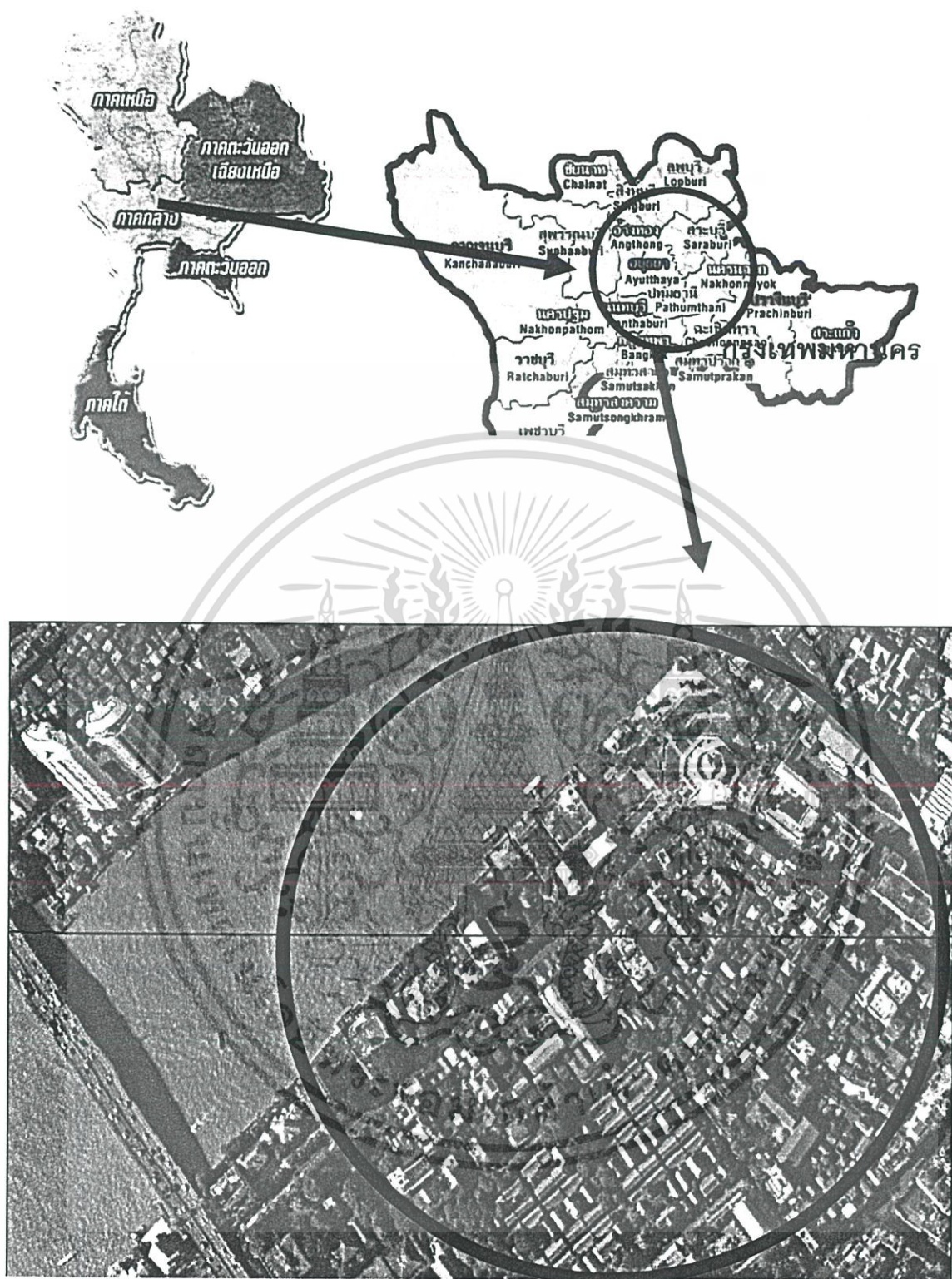
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.2 แสดงสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

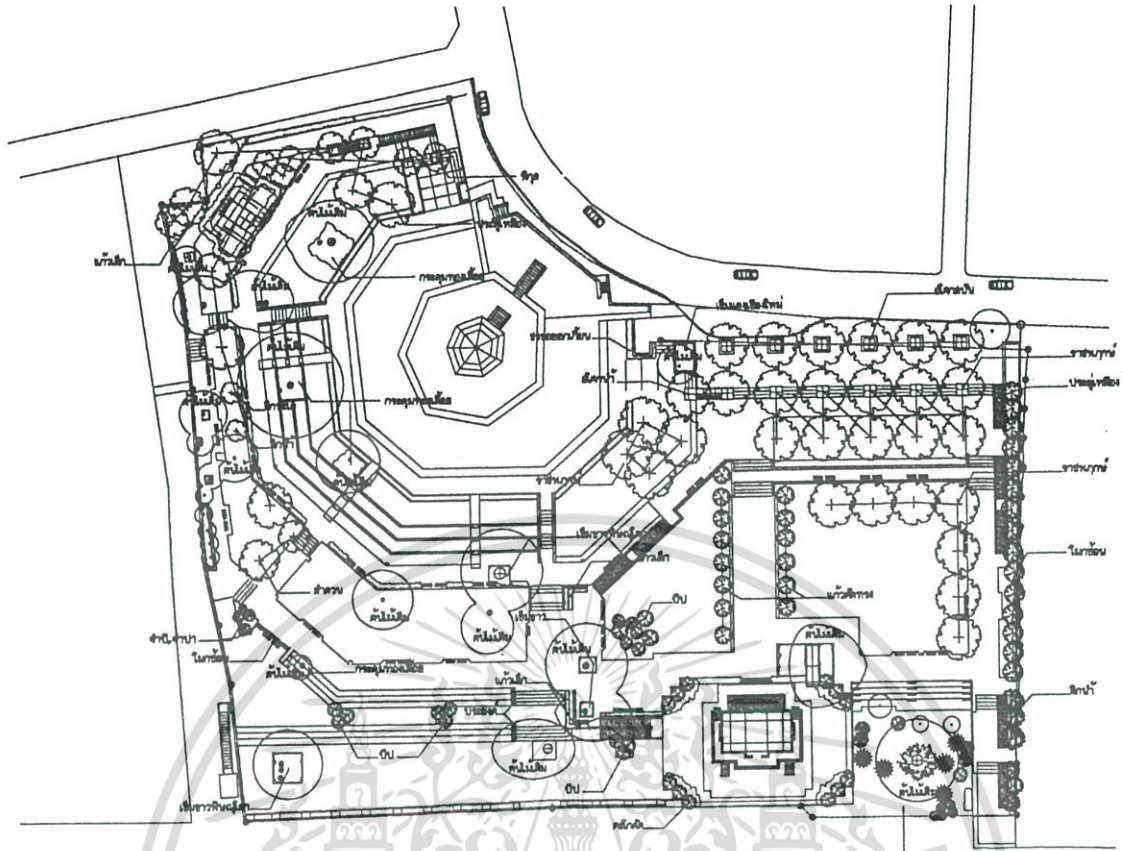
สวนสันติชัยปราการ เป็นโครงการตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการฝ่ายพิธีในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนในชุมชน แสดงศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่ และเป็นสถานที่รับรองประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ อีกทั้งเป็นการเฝ้ารับเสด็จกระบวนพยุหยาตราชลมารค เป็นการใช้ประโยชน์ในระยะยาว นอกจากนี้ยังเป็นบางส่วนของโครงการยังเป็นสำนักงานการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.3 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ
(สวนสันติชัยปราการ)

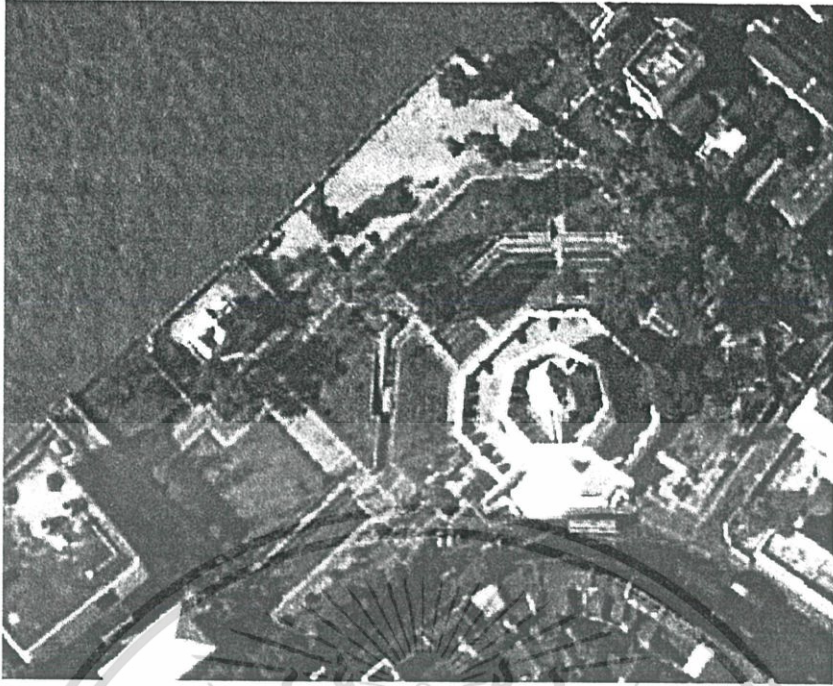
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

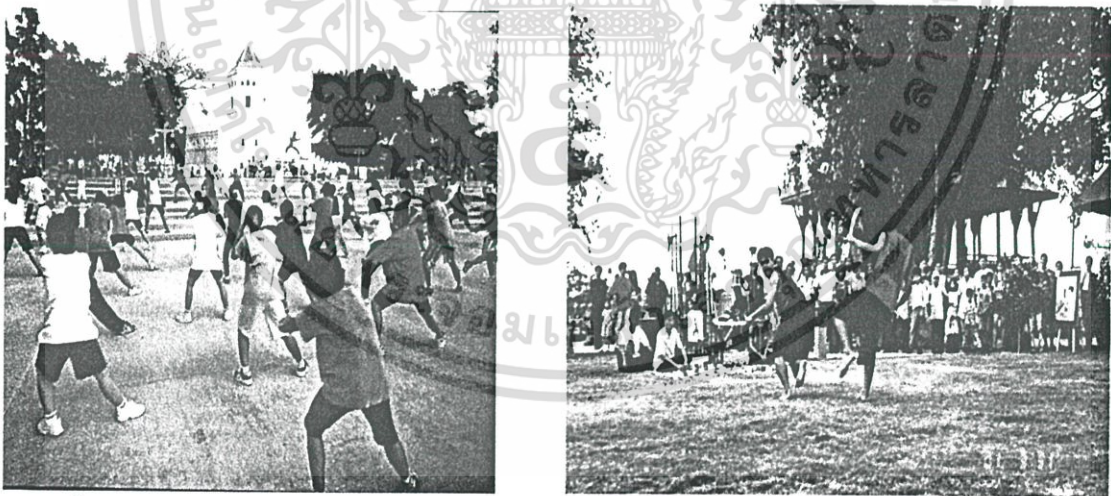
ภาพที่ 1.4 แสดงผังของโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

จุดประสงค์หลักสำคัญในการทำการศึกษาค้นคว้าโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ครั้งนี้ คือ การศึกษาถึงทางด้านกายภาพ และสุนทรียภาพสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ซึ่งเป็นสวนที่มีขนาดเล็กแต่ได้รับการตอบรับในการที่ประชาชนได้ให้ความสนใจอย่างมาก ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ของสวนซึ่งใช้เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนและเป็นสถานที่รองรับประชาชนและนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ตลอดจนใช้ในการเฝ้ารับเสด็จกระบวนพยุหยาตราของลพบุรี ซึ่งทำหน้าที่มากกว่าสวนในระดับที่ใหญ่กว่า

ดังนั้น ผลของการศึกษาของโครงการปรับปรุงป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) จะเป็นแนวทาง ข้อเสนอแนะ ในการออกแบบทางกายภาพของสวนระดับชุมชนพิเศษเฉพาะเพื่อตอบสนองความต้องการให้สอดคล้องกับนโยบาย และความต้องการของประชาชน ซึ่งสามารถนำไปใช้พิจารณา เป็นแนวทางเพื่อการออกแบบสวนระดับนี้และใกล้เคียงได้ต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 1.5 แสดงภาพถ่ายทางอากาศสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

ภาพที่ 1.6 แสดงสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ)

1.2.2 ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบของผู้ออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ)

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ และสวนสาธารณะในระดับใกล้เคียงให้เหมาะสมต่อไปในอนาคต

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ Albert J. Rutledge (1981 : 102-115) ซึ่งได้กล่าวถึงสวนสาธารณะระดับชุมชน ถึงลักษณะทางกายภาพและแนวความคิดในการออกแบบ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาหลักการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาเป็นกรอบแนวคิดคือ

1.3.1 ศึกษาลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ

1.3.1.1 ความสวยงามของโครงการ

1.3.1.2 บรรยากาศภายในโครงการ

1.3.1.3 การรองรับทุกกลุ่มของโครงการ

1.3.1.4 ความหนาแน่นของผู้ใช้สวน

1.3.1.5 ปริมาณและความพอเพียงของพื้นที่ใช้สอยและอุปกรณ์ของสวน

1.3.1.6 ความปลอดภัยของโครงการ

1.3.1.7 ความสะอาดและเป็นระเบียบ

1.3.1.8 ความพอใจกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นของโครงการ

1.3.2 ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบของผู้ออกแบบสวนสาธารณะ

1.3.2.1 ลักษณะการวางผังและการออกแบบของโครงการ

1.3.2.2 ความสัมพันธ์ของแต่ละพื้นที่ใช้สอย

1.3.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับพื้นที่เดิม

1.3.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับสภาพแวดล้อม

1.3.2.5 การกระจายของพื้นที่ใช้สอย

1.3.2.6 ลักษณะความเป็นส่วนตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.4.1.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

1) ผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ) ประกอบไปด้วย ประชาชนในพื้นที่เขตพระนคร ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2) สถาปนิกและกลุ่มผู้ออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ) จำนวน 3 ท่าน และ กลุ่มสถาปนิกแกนนำจำนวน 3 ท่าน

3) สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ(สวนสันติชัยปราการ) จากการศึกษา พบว่า สวนในระดับนี้มีอยู่แห่งเดียว คือ สวนสันติชัยปราการ ผู้วิจัยจึงได้ใช้รูปแบบของการสำรวจเพื่อศึกษาทางด้านกายภาพ

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) ประชาชนในพื้นที่เขตพระนคร ในกรณีที่ทำการศึกษานี้ใช้การสุ่มอย่างเจาะจงจำนวน 100 คน แยกเป็นชาย 50 คน และหญิง 50 คน

2) ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในกรณีที่ทำการศึกษานี้ใช้การสุ่มอย่างเจาะจงจำนวน 100 คน แบ่งเป็น ประชาชนทั่วไป 50 คน แยกเป็นชาย 25 คน หญิง 25 คน และ ชาวต่างชาติ 50 คน คน แยกเป็นชาย 25 คน หญิง 25 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 สภาพทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ)

1.4.2.2 แนวความคิดในการออกแบบของผู้ออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ) และ แนวความคิดกลุ่มสถาปนิกแกนนำ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 สวนสาธารณะ หมายถึง พื้นที่สาธารณะที่จัดไว้เพื่อนันทนาการมักจัดให้มีสนามหญ้า สระน้ำ ต้นไม้ ทั้งประเภทไม้ดอกและไม้ประดับ อาคาร และที่นั่ง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายของประชาชน

1.5.2 สวนสาธารณะระดับชุมชน หมายถึง สวนที่มีพื้นที่บริการ โดยมีขอบเขตการให้บริการกว้าง 3.2 กิโลเมตร ระยะทางเกินกว่าระยะเดินเท้า จากข้อมูลของสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร และมีพื้นที่ประมาณ 20-40 ไร่ มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สนามกีฬาและมีพื้นที่สำหรับพักผ่อน สวนในระดับนี้ให้บริการแก่ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยโดยต้องเป็นสวนที่อยู่ในเมือง (กรุงเทพมหานคร) มีขอบเขตการให้บริการสวนใหญ่แก่คนเมือง

1.5.3 สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ หมายถึง สวนที่มีการพัฒนาพื้นที่เดิมที่มีอยู่ของหน่วยงานราชการ เพื่อให้เกิดศักยภาพมากขึ้นและเพื่อรองรับกิจกรรมพิเศษที่เกิดขึ้นแต่มีขนาดเท่ากับสวนระดับชุมชนหรือน้อยกว่าตั้งแต่ 5 ไร่ขึ้นไป มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่บริการ ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สวนสันติชัยปราการ ในการวิจัย

1.5.4 ผู้ใช้สวนสาธารณะ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งเข้ามาเพื่อนันทนาการทั้งเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการภายในพื้นที่ของสวนสาธารณะ ในกรณีหมายถึง ผู้ใช้สวนสันติชัยปราการ

1.5.5 ความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีต่อสวนสาธารณะโดยอาศัยประสบการณ์และสภาพแวดล้อมภายในสวนเป็นส่วนช่วยให้ความรู้สึก

1.5.6 พื้นที่ใช้งานสวนสาธารณะสวนสาธารณะ หมายถึง สถานที่ต่างๆ ภายในสวนสาธารณะที่จัดไว้เพื่อทำกิจกรรมด้านการพักผ่อนหย่อนใจ (Passive Activity) และออกกำลังกาย (Active Activity)

1.5.7 การพักผ่อนหย่อนใจ (นันทนาการ) หมายถึง กิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างโดยผู้กระทำเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ และได้รับผลดีทางจิตใจจากการเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.8 การกระจายตัวของส่วนใช้สอยหรืออุปกรณ์ หมายถึง การจัดตำแหน่งพื้นที่ การใช้ประเภท Active Activity ภายในสวนสาธารณะ เช่น การจัดวางพื้นที่ อาทิสนามกีฬาให้กระจายตัวออกมาเพื่อรองรับการใช้พื้นที่ประเภท Active

1.5.9 ปริมาณหรือความพอเพียงของส่วนใช้สอยหรืออุปกรณ์ หมายถึง การจัดพื้นที่ประเภท Active Activity ให้เกิดปริมาณ และความเพียงพอตามความต้องการของผู้ใช้ โดยพิจารณาจากสัดส่วนพื้นที่สนามกีฬาต่อพื้นที่สวน

1.5.10 การพักผ่อนหย่อนใจแบบไม่ใช้การออกกำลังกาย หมายถึง การพักผ่อนหย่อนใจแบบที่เน้นไปในลักษณะอาศัยความสงบ

1.5.11 การพักผ่อนหย่อนใจแบบที่ใช้การออกกำลังกาย หมายถึง การพักผ่อนหย่อนใจแบบที่ใช้การออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญ

1.5.12 ลักษณะการวางผังและการออกแบบ หมายถึง การจัดรูปแบบของสวนสาธารณะของผู้ออกแบบที่คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย และความสวยงามภายในสวนของผู้ใช้ โดยให้ตอบสนองซึ่งกันและกัน

1.5.13 ความสวยงามและบรรยากาศภายในสวนสาธารณะ หมายถึง สภาพความสวยงามและความร่มรื่นปรากฏอยู่ภายในสวนสาธารณะ

1.5.14 ความปลอดภัยภายในสวนสาธารณะ หมายถึง สภาพที่ทำให้ผู้ใช้สวนสาธารณะเกิดความรู้สึกปลอดภัยจากอันตรายในการประกอบกิจกรรม หรืออันตรายจากอาชญากรรม

1.5.15 สภาพแวดล้อมทางแดดลมภายในสวนสาธารณะ หมายถึง สิ่งที่ไม่ใช่ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แดด, ความร้อน, ลม, เสียง, ฝุ่น เป็นต้น ที่มีความเหมาะสมต่อการพักผ่อน

1.5.16 ความสะอาดและความเป็นระเบียบภายในสวนสาธารณะ หมายถึง สภาพภายในสวนที่ปราศจากสิ่งสกปรก รวมถึงความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ต่างๆ ที่ผู้ใช้ต้องใช้พื้นที่นั้นๆ

1.5.17 ความหนาแน่นของผู้มาใช้สวนสาธารณะ หมายถึง ปริมาณหรือจำนวนคนต่อพื้นที่ภายในสวนซึ่งมีจำนวนคนมากเกินกว่าพื้นที่การใช้งานภายในสวนสาธารณะ

1.5.18 ลักษณะส่วนบุคคลและทางสังคมของผู้มาใช้สวนสาธารณะ หมายถึง ลักษณะของบุคคลรวมถึงลักษณะทางสังคมของผู้ที่เข้ามาใช้สวน เช่น กลุ่มผู้มาใช้สวน เพศ อายุ ระดับรายได้ การศึกษา ฯลฯ

1.5.19 สภาพทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ) หมายถึง สภาพทั่วไปของสวนสันติชัยปราการ ทั้งในด้านสภาพที่ตั้ง สภาพการใช้พื้นที่ ของผู้ที่เข้ามาใช้สวน

1.5.20 แนวความคิดในการออกแบบของผู้ออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ) หมายถึง แนวความคิดในการออกแบบของสถาปนิกที่ได้ทำการออกแบบปรับปรุงบริเวณสวนสันติชัยปราการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ กรณีศึกษา โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ(สวนสันติชัยปราการ) โดยทางผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวม ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีหัวข้อต่างๆดังนี้

2.1 ประวัติและความเป็นมาของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ(สวนสันติชัยปราการ)

2.2 ประวัติและความเป็นมาของสวนสาธารณะ

2.3 ความหมาย ประเภท และลำดับชั้นของสวนสาธารณะ

2.4 ความหมาย ความมุ่งหมาย และความสำคัญของนันทนาการ

2.5 หลักการออกแบบสวนสาธารณะโดยคำนึงถึงผู้ใช้พื้นที่

2.6 ทฤษฎีทางพฤติกรรมที่ใช้ในการออกแบบ

2.7 ผลกระทบและปัญหาของสวนสาธารณะ

2.8 มาตรฐานในการวัดปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะ

2.9 ความต้องการพื้นที่สวนสาธารณะและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติและความเป็นมาของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

ประวัติและความเป็นมาของ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ(สวนสันติชัยปราการ) ได้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2543 : 10 - 28)

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เดิมทีได้ยวเป็นสถานที่ตั้งของป้อมพระสุเมรุ ซึ่งอยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา ปากคลองบางลำพูหรือครองรอบกรุงด้านเหนือสร้างเมื่อ พ.ศ. 2326 ในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นป้อมปราการป้องกันพระนคร สร้างขึ้นมาทั้งหมด 14 ป้อม แต่ปัจจุบันเหลือเพียงป้อมพระสุเมรุและป้อมมหากาฬ ลักษณะของรูปทรงของป้อมเป็นแปดเหลี่ยมมีฐาน 2 ชั้น ฐานแรกมีบันไดทางขึ้นได้สองทางและมีทางโดยรอบฐานชั้นนี้ กำแพงของฐานชั้นที่ 2 ทำเป็นรูปใบเสมา ประตูหน้าต่างเจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยม และเจาะช่องลมรูปวงโค้งแหลมเป็นระยะ บริเวณผนังมีการเจาะเป็นช่องรูปกากบาทโดยรอบ หลังคาเป็นโครงไม้ฉาบปูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่โครงการทั้งหมดดำเนินการปรับปรุงตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2542 - 13 พฤศจิกายน 2542 โดยพื้นที่โครงการ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ขนาดพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ ประกอบด้วย ป้อมพระสุเมรุ, ลานริมน้ำ, เวทีแสดงกลางแจ้ง, ฯลฯ ส่วนที่ 2 ขนาดพื้นที่ 3 ไร่ ประกอบด้วย ลานริมน้ำ, ลานบริเวณต้นลำภู และส่วนที่ 3 ทางเดินริมน้ำ และศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ เป็นโครงการตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการฝ่ายพิธีในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนในชุมชน แสดงศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่ และเป็นสถานที่รับรองประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ อีกทั้งเป็นการเฝ้ารับเสด็จพระบรมพยุหยาตราขบวนพระอิสริยยศ เป็นการใช้ประโยชน์ในระยะยาว นอกจากนั้นยังเป็นบางส่วนของต่อเนื่องของโครงการยังเป็นสำนักงานการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2.1 แสดงสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

2.1.1 สภาพปัจจุบันบริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

บริเวณพื้นที่และอาคารที่ใกล้เคียง ได้แก่ พื้นที่บริเวณถนนพระอาทิตย์ ถนนพระสุเมรุ และบริเวณสองฝั่งคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู) รวมถึงบริเวณย่านการค้าบางลำพูและถนนข้าวสาร พื้นที่โครงการตั้งอยู่ใน แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอด แขวงบวรนิเวศ แขวงวัดสามพระยา และแขวงบ้านพานถม เขตพระนคร

2.1.1.1 บริเวณที่ 1 บริเวณถนนพระอาทิตย์ ได้แก่ พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เริ่มตั้งแต่ปากคลองคูเมืองเดิมจนถึงป้อมพระสุเมรุ ถนนช่วงนี้มีความยาว 521 เมตร บริเวณที่เป็นพื้นที่โครงการ คือพื้นที่ระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยากับถนนพระอาทิตย์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มอาคารที่เคยเป็นวังเจ้านายเดิม และเป็นที่ตั้งของป้อมพระสุเมรุ มีเนื้อที่โดยรวมประมาณ 0.036 ตร.กม. (22.5 ไร่) ส่วนบริเวณที่เป็นส่วนต่อเนื่อง ได้แก่ บริเวณวัดชนะสงครามและชุมชนโดยรอบ

2.1.1.2 บริเวณที่ 2 บริเวณย่านการค้าบางลำพู และถนนข้าวสาร ย่านการค้าบางลำพูเป็นบริเวณที่พัฒนามาจากตลาดยอดในอดีต โดยปัจจุบันจะประกอบไปด้วยบริเวณถนนไกรศรี ถนนตานี ถนนรามบุตรี และถนนสิบสามห้าง ส่วนบริเวณพื้นที่ถนนข้าวสารถือ

เป็นพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งมีบทบาทต่อภาพลักษณ์โดยรวมของพื้นที่โครงการในปัจจุบัน พื้นที่โครงการโดยรวมในบริเวณนี้มีประมาณ 0.097 ตร.กม. (60.75 ไร่)

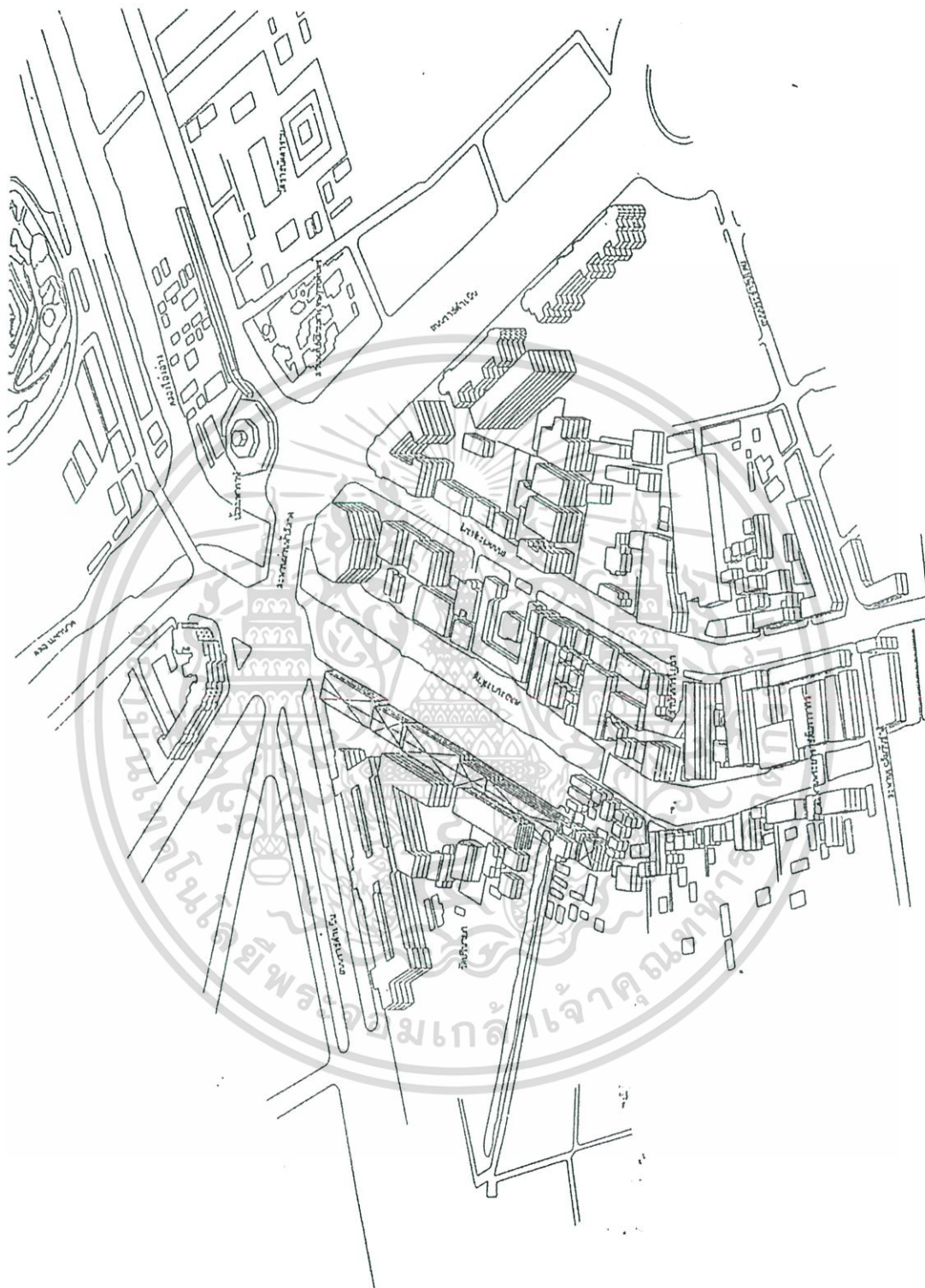
2.1.1.3 บริเวณที่ 3 บริเวณถนนพระสุเมรุ จะเป็นถนนที่ขนานไปตามคลองบางลำพู เริ่มจากบริเวณโรงพิมพ์คุรุสภาถึงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ มีความยาวรวม 1.27 กิโลเมตร มีพื้นที่โครงการคือระหว่างคลองบางลำพูกับถนนพระสุเมรุรวม 0.058 ตร.กม. (36.25 ไร่) โดยสามารถแบ่งถนนพระสุเมรุได้ออกเป็น 3 ช่วง คือ

1) ช่วงตั้งแต่ป้อมพระสุเมรุถึงสะพานนรรัตนสถาน มีความยาว 306 เมตร มีพื้นที่โครงการ (บริเวณระหว่างถนนพระสุเมรุกับคลองบางลำพู) ประมาณ 0.011 ตร.กม. (6.875 ไร่) ประกอบด้วยบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องฝั่งเหนือคลองคือ บริเวณวัดสังเวชวิศยาราม และชุมชนริมคลองบางลำพู และพื้นที่ต่อเนื่องด้านใต้คือบริเวณชุมชนริมถนนพระสุเมรุ (ชุมชนตรอกไก่แจ้ และชุมชนมัธยมจักรพงษ์)

2) ช่วงตั้งแต่สะพานนรรัตนสถานถึงสะพานเฉลิมวันชาติ มีความยาว 526 เมตร มีพื้นที่โครงการ (บริเวณระหว่างถนนพระสุเมรุกับคลองบางลำพู) ประมาณ 0.025 ตร.กม. (15.625 ไร่) ประกอบด้วยบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องฝั่งเหนือคลอง บริเวณชุมชนริมคลองบางลำพู (บ้านพานถม) และพื้นที่ต่อเนื่องด้านใต้คือบริเวณวัดบวรนิเวศฯ

3) ช่วงตั้งแต่สะพานวันชาติถึงสะพานผ่านฟ้าลีลาศมีความยาว 438 เมตร มีพื้นที่โครงการ (บริเวณระหว่างถนนพระสุเมรุกับคลองบางลำพู) ประมาณ 0.022 ตร.กม. (13.75 ไร่) ประกอบด้วยบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องฝั่งเหนือคลอง บริเวณวัดปรีนากและชุมชนริมคลองบางลำพู และพื้นที่ต่อเนื่องด้านใต้คือบริเวณย่านพักอาศัยริมถนนพระสุเมรุ

2.1.1.4 บริเวณที่ 4 บริเวณถนนพระอาทิตย์ จะเป็นถนนที่ขนานไปกับริม
แม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพที่ 2.3 แสดงแผนผังสภาพบริเวณที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 องค์ประกอบที่สำคัญของย่านบริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

2.1.2.1 ป้อมและปราการ

1) ป้อมพระสุเมรุ ตั้งอยู่บริเวณหัวมุมถนนพระอาทิตย์กับถนนพระสุเมรุ ลักษณะเป็นป้อมก่ออิฐถือปูนทรงแปดเหลี่ยม ตั้งอยู่บนฐาน 2 ชั้น สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ปัจจุบันได้รับการบูรณะและปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบ จัดทำเป็นสวนสาธารณะสำหรับชุมชน ชื่อว่า "สวนสันติชัยปราการ"

2) กำแพงและซุ้มประตูเมืองหน้าวัดบวรนิเวศวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนพระสุเมรุ ตรงข้ามวัดบวรนิเวศ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ในช่วงเวลาเดียวกันกับป้อมพระสุเมรุและป้อมมหากาฬ และเป็นเพียงประตูเดียวที่ยังเหลืออยู่ในจำนวน 16 ประตู ปัจจุบันตัวโครงสร้างได้รับการบูรณะให้อยู่ในสภาพที่ดี แต่ไม่มีการควบคุมสภาพแวดล้อมโดยรอบที่ส่งเสริมให้เกิดความสง่างามแก่ตัวกำแพงเมือง

3) คลองบางลำพู เป็นคลองที่ขุดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 เพื่อเชื่อมต่อกับคลองโอรังอ่างที่อยู่ทางตอนล่าง รวมเรียกว่า คลองรอบกรุง คลองบางลำพูเริ่มจากแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณหน้าวัดสังเวชวิศยาราม ไปทางทิศตะวันออกจนจรดคลองมหานาค มีขนาดกว้าง 20.00-22.00 เมตร ยาว 1,100 เมตร และลึก 3.00-3.50 เมตร

2.1.2.2 วังและอาคารราชการ

1) วังพระองค์เจ้าวิไลยวรวิลาส และวังพระองค์เจ้าไชยรัตนวโรภาส ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนข่าวทหารบก ถนนพระอาทิตย์ เชิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า เป็นอาคารตึก 2 ชั้น แบบที่นิยมสร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 ปัจจุบันโรงเรียนข่าวทหารบกได้ใช้บริเวณโดยรอบเป็นที่ทำการของโรงเรียน สภาพอาคารของวังได้รับการบูรณะและดูแลเป็นอย่างดี ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปา

2) ทำเนียบท่าช้าง ตั้งอยู่เลขที่ 19 ถนนพระอาทิตย์ เดิมเป็นพื้นที่ภายในวังกรมพระนครสวรรค์ฯ สร้างในสมัยรัชกาลที่ 7 เคยเป็นที่ทำการทำเนียบรัฐบาลและที่พักของนายปรีดี พนมยงค์ ตัวอาคารเป็นตึก 3 ชั้น หันหน้าออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันเป็นที่ทำการของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

3) วังกรมพระสวัสดิ์วัฒนวิศิษฐ์ ตั้งอยู่ริมถนนพระอาทิตย์ (ถัดจากทำเนียบท่าช้าง) เดิมคือพระตำหนักเก่าพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนครสวรรค์ฯ ต่อมาในภายหลังทายาทได้ถวายวังคืนพระคลังข้างที่เมื่อปี พ.ศ.2469 แล้วพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 จึงได้พระราชทานวังนี้ให้กับกรมพระสวัสดิ์วัฒนวิศิษฐ์ เป็นเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับทำเรื่องงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้เช่าเห็นประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิศิษฐ์ ลักษณะของวังเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 ปัจจุบันเป็นที่ทำการองค์การเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

4) **วังมะลิวัลย์** (วังพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนเรศวรฤทธิ์) ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของถนนพระอาทิตย์ ถัดจากซอยเข้าทำน้ำพระอาทิตย์ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น ขนาดใหญ่ (เดิมอาณาเขตวังของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนเรศวรฤทธิ์จะเริ่มตั้งแต่เชิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าจนถึงวังมะลิวัลย์) สร้างในสมัยรัชกาลที่ 6 ปัจจุบันเป็นที่ทำการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ สำนักงานสาขาเอเชียแปซิฟิก (Food and Agriculture Organization of the United Nation – FAO)

5) **พระตำหนักพระองค์เจ้าหญิงมณีสวาทสุขสวัสดิ์** ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของถนนพระอาทิตย์ ตัวพระตำหนักเป็นตึก 2 ชั้น ปัจจุบันเป็นที่ทำการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ซึ่งได้มีการก่อสร้างอาคารขึ้นใหม่อีก 1 หลัง สูง 4 ชั้น อยู่ในบริเวณเดียวกัน

6) **วังพระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบ** ตั้งอยู่เลขที่ 49 ถนนพระอาทิตย์ ติดกับที่ทำการพุทธสมาคมฯ ตัวอาคารเป็นตึก 2 ชั้น แบบตะวันตก หันหน้าออกสู่ถนนพระอาทิตย์ เป็นกรรมสิทธิ์ของทายาทในตระกูลปราโมช ทางด้านหลังอาคารนี้จะมีอาคารสร้างใหม่ สูง 4 ชั้น ซึ่งใช้เป็นสำนักงานให้เช่า โดยปัจจุบันเป็นที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ

7) **บ้านพระอาทิตย์** (วังเจ้าพระยาวรพงษ์พิพัฒน์) ตั้งอยู่เลขที่ 120/1 ถนนพระอาทิตย์ (ฝั่งขวาของถนนพระอาทิตย์) เป็นอาคารตึกทรงสี่เหลี่ยม สูง 2-3 ชั้น ตัวอาคารได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ปัจจุบันเป็นที่ทำการสำนักพิมพ์ผู้จัดการ และได้มีการก่อสร้างขึ้นมาใหม่อีก 1 หลัง อยู่ในบริเวณเดียวกัน

8) **ซุ้มประตูวังสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงจักรเจษฎา** ตั้งอยู่ตรงข้ามสถานีบริการน้ำมัน ถนนพระสุเมรุ เดิมเรียกว่า “วังริมป้อมพระสุเมรุ” เป็นพระตำหนักของสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท ปัจจุบันเหลืออยู่เพียงซุ้มประตูก่ออิฐถือปูนย่อมุม ด้านหน้าซุ้มประตูมีศาลไม้ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมตั้งอยู่ ซุ้มประตูอยู่ในสภาพทรุดโทรมขาดการดูแลรักษา และมีการเข้าไปยึดครองพื้นที่เป็นที่พักอาศัย

9) **โรงพิมพ์คุรุสภา** ตั้งอยู่หัวมุมถนนพระอาทิตย์กับถนนพระสุเมรุ ถัดจากป้อมพระสุเมรุ ประกอบด้วยอาคาร 2 หลัง เป็นอาคารตึก 2 ชั้น และอาคารเรือนแถวไม้ 2 ชั้นอยู่ทางด้านหลัง ติดคลองบางลำพู ปัจจุบันได้รับการปรับปรุงอาคารใหม่ มีการเปิดรั้วให้มองเห็นพื้นที่เปิดโล่งที่ได้รับการปรับปรุงภายในบริเวณ แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีการใช้งานใดใน

ปัจจุบัน และอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10) อาคารมหาหมกุฎราชวิทยาลัย ตั้งอยู่ริมถนนพระสุเมรุฝั่งซ้าย เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2454 เพื่อใช้เป็นสถานศึกษาของวัดบวรนิเวศ ประกอบด้วยอาคาร 2 หลัง คืออาคารมหาหมกุฎราชวิทยาลัยและโรงพิมพ์หลวง ซึ่งหมดสภาพการใช้งานแล้ว ปัจจุบันใช้เป็นที่ทำการของอายุรเวทวิทยาลัย และที่ทำการสมาคมโหราฯ ตัวอาคารอยู่ระหว่างการบูรณะ ปรับปรุงใหม่

2.1.2.3 ศาสนสถาน

1) วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร มีฐานะเป็นพระอารามหลวงชั้นโทชนิดราชวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนจักรพงษ์ในท้องที่แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร สามารถเดินติดต่อได้จากถนนพระอาทิตย์ทางด้านเหนือของวัด วัดชนะสงครามเป็นวัดที่สร้างมาก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ เดิมเรียกว่า "วัดกลางนา" วัดชนะสงครามได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 66 ตอนที่ 64 วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2492

2) วัดสังเวชวิศยารามวรวิหาร เป็นวัดโบราณมีการก่อสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ เดิมเรียกว่าวัดสามจีน หรือวัดบางลำพู ตั้งอยู่ริมคลองบางลำพู มีฐานะเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหาร ในปี พ.ศ.2412 วัดสังเวชประสบความเสียหายครั้งใหญ่ด้วยอัคคีภัย รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ทรงพระกรุณาให้พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการหรือพระเมรุที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพรัชกาลที่ 4 ไปสร้างเป็นกุฏิเสนาสนะในวัดสังเวชวิศยาราม แทนของเดิมที่ถูกเพลิงไหม้ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการบูรณะพระอารามดังเดิม

3) วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร มีฐานะเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร ตั้งอยู่ถนนพระสุเมรุฝั่งขวา เดิมชื่อ "วัดใหม่" ซึ่งสมเด็จพระราชวังบรมมหาศกดิพลเสถียร ทรงสถาปนาขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 และในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการรวม วัดรังษีสุทธาวาส ซึ่งอยู่ติดกับวัดบวรนิเวศรวมเป็นวัดเดียวกัน วัดบวรนิเวศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 66 ตอนที่ 64 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2492 ภายในวัดประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญหลายอย่าง เช่น พระอุโบสถ พระอัฐฐารส พระนิรันตราย พระเจดีย์ วิหารพระศาสดา ฯลฯ

4) วัดตรีทศเทพวรวิหาร มีฐานะเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนประชาธิปไตย แขวงบ้านพานถม พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นวิษณุภาคนิราทร พระราชโอรสในรัชกาลที่ 4 ทรงสร้างวัดตรีทศเทพวรวิหารที่ใกล้วังของพระองค์บริเวณริมคลองบางลำพูฝั่งเหนือ แต่ไม่เสร็จสมบูรณ์ จนมาถึงในสมัยรัชกาลที่ 5 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการสร้างต่อ และพระราชทานนามว่า "วัดตรีทศเทพ" ซึ่งหมายถึงเทพสามองค์สร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) วัดปริณายกวรวิหาร มีฐานะเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่เชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ด้านถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 โดยเจ้าพระยาบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เป็นอารามฝ่ายมหานิกาย ในรัชกาลที่ 3 ได้ทรงรับไว้เป็นพระอารามหลวง และโปรดให้หล่อพระพุทธรูปประธานในพระอุโบสถ รวมทั้งให้สร้างวัดต่อจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ พระราชทานนามวัดใหม่ว่า "วัดปริณายก" เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่เจ้าพระยาบดินทร์เดชา ซึ่งดำรงตำแหน่งสมุหนายกในขณะถึงแก่อสัญกรรม วัดปริณายกได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 61 วันที่ 18 มีนาคม 2518

6) มัสยิดจักรพงษ์ ตั้งอยู่ในชุมชนมัสยิดจักรพงษ์ ถนนจักรพงษ์ เข้าใจว่าเป็นชุมชนแขกที่มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 โดยในปัจจุบันสภาพชุมชนมีการผสมผสานกันของเชื้อชาติมากขึ้น

2.1.2.4 สะพาน

1) สะพานนรรัตนสถาน เป็นสะพานข้ามคลองรอบกรุงตอนปากคลองบางลำพูที่ถนนจักรพงษ์ เขตพระนครเดิมเป็นสะพานโครงเหล็กต่อมาได้มีการบูรณะสะพานในปี พ.ศ.2468 ดังปรากฏรูปลักษณะสะพานในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก และปลายสุดของราวสะพานทั้งสี่เป็นเสาไฟฟ้าคอนกรีตทรงสอบขึ้นข้างบน

2) สะพานเฉลิมวันชาติ เป็นสะพานข้ามคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู) ที่ถนนประชาธิปไตย

3) สะพานผ่าฟ้าลีลาศ เป็นสะพานข้ามคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู) เชื่อมถนนราชดำเนินกลางและถนนราชดำเนินนอก เดิมลักษณะเป็นสะพานโครงเหล็ก ต่อมาได้มีการบูรณะสะพานให้มีลักษณะใหญ่และงดงามเหมาะสมกับถนนราชดำเนิน ดังปรากฏในปัจจุบัน (ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 61 วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2518)

4) สะพานพระปิ่นเกล้า เป็นสะพานที่ใช้เชื่อมระหว่างฝั่งรัตนโกสินและฝั่งธนบุรี เป็นสะพานคอนกรีตขนาดใหญ่

5) สะพานพระราม 8 เป็นสะพานที่ใช้เชื่อมระหว่างฝั่งรัตนโกสินและฝั่งธนบุรี เป็นสะพานขนาดใหญ่เช่นกันเป็นโครงการตามพระราชดำริ ที่เชื่อมเอาทางต่างระดับจากวงแหวนให้เข้าสู่รัตนโกสิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.5 ตึกแถวเก่า

- 1) ตึกแถวข้างวัดบวรนิเวศฯ ตั้งอยู่หัวมุมถนนพระสุเมรุ กับถนนดินสอ ติดกับโรงเรียนสตรีวิทยา มีลักษณะเป็นแถวยาวแต่ไม่ติดกันเป็นแนวตลอด มีการเว้นช่วงเพื่อเป็นทางเข้าบ้านที่อยู่ด้านหลังตึกแถว ช่วงหนึ่งมีประมาณ 9-16 คูหา คูหาตรงหัวมุมสูง 3 ชั้น โดยทั่วไปเป็นอาคารแถวก่ออิฐถือปูน 2-3 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าวมีขอบสันหลัง คาดว่าตึกแถวนี้สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 แต่เดิมนั้นแต่ละคูหาจะมีที่ว่างด้านหน้าก่อนถึงทางเท้าประมาณ 3 เมตร แต่ปัจจุบันมีการกั้นเนื้อที่อาคารออกมาเติมที่ว่างด้านหน้า การใช้สอยในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นร้านค้าปลีกทั่วไป สภาพอาคารยังคงมีผลดลายซึ่งมิได้แก้ไขตัดแปลงปรากฏให้เห็นอยู่บางส่วน
- 2) ตึกแถวถนนตะนาว ตั้งอยู่สองฟากถนนตะนาวช่วงก่อนถึงวัดบวรนิเวศฯ เป็นตึกแถวที่สร้างต่อเนื่องเป็นชุดจากถนนตะนาวที่บริเวณสี่แยกคอกวัว และตึกแถวถนนเฟื่องนครจนถึงสี่กั๊กเสาชิงช้า เป็นตึกแถวสูง 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าวมีขอบสันหลัง คาดว่าตึกแถวชุดนี้สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ชั้นล่างอาคารมีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม ตึกแถวบริเวณนี้ ส่วนมากจะเป็นร้านขายเสื้อผ้า ชั้นล่างใช้สำหรับการค้าส่วนชั้นบนเพื่อการอยู่อาศัยอาคารส่วนใหญ่ยังคงอยู่สภาพเดิม ในบริเวณพื้นที่ศึกษา จะพบตึกแถวลักษณะเช่นนี้อีกในบางช่วงของถนนพระสุเมรุช่วงที่ 3 และบริเวณหัวมุมถนนรามบุตรีกับถนนจักรพงษ์ และฝั่งตรงข้ามบริเวณถนนจักรพงษ์
- 3) ตึกแถวบริเวณหัวมุมถนนพระอาทิตย์ มีลักษณะใกล้เคียงกับถนนตะนาว การใช้งานในปัจจุบันได้ถูกแปรสภาพเป็นร้านอาหารกึ่งสถานบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ มีการค้าทั่วไปบ้างเล็กน้อย จึงทำให้รูปลักษณะภายนอกของอาคาร (Façade) มีการตัดแปลงไปจากเดิมเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า ทำให้อาคารมีสีฉันทที่แปลกตาออกไปจากเดิม แต่สภาพอาคารยังคงอยู่ในสภาพดี
- 4) ตึกแถวบริเวณถนนพระสุเมรุช่วงที่ 2 (บริเวณเชิงสะพานนเรศวรสถาน) มีลักษณะใกล้เคียงกับตึกแถวบริเวณหัวมุมถนนพระอาทิตย์ เป็นอาคารก่ออิฐสูง 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าวมีขอบสันหลังคา การใช้งานในปัจจุบัน เป็นร้านค้าทั่วไป ชั้นล่างได้ถูกตัดแปลงสภาพไปจากเดิมมาก ส่วนชั้นบนยังคงลักษณะโดยรวมเหมือนเดิมมีการเปลี่ยนหน้าต่างและหลังคามุงกระเบื้องใหม่ ตึกแถวบางช่วงได้มีการต่อเติมอาคารขึ้นใหม่ด้านหลังสูงประมาณ 4-6 ชั้น
- 5) ตึกแถวตรงข้ามวัดบวรนิเวศฯ และบริเวณถนนพระสุเมรุช่วงที่ 3 (ใกล้กับสำนักการโยธา) มีลักษณะใกล้เคียงกับตึกแถวบริเวณหัวมุมถนนพระอาทิตย์ การใช้งานในปัจจุบันเป็นร้านค้าทั่วไป สภาพอาคารโดยทั่วไปอยู่ในสภาพค่อนข้างดี มีการตัดแปลงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

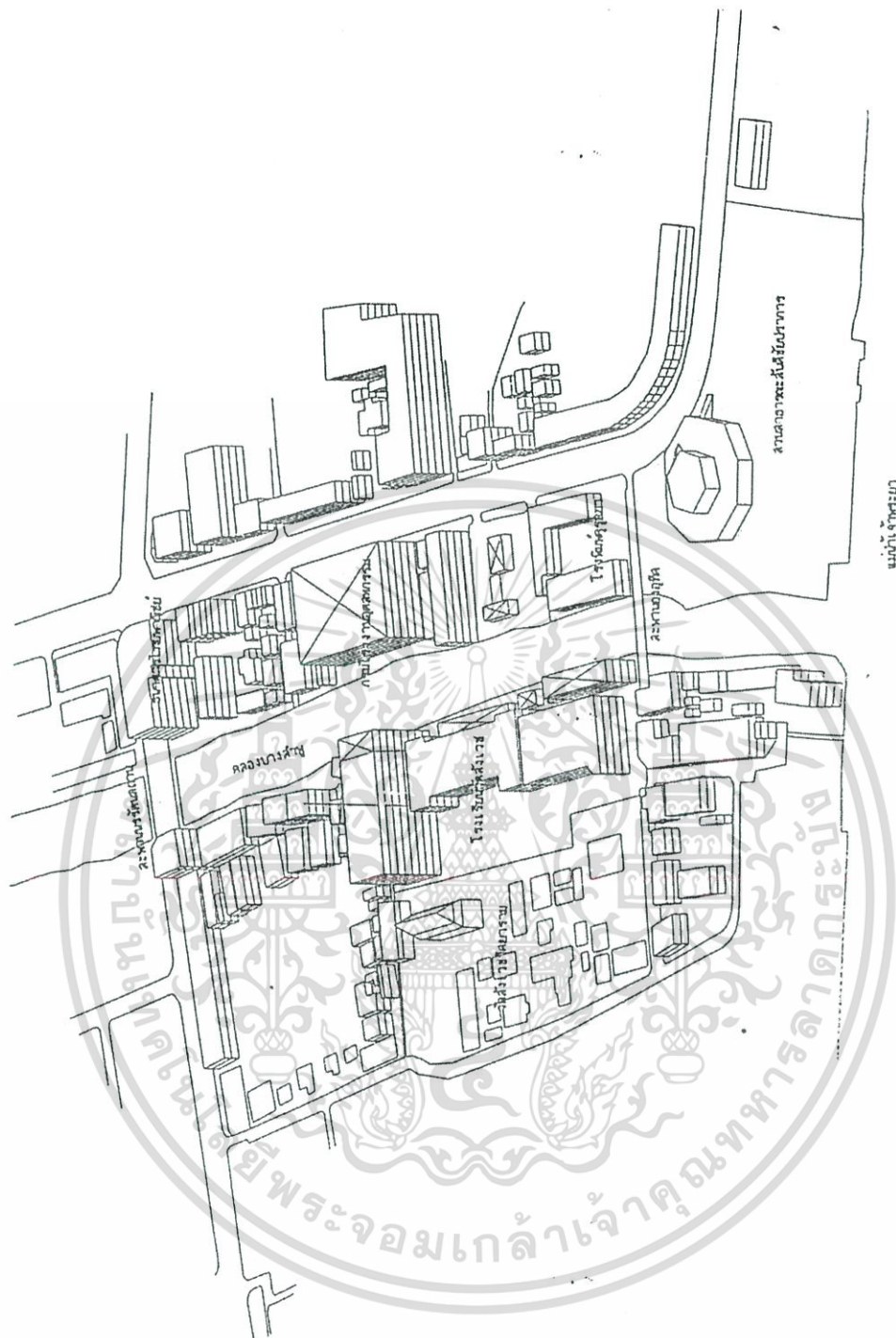
อาคารบ้างบางส่วนในชั้นล่าง โดยเฉพาะตึกแถวบริเวณตรงข้ามวัดบวรนิเวศฯ แต่บริเวณถนนพระสุเมรุอาคารอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์

6) ตึกแถวหัวมุมถนนดินสอกับถนนพระสุเมรุช่วงที่ 3 (บริเวณเชิงสะพานเฉลิมวันชาติ) มีลักษณะใกล้เคียงกับตึกแถวบริเวณตรงข้ามวัดบวรนิเวศฯ การใช้งานในปัจจุบันเป็นร้านค้าทั่วไป สภาพอาคารโดยทั่วไปบริเวณด้านถนนพระสุเมรุอยู่ในสภาพดีไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพอาคารไปจากเดิม แต่บริเวณถนนดินสอ อาคารมีสภาพทรุดโทรมกว่าชั้นล่างมีการเปลี่ยนประตูบานเพิ่มไม่เป็นที่ประจักษ์

7) ตึกแถวถนนพระสุเมรุช่วงที่ 3 (ใกล้กับทางออกสู่ถนนราชดำเนิน) เป็นอาคารรูปแบบกลางเก่ากลางใหม่เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 2 ชั้น รูปแบบอาคารแถวชุดละประมาณ -57 ห้อง ห้องกลางชั้นล่างจะเว้นเป็นทางรถผ่านเข้าไปหลังอาคารได้ หลังคามุงกระเบื้อง มีการก่อกำแพงอิฐไล่ระดับ ไม่สามารถมองเห็นหลังคา การใช้งานในปัจจุบันเป็นร้านค้าทั่วไป สภาพอาคารโดยรวมอยู่ในสภาพค่อนข้างดี มีเพียงบางแห่งที่มีสภาพทรุดโทรม ชั้นล่างมีการเปลี่ยนประตูบานเพิ่มเป็นประตูเหล็ก

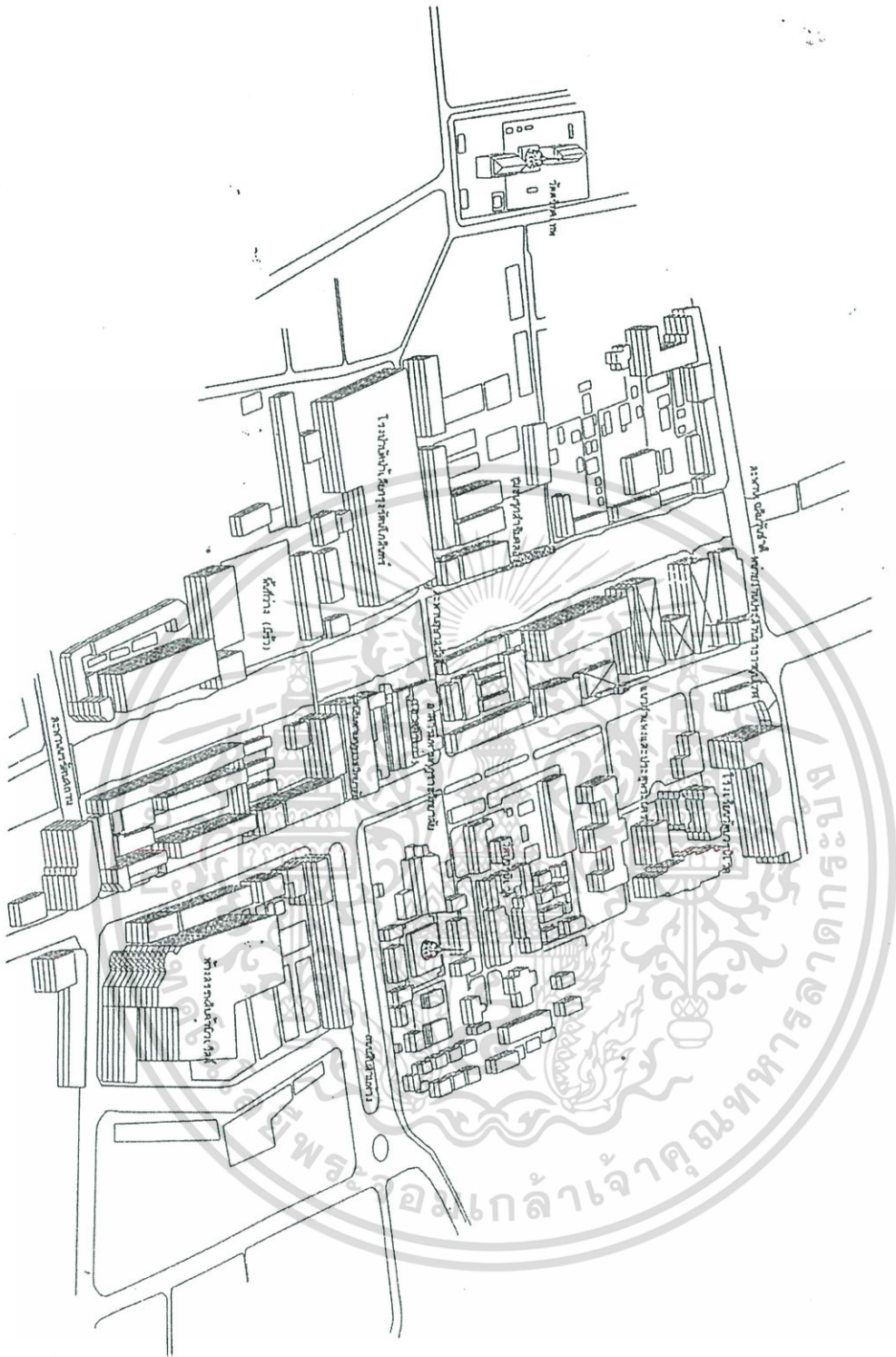

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

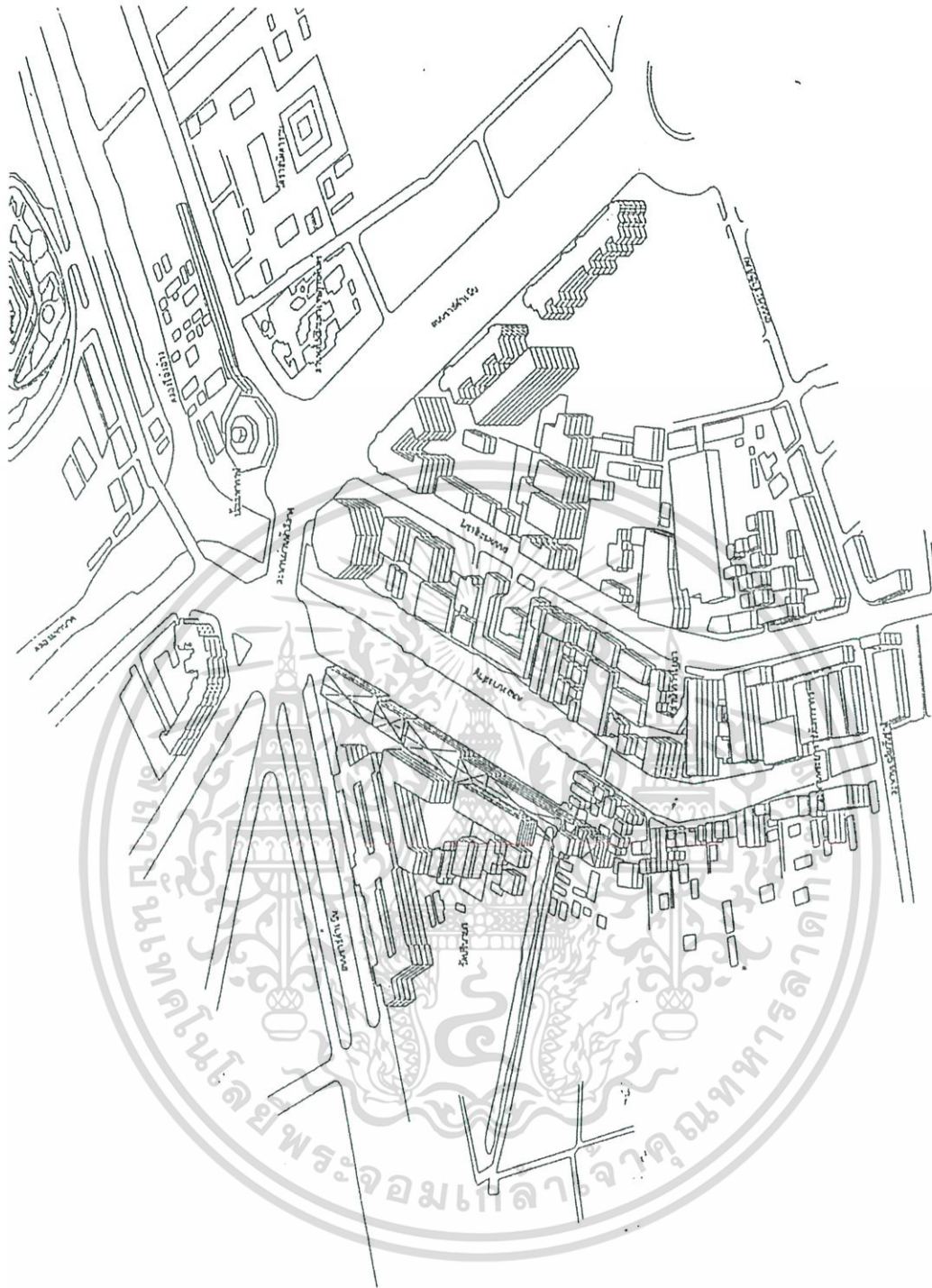
ภาพที่ 2.4 แสดงแผนผังองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ ถนนพระสุเมรุช่วงที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

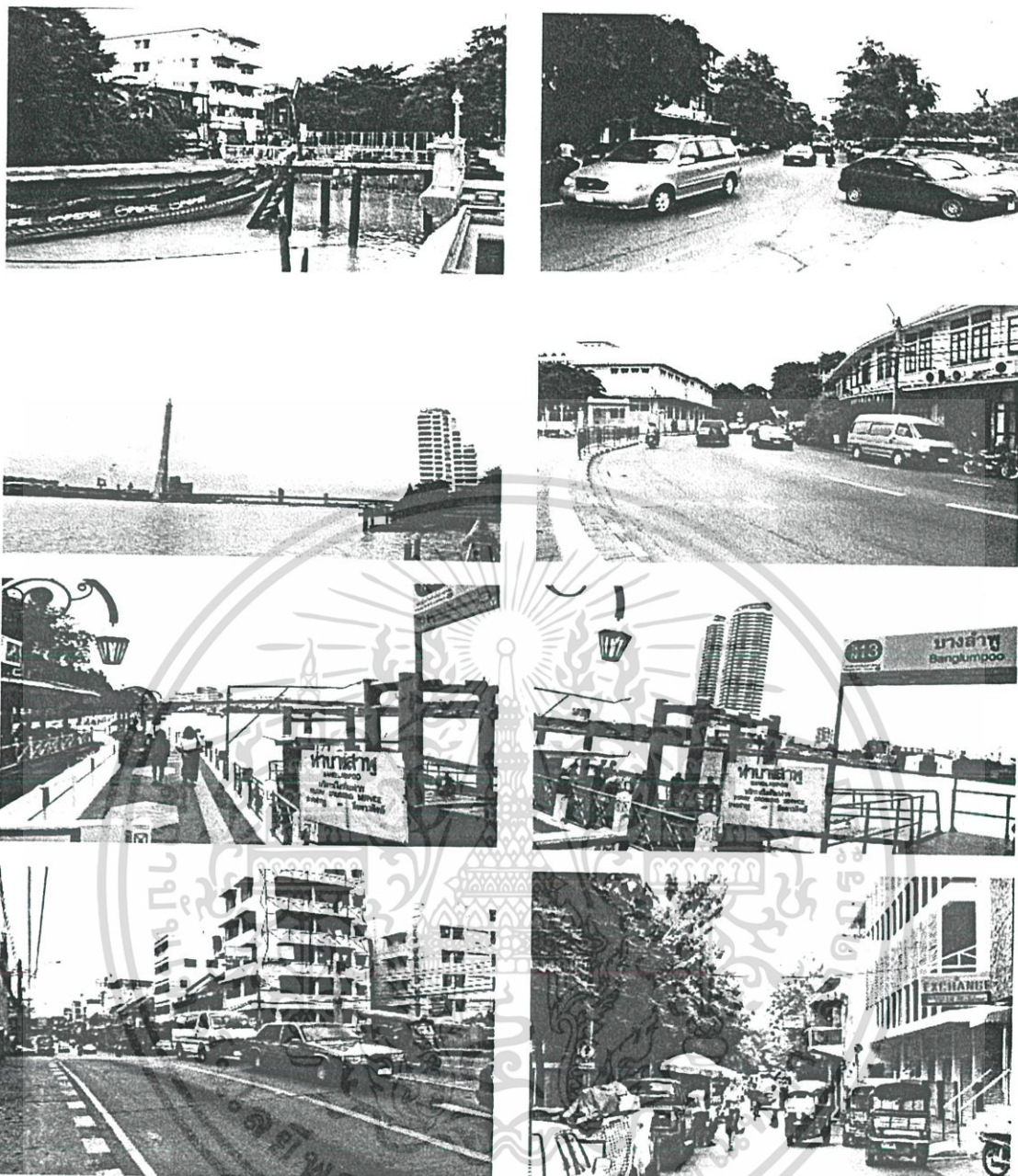
ภาพที่ 2.5 แสดงแผนผังองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ ถนนพระสุเมรุช่วงที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 แสดงแผนผังองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ
เฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ ถนนพระสุเมรุช่วงที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 แสดงองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินและกรรมสิทธิ์ที่ดิน

พื้นที่โครงการตั้งอยู่ในพื้นที่ตอนบนของกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก การใช้ที่ดินในบริเวณนี้มีลักษณะที่ผสมผสานตามแบบฉบับของชุมชนเก่า แต่มีจุดเด่นในการเป็นย่านชุมชนการค้าที่สำคัญในอดีต

2.1.3.1 ถนนพระอาทิตย์

- 1) สถาบันราชการ ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา (ฝั่งซ้ายของถนนพระอาทิตย์) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการใช้พื้นที่ในส่วนของวังเก่ามาดัดแปลงสำนักงานให้เข้าของหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและหน่วยงานระหว่างประเทศ อาคารเหล่านี้อยู่ในความดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- 2) พาณิชยกรรม เดิมเป็นการประกอบการค้าทั่วไป โดยกระจายตัวอยู่บริเวณฝั่งขวาของถนนพระอาทิตย์ปัจจุบันร้านค้าเหล่านี้ได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นร้านอาหารกึ่งสถานบันเทิง ในบริเวณพื้นที่ชุมชนหลังวัดชนะสงคราม ก็มีการประกอบกิจการประเภทร้านอาหารและการบริการสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นที่มีการขยายตัวมาจากย่านถนนข้าวสารที่ดินส่วนใหญ่จะเป็นที่ดินของเอกชน
- 3) ที่พักอาศัย ที่พักอาศัยส่วนใหญ่เป็นชุมชนแออัด อยู่บริเวณด้านหลังอาคารพาณิชย์ซึ่งอยู่ริมถนน พื้นที่พักอาศัยโดยรวมจะคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่ฝั่งขวาของถนนพระอาทิตย์ โดยกรรมสิทธิ์ของที่พักอาศัยส่วนใหญ่เป็นที่ดินเอกชนประมาณร้อยละ 80 ยกเว้นบริเวณชุมชนตรอกเขียนนิวาสน์ที่เป็นที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- 4) พื้นที่เปิดโล่ง ได้แก่ สวนสาธารณะ "สวนสันติชัยปราการ" บริเวณป้อมพระสุเมรุ ขนาดพื้นที่ประมาณ 8 ไร่ ปัจจุบันเป็นที่ดินของกรุงเทพมหานคร
- 5) ศาสนสถานและสถานศึกษา ได้แก่ วัดชนะสงคราม โรงเรียนวัดชนะสงคราม และโรงเรียนอนุบาลเขียนนิวาสน์ คิดเป็นพื้นที่ประมาณร้อยละ 50 ของพื้นที่ฝั่งขวาของถนนพระอาทิตย์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ธรณีสงฆ์ ส่วนโรงเรียนอนุบาลเขียนนิวาสน์เป็นการเช่าที่จากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- 6) อุตสาหกรรมและคลังสินค้า ได้แก่ คู่อ้อมเครื่องยนต์บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา โรงพิมพ์และคลังสินค้าที่ตั้งอยู่บริเวณฝั่งขวาของถนนพระอาทิตย์ 3 แห่ง
- 7) ที่ว่าง บริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา มีที่ว่างอยู่ทางทิศใต้ของอาคารริเวอร์แมนชั้น เป็นที่ดินของเอกชน ปัจจุบันเป็นพื้นที่ให้เช่าสำหรับวางวัสดุก่อสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3.2 บางลำพูและถนนข้าวสาร

การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นประเภทพาณิชย์กรรมประมาณร้อยละ 80 ของทั้งหมด ซึ่งในแต่ละบริเวณก็มีลักษณะเฉพาะตัวที่ต่างกัน ในบริเวณย่านการค้าบางลำพู เป็นย่านค้าขายเสื้อผ้า เครื่องประดับสตรี และสินค้าสำเร็จรูป ส่วนบริเวณถนนข้าวสาร เป็นย่านสถานบันเทิงและแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวต่างชาติ

การใช้ที่ดินส่วนที่เหลือจะเป็นชุมชนพักอาศัยและสถานที่ราชการ ได้แก่ สถานีตำรวจชนะสงคราม กรมสิทธิที่ดินร้อยละ 80 ในบริเวณนี้เป็นของเอกชน โดยมีที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และที่ธรณีสงฆ์ปะปนอยู่ร้อยละ 20

2.1.3.3 ถนนพระสุเมรุ ประกอบด้วย

1) สถานที่ราชการ มีอยู่ 6 แห่ง ได้แก่ โรงพิมพ์ครุสภา กรมโรงงานอุตสาหกรรม อาคารมหามกุฏราชวิทยาลัย (ตรงข้ามวัดบวรนิเวศฯ) โรงบำบัดน้ำเสียกรุงรัตนโกสินทร์ (คลองบางลำพูฝั่งเหนือ) หน่วยประสานระบบสาธารณสุขปโภค สังกัดกรุงเทพมหานคร (บริเวณเชิงสะพานเฉลิมวันชาติ) และสำนักการโยธา (บริเวณถนนพระสุเมรุช่วงสุดท้าย)

2) พาณิชยกรรม ส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่ทั่วไปตลอดสองฟากของถนนพระสุเมรุเรื่อยมาจากถนนสิบสามห้าง และสะพานเฉลิมวันชาติ ลักษณะเป็นตึกแถวสูงตั้งแต่ 2-5 ชั้น แต่ในบริเวณถนนพระสุเมรุช่วงสุดท้าย ส่วนใหญ่จะเป็นอาคารสำนักงานขนาดกลาง ซึ่งต่อเนื่องมาจากอาคารริมถนนราชดำเนิน

3) ที่พักอาศัย การใช้ที่ดินประเภทนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ถัดไปจากอาคารพาณิชย์ริมถนน บางส่วนกระจายตัวอยู่ทางด้านฝั่งเหนือของคลองบางลำพูลักษณะการอยู่อาศัยเป็นแบบตึกแถว บ้านเดี่ยว และกลุ่มเรือนไม้เก่า บริเวณนี้ยังประกอบด้วยชุมชนแออัดหลายแห่งด้วยกัน เช่น บริเวณวัดสังเวชวิศยาราม หลังวัดบวรนิเวศฯ และบริเวณริมคลองบางช่วง

4) ศาสนสถานและสถานศึกษา ประกอบด้วย วัดสังเวชวิศยาราม วัดบวรนิเวศวิหาร วัดตรีเทศเทพและวัดปริณายก สถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนวัดสังเวชวิศยาราม โรงเรียนวัดบวรนิเวศ และโรงเรียนสตรีวิทยา ส่วนทางตอนบนของพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนวัดตรีเทศเทพ และโรงเรียนวัดปริณายก สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่อยู่ในเขตวัดจะเป็นที่ธรณีสงฆ์ ส่วนโรงเรียนสตรีวิทยาเป็นพื้นที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

5) อุตสาหกรรมและคลังสินค้า กิจกรรมประเภทนี้ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณตอนบนของถนนพระสุเมรุช่วงสุดท้ายและเป็นของเอกชน โดยประกอบด้วยโรงพิมพ์และคลังสินค้า โรงพิมพ์จะมีขนาดตั้งแต่ 1-2 ไร่ ไปจนถึงโรงพิมพ์ขนาดใหญ่ นอกจากนี้บริเวณด้านหลังป้อมพระสุเมรุ เชิงสะพานสงอุทิศ ฝั่งชุมชนวัดสังเวชจะมีโรงงานทำน้ำแข็งอยู่ 1 แห่ง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) พื้นที่เปิดโล่ง ได้แก่ พื้นที่คลองบางลำพู สวนสาธารณะ "สวนสันติชัยปราการ" และสวนหย่อมถนนลิบสามห้าง ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเกาะกลางถนนลิบสามห้าง กรมสิทธิ์ที่ดินส่วนใหญ่ของพื้นที่บริเวณถนนพระสุเมรุจะเป็นที่ดินเอกชน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 ของทั้งหมด ที่ดินราชพัสดุและทรัพย์สินฯประมาณร้อยละ 10 ซึ่งได้แก่ ที่ตั้งของหน่วยงานรัฐ ที่ธรณีสงฆ์ อันได้แก่ ที่ดินของวัดสังเวชวิศยาราม วัดบวรนิเวศ และวัดปรินายกประมาณร้อยละ 10 (ค่าประมาณจากพื้นที่ริมฝั่งคลองรวมกับพื้นที่ระหว่างคลองบางลำพูกับถนนพระสุเมรุ)

ภาพที่ 2.9 แสดงผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและกรรมสิทธิ์ที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 เศรษฐกิจ สังคม และประชากร

2.1.4.1 เศรษฐกิจ

1) การค้าขาย ประกอบอาชีพของประชาชนในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขายเป็นหลักเนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นย่านการค้าที่สำคัญที่มีวิวัฒนาการมาพร้อมกับการขยายตัวของเมือง และยังคงสืบเนื่องกิจกรรมมาจนถึงปัจจุบัน เป็นย่านการค้าที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยสามารถจำแนกเป็นกลุ่มกิจกรรมหลักๆ ได้ดังนี้

- ประเภทค้าขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผ้า เครื่องประดับสตรี และอาหารแห้ง กระจายตัวอยู่ทั่วไปในบริเวณย่านการค้าบางลำพู ได้แก่ ถนนจักรพงษ์ ถนนไกรศรี ถนนตानी ถนนรามบุตรี ถนนสิบลำห้าง ถนนตะนาวและถนนพระสุเมรุบางช่วง เป็นลักษณะการค้าแบบตึกแถวเพื่อการอยู่อาศัยชั้นบนและทำการค้าชั้นล่างตลอดจนมีการพัฒนาที่ดินเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ อาทิเช่น ห้างนิวเวสต์ ห้างบางลำพู และสทรณม์กรุงเทพฯ เป็นต้น การขยายตัวของย่านการค้าในลักษณะเช่นนี้ ก็ทำให้เกิดการค้าแบบหาบเร่แผงลอยขึ้นตลอดแนวถนนสายหลักในย่านการค้าด้วย

- ประเภทร้านค้าทองคำรูปพรรณ จะพบมากในบริเวณตอนล่างของถนนพระสุเมรุช่วงที่ 1 ตลอดจนถนนจักรพงษ์ช่วงต้น บริเวณย่านการค้าบางลำพู ซึ่งเป็นลักษณะการค้าแบบตึกแถวเช่นเดียวกันกับตึกแถวทั่วไป

- ประเภทธงชาติ และอุปกรณ์ตกแต่งสถานที่ที่เนื่องในโอกาสสำคัญ ตั้งอยู่บริเวณถนนพระสุเมรุช่วงที่ 2 ฝั่งตรงข้ามวัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งเป็นบริเวณที่มีการประกอบกิจการประเภทนี้มาเป็นเวลานาน

- ประเภทขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง จะพบมากบริเวณสองฝั่งถนนข้าวสาร เนื่องจากเป็นแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่

- ประเภทร้านค้าของชำและการบริการทั่วไป จะกระจายตัวอยู่ทั่วไปในย่านชุมชนและย่านการค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก

2) การบริการ รายได้หลักของพื้นที่นี้ส่วนหนึ่งก็คือ รายได้จาก การบริการนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติโดยเฉพาะบริเวณตรอกข้าวสารและตลอดเรื่อยมา ในบริเวณหลังวัดชนะสงคราม

- ประเภทร้านอาหาร เป็นร้านขายอาหารทั่วไป จะกระจายตัวอยู่ตลอดสองฟากถนน มีทั้งลักษณะที่เป็นร้านค้าแบบตึกแถวในย่านบางลำพู หรือร้านอาหารขนาดใหญ่ เช่น ร้านตันโพธิ์ ซึ่งส่วนมากจะประกอบกิจการมาเป็นเวลานานแล้ว

- ประเภทสถานบันเทิง แบ่งออกเป็น 2 บริเวณ คือ บริเวณถนนพระอาทิตย์และถนนพระสุเมรุช่วงที่ 1 เป็นกิจกรรมรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่งแต่เดิมก็เป็นการค้าขายทั่วไป แล้วมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นร้านอาหารกึ่งสถานบันเทิงในช่วงเวลา กลางคืน กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นคนไทย อีกบริเวณหนึ่ง คือ บริเวณถนนข้าวสาร และบริเวณโดยรอบวัดชนะสงคราม เป็นสถานบันเทิงที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นหลัก ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็นย่านสถานบันเทิงที่สำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ โดยเฉพาะถนนข้าวสาร

- ประเภทสถานที่พักนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณถนนข้าวสารและถนนรามบุตรีตลอดจนพื้นที่โดยรอบวัดชนะสงคราม ดังนั้นกิจกรรมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เหล่านี้จึงกลายเป็นรายได้หลักที่สำคัญของประชาชนในพื้นที่

- ร้านตัดผม กิจการประเภทนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ใกล้กับแหล่งที่พักนักท่องเที่ยว พบมากบริเวณโดยรอบวัดชนะสงคราม

- ร้านตัดสูท เป็นการบริการอีกประเภทหนึ่งที่เป็นผลมาจากนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณถนนข้าวสาร และย่านบางลำพู

- ร้านบริการอินเทอร์เน็ต การบริการลักษณะเช่นนี้เป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น กลุ่มลูกค้าหลักจะเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีที่พักอยู่ในละแวกนั้น เป็นรูปแบบของการให้บริการที่มักจะมีควบคู่กันไปกับที่พักร้านอาหาร และบริษัทนำเที่ยว

2.1.4.2 ประชากร

บริเวณพื้นที่ศึกษาจัดอยู่ในเขตกรุงรัตนโกสินทร์และพื้นที่ต่อเนื่องตอนบน เมื่อทำการเปรียบเทียบจำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่(ตร.ม.) พบว่าในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรนั้นมีไม่มากนัก ถึงแม้ว่าโดยภาพรวมของกรุงรัตนโกสินทร์จะมีแนวโน้มลดลงก็ตาม เนื่องจากบริเวณพื้นที่ศึกษาเป็นย่านที่พักอาศัยและสถานที่ราชการเป็นหลัก ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่มาเป็นเวลานาน ชุมชนมีการรวมตัวกันอย่างชัดเจน ประกอบกับความจำกัดของพื้นที่ จึงทำให้การขยายตัวของประชากรมีไม่มากนัก แต่อัตราความหนาแน่นประชากรในบริเวณนี้ก็ยังคงนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง เฉลี่ยประมาณ 17 คน/ตร.ม. ในขณะที่ความหนาแน่นประชากรในเขตพระนคร ประมาณ 15 คน/ตร.ม. เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และความหนาแน่นประชากรในพื้นที่กรุงเทพมหานครเฉลี่ยประมาณ 14.5 คน/ตร.ม. (ฝ่ายทะเบียนสำนักงานเขตพระนคร. 2542)

ตารางที่ 2.1 แสดงชุมชน ที่ตั้ง พื้นที่ สภาพถือครองที่ดิน และสภาพทั่วไปในบริเวณพื้นที่ศึกษา

ชื่อชุมชน	ที่ตั้ง	พื้นที่	สภาพถือครองที่ดิน	สภาพทั่วไป
1. ชุมชนตรอกเขียนนิ วาสน์ไก่อแจ้	ถนนพระสุเมรุ	-	เช่าสำนักงาน ทรัพย์สินฯ	บ้านไม้ชั้นเดียว และสองชั้น
2. ชุมชนมัธยมจักรพงษ์	ถนนพระสุเมรุ	-	ที่ดินเอกชน	บ้านไม้สองชั้น และครึ่งตึกครึ่ง ไม้
3. ชุมชนวัดสังเวชวิ ศยาราม	ถนนพระอาทิตย์	5.5 ไร่	ที่ดินเอกชนและเช่า สำนักงานทรัพย์สินฯ	อาคารพาณิชย์ และบ้านไม้สอง ชั้น
4. ชุมชนตรอกบ้านพาน ถม	ถนน ประชาธิปไตย	10 ไร่	ที่ดินเป็นของตนเอง	บ้านสองชั้น
5. ชุมชนมัธยมบ้านตึกดิน	ถนนราช ดำเนินกลาง	4.3 ไร่	ที่ดินเอกชน	บ้านไม้สองชั้น
6. ชุมชนตรอกบวรวิชัย	ถนนตะนาว	6 ไร่	เช่าที่ดินวัดบวร นิเวศฯ	บ้านไม้สองชั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 แสดงแผนผังเศรษฐกิจ สังคม และประชากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.5 ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

2.1.5.1 การเข้าถึงพื้นที่โครงการ

ระบบเส้นทางรถยนต์และปริมาณการจราจร ถนนพระอาทิตย์และพระสุเมรุเป็นถนน 4 ช่องจราจร มีความกว้างประมาณ 13-15 เมตร มีความยาว 1,791 เมตร พื้นผิวจราจรเป็นแอสฟัลต์ มีจุดเริ่มต้นที่บริเวณปากคลองคูเมืองเดิม ถนนเจ้าฟ้า ไปออกบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ปัจจุบันมีการจัดเดินรถแบบสวนทาง (two-way) โดยเส้นทางสามารถเชื่อมต่อกับถนนราชินี ถนนเจ้าฟ้า ถนนจักรพงษ์ ถนนสามเสน ถนนสิบลำห้าง ถนนบวรนิเวศ ถนนตะนาว ถนนประชาธิปไตย และถนนราชดำเนิน ซึ่งถนนที่เชื่อมต่อเหล่านี้มีถนนจักรพงษ์กับถนนประชาธิปไตย (ช่วงจากถนนราชดำเนิน-ถนนพระสุเมรุ) ที่จัดการเดินรถแบบทางเดียว รวมทั้งจะมีการจัดเดินรถทางเดียวในถนนซอยช่วงถนนตานี ไกรศรี และรามบุตรี สำหรับปริมาณการจราจรในพื้นที่ศึกษาพบว่าบริเวณที่มีปัญหาคือ ช่วงถนนราชดำเนิน เนื่องจากเป็นเส้นทางหลักในการเดินทางข้ามไปยังฝั่งธนบุรี จึงส่งผลกระทบต่อบริเวณถนนที่เชื่อมต่อทำให้ติดขัด เช่น ในถนนตะนาว ถนนบวรนิเวศ และถนนพระสุเมรุ (ช่วงก่อนออกสู่ถนนราชดำเนิน) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลายืน

1) ระบบรถโดยสารประจำทาง จากการสำรวจภาคสนามพบว่า ในถนนพระอาทิตย์ และถนนพระสุเมรุ มีรถโดยสารประจำทางทั้งสิ้น 18 สาย โดยไม่มีรถประจำทางสายใดที่วิ่งเชื่อมโยงจากหัวถนนถึงปลายถนน ทั้งนี้สามารถแยกได้เป็น

- บริเวณถนนพระอาทิตย์และถนนพระสุเมรุช่วงแรก (ตั้งแต่ป้อมพระสุเมรุถึงสะพานนรรัตนสถาน) มีรถประจำทาง 13 สาย
- บริเวณถนนพระสุเมรุช่วงกลาง (ตั้งแต่สะพานนรรัตนสถานถึงสะพานเฉลิมวันชาติ) มีรถโดยสารประจำทาง 4 สาย
- บริเวณถนนพระสุเมรุช่วงสุดท้าย (ตั้งแต่สะพานเฉลิมวันชาติถึงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ) มีรถโดยสารเพียง 4 สาย

2) ระบบเส้นทางน้ำ มีอยู่ 2 เส้นทาง คือทางแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองบางลำพู

- แม่น้ำเจ้าพระยา เส้นทางน้ำที่ใช้ในปัจจุบันประกอบด้วยเรือข้ามฟากแม่น้ำและบริการเรือด่วนซึ่งมีอยู่ 2 บริษัท คือเรือด่วนเจ้าพระยา และเรือด่วนแหลมทอง โดยจะใช้ท่าเรือ 2 ท่าแยกออกจากกันได้แก่ ท่าปิ่นเกล้า เป็นบริการเรือด่วนแหลมทองและเรื่อนักท่องเที่ยว ส่วนท่าพระอาทิตย์ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นท่าบางลำพู) เป็นบริการเรือด่วนเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- คลองบางลำพู เส้นทางเรือจะเริ่มต้นจากปากคลอง บางลำพู บริเวณด้านหลังโรงพิมพ์คุรุสภา ผ่านคลองบางลำพู และมหานาค มีระยะสั้นสุดที่ทำหัว ลำโพง ระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 4.35 กิโลเมตร จอดรับส่งผู้โดยสาร 10 ท่า ระยะเดินเรือประมาณ 20 นาที แต่ปัจจุบันเส้นทางไม่เป็นที่นิยมประกอบกับติดปัญหาการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

3) ระบบทางเดินเท้า

- เส้นทางเดินเท้าริมถนน (ฟุตบาท) จะมีตลอดแนวถนน พระอาทิตย์และถนนพระสุเมรุทั้งสองฟาก มีขนาดประมาณ 2-3 เมตร โดยมีเพียงช่วงประตูพระ นครที่ไม่มีทางเท้าและบริเวณหน้าวัดบวรนิเวศที่มีขนาดทางเท้าเล็กกว่าปกติ

- ทางเดินเท้าภายในชุมชน จะมีลักษณะเป็นตรอก ซอย ที่มีขนาดแคบตั้งแต่ 2-8 เมตร ทางเดินบางช่วงรถสามารถเข้าถึงได้ เช่นทางเดินรอบวัดชนะสงคราม ทางเดินด้านหลังวัดสังเวชวิศยาราม ทางเดินในชุมชนบ้านพานถมฯลฯ โดยการเดินรถจะจัดแบบ ทางเดียวเนื่องจากซอยเหล่านี้มีขนาดไม่ใหญ่นัก ทางเดินบางช่วงจะสามารถเดินติดต่อกับทางเดิม ริมคลองบางลำพู ซึ่งมีเกือบตลอดแนวคลองบางลำพูฝั่งเหนือ (ฝั่งด้านใต้หรือที่อยู่ในเขตกรุง รัตนโกสินทร์ไม่มีทางเดินเท้า) ยกเว้นบริเวณโรงเรียนวัดสังเวชวิศยาราม และบริเวณหลังวัดปริ นายก ทางเดินริมคลองส่วนใหญ่มีขนาดประมาณ 2-3 เมตร มีต้นไม้ใหญ่ที่ให้ความร่มรื่น

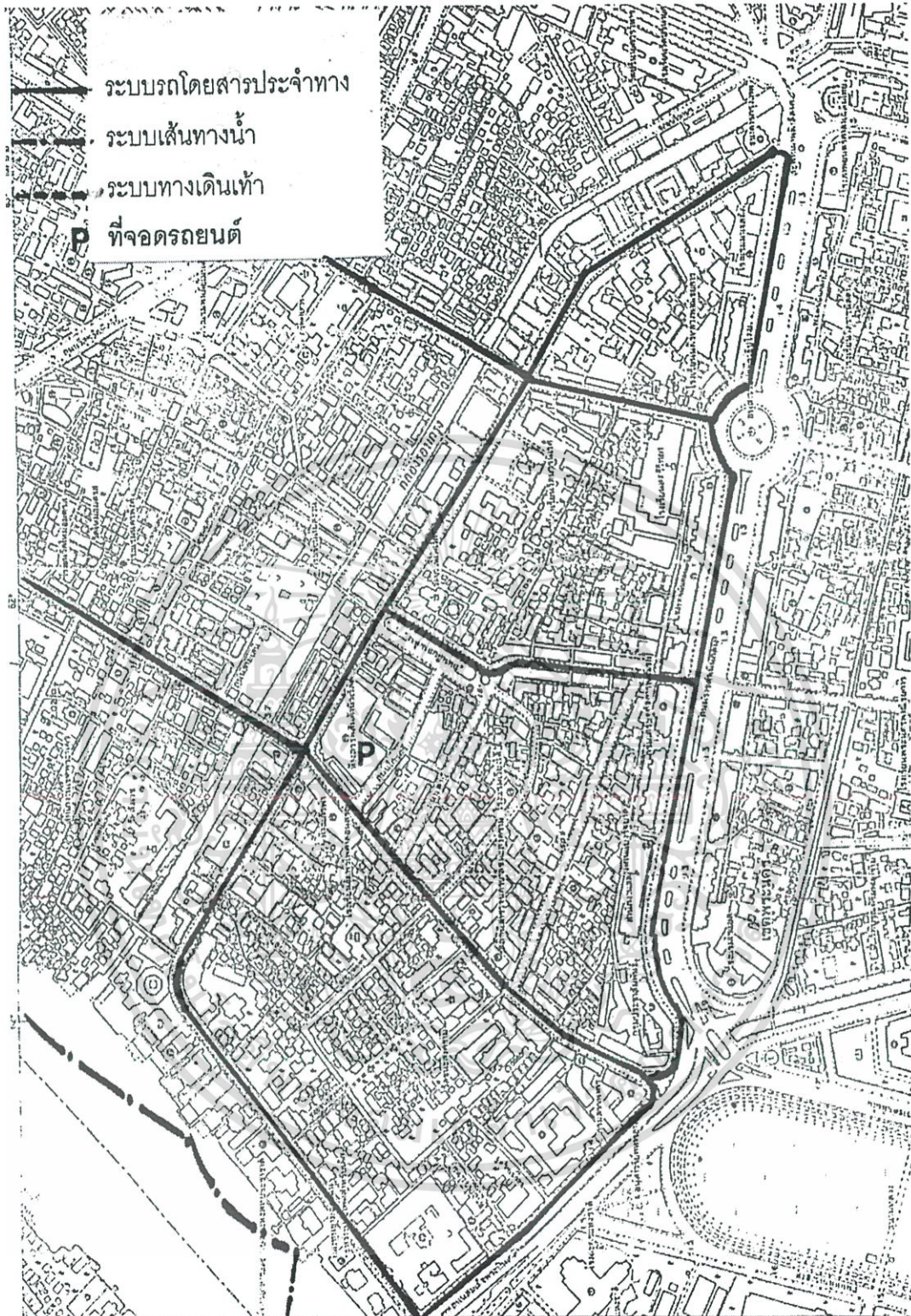
- ทางเดินเท้าภายในชุมชนการค้า ได้แก่ ทางเดินในถนน ไกรศรี ถนนตานี ถนนรามบุตรี ถนนลิบสามห้าง ทางเดินเหล่านี้จะเป็นบริเวณที่มีการจราจรมากกว่า ปกติ เนื่องมาจากการใช้งาน รวมทั้งการตั้งวางสินค้า การจอดรถยนต์ การทิ้งขยะและน้ำทิ้งต่างๆ ทางเดินเท้าส่วนใหญ่จะมีขนาดกว้างประมาณ 2.50-3.00 เมตร แต่จะไม่มีการปลูกต้นไม้ใหญ่

- ทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นเส้นทางที่สร้างขึ้นมา ใหม่ เริ่มต้นที่บริเวณใต้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้ามาออกที่บริเวณป้อมพระสุเมรุ มีขนาดกว้าง ประมาณ 2 เมตร โดยเว้นระยะห่าง ออกมาจากแนวเขตตลิ่งประมาณ 1.50-2.00 เมตร

2.1.6 ที่จอดรถยนต์

จากการสำรวจภาคสนามพบอาคารจอดรถยนต์ 1 แห่ง คือ อาคารจอดรถของ กรุงเทพมหานคร ในบริเวณย่านการค้าบางลำพู ด้านข้างห้างสรรพสินค้านิวเวิลด์ แต่ผู้ใช้รถยนต์ ส่วนหนึ่งมักจะจอดรถบริเวณริมถนน และภายในวัด ซึ่งมักทำให้เกิดปัญหาการกีดขวางการจราจร และ เกิดความไม่ปลอดภัยในบริเวณโบราณสถาน รวมทั้งทำให้โบราณสถานเสื่อมโทรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 แสดงแผนผังระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการและที่จอดรถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ประวัติและความเป็นมาของสวนสาธารณะ

ประวัติและความเป็นมาของสวนสาธารณะมีการพัฒนารูปแบบซึ่งแตกต่างกันไป โดยแต่ละสมัยก็จะมี ความแตกต่างกันไป ตามที่ นิบลล คล่องเวลสละ (2535 : 5-10) ดังต่อไปนี้

เมื่อประมาณกว่า 50 B.C. ประเทศกรีกนับว่าเป็นประเทศแรกที่มีการใช้พื้นที่โล่งว่างประเภทสนามหญ้า สำหรับใช้เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กันระหว่างนักปราชญ์กับลูกศิษย์และเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาใช้พื้นที่เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในยามว่าง จากนั้นก็ได้พัฒนารูปแบบขึ้นมาเรื่อยๆ จากพื้นที่โล่งที่มีสนามหญ้า ต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอกไม้ประดับ เริ่มมีสิ่งก่อสร้างเพื่อความ สะดวกสบายแก่ประชาชนที่เข้ามาใช้สถานที่เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

สำหรับสวนและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีวิวัฒนาการเริ่มต้นเป็นครั้งแรกในประเทศ อียิปต์ โดยมีการจัดสวน มีการปลูกต้นไม้ที่ใช้ประโยชน์ และไม้ประดับ แต่มักจะมีเฉพาะในราชวัง บ้านนายทหาร และสถานที่ทางศาสนาเพียงเท่านั้น เช่น เปอร์เซีย กรีกและโรมัน ได้วิวัฒนาการ การจัดสวน รวมทั้งมีอิทธิพลต่อประเทศต่างๆ ในยุโรป ดังเช่น สวนลอยบาบิโลน (The Hanging Garden of Babylon) ที่มีชื่อเสียงของเปอร์เซีย ถือได้ว่าเป็น 1 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลก ถูกสร้าง ขึ้นในสมัย 600 ปีก่อนคริสตกาล

ในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ช่วงประมาณศตวรรษที่ 18 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่าง มากมายในบรรดาประเทศแถบยุโรป วิถีชีวิตเริ่มเปลี่ยนไป จากสังคมเกษตรกรรมกลายมาเป็น สังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมุ่งหน้าเดินทางเข้าสู่เมืองใหญ่ เช่น ลอนดอน, ปารีส และเมืองใหญ่ๆ ทั่วยุโรป ส่งผลให้เมืองเกิดความแออัดชีวิตประจำวันของคนเมืองเต็มไปด้วย ความเร่งรีบ ทำให้ชาวเมืองเกิดภาวะความเครียด สวนสาธารณะนับว่าเป็นสิ่งรองรับที่สำคัญของคน เมือง และความเป็นอยู่แบบเมือง ซึ่งในขณะนั้นประชาชนมีความต้องการพื้นที่พักผ่อนส่วนกลาง ภายในเมืองมาก และได้เรียกร้องให้ผู้บริหารหาสวน หรือพื้นที่สำหรับพักผ่อนซึ่งเป็นส่วนกลางให้ ประชาชนภายในเมืองได้มีโอกาสใช้ เพราะในขณะนั้นสวนมักอยู่ในราชวัง มีการสร้างขึ้นมาให้ เฉพาะกษัตริย์ ราชวงศ์ และบรรดาข้าราชการใช้เพียงแค่นั้น มาภายหลังเมื่อสวนสวนตัวเหล่านี้ ได้มีการถูกเปิดให้ประชาชนเข้าไปใช้ ทำให้สวนในประเทศอังกฤษซึ่งถือได้ว่าเป็นสวนสาธารณะที่เป็น ลักษณะธรรมชาติ และเป็นสวนที่ใช้ได้ดีที่จะรองรับการพักผ่อนของประชาชนจำนวนมากได้ สวนสาธารณะที่ถูกสร้างขึ้นในยุคต่อๆ มา จึงมักยึดรูปแบบสวนธรรมชาติในอังกฤษเป็นแบบอย่าง

หลังจากอังกฤษและบรรดาเมืองใหญ่ๆ ในทวีปยุโรปได้ประสบผลสำเร็จในการสร้าง สวนสาธารณะ ทำให้ประเทศผู้ถือเอาอังกฤษเป็นประเทศแม่อย่างสหรัฐอเมริกาได้เริ่มโครงการ สร้างสวนสาธารณะขึ้นเป็นแห่งแรก ในนครนิวยอร์กที่รู้จักกันดีในชื่อ "สวนสาธารณะเซนทรัล พาร์ค" (Central Park) โดย Frederick Law Olmsted เป็นผู้ชนะเลิศการประกวด และต่อมาได้เป็น เอกสารเป็นเอกสารที่สวนไวสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นานนักเห็นไปไซประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ รวมถึงเป็นบิดาของภูมิสถาปัตยกรรม ซึ่งผลงานในด้านการออกแบบ, รูปแบบของสวนสาธารณะได้แพร่หลายออกไปอย่างมากถึงแม้ในช่วงแรกเช่นทรัล พาร์ค จะได้รับอิทธิพลจากการออกแบบสวนในอังกฤษ แต่ในช่วงหลังผลงานของ เฟรดเดอริก ลอร์ โอมสเทค ได้ขยายขอบข่าย และบทบาทของสวนสาธารณะจากความคิดที่ว่า เมืองควรเชื่อมด้วยระบบสวนสาธารณะ เข้าไว้ในโครงสร้างของเมือง, ความคิดของการทำถนนที่มีวิวทิวทัศน์สวยงาม (Parkway) และการจัดอุทยานแห่งรัฐ (State Park)

ในยุคหลังนี้ลักษณะการมองภาพของสวนสาธารณะได้เริ่มเปลี่ยนไป ซึ่งแต่เดิมจะสร้างสวนสาธารณะโดยยึดติดกับ “รูปแบบ” ได้เปลี่ยนไปโดยถูกมองในแง่ของ “กิจกรรม” มากขึ้น สวนสาธารณะถูกเชื่อมต่อและเข้าอยู่ในขอบข่ายโครงสร้างของเมืองอันหมายถึง การเชื่อมต่อจากที่พักผ่อน หรือสวนแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งเข้ากับสภาพชีวิตของเมืองและคนเมือง โดยคำนึงถึงสวนสาธารณะให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากทุกจุดของเมือง และสุดท้ายนำไปสู่ความหลากหลายของรูปแบบสวนสาธารณะต่างๆ ในยุคต่อมา

2.2.1 การจัดยุคการเปลี่ยนแปลงของสวนสาธารณะ

ยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสวนสาธารณะจากหนังสือได้สรุป และจัดลำดับรูปแบบการพัฒนาไว้ดังนี้ (Seymour M. Gold. 1980 : 15)

2.2.1.1 ยุคที่ 1 Traditional Emphasis ซึ่งมองว่าการพักผ่อน คือ การหนีจากความรู้สึกที่แออัดของเมืองกลับคืนสู่ความสงบของธรรมชาติ โดยการออกแบบจะเน้นรูปแบบของชนบทที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติ ซึ่งเปรียบได้ว่าเป็นการหนีจากความเป็นเมือง

2.2.1.2 ยุคที่ 2 Current Emphasis เป็นการปรับปรุงชีวิตเมืองให้เกิดความน่าอยู่ น่าทำงาน น่าเยี่ยมเยือน โดยการขยายสู่ชีวิตสังคมเมืองและของชุมชน โดยการทะนุบำรุงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์โดยทำให้สวยงาม

2.2.1.3 ยุคที่ 3 Emerging Emphasis เน้นการเชื่อมโยงทุกอย่างที่เป็นการพักผ่อนเข้าไว้ด้วยกัน โดยจัดหาพื้นที่และกิจกรรมพักผ่อน สภาพแวดล้อม พัฒนาทรัพยากรของคนเมืองเป็นการมองกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบที่นำไปใช้พัฒนาประสิทธิภาพมนุษย์ ทั้งในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ครอบครัว การทำงาน ทั้งในพื้นที่สาธารณะและของเอกชน

2.3 ความหมาย ประเภท และลำดับชั้นของสวนสาธารณะ (สำนักผังเมือง. 2536 : 14-19)

2.3.1 ความหมายของสวนสาธารณะ

สวนสาธารณะเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่แบบเมือง (Urban Life) สามารถตอบสนองความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์

“สวนสาธารณะ” คำนี้ดูเหมือนว่าจะเน้นหนักไปในเรื่องของต้นไม้และสนาม เพราะคำว่า “สวน” ทำให้เรารู้สึกอย่างนั้น แต่อันที่จริงแล้วคำว่า สวนสาธารณะตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Park” โดยในปัจจุบันครอบคลุมไปถึงพื้นที่นันทนาการตั้งแต่ขนาดใหญ่ เช่น Zoological Park, Botanical Park, Amusement Park หรือแม้กระทั่งพื้นที่นันทนาการที่มีขนาดเล็กอย่างที่ไม่ใช่สนามเลยก็สามารถเรียกว่า Park ได้ Arnold Wittick (1992 : 35) ภูมิสถาปนิก ได้ให้ความหมายของ “สวนสาธารณะ” ว่าเป็นพื้นที่เปิดโล่งที่มีการจัดภูมิทัศน์ (Landscape) ให้เกิดความสวยงามเท่าที่จะทำได้เป็นที่สงบร่มรื่นตั้งใจให้เป็นที่พักผ่อน คลายความเมื่อยล้า เป็นที่พบปะพูดคุยสนทนาอย่างเรียบง่าย ใช้เดิน เทียวเล่น เป็นที่เพิ่มความสดชื่น ใช้เป็นที่ตรึงตรองสร้างสรรค์ความคิดภายในสวนสาธารณะประกอบด้วย ต้นไม้มากมายหลายชนิด สนามหญ้า สระน้ำ น้ำพุ รูปปั้น ที่นั่งพักผ่อน ลานอเนกประสงค์ ฯลฯ

2.3.2 ประเภทของสวนสาธารณะ

พบว่าปัจจุบันสวนสาธารณะถือเป็นแหล่งรวมกิจกรรมนันทนาการเข้าเป็นโครงสร้างส่วนหนึ่งของเมือง และเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนเมือง สวนสาธารณะนั้นพอที่จะจำแนกประเภทของสวนสาธารณะออกได้ดังนี้ คือ

2.3.2.1 สวนสาธารณะระดับชุมชน สวนระดับนี้มักพบได้ว่าเป็น

สวนสาธารณะที่อยู่ใกล้บริเวณย่านพักอาศัยสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายสามารถใช้ได้ตลอดเวลาที่มีเวลาว่าง และเป็นสิ่งที่สังเกตได้ว่าสวนสาธารณะในระดับชุมชนนี้ ผู้ใช้โดยมากที่สุดมักเป็นเด็ก, วัยรุ่น และแม่บ้าน ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีเวลาว่างและมีการดำเนินชีวิตไม่ห่างไปจากชุมชนที่พักอาศัยมากนัก สนามเด็กเล่น และสนามกีฬา นับว่ามีความสำคัญมากในการออกแบบสวนประเภทนี้ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก, เด็กโตและวัยรุ่น ถือเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจ สวนสาธารณะในระดับชุมชนนี้อาจสามารถแยกสนามเด็กเล่นออกจากสนามกีฬา หรืออาจจะวางรวมกันก็ได้ขึ้นอยู่กับสถานที่และตำแหน่งที่ตั้ง สนามเด็กเล่นโดยทั่วไปแล้วควรจะอยู่ไม่ห่างจากบ้านพักมากนัก เหตุผลก็คือ เด็กเล็กมีความสามารถเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางไกลได้น้อยกว่าเด็กโต โดยทั่วไปสวนสาธารณะระดับชุมชนมักจะมีการเข้าถึงโดยการเดิน หรือใช้จักรยานเป็นสำคัญ สวนประเภทนี้อาจมีมากกว่า 1 แห่ง ใน 1 ชุมชนก็ได้แล้วแต่ความกว้างใหญ่ และสภาพของชุมชน ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าสวนสามารถกระจายตัวให้อยู่ในตำแหน่งที่ผู้ใช้สามารถเดินทางมาใช้พื้นที่สวนได้อย่างทั่วถึงหรือไม่ สิ่งสำคัญในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนนี้ ต้องออกแบบอย่างรอบคอบในเรื่องการจัดแบ่งพื้นที่และการคำนึงถึงจิตวิทยา และพฤติกรรมในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกันมากกว่าสวนสาธารณะในระดับอื่นๆ เพราะสวนสาธารณะแบบนี้ถือได้ว่าเป็นการใช้สวนแบบเข้มข้น เนื่องจากมีความหนาแน่นของผู้ใช้มากกว่าสวนสาธารณะในระดับอื่นๆ จึงควรมีการวางรายละเอียดในการออกแบบในส่วนของเรื่องของส่วนประกอบ กิจกรรม และรูปแบบ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอีกเช่นกัน เพราะวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนมักมีความแตกต่างกัน ไป รวมถึงผู้ใช้สวนก็จะเป็นผู้ใช้ในกลุ่มเดิมซ้ำๆ กันตลอดเวลาด้วย

2.3.2.2 สวนสาธารณะระดับเมือง เป็นสวนสาธารณะที่มีขนาดใหญ่ขึ้น จากสวนระดับชุมชน จะเน้นการพักผ่อนเป็นระยะเวลานานๆ การมาใช้จะไม่บ่อย ผู้ใช้มักมาในโอกาสพิเศษ หรือวันที่มีเวลาว่างมาก การทำกิจกรรมจะเป็นลักษณะที่ทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ระหว่างครอบครัวหรือมิตรสหาย ความหนาแน่นก็จะน้อยกว่าสวนระดับชุมชนเช่นกัน เหตุที่เรียกว่าสวนสาธารณะระดับเมืองก็เพราะว่าผู้ที่อยู่อาศัยในเมืองในทุกส่วนสามารถมีโอกาสมาใช้สวนแห่งนี้มาก ยกตัวอย่างเช่น สวนลุมพินี หรือสวนหลวง ร.9 ซึ่งผู้ใช้นี้จะเสียเวลาเดินทางมาพอสมควร และใช้เวลาในการอยู่ในสวนประเภทนี้ค่อนข้างนาน รูปแบบของสวนประเภทนี้ โดยมากมักเน้นพื้นที่โล่งกว้างอาจเป็นทุ่งหญ้าหรือบึงเป็นลักษณะคล้ายสวนธรรมชาติ หรืออาจเป็นสนามสลับกับลานกว้างมีบริเวณในการจัดนิทรรศการใหญ่ๆ ได้ มีพิธีภัณฑ์ และกิจกรรมที่ไม่เป็นธรรมชาติอื่นๆ ผสมอยู่สวนสาธารณะระดับเมือง มักมีกิจกรรมหลากหลายให้ผู้มาใช้เลือก สำหรับคนหลายวัย หลายประเภท รวมไปถึงกิจกรรมที่จำเป็นที่ต้องใช้พื้นที่มาก อาทิ ลานแสดงกลางแจ้ง การเล่นเรือบ ฯลฯ ความรู้สึกของผู้มาพักผ่อนในสวนระดับนี้ จะมีความรู้สึกที่แตกต่างจากชีวิตประจำวันไม่เหมือนกับสวนสาธารณะระดับชุมชน

2.3.2.3 สวนสาธารณะลักษณะพิเศษ ในแง่ของการใช้จะคล้ายสวนสาธารณะระดับเมือง คือ ผู้ใช้อาจมาจากย่านใดของเมืองก็ได้ สวนสาธารณะลักษณะพิเศษนี้จะเน้นกิจกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น สวนสัตว์, สวนสนุก, สวนพฤกษศาสตร์, สวนสมุทรศาสตร์ ฯลฯ สำหรับสวนประเภทนี้ผู้ใช้นี้มักจะยินดีเสียเวลาเดินทางมาพอสมควรสำหรับการมาใช้

2.3.2.4 สวนสาธารณะขนาดย่อมในเมือง สวนประเภทนี้เป็นพื้นที่พักผ่อนแบบเดียวที่ไม่อยู่ในย่านพักอาศัย เช่น ย่านธุรกิจ ย่านพาณิชยกรรม ย่านอุตสาหกรรม สวน

จะมีหลายขนาดตั้งแต่ขนาดปานกลางจนถึงขนาดเล็ก เป็นพื้นที่ที่เสริมให้เมืองเกิดความสวยงาม เป็นพื้นที่สำหรับผู้สัญจรที่ผ่านไปมาได้

2.3.2.5 **วนอุทยาน อุทยานประวัติศาสตร์ และอุทยานแห่งชาติ** นับว่าเป็นสถานที่พักผ่อนในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ เป็นพื้นที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ หรือบริเวณที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การวางแผนเพื่อศึกษาการออกแบบจึงมักถูกจำกัดอยู่ในกรอบความคิด โดยทำอย่างไรจึงจะสามารถเก็บเนื้อหา และคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นไว้ได้ ในขณะที่ต้องมีบุคคลภายนอกเข้าไปใช้สถานที่ ทั้งเพื่อไปใช้พื้นที่บริเวณและพักผ่อน ซึ่งการพักผ่อนจะเน้นอยู่กับความสงบความเพลิดเพลินกับธรรมชาติ หรือได้พบสิ่งแปลกใหม่ที่ได้จากสถานที่เหล่านี้ จึงมีการระบบการสื่อความ (Interpretation System) เข้าไว้ในการออกแบบด้วย

2.3.2.6 **สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ** เป็นสวนสาธารณะที่อยู่ใกล้บริเวณย่านพักอาศัยสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายสามารถใช้ได้ตลอดเวลาใช้ค่าจำกัดความระหว่างสวนระแวกบ้านและสาธารณะระดับชุมชน แต่มีการพัฒนาโบราณสถานไว้ด้วยกัน โดยทั่วไปแล้วควรจะไม่ห่างจากบ้านพักมากนัก ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าสวนสามารถกระจายตัวให้ผู้ใช้สามารถเดินทางมาใช้ด้วยเท้าและนั่งรถ โดยครอบคลุมสำหรับผู้อาศัยภายในรัศมี 100 เมตร -10 กิโลเมตร โดยมีพื้นที่ประมาณ 5-40 ไร่ แต่จะมีบทบาทและหน้าที่รองรับกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชนและผู้สนใจ โดยมากสวนประเภทนี้จะทำการพัฒนาพื้นที่เดิมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.3.3 ลำดับชั้นของสวนสาธารณะ

สวนสาธารณะในเมือง มักพบว่าเป็นการนำพื้นที่ส่วนหนึ่งของเมืองมาใช้ประโยชน์ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในหลายด้าน เช่น

- ขนาด (Size)
- รูปแบบการพัฒนา (Form of Development)
- สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities Provided)
- ที่ตั้ง (Location within the city)
- ขอบเขตการให้บริการ (Extent of the Service area)

ซึ่งความแตกต่างในด้านต่างๆ นำมาเป็นตัวกำหนดถึงลำดับชั้น หรือรูปแบบของสวนสาธารณะ (Order of type of Park) โดยแบ่งเป็น 6 อันดับ ได้แก่

2.3.3.1 **ที่เด็กเล่น, สนามเด็กเล่น (Tot Lots)** เป็นสวนขนาดเล็กที่สุดสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนถึงอายุประมาณ 6 ขวบ ซึ่งเหมาะกับย่านพักอาศัย หรือย่านที่มีครอบครัวมาก เช่น ทาวน์เฮ้าส์ อพาร์ทเมนท์โดยปกติที่เด็กเล็กจะประกอบด้วย 3 บริเวณ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) พื้นที่สำหรับติดตั้งอุปกรณ์การเล่น เช่น บ่อทราย น้ำพุ ที่เป็นป้าย Slides swing sets

2) สนามหญ้าที่วิ่งเล่น

3) พื้นที่ได้เงาไม้สำหรับไว้นั่งเล่นเงียบๆ โดยทั่วไปที่เด็กเล่น ควรมีพื้นที่สำหรับติดตั้งเครื่องเล่น และสาธารณูปการอื่นๆ สำหรับการกระจายตัวควรตั้งอยู่ในระยะเดินเท้าได้ (Walking Distance) อยู่ใกล้บ้านมีการเข้าถึงโดยสะดวกไม่ควรมีการข้ามถนนกระจายอยู่ทุกพื้นที่จากบ้าน 400 เมตร ถึง 800 เมตร และมีแนวทางการพัฒนาทำได้โดยง่าย

2.3.3.2 สวนในละแวกบ้าน (Neighborhood Parks) สวนประเภทนี้มีขนาดประมาณ 10-25 ไร่ มีส่วนอำนวยความสะดวกภายในสวนเพิ่มมากขึ้นกว่าสวนระดับที่ 1 กลุ่มผู้ใช้ก็มีหลายกลุ่มขึ้นมีพื้นที่การใช้แบ่งออกตามวัตถุประสงค์ของผู้มาใช้ในกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน เช่น ที่เล่นเกมสกี ที่วิ่งเล่น สำหรับเด็กเล็กทางรถจักรยานสำหรับเด็กโต ลานออกกำลังกายเบาๆ สำหรับผู้สูงอายุ เป็นสวนสำหรับประชาชนผู้อยู่อาศัยในละแวกบ้าน ขนาดมาตรฐาน 20,000 ตารางเมตร (12 ไร่) ระยะทาง Walking Distance 500-800 เมตร จากบ้านและทุกๆ 4 หมู่บ้าน ควรมีสวนสาธารณสำหรับชุมชน 1 แห่ง

2.3.3.3 สวนระดับชุมชน (Community Parks) สวนระดับนี้มีขนาดเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้นกว่าระดับที่ 1 และ 2 กลุ่มผู้ใช้ที่มากที่สุดมักจะเป็นเด็ก วัยรุ่น และแม่บ้าน เพราะอยู่ไม่ไกลจากบ้าน และมีเวลาว่างมาก มักจะเน้นในเรื่องของบริเวณสนามกีฬา เช่น ตะกร้อ วอลเลย์บอลและสนามเด็กเล่นนอกจากนั้นก็จะมีพื้นที่สำหรับพักผ่อนแบบเพลิดเพลินกับสิ่งสวยงาม เช่น สวนไม้ดอกไม้ประดับ สวนระดับนี้ให้บริการแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยมีขอบเขตการให้บริการกว้างกว่าระยะเดินเท้า คือ ประมาณ 3.2 กิโลเมตร

2.3.3.4 สวนระดับเขต หรือย่าน (District Parks) สวนประเภทนี้จะมีความขนาดของสวนสัมพันธ์กับสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวน ปกติจะมีขนาดใหญ่กว่า 100 ไร่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างที่ไม่มีในสวนระดับที่ 1, 2 และ 3 เช่น บริเวณปิกนิก ที่จอดรถ ลานอเนกประสงค์ บริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ (Special Feature) เช่น สวนดอกไม้ขนาดใหญ่ สระเล่นเรือ จักรยาน บึงตกปลา ล้ำธาร สวนระดับนี้สามารถให้บริการประชาชนได้เป็นจำนวนมาก รัศมีการให้บริการกว้างมากขึ้น คือ 4.8 กิโลเมตร ผู้อยู่ใกล้มาสวนโดยการเดิน แต่สำหรับผู้ไกลต้องเดินทางด้วยระบบรถส่งมวลชน รถยนต์ การพักผ่อนในสวนใช้เวลานานขึ้น เพราะมีกิจกรรมให้ความเพลิดเพลินหลายชนิด

2.3.3.5 สวนระดับเมือง หรือมหานคร (City Parks) สวนระดับนี้มีขนาดเนื้อที่ใหญ่ ตั้งแต่ 500-1,500 ไร่ กิจกรรมในสวนมีนอกเหนือจากกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในสวนระดับเอกลาเป็นเอกลาที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนูญาตเห็นาเบเซบระโฮชนทานการค้ำไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล่าง เป็นกิจกรรมที่สนุกสนานตื่นเต้นดึงดูดใจ เช่น ที่เล่นเรือ บริเวณพักผ่อน Camping ที่ตกปลา มีลานกว้างสำหรับจัดงานเทศกาลประเพณีผู้บริการจะเดินทางมาจากทุกแห่งของเมือง และใช้เวลาพักผ่อนนั้นนานกว่าครึ่งวัน

2.3.3.6 สวนระดับภาค (Regional Parks) สวนประเภทนี้เป็นสวนระดับใหญ่ของสวนสาธารณะมีขนาดเนื้อที่กว้างขวางเป็นพันไร่ จะมีลักษณะแบบพิเศษเฉพาะ เช่น บึงน้ำ แอ่งน้ำ แม่น้ำ ต้นไม้ ป่าเขาตามธรรมชาติ ให้บริการแก่ประชาชนในบริเวณเขตเมืองทั้งหมด และเขตอิทธิพลของเมือง

จากที่ได้ลำดับขั้นของสวนสาธารณะทำให้ทราบถึงกระบวนการวางแผน และออกแบบสร้างสวนสาธารณะให้เหมาะสม และสอดคล้องต่อสภาพการความต้องการ และสภาพแวดล้อมของชุมชนแต่ละแห่งเพื่อช่วยให้สวนสาธารณะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในชุมชนและสังคม

2.4 ความหมาย ความมุ่งหมาย และความสำคัญของนันทนาการ

2.4.1 ความหมายของการนันทนาการ

เริ่มแรกคำว่า "Recreation" นั้นเราใช้คำว่า "การพักผ่อนหย่อนใจ" ก่อนคำว่า สันทนาการ ซึ่งก็ไม่ได้ให้ความหมายที่ถูกต้องหรือครอบคลุมความหมายกว้างขวางเท่ากับคำในภาษาอังกฤษ เพราะความหมายเดิมนั้นหมายถึง กิจกรรมที่จำเป็นต่อมนุษย์ทุกคน และเป็นกิจกรรมของมนุษย์ (Human Activity) หรือกิจกรรมที่มนุษย์กระทำ และแสดงออกตามธรรมชาติของแต่ละบุคคลตามความชอบ และความพอใจของผู้นั้นในเวลาว่าง คำว่า "นันทนาการ" หรือ Recreation มาจากภาษาลาตินว่า Recreation หมายความว่า ทำให้สดชื่นใหม่ จากคำภาษาอังกฤษ Recreation มาจากคำว่า Create แปลว่า สร้าง หรือทำให้เกิดขึ้นใหม่ บวกกับอุปสรรค Re- แปลว่า เพิ่มหรือใหม่ จึงรวมเป็น Recreate เมื่อเป็นคำนามก็กลายเป็น Recreation หมายความว่า การสร้างใหม่ หรือทำให้เกิดขึ้นใหม่ หรือทำให้เกิดขึ้นมาอีก คำว่า "นันทนาการ" นั้นเป็นคำใหม่แต่เดิมนั้น กระทรวงศึกษาใช้คำว่า "สันทนาการ" ซึ่งอาจจะมาจากคำว่า "สนทนา" กับ "อาการ" ซึ่งมีความหมายแคบ ไม่ครอบคลุมตามความหมายของคำว่า Recreation ดังนั้นจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า "นันทนาการ" แทนตั้งแต่ พ.ศ.2519

นอกจากคำว่า "นันทนาการ" แล้วยังมีคำอีก 2 คำ ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ คำว่า "เวลาว่าง" (Leisure) หมายถึง เวลาที่ว่าง (Free time) จากกิจกรรมที่จำเป็นอื่นๆ และอีกคำ คือ คำว่า "เล่น" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Play" คำว่าเล่นนี้มักจะหมายถึง กิจกรรมของคนเราใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาร่าง และเป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ กิจกรรมของการเล่น (Play) จึงเป็นกิจกรรมของการแข่งขัน หรือการสำรวจ ซึ่งจะมีความแตกต่างจาก กิจกรรมนันทนาการ อย่างไรก็ตามได้มีทฤษฎีหลายๆ ทฤษฎีได้พยายามอธิบายความแตกต่างของ คำว่า "เล่น" กับคำว่า "นันทนาการ" ไว้ว่า คำว่า "เล่น" นั้นเป็นกิจกรรมสำหรับเด็กๆ และวัยรุ่น เพราะเป็นกิจกรรมที่สร้างความตื่นเต้นเร้าใจ ส่วนกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่ ตลอดจน คนชรา ควรเป็นเรื่องของการนันทนาการ เพราะกิจกรรมของนันทนาการจะช่วยลดความตึงเครียด ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของนันทนาการได้ชัดเจนขึ้น ได้มีหลักในการ พิจารณาว่ากิจกรรมใด อยู่ในข่ายของการนันทนาการ คือ

- กิจกรรมนันทนาการนั้นจะต้องเป็น "กิจกรรม" (Activity) กล่าวคือ จะต้องมีการกระทำร่างกาย กล้ามเนื้อ หรืออวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดได้มีการกระทำ หากอยู่เฉยๆ เช่น การนอนหลับ จะถือว่าไม่เป็นกิจกรรมนันทนาการ

- การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น ต้องเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ (voluntarily) ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น อาจจะต้องสมัครใจเข้าร่วมอาจจะด้วยความสนใจ หรือความต้องการของตนเองโดยไม่มีการบังคับแต่อย่างใด

- กิจกรรมที่กระทำนั้นต้องเป็นการกระทำในเวลาร่าง (Free time) ได้แก่ เวลาที่นอกเหนือจากการทำงาน เรียน หรือเวลาที่ใช้ประกอบภารกิจประจำวัน เช่น การเดินทาง หรือเวลาที่กระทำการส่วนตัว เช่น การรับประทานอาหาร เข้าห้องน้ำ เป็นต้น

- ต้องเป็นกิจกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม ไม่เป็นไปในทางอบายมุข หรือผิดศีลธรรมแต่เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษา (Educational Activity)

- กิจกรรมนั้นต้องทำให้ผู้เข้าร่วมเกิดความพึงพอใจในทันทีทันใด และโดยตรง (Immediate Direct Satisfaction)

- กิจกรรมที่กระทำนั้น ถ้าหากเป็นอาชีพของผู้กระทำอยู่แล้ว ไม่ถือว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการ เช่น ชาวประมงตกปลา

โดยสรุปก็คือ การนันทนาการ หมายถึง "กิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้าร่วมโดยสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมในทันทีทันใด ทั้งนี้ กิจกรรมนั้นๆ จะต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมนั้นๆ"

2.4.2 ความมุ่งหมายและความสำคัญของการนันทนาการ

จากความหมายของนันทนาการที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ตลอดเวลา นั้น การนันทนาการจึงมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การนันทนาการจึงมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

2.4.2.1 เพื่อให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจ จากความต้องการพื้นฐานของตนเองทั้งที่มนุษย์เรานั้นจะมีความต้องการพื้นฐานอยู่หลายอย่างด้วยกัน และกิจกรรมจะช่วยให้มนุษย์ได้รับความพึงพอใจ จากการได้เข้าร่วมแล้วสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้

2.4.2.2 เพื่อเสริมสร้างสุขภาพของคนให้เกิดความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จากการทำกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวต่างๆ ของร่างกาย และผลของการเคลื่อนไหวส่งผลให้ร่างกายเกิดความแข็งแรง และทำให้สุขภาพจิตดีตามไปด้วย

2.4.2.3 เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน เพราะสภาพปัจจุบันมนุษย์เราต้องคร่ำเคร่งกับการทำงาน เพื่อหาเงินมาเลี้ยงตนเอง และครอบครัวประกอบกับมนุษย์โดยมากต้องทำงานกับเครื่องมือ เครื่องจักรกลทุกช่วงเวลาต้องทำงานแข่งกับตนเอง และผู้อื่น กิจกรรมการนันทนาการ นับว่ามีบทบาทสำคัญในการที่จะลดความเครียด รวมถึงช่วยให้เกิดความเบิกบานทางอารมณ์

2.4.2.4 เพื่อส่งเสริมให้ชีวิตในครอบครัวมีความสุขมากยิ่งขึ้น เมื่อสมาชิกในครอบครัวได้มีโอกาสอยู่ด้วยกันพร้อมหน้าพร้อมตา ซึ่งปัจจุบันค่อนข้างเป็นไปได้ยาก ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่นในการนันทนาการจะมุ่งเห็นความสำคัญในครอบครัว โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวในเวลาว่าง

2.4.2.5 ส่งเสริมให้คนทุกคนเป็นพลเมืองที่ดี โดยการนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความรับผิดชอบหน้าที่ให้กับผู้ร่วมเป็นอย่างดี ให้ผู้เข้าร่วมปฏิบัติตามกฎ และระเบียบและเสียสละเพื่อส่วนรวม

สรุปกิจกรรมนันทนาการ คือ กิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจในทันทีทันใด ทั้งนี้กิจกรรมนั้นต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมนั้นๆ อีกด้วย กิจกรรมนันทนาการนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคน ส่งเสริมสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ตลอดจนปลูกฝังนิสัยต่อการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมนันทนาการนั้น จะมีความสำคัญทั้งต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน ซึ่งกิจกรรมนันทนาการนั้นจะมีขอบข่ายครอบคลุมถึงทุกเพศ ทุกวัย ทั้งนี้กิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อที่สำคัญ ในอันที่จะช่วยพัฒนาสมาชิกเหล่านี้ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมส่วนรวมต่อไป กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ทั้งส่วนบุคคล คือ ช่วยให้คนมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกาย และจิตใจ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมในอันที่จะช่วยป้องกันอาชญากรรม และช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้อีกด้วย

ในทางนันทนาการแล้วมักจะพบว่ากิจกรรมนันทนาการนั้นสามารถบรรเทาความอ่อนเพลียหรือเมื่อยล้า (Fatigue) ทั้งทางกาย และทางสมองได้ เพราะทุกวันมนุษย์มักจะต้องใช้พลังงานที่ได้จากอาหารเข้าไป แต่เมื่อพลังงานนั้นหมดลง จึงจำเป็นต้องสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่แทนความเมื่อยล้า โดยความเมื่อยล้าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- ความเมื่อยล้าทางสมอง (Mental Fatigue) ได้ความเครียดที่เกิดจากการทำงานที่ต้องใช้ความคิด หรือใช้สมองมากๆ ทำให้เกิดความเมื่อยล้า อ่อนเพลีย หนักสมอง บุคคลประเภทที่ต้องใช้สมองความคิดมากๆ ได้แก่ ผู้บริหาร, ครู, อาจารย์, นักวิชาการ, แพทย์ ฯลฯ

- ความเมื่อยล้าทางกาย (Physical Fatigue) ได้แก่ การที่ร่างกาย หรือกล้ามเนื้อถูกใช้งานหนักเกินไป เกิดการสูญเสียพลังงานทางร่างกาย และทำให้ร่างกายเกิดความอ่อนเพลีย ได้แก่ บุคคลที่ต้องใช้พลังงานทางกายทำให้เกิดความเมื่อยล้าอ่อนเพลีย ได้แก่ บุคคลที่ใช้กำลังกาย เช่น นักกีฬา, พวกอาชีพกรรมกร ก่อสร้าง (Unskilled Labor)

ความเมื่อยล้าทั้ง 2 ประเภทนี้ เกิดจากการสูญเสียพลังงานไป นักนันทนาการเชื่อว่าความเมื่อยล้าทั้ง 2 ประการนี้ จะถูกขจัดให้หายไปได้ และสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่แทนส่วนที่หายไปให้เกิดความสดชื่นกระปรี้กระเปร่าเหมือนเดิม หรือดีกว่าเดิม นั่นก็คือ “นันทนาการ (Recreation)” กิจกรรมนันทนาการจะสร้างพลังงาน และฟื้นฟูพลังการสร้างสรรค์ให้กลับคืนมา ซึ่งจะทำให้ความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ได้ดีกว่าเพียงคำว่า “พักผ่อน” หากพิจารณาในเรื่องของการพักผ่อน หรือเรียกพลังกลับคืนมาแล้วจะเห็นได้ว่าอาจมีได้หลายประเภท

- การฟื้นฟูพลังของร่างกาย (Physical Recreation) ได้แก่ การพักผ่อนที่เน้นในเรื่องของร่างกายโดยเฉพาะ เช่น การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา

- การฟื้นฟูพลังของจิตใจ (Psychological Recreation) ได้แก่ การพักผ่อนด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ เช่น การผ่อนคลายความเคร่งเครียด ได้พบกับสิ่งที่น่าสนใจ ความสวยงาม ความร่าเริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การพักผ่อนทางสังคม (Social Recreation) ได้แก่ พักผ่อนโดยการได้พบปะพูดคุยกับกลุ่มคนที่ถูกใจ ซึ่งอาจเป็นการนั่งคุย หรืออาจเป็นการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

- การพักผ่อนด้วยประสบการณ์ใหม่ๆ (Educational Recreation) ได้แก่ การพอใจเมื่อได้ประสบการณ์ใหม่ หรือการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เช่น การดูนิทรรศการที่น่าสนใจ การไปสวนสัตว์ การท่องเที่ยว หรือการอ่านหนังสือ

- การพักผ่อนทางจิตและสมาธิ (Spiritual Recreation) ได้แก่ การพักผ่อนทางจิตใจ และอารมณ์ที่ค่อนข้างจะลึกซึ้ง เช่น การทำสมาธิ หรือการปล่อยความรู้สึกจินตนาการออกมาอย่างเต็มที่ เช่น การเดินรำบางประเภท การเล่นในสวนสนุก การดูคอนเสิร์ต

การนันทนาการสามารถสร้างหรือพักผ่อนต่างๆ เหล่านี้ได้ สามารถจำแนกลักษณะการพักผ่อนหย่อนใจที่มนุษย์เราต้องการและเลือกพักผ่อนตามความพอใจมีอยู่ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

- ลักษณะการพักผ่อนหย่อนใจแบบผ่อนคลายทั้งหมด (Passive Recreation) เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช้การออกแรง หรือประเภทที่ใช้กำลังกายเบาๆ เป็นไปในลักษณะความสงบ การผ่อนคลายความเครียด ความเหน็ดเหนื่อย ได้แก่ การชื่นชมกับธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของเมือง, การได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติได้ยินเสียงธรรมชาติ, การฟังเสียงดนตรีในที่สาธารณะ, การนั่งเล่นในสวนสาธารณะ, การให้อาหารนก ปลา, การชมสัตว์ในสวนสัตว์ เป็นต้น

- ลักษณะการพักผ่อนแบบมีการเคลื่อนไหว (Active Recreation) เป็นกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่ต้องออกแรง หรือประเภทที่ใช้กำลังกายมากๆ ออกกำลังกาย ได้แก่ การเดิน, การขี่รถจักรยาน, การเล่นเรือ, การเล่นกีฬา เช่น วัยน้ำ ฟุตบอล บาสเกตบอล, การวิ่งออกกำลังกาย เป็นต้น

2.5 หลักการออกแบบสวนสาธารณะโดยคำนึงถึงผู้ใช้พื้นที่

การจัดสรรกิจกรรมต่างๆ ลงบนพื้นที่เพื่อให้เกิดความเหมาะสม โดยปกติแล้วผู้ออกแบบต้องเริ่มวิเคราะห์พื้นที่ รายละเอียดโครงการซึ่งการวิเคราะห์นั้นช่วยให้ผู้ออกแบบเข้าใจในพื้นที่ได้ดีขึ้น โดยในการวางผังที่ดีผู้ออกแบบ ควรคำนึงถึงผู้ใช้พื้นที่ (User) เพื่อให้ผู้ใช้เกิดความพึงพอใจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

2.5.1 ผังที่สามารถตอบสนองผู้ใช้

2.5.1.1 เป็นผังที่ผู้ใช้พื้นที่ทุกกลุ่ม สามารถทำกิจกรรมที่ตนต้องการได้อย่างดีและความต้องการทางด้านจิตใจในด้านร่างกาย ได้แก่ การที่มีพื้นที่พอเหมาะกับกิจกรรมมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งอำนวยความสะดวก หรืออุปกรณ์สำหรับกิจกรรมนั้นๆ ส่วนทางด้านจิตใจ ได้แก่ การมีบรรยากาศที่เหมาะสมกับกิจกรรม ซึ่งแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนมักมีความเฉพาะตัว และความเป็นส่วนตัว (Privacy) ในการทำกิจกรรมต่างๆ

2.5.1.2 เป็นผังที่สามารถกระจาย การใช้พื้นที่ได้อย่างทั่วถึงพื้นที่ทุกส่วนของผังควรให้ผู้ใช้กระจาย และใช้ได้อย่างทั่วถึง ไม่กระจุกตัว หรือแออัดอยู่เฉพาะบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ซึ่งปกติแล้วสวนสาธารณะแต่ละแห่ง จะมีกิจกรรมมากกว่าหนึ่งอย่างขึ้นไป กิจกรรมนั้นควรมีการวางสลับพื้นที่กันไป เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าพื้นที่นั้นแน่นและแออัดไปทั้งหมด หรือเบาบางไปทั้งหมด แต่ทั้งนี้ยกเว้นสวนสาธารณะขนาดย่อมที่มีกิจกรรมไม่มากเพียง 1-2 ประเภทโดยเน้นเป็นส่วนที่มีการใช้พื้นที่แบบเข้มข้น (Intensive Use) หรืออาจเป็นแบบผ่อนคลายเป็นไปอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวก็เป็นไปได้

2.5.1.3 เป็นผังที่ให้ความสำคัญหรือสภาพแก่ผู้มาใช้พื้นที่ จึงจำเป็นต้องให้สวนสาธารณะนั้นเกิดความสวยงาม สะอาด มีระเบียบ ให้ผู้ใช้เมื่อเข้ามาแล้วเกิดความสบายใจ ปลอดภัย มีสุนทรียภาพส่วนหนึ่งที่เกิดจากการความเป็นระเบียบ และความสวยงามของพื้นที่จัดให้มีที่หมายตา, ภูมิสัญลักษณ์ (Landmark) ไว้บริเวณในจุดที่เหมาะสม เช่น ลานน้ำพุ สะพาน ฯลฯ อันเป็นการแยกความแตกต่างในรายละเอียดของสถานที่ และให้ผู้ใช้สามารถใช้เป็นสัญลักษณ์ในการจดจำเส้นทาง แต่ทั้งนี้จึงระมัดระวังการวางตำแหน่ง ภูมิสัญลักษณ์ก็ไม่สมควรที่จะให้มีมากมาย และวางถี่เกินไปในเรื่องนี้ต้องอาศัยทักษะพื้นฐานด้านองค์ประกอบศิลป์บวกกับความเข้าใจในมาตราส่วน (Scale) ของพื้นที่ได้

2.5.1.4 เป็นผังที่เอื้อต่อการจัดการ และการดูแลรักษาในการวางแผนระยะยาวการวางพื้นฐานด้านการจัดการ การวางผัง และการออกแบบ จึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ซึ่งการดูแลรักษาไว้เป็นอย่างดีนั้น จะมีส่วนช่วยให้งานทั้งสองด้านนี้ง่ายขึ้น และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเมื่อโครงการเปิดให้สาธารณะชนเข้าใช้

2.5.1.5 เป็นผังที่สนับสนุนหลักการของโครงการ สำหรับโครงการที่มีความต้องการเฉพาะโครงการที่มีลักษณะเฉพาะยกตัวอย่างเช่น โครงการที่มีการวางแผนด้านงานอนุรักษ์ธรรมชาติ หรือหลักการด้านให้ความรู้ ซึ่งในปัจจุบันจะพบว่าบางโครงการมีกิจกรรมนั้นทนทานเข้ากับโครงการต่างๆ เหล่านั้น เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์ วนอุทยาน อุทยาน ประวัติศาสตร์ ฯลฯ โดยผู้ออกแบบควรจะศึกษาหลักการของแต่ละโครงการ จากลักษณะของผังดังกล่าวนี้ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงลักษณะการใช้พื้นที่ในหลายๆ ด้าน และความรู้สึกของผู้ใช้ว่ามีความสำคัญมากที่ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึง โดยในเรื่องของการนึกถึงความรู้สึกของผู้ใช้บริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2 การไม่เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้พื้นที่

ในสวนสาธารณะเราจะพบว่า ผู้ใช้สวนสาธารณะโดยมากมักเป็นคนหลายประเภทที่เข้ามาใช้พื้นที่ร่วมกัน จะสังเกตว่ามีคนบางประเภทที่ใช้พื้นที่ร่วมกันได้ แต่บางประเภทก็ไม่สามารถใช้พื้นที่ร่วมกันได้ เช่น กลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มผู้สูงอายุโดยกลุ่มผู้สูงอายุก็มักจะหลีกเลี่ยงและไม่อยากใช้สถานที่พักผ่อนร่วมกัน โดยผู้ออกแบบควรจะมีการคำนึงถึงว่ากลุ่มคนที่มาใช้สถานที่ที่มีกลุ่มใดบ้าง และแต่ละกลุ่มเหล่านั้นสนใจกิจกรรมใด และในพื้นที่เดียวกันกลุ่มคนจะร่วมกันใช้พื้นที่ต่อเนื่องกันได้หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม ในเรื่องของความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้พื้นที่สาธารณะ

อาจกล่าวได้ว่า การใช้พื้นที่ภายในสวนสาธารณะมีการแบ่งกลุ่มผู้ใช้ โดยธรรมชาติทางจิตวิทยาของมนุษย์จริง โดยแต่ละกลุ่มพอใจที่จะมีพื้นที่ ที่เฉพาะตัวเป็นของตนเอง ซึ่งในบางกรณีกลุ่มคนบางกลุ่มสามารถใช้พื้นที่เดียวกันได้เป็นอย่างดีไม่จำเป็นต้องมีการแยกส่วนผู้ออกแบบจึงควรให้ความสนใจกับเรื่องของพฤติกรรมของกลุ่มคนในที่สาธารณะ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบเพื่อให้ได้ผลดีต่อไป

2.6 ทฤษฎีทางพฤติกรรมที่ใช้ในการออกแบบสวนสาธารณะ

ทฤษฎีทางพฤติกรรมของกลุ่มคนในที่สาธารณะและการใช้พื้นที่ของมนุษย์ นักออกแบบทุกคน ทุกสาขาควรต้องเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นสถาปนิก มัณฑนากร ภูมิสถาปนิก นักออกแบบชุมชนเมือง ได้แก่ “ทฤษฎีเรื่องพื้นที่เฉพาะตัว” (Personal Space) และ “อาณาเขตครอบครอง” (Territoriality) เป็นทฤษฎีว่าด้วยมนุษย์กับการใช้งานในเชิงจิตวิทยา

2.6.1 พื้นที่เฉพาะตัว (Personal Space)

ทฤษฎีพื้นที่เฉพาะตัว หรือที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Personal Space ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์มีฉนวนอยู่รอบตัวเองตลอดเวลา ฉนวนที่ว่านี้ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาได้ แต่สังเกตได้จากการแสดงออกและปฏิกิริยาเวลาที่มีบุคคลอื่นเข้ามาใกล้ๆ สำหรับปฏิกิริยาในเรื่องพื้นที่เฉพาะตัวของมนุษย์กับมนุษย์ก็สามารถสังเกตได้ เช่น หากมีคนๆ หนึ่งนั่งอยู่ที่ม้านั่งยาวตัวหนึ่ง เมื่อมีอีกคนหนึ่งเดินเข้ามานั่งลงในบริเวณม้านั่งตัวเดียวกัน ถ้ามีระยะห่างพอเหมาะ คนที่นั่งอยู่เดิมจะยังไม่เกิดปฏิกิริยาใดๆ และสามารถทำกิจกรรมที่แต่ละคนพอใจอยู่ได้ แต่ถ้าเมื่อใดที่คนใดคนหนึ่งย้ายเข้ามานั่งใกล้ๆ คนที่นั่งอยู่เดิมจะเริ่มมีปฏิกิริยา นั่นหมายถึง ได้มีการล้ำเข้าไปในฉนวน หรือพื้นที่เฉพาะตัวของคนๆ แรกแล้ว ฉนวนดังกล่าวมีอยู่โดยรอบตัวของมนุษย์ทุกๆ คน ขนาดนั้นจะไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.1.1 ความคุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคยกัน กับผู้ที่มีความคุ้นเคยกับฉนวนจะมีขนาดเล็ก แม้จะอยู่ใกล้ๆ กัน ต่างคนก็ต่างรู้สึกสบายๆ ได้ แต่สำหรับคนที่ไม่คุ้นเคยกัน ฉนวนจะมีขนาดใหญ่กว่า

2.6.1.2 บุคลิกภาพ เรื่องนี้ถ้าบุคลิกภาพของอีกฝ่ายหนึ่งดูแล้วไม่น่าไว้วางใจ หรือดูมีอำนาจที่เหนือไปกว่าบุคคลนั้นๆ ก็อาจทำให้ฉนวนของอีกฝ่ายมีขนาดที่ใหญ่ขึ้น

2.6.1.3 สถานการณ์ ถ้าสถานการณ์ที่แต่ละคนมีจุดสนใจร่วมกันหรือต่างก็กำลังให้ความสนใจกับบางสิ่งบางอย่างอยู่ อาจทำให้ฉนวนระหว่างบุคคลมีขนาดเล็กลงชั่วคราวได้

ดังนั้นจึงไม่มีใครสามารถกำหนดขนาดของฉนวนลงไปได้เป็นตัวเลขที่แน่นอน แต่ขนาดของฉนวนเป็นสิ่งที่บ่งบอกระยะห่างของการใช้พื้นที่ของแต่ละบุคคลที่จะทำให้แต่ละบุคคลรู้สึกถึงความเป็นส่วนตัวได้ (Privacy) โดยผู้ที่มาใช้พื้นที่ในสวนสาธารณะแต่ละคนมักต้องการความเป็นส่วนตัวไม่มากก็น้อย เพื่อความรู้สึกผ่อนคลาย ผู้ออกแบบจึงควรจัดระยะห่างระหว่างจุดกิจกรรมต่างๆ เช่น ที่นั่ง เก้าอี้ เครื่องเล่นโดยคำนึงถึงขนาดของฉนวนเหล่านี้ซึ่งในปัจจุบันผู้ออกแบบมักใช้ประสบการณ์ ในเชิงสามัญสำนึกในการกำหนดขนาดของฉนวนเหล่านี้ในการออกแบบเพราะยังไม่มีตัวเลขอ้างอิงในเรื่องขนาดของฉนวน เพราะฉะนั้นผู้ออกแบบในยุคนี้จึงต้องอาศัยการสังเกตสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดระยะห่างขององค์ประกอบต่างๆ ของงานออกแบบ นอกเหนือจากการกำหนดระยะห่างที่กำหนดด้วยความต้องการพื้นที่ในด้านการใช้สอยสำหรับแต่ละกิจกรรม

2.6.2 การมีอาณาเขตครอบครอง (Territoriality)

การมีอาณาเขตครอบครองมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Territoriality ซึ่งหมายถึงพื้นที่ที่ถูกครอบครองโดยบุคคลหรือกลุ่มคน ยกตัวอย่างเช่น ในแง่ของพื้นที่สวนสาธารณะก็มีความรู้สึกถึงการมีอาณาเขตครอบครองได้เช่นเดียวกัน กลุ่มคนที่ใช้บริเวณใดบริเวณหนึ่งเป็นประจำจะทำให้ผู้นั้นมีความรู้สึกว่ที่นั้นๆ เป็นของคนนั้น หรือเป็นของกลุ่มคนนั้นๆ

ในการออกแบบสวนสาธารณะปกติแล้ว ผู้วางผัง หรือผู้ออกแบบมักจะต้องคาดหวังการครอบครองพื้นที่แบบชั่วคราว เฉพาะเวลาที่คนนั้น หรือกลุ่มคนนั้นๆ ใช้อยู่ ซึ่งมีความแตกต่างจากเรื่องพื้นที่เฉพาะตัว (Personal Space) ที่กล่าวมาแล้ว คือ ไม่ใช่เรื่องของฉนวนเฉพาะตัว แต่เป็นการจับจองบริเวณพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งพื้นที่ที่ถูกจับจองนี้ควรมีบางสิ่งบางอย่างบอกขอบเขตที่แน่ชัด ที่ผู้ใช้รับรู้ได้ถึงขอบเขตของแต่ละกลุ่ม ทำให้ไม่เกิดปัญหาการใช้งานของพื้นที่ในสวนสาธารณะ ดังนั้นการออกแบบและวางผัง ควรให้ขอบเขตของแต่ละกลุ่มให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถรับรู้ และรู้สึกได้ แต่เป็นการรู้สึกถึงขอบเขตที่อาจเกิดแนวทางเดินที่จัดไว้ กลุ่มต้นไม้ขอบลาน การเปลี่ยนระดับพื้น การเปลี่ยนลายพื้น (Pavement) ฯลฯ โดยดูเหมือนกับเป็นศิลปะการออกแบบอย่างหนึ่งที่ไม่ใช่เพื่อความสวยงามอย่างเดียว แต่เพื่อความสบายใจของผู้ใช้พื้นที่

2.6.3 ความเป็นส่วนตัว (Privacy)

ความเป็นส่วนตัวหรือที่เรียกว่า ความเป็น "Privacy" ซึ่งบางคนเข้าใจว่าเป็นการปิดตัวอยู่ในที่เฉพาะโดยลำพัง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วความเป็นส่วนตัวสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายระดับ แม้กระทั่งสวนสาธารณะซึ่งนับว่าเป็นที่รวมของคนหลายกลุ่ม ผู้ใช้แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มก็ต้องการความเป็นส่วนตัว ซึ่งอาจจะไม่เท่ากันแต่ก็เพราะการพักผ่อนคือ การทำตัวตามสบายไม่อยู่ในความสังเกตของใคร ระดับของความเป็นส่วนตัวนี้ได้จำแนกออกได้เป็นหลายระดับ ดังนี้

2.6.3.1 ภาวะนิรนาม (Anonymity) ได้แก่ ความรู้สึกเป็นส่วนตัวกลุ่มคนมากมาย ที่ไม่มีใครรู้จัก โดยที่บุคคลผู้นั้นรู้สึกว่าไม่ได้มีใครสังเกตเห็น หรือสนใจในตัวเขาเลย จะสามารถคิดอะไรต่อมิอะไรได้ตามสบาย และรู้สึกถึงความเป็นตัวของตัวเองเต็มที่

2.6.3.2 ภาวะสำรอง (Reserve) ได้แก่ ความรู้สึกเป็นส่วนตัวในขณะที่มีคนอื่นอยู่รอบข้าง แต่ต่างจากภาวะนิรนามตรงที่เขาผู้นั้น จะมีพฤติกรรมที่ไม่ให้ความสนใจกับบุคคลรอบข้างเลย เช่น นั่งหลับตา นั่งหันหลังให้กลุ่มคน นั่งอ่านหนังสือ ยืนอ่านป้ายประกาศ หรือหยอกล้อกับเด็ก ฯลฯ

2.6.3.3 ภาวะอยู่ในกลุ่ม (Intimacy) ได้แก่ ความรู้สึกเป็นส่วนตัวในกลุ่มคนที่ใกล้ชิดสามารถพูดคุยกันอย่างเปิดเผย โดยรู้สึกว่าคนกลุ่มอื่นๆ ไม่ได้สังเกตเห็นหรือไม่ได้สนใจ รู้สึกคล้ายกับว่ากลุ่มของเขาอยู่กันโดยลำพัง

2.6.3.4 ภาวะสันโดษ (Solitude) ได้แก่ การอยู่ลำพังอย่างแท้จริง เช่น การอยู่ในห้องส่วนตัว การเข้าฌาน การตกปลาในที่ธรรมชาติ ฯลฯ

ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ความเป็นส่วนตัวจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อไม่มีการ ปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น หรือกลุ่มอื่นๆ ไม่มีการทักทาย หรือพูดคุย ไม่ได้ได้รับความสนใจที่เขาปรากฏตัวอยู่ที่นั่น ซึ่งการใช้พื้นที่สวนสาธารณะต้องการความรู้สึกสบายๆ เป็นตัวของตัวเอง รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งก็คือ ความเป็นส่วนตัว (Privacy) ที่ผู้ออกแบบต้องให้ความสนใจกับการสร้างพื้นที่ที่จะให้ความรู้สึกเป็นส่วนตัวแก่ผู้ใช้พื้นที่

2.6.4 ความต้องการของผู้ใช้ในด้านบรรยากาศ

ผู้ใช้งานสาธารณะมีความต้องการในเรื่อง บรรยากาศภายในสวน ซึ่งบรรยากาศนั้น ควรจะเหมาะสมกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น เช่น การเล่นกีฬา ควรมีพื้นที่โปร่งโล่ง การนั่งพักผ่อน ควรจะให้ความเป็นส่วนตัวได้ดี และมีบรรยากาศของความเป็นส่วนตัว ซึ่งสภาพอากาศโดยรวม ควรจะเหมาะสมกับความสบายของมนุษย์ไม่มีแดดจัด หรือลมพัดแรงจนเกินไป ไม่มีฝุ่น และควันมากจนเกินไป ไม่มีกลิ่นเหม็นรบกวน ไม่มองเห็นภาพที่ไม่พึงประสงค์ เช่น กองขยะ ความสกปรก น้ำสีดำสกปรก เป็นต้น

ในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อความสบายของมนุษย์ คนไทยเราไม่นิยมอยู่กลางแจ้ง โดยในเวลากลางวันมักพอใจที่จะอยู่ในพื้นที่ใต้ต้นไม้ รั้วไม้ หรือในศาลา แต่เมื่อไม่มีแดด หรือในเวลาเย็นมักพอใจในพื้นที่โล่งมากกว่า ดังนั้นก่อนการออกแบบผู้ออกแบบจึงควรศึกษาก่อนว่าพื้นที่นั้นๆ จะใช้เวลาใดมากน้อยอย่างไร

บรรยากาศความเป็นส่วนตัวควรมีอยู่ในสวนบ้าง ทั้งนี้เพราะความเป็นส่วนตัวในความหมายที่ใช้ในพื้นที่สาธารณะไม่ได้ หมายถึง การแยกตัวออกไปต่างหากเสมอไป แต่ความเป็นส่วนตัวในที่นี้ หมายถึง การไม่มีการยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น ได้แก่ การไม่ถูกจ้องมองโดยผู้อื่น การไม่ต้องสังสรรค์กับผู้อื่น การสร้างมุมส่วนตัวให้กับพื้นที่สาธารณะจึงมักจะ ได้แก่ การสร้างพื้นที่แยกออกทางสัญจร เป็นพื้นที่ที่ผู้ใช้สามารถกำหนดขอบเขตของตนได้ โดยไม่ถูกรุกล้ำโดยผู้อื่น ในบางครั้งบรรยากาศความเป็นส่วนตัว ผู้ใช้พื้นที่ที่มีความต้องการมองเห็นผู้อื่นเคลื่อนไหวไปมาให้เห็นผู้อื่นเคลื่อนไหวไปมาให้เห็น มิใช่เป็นความรู้สึกของการนั่งอยู่คนเดียวหรือนั่งเฉยๆ จากหนังสือ A Visual Approach to Park Design ได้กล่าวไว้ว่าคนที่ใช้พื้นที่สาธารณะส่วนใหญ่มีกิจกรรมที่แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทพอใจจะมองผู้อื่น และพอใจจะให้ผู้อื่นมอง สำหรับคนไทยเรามีน้อยกลุ่มที่พอใจจะให้ผู้อื่นมอง แต่ก็พอพบได้บ้าง เช่น กลุ่มวัยรุ่นที่เล่นสเกต หรือสเกตบอร์ดที่เคยเป็นที่นิยม และสะดุดตาผู้อื่นให้หันมามอง และในหนังสือได้ระบุถึงการศึกษาพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในลอสแอนเจลิสพบว่า คนสวนใหญ่มักจะนั่งหรือยืนพักในลักษณะหันหน้าไปในทิศทางที่มีกิจกรรมบางอย่างเกิดขึ้นอยู่ เช่น ดูคนเล่นกีฬา ดูเด็กเล่น หรือเพียงแค่เห็นคนเดินผ่านไปมาก็ยังดี เพียงแต่ว่ากิจกรรมนั้นๆ ควรเกิดขึ้นในระยะที่ห่างพอที่เขาจะเป็นผู้ดูเท่านั้น โดยไม่เป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ บางทีเหตุผลนี้อาจเป็นสาเหตุที่อธิบายได้ว่า เพราะอะไรการใช้พื้นที่สวนสาธารณะที่มีลักษณะโล่ง ในประเทศไทยที่สังเกตได้หลายแห่งมักมีผู้ใช้สนาม เพื่อการพักผ่อนเฉพาะบริเวณริมน้ำ ที่ใกล้กับทางสัญจรเป็นส่วนใหญ่ซึ่งเหตุผลก็คือ เพื่อได้เห็นกิจกรรมของบุคคลอื่นที่เดินผ่านไปมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับสวนสาธารณะกับบรรยากาศธรรมชาติ ถึงแม้ว่าสวนสาธารณะในรุ่นหลังๆ จะไปมุ่งเน้นที่กิจกรรม และพฤติกรรมของผู้ใช้พื้นที่แต่สวนสาธารณะในความรู้สึกของคนส่วนใหญ่จะนึกถึงบริเวณธรรมชาติที่มีต้นไม้ ดอกไม้ สนามหญ้า และผืนน้ำ จึงมักมีปัญหาว่าสวนสาธารณะมีความจำเป็นจะต้องมีบรรยากาศธรรมชาติบ้างหรือไม่ หรือถ้ามีความจำเป็นน้อยเพียงใดจึงจะเรียกว่าเป็นสวนสาธารณะ เพราะบางโครงการมีพื้นที่ขนาดเล็กมาก และต้องใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนสาธารณะกรณีนี้ย่อมเป็นไปได้ที่จะจำลองสภาพธรรมชาติเดิมที่มาไว้ในพื้นที่นั้น หรือบริเวณอาคารในย่านธุรกิจ ก็เป็นไปได้ที่จะมีสนามหญ้างาม เพราะจะมีผู้ใช้ที่หนาแน่น อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีความเชื่ออยู่ว่าการได้เห็นสิ่งที่เป็นธรรมชาติสามารถให้ผลดีกับจิตใจ

2.6.5 สวนสาธารณะกับความรู้สึกปลอดภัยแก่ผู้ใช้

ความปลอดภัยในการใช้พื้นที่สาธารณะ ทำให้ผู้ใช้เกิดความรู้สึกสบายใจในการใช้สถานที่มากยิ่งขึ้น ความปลอดภัยในสวนสาธารณะจำแนกได้เป็นความปลอดภัยในด้านร่างกาย และความปลอดภัยจากอาชญากรรม เช่น การไม่ถูกทำร้ายร่างกาย การไม่ถูกชิงทรัพย์ การออกแบบและทำสวนสาธารณะ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นต่อผู้ใช้ใน 2 ส่วนที่กล่าวมา

การจัดสถานที่ให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยในด้านร่างกาย ได้แก่ การใช้โครงสร้างที่มั่นคง แข็งแรง มีการดูแลซ่อมบำรุงสม่ำเสมอ การเลือกใช้วัสดุถูกต้องกับสภาพการใช้สอยสำหรับความปลอดภัยในด้านอาชญากรรม ทำได้โดยพยายามออกแบบพื้นที่ให้สามารถมองเห็นโดยตลอดไม่มีจุดลับสายตา หากมีความจำเป็นต้องมีบริเวณที่ลึกเข้าไปจากทางสัญจรที่มีคนเดินผ่านไปมาสมควรพยายามจัดให้มีกิจกรรมที่จะดึงคนเข้าไปในบริเวณนั้น เช่น จัดเป็นซุ้มขายเครื่องดื่ม หนังสือพิมพ์ หรือทำเป็นบริเวณที่ทำการที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำพยายามจัดให้เป็นพื้นที่เปิดโล่งมากที่สุด นอกจากนั้นก็ควรมีการติดตั้งไฟให้สว่างเสมอในเวลากลางคืนในเรื่องการเข้าถึงบริเวณ หรือพื้นที่ต่างๆ ในสวนสาธารณะพยายามทำให้เกิดการเข้าถึงได้ง่าย และมีลักษณะเปิดโล่งเพื่อความปลอดภัย

2.6.6 ความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ

โดยทั่วไปแล้วสวนสาธารณะอาจมีปัญหาในเรื่อง การถูกทำลายหรือสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นกับอุปกรณ์ต่างๆ โดยขาดสามัญสำนึกในการใช้ เช่น การเขียน หรือสลักตัวหนังสือบนเก้าอี้ไม้ การเล่นฟุตบอลอัดกำแพง ฯลฯ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ในสวนหนึ่งสามารถแก้ไขได้ โดยพยายามสร้างไม่ให้เกิดจุดอับ การกระทำต่างๆ สามารถมองเห็นได้ โดยทั้งจากเจ้าหน้าที่และผู้ใช้สวนคนอื่นๆ ร่วมกัน ความรู้สึกเป็นเจ้าของในที่นี้ก็หมายถึงการที่ผู้ใช้รู้สึกว่าเป็นสวนสาธารณะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แห่งนี้สร้างมาสำหรับคนในชุมชน คนในชุมชนทุกคนเป็นเจ้าของสถานที่เพราะว่าคนเรามากที่จะดูแลรักษาสิ่งของที่เป็นของตนเองเป็นอย่างดีเสมอ จึงเชื่อว่าหากผู้ใช้มีความรู้สึกที่หวงแหนและระมัดระวังนั้นเป็นของตัวเองหรือเป็นของพวกเขา ดังนั้นเขาก็น่าจะเกิดความหวงแหน และระวังรักษา สวนสาธารณะแห่งนั้นได้เป็นอย่างดีสำหรับการสร้างความรู้สึกให้ผู้ใช้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของอาจจะเกิดขึ้นได้

2.6.7 ความรู้สึกในด้านความสวยงาม

ความสวยงามของสวนสาธารณะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ที่ผู้ออกแบบไม่ควรจะละทิ้ง เพราะความสวยงามของสถานที่ทำให้ผู้ใช้เกิดความรู้สึกสบายใจ และก่อให้เกิดความระมัดระวังในการใช้สถานที่ ไม่ทำให้สถานที่เกิดความเสียหาย แต่ก่อนที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่งจะสวยงามได้นั้น โครงผังในเรื่องของการใช้งานจะต้องมาก่อนเสมอ รูปแบบที่ส่งเสริมความสวยงามภายในสวนและให้ความงามพื้นฐานเหมือนกันคือ

2.6.7.1 การจัดองค์ประกอบของสวนสาธารณะ จะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Unity) หมายถึง องค์ประกอบในเรื่องรูปร่าง (Shape) สี (Color) เส้น (Line) ผิวสัมผัส (Texture) โดยรวมมีความไปด้วยกันได้ดี คือ ดูภาพโดยรวมแล้วทุกส่วนสามารถส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้ใช้สวนเกิดความสบายใจ

2.6.7.2 การจัดองค์ประกอบของสวนต้องมีขนาดส่วน (Scale) เป็นอย่างเดียวกัน ขนาดสวน (Scale) หมายถึง ขนาดองค์ประกอบที่ใช้เมื่อเปรียบเทียบกับงานโดยรวมปกติแล้วสวนสาธารณะจะใช้ขนาดสัดส่วนปกติ คือ ขนาดสัดส่วนของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องเป็นผู้เข้าไปใช้ และต้องการความรู้สึกน่าเกรงขามมักไม่เหมาะในการนำเอามาใช้ในสวนสาธารณะ แต่ถ้าสวนมีขนาดใหญ่มากจุดเดินแต่ละจุดก็ไม่ควรเป็นจุดเล็กกระจายหลายๆ จุด ควรสร้างจุดเด่นใหญ่ๆ เพียงไม่กี่จุด ซึ่งอาจดูเหมาะสมกับขนาดสวนของสวนมากกว่า

2.6.7.3 สวนโดยรวมมีความสะอาดเรียบร้อย มีการดูแลรักษาดี การรักษาความสะอาด และดูแลรักษาบริเวณเป็นงานด้านการจัดการที่ต้องกระทำเป็นประจำทุกวัน

ในด้านการออกแบบผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความสะดวกของเจ้าหน้าที่ด้วย เช่น คำนึงถึงว่ารถบริการควรเข้าไปถึงจุดใดบ้าง หรือการทำงานบางอย่างมีข้อจำกัดในเรื่องของเครื่องมือ เช่น สนามหญ้าที่เป็นเนินชันเกินกว่ารถตัดหญ้าจะเข้าไปตัดได้ เพราะในเรื่องความสะอาดเรียบร้อย และการดูแลรักษาสวนถ้าทางสวนมีการทำประจำและสม่ำเสมอ ดูแลเอาใจใส่อย่างดี ผู้ที่เข้ามาใช้จะรู้สึกถึงความสบายใจความรื่นรมย์ในการที่เข้ามาใช้สวนในแต่ละครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 ปัญหาของสวนสาธารณะ

2.7.1 ปัญหาของสวนสาธารณะ

ปัญหาด้านการเดินทางและการเข้าถึงสวนสาธารณะเพราะสวนสาธารณะแต่ละแห่งจะมีขอบเขต พื้นที่บริการที่แตกต่างกัน เช่น สวนสาธารณะแห่งหนึ่งผู้ใช้คือ คนที่พักอยู่บริเวณรอบๆ สวน ในรัศมีประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นต้น การประมาณขอบเขตพื้นที่บริการของสวนมักมาจากระยะการเดินทางและความสะดวกของการเดินทางมาใช้ ในด้านของระยะเวลาการเดินทางพิจารณาแยกสวนออกได้เป็น 2 ระดับ

2.7.1.1 สวนที่ใช้เป็นประจำ เช่น ใช้ทุกวัน สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง หรือแม้แต่ใช้สัปดาห์ละครั้ง ระยะเวลาการเดินทางจะอยู่ในช่วงระหว่าง 5-15 นาที แล้วแต่วัยของผู้ใช้หากเป็นเด็กเล็ก หรือผู้สูงอายุยินดีจะเดินทางอยู่ในช่วงเวลา 5-10 นาที หรือมากกว่าตามมาตรฐานที่ใช้ในสหรัฐอเมริกาจะระบุว่า สวนสาธารณะชุมชนมีขอบเขตพื้นที่ให้บริการอยู่ในราว $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ ไมล์ (ประมาณ 400-800 เมตร) ซึ่งก็คือการเดินทางในอัตราปกติในระยะเวลา 5-10 นาที สวนที่ใช้ประจำมักได้แก่ สวนในชุมชน (Community Parks) เช่น สนามเด็กเล่น สนามกีฬาภายในชุมชน สวนพักผ่อนภายในชุมชน หรือสวนที่อยู่ใกล้แหล่งที่ทำงานที่พนักงานมักจะมาใช้พื้นที่เพื่อการพักผ่อน หรือออกกำลังกายก่อนกลับบ้านในช่วงเย็น

2.7.1.2 สวนที่ไม่ใช้ประจำ เช่น ใช้เดือนละครั้ง หรือประมาณปีละครั้ง หรือนานกว่านั้น มักเป็นสวนที่มีสิ่งดึงดูดเป็นพิเศษ เช่น มีสนามกว้าง มีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม มีสนามให้เล่นว่าว มีสัตว์ให้ดู มีสนามเด็กเล่น แบบที่พิเศษกว่าสวนอื่นๆ หรืออย่างใดอย่างหนึ่งทำให้ผู้ใช้ยินดีเสียเวลาในการเดินทางมาใช้มากขึ้น และใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะแห่งนั้นนาน 2-3 ชั่วโมงขึ้นไป ครึ่งวัน หรือเกือบเต็มวันขึ้นอยู่กับความสนใจของสิ่งดึงดูด มาตรฐานในการใช้สวนสาธารณะในอเมริกาได้ระบุว่าผู้ใช้มักยินดีเดินทางมาใช้ภายในเวลาไม่เกิน 30 นาที สำหรับสวนสาธารณะประเภทนี้โดยระยะทางจะขึ้นอยู่กับพาหนะที่ผู้ใช้ใช้ในการเดินทางมายังสวน นอกจากระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางแล้ว ความสะดวกราบรื่นของเส้นทางที่ผู้ใช้อาจต้องเดินทางมา ถ้าไม่สะดวกอาจทำให้ขอบเขตพื้นที่บริการลดลง ถ้าสะดวกก็อาจเพิ่มขึ้นได้

นอกจากเรื่องอุปสรรคในรัศมีบริการแล้ว เส้นทางความสะดวกของเส้นทางและลักษณะบรรยากาศของเส้นทางมีส่วนช่วยเพิ่ม หรือลดขอบเขตพื้นที่บริการของสวนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นการเดินทางด้วยเท้า กรณีสวนสาธารณะระดับชุมชน ความราบรื่นของเส้นทางเดินเท้าควรมีความกว้างใหญ่ที่เหมาะสมทำให้ไม่ต้องระมัดระวังรถยนต์ที่แล่นผ่านไปมา และเส้นทางควรราบเรียบมีความปลอดภัย ไม่ขรุขระ รวมถึงขึ้นอยู่กับระบบของขอบข่ายเส้นทางว่ามีความต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกไปได้ไกลมากน้อยเพียงใด สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อขอบเขตของรัศมีการให้บริการแทบทั้งสิ้น ดังนั้นกรณีนี้ที่สวนสาธารณะบางแห่งมีผู้ใช้ที่น้อยกว่าที่ควรจะเป็น อาจเป็นจากเรื่องของอุปสรรค และความไม่สะดวกของเส้นทางที่จะมาใช้สวนสาธารณะแห่งนั้นๆ ก็ได้

2.7.2 ปัญหาด้านความที่ไม่รู้ว่ามีส่วนสาธารณะอยู่บริเวณนั้น

พบว่า บางสวนสาธารณะที่คนกรุงเทพมหานครอาจไม่รู้จักรัก เช่น สวนธนบุรีรมย์ สวนน้ำบึงกุ่ม สวนพระนคร เป็นต้น เป็นเพราะไม่ทราบว่ามีสถานที่นั้นๆ อยู่ หากว่าสถานที่นั้น ไม่ได้อยู่ติดถนนใหญ่ที่มีผู้คนผ่านไปมาเป็นประจำ หรือบางที่อาจทราบว่ามีสวนจริง แต่ไม่ทราบว่ามีสวนสาธารณะแห่งนี้มีความน่าสนใจเพียงใด การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบจึงมีส่วนช่วยให้สวนมีผู้มาใช้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่สวนเปิดให้เข้าใช้บริการช่วงแรกและเมื่อผู้ใช้ได้เข้าไปใช้สวน และรู้ว่ามีสิ่งที่น่าสนใจ น่าประทับใจ มีกิจกรรมที่สนองต่อความต้องการ และเห็นประโยชน์ในการที่จะมาใช้สวนสาธารณะ ก็จะชักนำให้ผู้อื่นเข้ามาใช้สวนสาธารณะนั้นๆ เพิ่มขึ้น

2.7.3 ปัญหาเรื่องกิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะ

การพักผ่อนของแต่ละคนมีความต้องการในเรื่องการพักผ่อนหย่อนใจที่แตกต่างกันออกไป บางคนมานั่งพักผ่อนคนเดียวเงียบๆ หรือบางคนอาจจะมาคุยและสนทนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น บางคนก็ชอบที่จะนั่งพักผ่อนไปรับประทานไป แล้วแต่ความชอบเฉพาะตัวหรือเฉพาะกลุ่ม แนวทางของการใช้พื้นที่สวนสาธารณะแต่ละแห่ง ควรจะมาจากลักษณะความต้องการของผู้ใช้ที่อยู่ในพื้นที่รัศมีการเป็นส่วนใหญ่ สวนสาธารณะขนาดเล็กถึงปานกลาง บางแห่งอาจยึดแนวทางดั้งเดิม ได้แก่ สวนสาธารณะต้องมีสนามหญ้า มีร่มไม้ มีสระน้ำ มีดอกไม้มีความเพียงพอแล้วที่จะเป็นสวนสาธารณะที่ดี

รูปแบบของสวนสาธารณะนั้นได้เคยมีการโต้แย้งกันมาถึงบางสิ่งทีควรจะมีหรือไม่ควรจะมีในสวนสาธารณะ ปัจจุบันเราแทบจะหาความแตกต่างระหว่างสวนสาธารณะกับศูนย์พักผ่อนหย่อนใจแทบไม่ได้ อย่างไรก็ตามเป้าหมายการจัดทำสวนสาธารณะก็คือ การจัดทำพื้นที่ภายนอกอาคารให้เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจที่ประชาชนได้ใช้เวลาว่างในการรับอากาศบริสุทธิ์ได้เปลี่ยนแปลงบรรยากาศจากชีวิตประจำวัน ได้มีความสุขสนุกสนาน ได้สงบจิตใจ ได้พลังจิตใจกลับคืนมา ไม่ว่าจะกิจกรรมนั้นๆ จะเป็นอะไรก็ตาม ตามความมุ่งหมายของหลักการนันทนาการ (Recreation)

2.7.4 ปัญหาด้านความซ้ำซาก จำเจ และน่าเบื่อ

โดยมากจะพบว่าสวนสาธารณะระดับชุมชนมักมีปัญหาเรื่องความรู้สึกจำเจ ทำให้ผู้ที่มาใช้ประจำเกิดความเบื่อหน่าย เป็นเพราะขนาดของสวนที่ค่อนข้างบังคับในทุก 2-3 ปี หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5 ปี ควรพิจารณาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนต่างๆ ภายในสวนบ้าง หรืออาจเป็นการเปลี่ยนแปลงเล็กๆ น้อยๆ ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ เช่น การปรับปรุงแนวทางเดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมภายในสวน บางสวนมีส่วนที่ทำให้สวนแห่งนั้นไม่ซ้ำซากจำเจอยู่แล้ว เช่น มีสนามเด็กเล่นที่ส่งเสริมจินตนาการของเด็ก ทำให้สวนดูมีชีวิตชีวา ไม่ซ้ำซาก จำเจ หรือเป็นสวนสาธารณะที่เป็นจุดนัดพบพูดคุย พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่คล้ายๆ กันกับ “สภากาแฟ” สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีส่วนช่วยไม่ให้เกิดความรู้สึกซ้ำซาก จำเจ หรือน่าเบื่อสำหรับสวน

2.7.5 ปัญหาด้านความทรุดโทรมของพื้นที่หรือสถานที่

สวนสาธารณะบางแห่งมีนโยบายและการเริ่มต้นที่ดี มีการออกแบบที่ดี แต่มีการดูแลในระยะยาว ทำให้สวนทรุดโทรมลงและเมื่อสถานที่ทรุดโทรมลงผู้ใช้ก็เริ่มลดน้อยลง หรือพบว่าผู้ใช้มีการเปลี่ยนกลุ่มไปจากเดิม เช่น เป็นที่ชุมนุมของวัยรุ่น หรือเป็นที่พักของพวกจรจัด หรือเป็นแหล่งมั่วสุมต่างๆ ทำให้สวนสาธารณะนั้นๆ ทรุดโทรมลงไปอย่างรวดเร็วขึ้นไปอีก และกลายเป็นสถานที่ไม่พึงปรารถนาของกลุ่มอื่นๆ ทั่วไป

ดังนั้นความทรุดโทรมของสถานที่ที่ไม่ได้กระทบต่อความสวยงามเพียงอย่างเดียว แต่อาจต่อเนื่องไปถึงความปลอดภัย ดังนั้นการดูแลรักษาสถานที่เป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้บริหารสวนสาธารณะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

2.7.6 ปัญหาด้านความปลอดภัย

เวลาที่มีผู้มาใช้สวนสาธารณะน้อยๆ อาจมีปัญหาก่อกวนโยงมาถึงเรื่องความรู้สึกปลอดภัยเนื่องจากว่าสวนสาธารณะเป็นพื้นที่โล่ง ผู้คนสามารถเข้าออกได้โดยอิสระ ทำให้ผู้ใช้เกิดความไม่ไว้วางใจว่าอาจมีผู้ประสงค์ร้ายเข้ามาในบริเวณพื้นที่เมื่อใด และในอดีตก็มีข่าวเกี่ยวกับภัยต่างๆ ภายในสวนสาธารณะอยู่บ่อยๆ ทำให้คนสวนใหญ่มองภาพพจน์ของสวนสาธารณะไปในทางไม่ดี แต่ในปัจจุบันจะสังเกตได้ว่าภัยที่เกิดขึ้นภายในสวนสาธารณะลดน้อยลงไปมาก แต่คนสวนใหญ่ก็ยังติดในภาพพจน์เก่าๆ หากมีผู้ร่วมใช้สถานที่อยู่น้อย ทางสวนควรใช้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยออกตรวจตราดูแลทุกบริเวณอยู่เสมอ ปัจจุบันการออกแบบพื้นที่สวนสาธารณะได้พยายามลดจุดดับสายตาลงมักใช้สวนที่สูงเหนือระดับศีรษะ และใช้กำแพงหรือวัสดุแทนกำแพงที่มีลักษณะสูงเพียงประมาณ 40-50 เซนติเมตร

การควบคุมให้มีทางเข้า-ออกที่จำกัด และมีผู้ควบคุมจุดเข้า-ออกเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาอาชญากรรมหรือภัยภายในสวนเกิดขึ้นยาก เนื่องจากหลบพ้นจากบริเวณได้ลำบากขึ้น แต่มีสวนสาธารณะน้อยแห่งที่จะจำกัดทางเข้า-ออกได้ เพราะจุดประสงค์ของสวนสาธารณะคือ ต้องการให้บุคคลทั่วไปที่ต้องการใช้สวนสาธารณะเดินทางเข้า-ออกได้สะดวกจากหลายๆ ด้าน นอกจากนี้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้แสงสว่างในเวลาค่ำ ช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยในเวลากลางคืนเพราะเนื่องจากในวันธรรมดา มักมีผู้ทำงานมาใช้สวนสาธารณะตั้งแต่ช่วงเย็นถึงค่ำ จึงจำเป็นต้องมีไฟฟ้าแสงสว่างที่พอเพียงให้กับผู้ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้อยู่ในบริเวณได้อย่างสบายใจ

2.7.7 ปัญหาการขาดการดึงดูดใจ

ถ้าจะให้สวนสาธารณะสามารถดึงดูดใจคงจะไม่ใช่อะไรอยู่ที่การเน้นส่วนประกอบโครงการ และรูปแบบของสวนสาธารณะแต่เพียงเท่านั้น แต่อยู่ที่การประชาสัมพันธ์ (Promote) ให้คนหันมาสนใจสวนสาธารณะ รวมถึงการสร้างพื้นฐานและนิสัยให้รักการพักผ่อน และออกกำลังกายกลางแจ้ง

ค่านิยมก็นับว่ามีส่วนในการที่ทำให้คนเข้าใช้สวนสาธารณะด้วย ผู้ใช้แรงงานหรือบางกลุ่มอาจคิดไปว่า การไปสวนสาธารณะเป็นสิ่งที่ไม่ทันสมัยจนถึงปี พ.ศ.2534 ยุคที่คนหันมาสนใจการออกกำลังกายมากขึ้น การไปวิ่งในสวนสาธารณะถือเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมบางคนถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีรสนิยมอย่างหนึ่งในเวลาเช้าและเย็นตามสวนสาธารณะ ทั้งในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ๆ มีผู้ไปออกกำลังกายหลายอย่าง วิ่ง เล่นตะกร้อ เล่นฟุตบอล แบดมินตัน ฯลฯ มีหลายกลุ่มหลายอาชีพ หลายวัยมาใช้มากขึ้น ตั้งแต่ผู้สูงอายุไปจนถึงเด็กเล็ก แต่น่าเสียดายที่ยังมีสวนสาธารณะให้ใช้น้อยแห่งมาก ทำให้กิจกรรมเหล่านี้มักแพร่หลายอยู่ในกลุ่มเฉพาะคนที่เดินทางไปใช้สวนสาธารณะแต่ละแห่งได้สะดวกเท่านั้น

2.7.8 ปัญหาด้านการถือครองพื้นที่สวนบุคคล

สวนสาธารณะมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนทั่วๆ ไปใช้ ไม่เจาะจงกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง สวนสาธารณะควรมีลักษณะของความเป็นกลางและขอบเขตของสวนที่ติดต่อกับอาคารอื่นๆ โดยตรงควรเป็นรั้วที่บิ และห้ามทำประตูติดต่อดังตรงอย่างเด็ดขาด การวางผังของสวนควรมีสิ่งก่อสร้างถาวร เช่น ทางเดินที่ถาวร อุปกรณ์เด็กเล่น ชุดที่นั่ง เคลื่อนย้ายไม่ได้ สิ่งเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นโครงหลักของสวน ผู้ใช้จะมาดัดแปลงเพื่อใช้สวนตัวนั้นไม่ได้

2.8 มาตรฐานในการวัดปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะ (ชวนพิศ ดุษฎีประเสริฐ, 2539 : 5-10)

สำหรับการออกแบบและวางผังในประเทศไทยปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานคิดค้นขึ้นใช้เป็นมาตรฐานกลาง พื้นที่สาธารณะที่เปิดกว้างให้ใครก็ได้เข้ามาใช้พื้นที่มักจะมีปัญหาในเรื่องที่ว่า การเตรียมจำนวนพื้นที่กิจกรรมแต่ละอย่างไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าหากได้มีการสำรวจอย่างมีหลักการ และมีการสุ่มตัวอย่างเป็นไปอย่างรอบคอบ ภายในขอบเขตบริการของโครงการก็พอสรุปได้ว่า ได้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าจะมีผู้มาใช้ประมาณร้อยละเท่าไร กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่คนสนใจมากและมากเป็นสัดส่วนเท่าใดของผู้ใช้ทั้งหมด ซึ่งพอจะถือเป็นปริมาณผู้ใช้ของโครงการได้ การสรุปในลักษณะนี้แม้ว่าอาจมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้างก็ยังพอที่จะยอมรับได้ เพราะเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการคาดการณ์

ในบางกรณีที่ผู้วางรายละเอียดโครงการไม่มีเวลา หรืองบประมาณในการสำรวจพื้นที่หรือในกรณีที่ยังไม่มีชุมชนเกิดขึ้นจริงบริเวณนั้นๆ หรือขอบเขตบริการของสวนกว้างขวางมากจนทำการเก็บข้อมูลได้ยาก อาจใช้การเทียบสถานการณ์จากโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและมีเงื่อนไขต่างๆ ที่ใกล้เคียงกันกับที่มีอยู่แล้ว โดยประมาณว่าจะมีผู้ใช้เท่ากันหรืออาจมากกว่ากันน้อยกว่ากันประมาณร้อยละเท่าใด กรณีนี้อาจเทียบเอาปริมาณพื้นที่มาใช้ได้โดยตรง เช่น สนามกีฬา สนามเด็กเล่นเท่ากัน เป็นต้น

ซึ่งทั้งนี้ถ้าหากตัวเลขที่เป็นลักษณะของข้อมูลปริมาณผู้ใช้ทั้งหมดต่อปี ต่อเดือน หรือต่อวัน ก็จะไม่สามารถนำมาใช้ในการวางรายละเอียดโครงการได้โดยตรง เนื่องจากผู้ใช้ทั้งหมดอาจไม่ได้มาพร้อมกัน เช่น สวนสาธารณะแห่งหนึ่งมีผู้เข้าใช้ 10,000 คน ต่อวันการจัดเตรียมอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับแต่ละกิจกรรมไม่ใช่ 10,000 คน เนื่องจากว่า จำนวน 10,000 คนนี้ มิได้มาพร้อมกันทีเดียวทั้งหมด แต่ทยอยมาแลกลับในเวลาต่างๆ กัน เราอาจจะจัดเตรียมอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ใช้ในโครงการเป็นจำนวนสูงสุด ดังนี้ เป็นต้น

การจัดเตรียมอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเรามักจะดูปริมาณผู้ใช้ในช่วงเวลาหนึ่งที่มีปริมาณผู้ใช้สูงสุด คือผู้ใช้โครงการเป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นช่วงเย็นระหว่างเวลา 16.00-18.00 น. นั้นจะมีจำนวนประมาณกี่คน ปริมาณผู้ใช้สูงสุดในช่วงเวลาหนึ่งมีตำราบางเล่มเรียกโดยย่อว่า PAOT (People At One Time) ซึ่งการคำนวณหา PAOT นี้ มักจะทอนลงมาเรื่อยๆ จากปริมาณผู้ใช้ต่อเดือน (หรือต่อวันก็แล้วแต่ข้อมูลที่ได้มา) ลงมาจนถึงเพียงช่วงระยะเวลาที่กำหนดสิ่งที่ใช้ประกอบการคำนวณ ได้แก่

- จำนวนชั่วโมงที่เปิดทำการ หรือจำนวนชั่วโมงที่คาดว่าจะมีคนมาใช้สถานที่ต่อวัน
- ระยะเวลาโดยประมาณที่ผู้ใช้แต่ละคนจะใช้เวลาอยู่ในโครงการนั้น
- อัตราการสับเปลี่ยนกลุ่ม (Turnover Rate) ซึ่งได้จากการคำนวณ โดยใช้ข้อมูลที่ 1 หารด้วยข้อมูลที่ 2
- จำนวนวันที่ประมาณว่ามีผู้ใช้จริงต่อเดือน (User Days) เช่น ใน 1 เดือน อาจมีผู้มาใช้จริงๆ เพียง 15 วันเท่านั้น เช่น มีผู้มาใช้พื้นที่จริงๆ เฉพาะวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ส่วนวันอื่นๆ มีผู้มาใช้น้อยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จาก PAOT หรือปริมาณผู้ใช้สูงสุดในช่วงหนึ่งของวันนี้ เรานำไปใช้เพื่อการคำนวณหา ส่วนประกอบอื่นๆ ได้ต่อไป เช่น สนามกีฬา เราอาจพยายามหาสัดส่วนว่าสนามกีฬาที่มีผู้มาใช้มี ปริมาณเป็นอย่างไร ทำให้ทราบว่าเมื่อมีคนเดินทางมาใช้สนามกีฬาคอน และคิดเป็นกี่คนต่อวัน ฉะนั้นคาด ว่าจะมีผู้ใช้ปริมาณสูงสุด หรือการคำนวณด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดอื่นๆ เช่น ที่จอดรถยนต์ ห้อง สุขา ในสวนสาธารณะได้โดยตรงว่า สัดส่วนชาย หญิงเป็นอย่างไร เป็นต้น

2.9 ความต้องการพื้นที่สวนสาธารณะ

2.9.1 ปัจจัยแสดงแนวโน้ม และความจำเป็นในการจัดหาพื้นที่สวนสาธารณะ

ปัจจัยต่างๆ ที่นำมาพิจารณาจะชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มและความจำเป็นที่จะต้อง จัดหาพื้นที่สวนสาธารณะ หรือพื้นที่สีเขียวให้กับเมือง เพื่อให้เกิดความสมดุลในการดำรงชีวิต มนุษย์ที่ต้องมีที่อยู่ ที่ทำงาน ที่เรียน และที่เล่น (Live, Work, Study, & Play) ปัจจัยดังกล่าวมีดังนี้

- การเพิ่มประชากร
- การขยายตัวของเมือง
- การเสื่อมโทรมของสภาพอนามัยของประชาชน

ภาพที่ 2.12 แสดงสวนสาธารณะภายในกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครตั้งแต่ พ.ศ.2462-2543 (สำนักงานกลาง
ทะเบียนราษฎร. 2543 : 23)

พ.ศ.	จำนวนประชากร
2462	526,855
2472	739,638
2480	890,453
2490	1,178,881
2499	1,733,321
2500	1,831,007
2501	2,008,344
2502	2,074,306
2503	2,168,657
2504	2,305,487
2505	2,428,658
2506	2,698,236
2507	2,801,118
2508	2,896,352
2509	2,982,341
2510	3,123,602
2511	3,249,413
2512	3,382,552
2513	3,516,829
2514	3,695,474
2515	3,829,148
2516	3,967,081
2517	4,129,609
2518	4,282,937
2519	4,437,748
2520	4,570,551
2521	4,698,287
2522	4,827,291
2523	4,981,634
2524	5,159,223
2525	5,468,286
2526	5,018,327
2527	5,174,682
2528	5,363,178
2529	5,468,915
2530	5,609,352

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

พ.ศ.	จำนวนประชากร
2531	5,716,779
2532	5,832,843
2533	5,546,937
2534	5,620,591
2539	6,774,212
2543	7,149,299
2548	7,577,220
2553	7,977,499

2.9.1.1 การเพิ่มประชากร

จากตารางที่ 2.1 จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลา 72 ปี คือ ตั้งแต่ พ.ศ.2462 ถึง พ.ศ.2553 จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นจาก 526,855 คน เป็น 7,149,299 คน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 10.66 เท่า นอกจากนี้จากการคาดประมาณประชากรของกรุงเทพมหานครในอนาคตโดย TDRI พบว่า กรุงเทพมหานครใน พ.ศ.2553 จะมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 7,977,499 คน ซึ่งการเพิ่มของประชากรเป็นเหตุจำเป็นที่รัฐต้องจัดระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรด้วย

2.9.1.2 การขยายตัวของเมือง

กรุงเทพมหานครมีการขยายตัวของเมืองเพิ่มขึ้นเป็นลำดับในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาช่วงขยายตัวของกรุงเทพมหานคร นับแต่ปี พ.ศ.2501 ซึ่งประเทศไทยเริ่มมีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรก และมีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่อๆ มาจนถึงปัจจุบันเป็นการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 การพัฒนาประเทศตามแผนได้เป็นตัวเร่งส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครขยายตัวอย่างรวดเร็ว เป็นตลาดแรงงานใหญ่ที่สุดในประเทศ ดึงดูดให้ประชากรจากชนบทอพยพเข้ามาทำงานทำ อยู่อาศัย เมืองขยายตัวออกไปเพื่อรองรับกับจำนวนประชากร

ตารางที่ 2.2 แสดงการขยายตัวโดยพิจารณาจากขอบเขตการปกครองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2325-2543 (กองผังเมือง. 2536 : 56)

พ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)
2325	6
2443	13.3
2475	40
2501	96.4
2511	290
2528	1,568.74
2536	1,568.74
2543	1,568.74

เมื่อเริ่มต้นกรุงเทพมหานครเป็นราชธานี พื้นที่กรุงเทพมหานครขณะนั้นประมาณ 6 ตารางกิโลเมตร และค่อยขยายตัวเติบโตอย่างช้าๆ จนถึง พ.ศ.2501 พื้นที่กรุงเทพมหานครมีประมาณ 96.4 ตารางกิโลเมตร และภายใน 1 ทศวรรษ คือ พ.ศ.2511 กรุงเทพมหานครขยายตัวเป็น 290 ตารางกิโลเมตร และขยายตัวอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2518 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน พื้นที่เขตการปกครองของกรุงเทพมหานครขยายตัวเป็น 1,568.74 ตารางกิโลเมตร รูปแบบการขยายตัวของเมืองจะมีทิศทางและความหนาแน่นเพิ่มขึ้นทางทิศเหนือและทิศตะวันออก ส่วนทางฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครกำลังมีการขยายพื้นที่เมืองรุกเข้าไปตามพื้นที่สวนมากขึ้น การขยายตัวของกรุงเทพมหานครอันเนื่องมาจากการขยายขนาดของประชากรแล้วอีกประการหนึ่งคือ

การขยายตัวของการก่อสร้างบ้านเรือน ทั้งในแนวราบและแนวสูง ซึ่งมีการก่อสร้างเพิ่มขึ้นตลอดเวลา จากข้อมูลการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารทุกประเภทของสำนักงานโยธา และสำนักงานเขตต่างๆ ตั้งแต่ พ.ศ.2531-2543 พบว่า มีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารรวมทั้งสิ้น 243,277 หน่วย กรุงเทพมหานครที่ความแออัดหนาแน่นจนกลายเป็นป่าคอนกรีต โดยเฉพาะเขตเมืองชั้นในและชั้นกลาง สภาพบ้านเมืองเต็มไปด้วยอาคาร บ้านเรือน ทั้งแนวราบและแนวตั้งจนหาที่โล่งว่างได้น้อย สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นที่ว่างที่มีอยู่ถูกรุกล้ำโดยพื้นที่อยู่อาศัย (Residential Area) พาณิชยกรรม (Commercial Area) และอุตสาหกรรม (Industrial Area) ถึงแม้ประชาชนจะได้รับประโยชน์หลายประการจากการอยู่อาศัยในเมือง แต่เมืองใหญ่ก็มีปัญหาหลายประการที่สร้างผลกระทบต่ออยู่อาศัย และการประกอบอาชีพ เช่น ความแออัดของอาคาร บ้านเรือน สังคมขาดความเป็นระเบียบ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมเลวลง มีการแข่งขันเพื่อความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่รอด และสิ่งที่สำคัญคือ การขาดแคลนที่โล่งว่าง (Lack of green space) ดังนั้นการเพิ่มพื้นที่สวนสาธารณะจะเป็นการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ในระดับหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนได้ผ่อนคลายความตึงเครียด ได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬา เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กัน ประชาชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนเมือง

2.9.1.3 ความเสื่อมโทรมของสุขภาพอนามัยของประชาชน

การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว ความแออัดของผู้คน สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ทั้งอากาศเสีย น้ำเน่า ฝุ่นควันพิษ ชีวิตความเป็นอยู่แบบเมืองที่ต้องแข่งขันกันทุกรูปแบบ มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตใจ ร่างกายของประชาชน ขณะที่สวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับประชากร เมื่อขาดทางเลือกประชาชนจึงหันไปหาแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่แฝงอยู่ในรูปอบายมุขต่างๆ ประชากรวัยรุ่นหันไปพึ่งยาเสพติด แหล่งบันเทิง และสถานเริงรมย์ต่างๆ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ วัฒนธรรมทำลายสุขภาพ และจิตใจของประชาชน เช่น

1) สถิติการฆ่าตัวตายของประชากรในกรุงเทพมหานคร มีอัตราสูงขึ้นกล่าวคือ ในปี 2543 อัตราการฆ่าตัวตายของประชากรกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 10.78 คนต่อประชากร 100,000 คน ซึ่งมีอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว เมื่อเทียบกับปี 2532 ที่มีอัตราการฆ่าตัวตายของประชากรกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 5.6 คนต่อประชากร 100,000 คน จะเห็นได้ว่าประชากรกรุงเทพมหานคร มีอัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่าประชากรต่างจังหวัดเท่ากับ 2.68 เท่า ซึ่งชี้ว่าสภาวะความบีบคั้นในเมืองใหญ่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบด้านมีอิทธิพลต่อชีวิตและจิตใจ จนทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจจนถึงกับทำลายชีวิตตนเอง

2) ประชากรกรุงเทพมหานครประสบภาวะแปรปรวนทางจิต และมีผู้ผิดปกติทางจิตเพิ่มมากขึ้นใน พ.ศ. 2530 มีจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคจิตประสาท จำนวน 145,670 คน และเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 204,675 คน ใน พ.ศ. 2543 ซึ่งคิดเป็นอัตราเพิ่ม 10.13% ต่อปี

3) จำนวนเด็กเล็กที่ตายเพราะอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่ประสบอุบัติเหตุขณะวิ่งเล่นอยู่ริมทางเท้าหรือข้างถนน

4) ผู้ป่วยด้วยโรคเส้นเลือดในสมองตีบตัน มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทั้งชาย-หญิงในระดับที่อายุน้อยกว่าเดิม คือ 40 ปี ขึ้นไป แทนที่จะเป็น 60 ปี สาเหตุเนื่องจากผู้ป่วยขาดการออกกำลังกาย มีความตึงเครียดทางอารมณ์สูงบริโภคอาหารที่มีไขมันมาก

5) การติดยาเสพติดและสารเสพติด พบว่า สถิติผู้เข้ารับการบำบัดรักษาของสถานพยาบาลกรุงเทพมหานคร ใน พ.ศ. 2543 มีจำนวน 49,833 ราย ร้อยละเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

94.28 เป็นเพศชาย นอกจากนี้ยังพบว่า จำนวนผู้ติดสารเสพติดแพร่กระจายมากในหมู่เยาวชน และยาบ้าที่กระจายอยู่ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งสารเสพติดดังกล่าวหาได้ง่าย และราคาถูก สำหรับพื้นที่การแพร่กระจายของการติดยาเสพติด และสารเสพติดนั้นในปี พ.ศ. 2532 พบว่า พื้นที่เขตที่มีผู้ป่วยอาศัยอยู่มีเพิ่มมากขึ้นในเขตฝั่งธนบุรี เขตที่มีการแพร่กระจายมาก ได้แก่ เขตพระนคร พญาไท พระโขนง คลองเตย ห้วยขวาง บางกอกใหญ่ บางกอกน้อย คลองสาน ธนบุรี และราษฎร์บูรณะ ส่วนใหญ่จะแพร่กระจายในชุมชนแออัด (TDRI, 2543 : 40) ความเจ็บป่วยทั้งด้านร่างกาย และจิตใจที่เกิดกับประชาชนในกรุงเทพมหานครทำให้วงการแพทย์ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกัน และแก้ไขภัยอันตรายดังกล่าว เช่น ให้ประชาชนออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อนหย่อนใจเพื่อลดความตึงเครียดข้อเสนอดังกล่าวยังไม่ได้รับการสนองตอบ ในกรุงเทพมหานครยังขาดแคลนพื้นที่สำหรับพักผ่อนและออกกำลังกาย การจัดหาพื้นที่สวนสาธารณะ และที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทุกเพศ ทุกวัย จึงเป็นการป้องกันปัญหาเบื้องต้น

2.9.2 มาตรฐานความต้องการสวนสาธารณะ

ตามมาตรฐานสากลกำหนดสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะ ต่อประชากรเมืองเท่ากับ 15 ตร.ม. ต่อประชากร 1 คน การศึกษามาตรฐานพื้นที่สวนสาธารณะของต่างประเทศจะสะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของรัฐบาลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งแต่ละประเทศจะมีสัดส่วนมากน้อยแตกต่างกัน อาจสูงหรือต่ำกว่ามาตรฐานสากลซึ่งขึ้นกับปัจจัยหลายประการ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ประชากร การเมือง การปกครอง กฎหมาย จากตารางจะเห็นว่าส่วนใหญ่กลุ่มประเทศทางยุโรป และสหรัฐอเมริกาจะมีสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากรสูงกว่าประเทศในทวีปเอเชีย ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเหล่านี้ตั้งอยู่ในภูมิภาคที่มีอากาศหนาวเป็นระยะเวลานาน การใช้ชีวิตกลางแจ้งและการรับแสงแดดอบอุ่นในช่วงเวลาระยะจำกัดจึงต้องมีสวนสาธารณะให้มาก เพื่อรองรับประชากรที่ออกมาวิ่งเล่นแดดพร้อมกัน ในช่วงฤดูร้อนและประเทศเหล่านี้เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ก้าวเข้าสู่ความเป็นเมือง (Urbanization) เป็นเวลานานมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การศึกษา อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี การพัฒนาสวนสาธารณะจึงดำเนินการไปพร้อมกับการพัฒนาบ้านเมืองการตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตประชาชนให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจออกกำลังกาย และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กันไป จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะของประเทศทางตะวันตก อยู่ในขั้นสูงกว่าระดับมาตรฐานสากล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 แสดงพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากรของประเทศต่างๆ

(Nobura Masuda.1999 : 182)

ประเทศ	พื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร 1,000 คน หน่วย : ไร่	พื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร 1 คน หน่วย: ตารางเมตร
สหรัฐอเมริกา	25	40
อังกฤษ	17.5	23
เม็กซิโก	13	20.8
เปอร์โตริโก	13	20.8
โปแลนด์	9.4	15
สิงคโปร์	6.8	10.9
ญี่ปุ่น	3.37	5.4

ตารางที่ 2.4 แสดงสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะในเมืองใหญ่ๆ ของโลก (กองผังเมือง. 2536 : 67)

ชื่อเมือง	พื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร (ตรม./คน)	พ.ศ.
สตอกโฮล์ม	70	1992
วอชิงตัน	45.7	1976
บอนน์	37.4	1987
ลอนดอน	30.4	1976
เวียนนา	26.7	1992
แวนคูเวอร์	23.9	1984
นิวยอร์ก	19.2	1976
มอนทรีล	13.1	1984
โซล	13	1984
ปารีส	12.2	1984
โตเกียว	6	1992
* กรุงเทพมหานคร	0.6	1992

โดยการคำนวณจากข้อมูลประชากร และพื้นที่สวนสาธารณะปัจจุบัน ประชากร 5,620,59 คน พื้นที่สวนสาธารณะ 2,090.52 ไร่ (พื้นที่ สัดส่วน 0.6 คิดจากพื้นที่สวนสาธารณะที่ กองสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครดูแลอยู่นั้น)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.3 ความสัมพันธ์ของพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร

กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ 1,568.737 ตร.กม. เป็นพื้นที่สวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียว (Green Space) ประมาณ 2,155.42 ไร่ (3.44 กม.²) คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ทั้งหมด อันประกอบด้วย สวนสาธารณะและสวนหย่อมต่างๆ ซึ่งใช้ที่ว่างริมคลอง หรือริมฟุตบาททางเท้า และพื้นที่เกาะกลางถนน สวนหย่อมเชิงสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา, สวนหย่อมบริเวณขึ้นลง และใต้ทางด่วนฯ รวมทั้งหมด 85 แห่ง

นอกจากสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียว เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจที่กล่าวมาแล้วมี สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ประเภทอื่นๆ คือ สนามกีฬา, ศูนย์เยาวชน, สวนสัตว์, สนามกอล์ฟ, สนามม้า ตลอดจนสวนสาธารณะตามหมู่บ้านจัดสรรของเอกชนและชุมชน การเคหะแห่งชาติซึ่งนับเป็นที่ว่างเปิดโล่งของเมือง ที่มีสีเขียวอีกรูปแบบหนึ่งที่ให้ประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมของเมืองถึงแม้สนามกอล์ฟ และสนามม้าจะให้บริการแก่ประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะด้านก็ตาม

ตารางที่ 2.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชากร พื้นที่กรุงเทพมหานคร พื้นที่สวนสาธารณะ พ.ศ. 2535-2543 โดยเพิ่มจากขอบเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร (อมรรัตน์ กฤตยาวัช. 2536 : 277)

พ.ศ.	จำนวนประชากร	พื้นที่ กทม.		พื้นที่สวนสาธารณะ			เปอร์เซ็นต์ต่อพื้นที่ กทม.
		ไร่	ตร.กม.	ไร่	ไร่ต่อประชากร 1,000 คน	ตร.ม.ต่อคน	
2535	533,778	25,000	40	-	-	-	-
2536	604,530	50,250	96.4	706	1.2	1.87	1.2
2537	1,204,894	60,250	96.4	706	0.6	1.01	1.2
2538	1,983,398	108,420.62	173.747	724	0.4	0.58	0.7
2539	2,614,356	181,250	290	755	0.3	0.45	0.4
2540	2,850,556	181,250	290	840	0.3	0.47	0.5
2541	5,349,494	980,460.02	1,568.737	940.9	0.2	0.28	0.1
2542	5,153,902	980,460.02	1,568.737	1,259.32	0.2	0.39	0.1
2543	5,620,591	980,460.02	1,568.737	2,090.52	0.37	0.6	0.21

จากตารางที่ 2.5 แสดงสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร 1,000 คน ในกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่สวนสาธารณะ 2,090.52 ไร่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.37 ไร่ต่อประชากร 1,000 คน หรือ 0.6 ตารางเมตรต่อคน ซึ่งตามมาตรฐานสำนักผังเมือง ควรมีพื้นที่สวนสาธารณะ 5 ไร่ ต่อประชากร 1,000 คน จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า กรุงเทพมหานครอยู่ในภาวะวิกฤตของการขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แคลนพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน โดยเฉพาะเขตชั้นนอกจะมีสัดส่วนเพียง 0.11 ไร่ ต่อ 1,000 คน ซึ่งต่ำกว่าเขตชั้นในละชั้นกลาง

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการศึกษาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะกรณีศึกษา โครงการปรับปรุงบริเวณพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ครั้งนี้ มีผู้ที่ทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันและใกล้เคียงอีกจำนวน 6 เรื่องดังนี้

อมรรัตน์ กฤตยานธวัช (2538 : 35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพื่อวางแผนทางจัดหารสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ในแง่ของการผังเมือง” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชากรหลายเขตขาดสวนสาธารณะสำหรับการพักผ่อน สวนสาธารณะที่มีอยู่ไม่สามารถให้บริการแก่ประชากรทุกกลุ่มวัยได้ มีความจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนสวนสาธารณะให้กระจายตัวมากขึ้น เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่ทำให้สภาพความเป็นเมืองสูงขึ้น อาชีพประชากรส่วนใหญ่เป็นนอกภาคเกษตร และส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อยโดยในเขตชั้นในเปิดเขตที่ประสบปัญหาความขาดแคลนมากที่สุด ซึ่งมีโอกาสพัฒนาสวนได้จากที่ว่างขนาดเล็ก และอยู่ในลักษณะการใช้สอยประโยชน์ร่วมกันกับการใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ (Multiples) ซึ่งมาตรฐานของสวนสาธารณะจะแตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไขด้านที่ว่าง ราคาที่ดินประเภทของสวน และความสามารถในการบริหารของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยเงื่อนไขดังกล่าวการศึกษานี้จึงกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับเขตชั้นใน คือ 2.5 ไร่/1,000 คน ชั้นกลาง 5 ไร่/1,000 คน ชั้นนอก 10 ไร่/1,000 คน ดังนั้นการจัดหารสวนสาธารณะให้ได้ตามขนาดมาตรฐานและความต้องการจึงต้องพิจารณาจากที่ว่างที่มีอยู่ทุกประเภท เช่น ที่ว่างเกษตรกรรมที่ว่างในวัดที่ว่างในโรงเรียน ฯลฯ โดยแนวทางการจัดหารสวนนั้นควรเป็นไปตามระบบ หรือลำดับชั้นของสวนสาธารณะ (Hierarchy of Park) ซึ่งแนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะในเขตชั้นใน ควรเป็นสวนระดับชุมชน ชั้นกลางควรเป็นสวนระดับย่าน เขตชั้นนอก ควรเป็นสวนระดับเมือง

ชวนพิศ ดุขฎีประเสริฐ (2539 : 5) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการวางแผนเพื่อพัฒนาสวนสาธารณะชุมชนในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยสรุป และเสนอแนะมาตรฐานที่โล่งว่างสาธารณะในชุมชนที่อยู่อาศัยของการเคหะ ดังนี้คือ ปริมาณพื้นที่ที่เหมาะสมคือ 11-16 ตารางเมตรต่อหน่วยพักอาศัย การกระจายตัวที่เหมาะสมสำหรับสวนระดับต่างๆ คือ สวนหย่อมควรเข้าถึงได้ในระยะ 400 เมตร และสวนขนาดใหญ่ ควรเข้าถึงได้ในระยะ 800 เมตร และจากการศึกษาสภาพการใช้ หรือไม่ใช้สวนสาธารณะพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1) การเข้าถึง
- 2) การบำรุงรักษาที่ดี มีการตัดหญ้าเรียบ หลุมบ่อน้อย ต้นไม้มีการตัดกิ่งมิให้บริเวณดูร่มทึบ
- 3) ขนาดและรูปร่างของสวน สวนที่มีสัดส่วนแคบยาว หรือโล่งกว้างเกินไปจะมีผู้ใช้น้อย โดยความแคบ หรือสัดส่วนของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถหาตำแหน่งปลอดภัยได้ ขณะที่พื้นที่โล่งกว้างเกินไปก็เหมาะกับกิจกรรมบางประเภท เช่น การเตะบอล โดยกิจกรรมอื่นๆ จะถูกละเลย ในสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สวนสาธารณะโดยการเดิน โดยระยะเวลาที่พอใจโดยเฉลี่ย 6 นาที ประมาณ เป็นระยะทางได้ประมาณ 400-500 เมตร โดยถนนหรือทางเท้าถูกใช้เพื่อกิจกรรมนันทนาการพอๆ กัน หรือมากกว่าที่โล่งสาธารณะ เช่น การเดินเล่น การวิ่งออกกำลังกาย การเตะตระกร้อ โดยจะเกิดขึ้นในถนน ซอย หรือถนนปลายตัน

ศิริพรรณ ทวีสุข (2538 : 2) ได้ทำวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อสวนสาธารณะ" ผลการวิจัยสรุปว่าประชาชนร้อยละ 80 มีความต้องการสาธารณะด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ต้องการแหล่งอากาศบริสุทธิ์ 74% ต้องการพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ 31.7% ต้องการพื้นที่สีเขียวเพื่อลดการแออัดของสภาพ Built up area 31.1% ต้องการพื้นที่ในการออกกำลังกาย และเป็นแหล่งพักผ่อนที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย 3.6% นอกจากนี้คนกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นว่าจะมีการสร้างสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น 79.3%

เทียนฉาย กิระนันท์ (2538 : 42) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรกรุงเทพฯ" ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นอกจากเวลาการทำงานและนอนหลับแล้วคนกรุงเทพฯจะมีเวลาการพักผ่อนโดยเฉลี่ย 2 ชั่วโมงเศษต่อวัน ดังนั้นสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนที่ไม่ไกลจากที่พักอาศัย โดยใช้เวลาเดินทางรวมกับการพักผ่อนได้ใน 2 ชั่วโมง จะเป็นระดับของสวนที่มีความต้องการ

พงษ์ไพบุลย์ ศิลาวราเวทย์ (2538 : 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะ" ผลการวิจัยสรุปว่า ประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะแบบกลุ่มมีความคิดเห็น ต่อสวนสาธารณะเชิงบวกในด้านทั่วไปด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบำรุงรักษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (ส่วนสันติชัยปราการ) มีรายละเอียดและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1.1.1 สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (ส่วนสันติชัยปราการ)

3.1.1.2 ผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (ส่วนสันติชัยปราการ)

3.1.1.3 สถาปนิก

สถาปนิกที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารที่ศึกษา
- 2) กลุ่มสถาปนิกแกนนำสำคัญ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะสามารถแบ่งได้ดังนี้

3.1.2.1 สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณ ป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) เป็นสวนสาธารณะที่อยู่ใกล้บริเวณย่านพักอาศัยสามารถ เข้าถึงได้โดยง่ายสามารถใช้ได้ตลอดเวลา และมีการพัฒนาโบราณสถานไว้ด้วยกัน โดยทั่วไปแล้ว ควรจะอยู่ไม่ห่างจากบ้านพักมากนัก ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าสวนสามารถกระจายตัวให้ผู้ใช้สามารถ เดินทางมาใช้ด้วยเท้าโดยครอบคลุมสำหรับผู้อาศัยภายในรัศมี 3.2-10 กิโลเมตร โดยมีพื้นที่ ประมาณ 5-40 ไร่ แต่จะมีบทบาทและหน้าที่รองรับกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชนและผู้ ที่สนใจ โดยมากสวนประเภทนี้จะทำการพัฒนาพื้นที่เดิมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.1.2.2 ผู้ใช้สวนสาธารณะ ผู้ใช้สวนสาธารณะของระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ในการศึกษาคั้งนี้สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1) ประชาชนในพื้นที่เขตพระนคร

คือกลุ่มคนที่พำนักพักอาศัยในพื้นที่เขตพระนครโดยกลุ่มบุคคล ดังกล่าวได้เข้ามาใช้พื้นที่และกิจกรรมของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุง ป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) การศึกษาคั้งนี้จะใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง เป็นจำนวน 100 คน จำแนกดังนี้

- ชาย จำนวน 50 คน
- หญิง จำนวน 50 คน

2) ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวต่างชาติ

คือกลุ่มคนนอกพื้นที่เขตพระนครและผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่และ กิจกรรมของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัย ปราการ) โดยสภาพทั่วไปและศักยภาพของพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก อาศัย ตลอดจนแหล่งบริการทางการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก สวนดังกล่าวเลยกลายเป็นสิ่งที่ รองรับการพักผ่อนอีกรูปแบบของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี โดยจะใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง จำนวน 100 คน จำแนกดังนี้

ประชาชนทั่วไป

- ชาย จำนวน 25 คน
- หญิง จำนวน 25 คน

นักท่องเที่ยวต่างชาติ

- ชาย จำนวน 25 คน
- หญิง จำนวน 25 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1.3 **สถาปนิก** สถาปนิกที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จะแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มได้แก่

1) **สถาปนิกผู้ออกแบบและกลุ่มของทีมงานที่ได้ทำการออกแบบงานระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ ของฝ่ายสถาปัตยกรรม กองออกแบบ สำนักโยธา กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 3 ท่าน ดังนี้**

ก. สถาปนิกโครงการ

นายเกรียงไกร สัมปชชิต

ข. สถาปนิกด้านบูรณะปฏิสังขรณ์

นางสาวพิชญา บุญภินนท์

ค. ภูมิสถาปนิก

นางจามรี อาระยานิมิตสกุล

2) **สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ หรือโครงการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมประเภทงานสวนสาธารณะที่มีชื่อเสียง มีตำแหน่งทางด้านวิชาการทางด้านสถาปัตยกรรมและยังมีการรับรองตามคุณสมบัติที่ทางวิชาชีพกำหนด อยู่ในระดับสามัญสถาปนิกขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 3 ท่านดังนี้**

ก. สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาคาร

นายประสงค์ เคี่ยมอนันต์

ข. สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านบูรณะปฏิสังขรณ์

นายรณฤทธิ์ ธนโกเศศ

ค. สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านภูมิสถาปนิก

นายบัญญัติ โชนคม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) แบบสำรวจ
- 2) แบบสอบถาม
- 3) แบบสัมภาษณ์

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาโครงการปรับปรุงป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) จะเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

3.2.1.1 แบบสำรวจ เพื่อสำรวจลักษณะทางกายภาพทั่วไปของ

สวนสาธารณะ ระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) เพื่อทำการศึกษาลักษณะสภาพทั่วไปของการใช้พื้นที่ของโครงการและบริเวณรอบโครงการ ซึ่งจะสร้างโดยการศึกษาจากทางทฤษฎี งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสำรวจให้สอดคล้อง ให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาสาระและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการทำให้แบบสำรวจมี 1 ชุด ซึ่งผู้วิจัยจะทำการสำรวจด้วยตนเอง ทั้งนี้จะเป็นการสำรวจรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมที่ได้ทำการปรับปรุง สถานที่ตั้งอาคาร ข้อมูลพื้นฐานทางด้านกายภาพของสวน พร้อมกับบันทึกภาพอาคารเพื่อนำมาประกอบเป็นข้อมูลในการวิจัย และสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้ที่คาดว่าจะมีผู้เข้าใช้สวนช่วงเวลาสูงสุด และผู้ใช้ในส่วนต่างๆของพื้นที่สวน

3.2.1.3 แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่ง

ชุดของการสอบถามเป็น 2 ชุด ตามแต่ละกลุ่มได้แก่

- 1) ประชาชนในพื้นที่เขตพระนครและประชาชนทั่วไปนอกพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามภาษาไทย
- 2) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ใช้แบบสอบถามภาษาอังกฤษ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางด้าน

กายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ความสวยงามของโครงการ
- บรรยากาศภายในโครงการ
- การรองรับคนจากทุกกลุ่มของโครงการ
- ลักษณะความเป็นส่วนตัว
- ความปลอดภัยของโครงการ
- ความสะอาดและเป็นระเบียบ
- ความถึงพอกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโครงการ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อลักษณะทางด้านกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะในอนาคต

3.2.1.2 แบบสัมภาษณ์ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยนี้จะเป็นลักษณะการเก็บข้อมูลแบบตัวต่อตัว โดยแบ่งชุดของแบบสัมภาษณ์ ได้แก่

ส่วน ดังนี้

1) กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารที่ศึกษา แบ่งออกได้เป็น 2

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวความคิดในการออกแบบโครงการปรับปรุงป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

- ลักษณะการวางผังและการออกแบบของโครงการ
- ความสัมพันธ์ของแต่ละพื้นที่ใช้สอย
- ความหนาแน่นของผู้มาใช้สวน
- ปริมาณหรือความพอเพียงของพื้นที่ใช้สอยและอุปกรณ์ของสวน
- ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับพื้นที่เดิม
- ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับสภาพแวดล้อม
- การกระจายของพื้นที่ใช้สอย

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวความคิดในการออกแบบโครงการปรับปรุงป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวความคิดในการออกแบบ สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะปัจจุบันและในอนาคต

2) กลุ่มสถาปนิกแกนนำผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติและแนวความคิดในการออกแบบ
สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะปัจจุบันและในอนาคต

3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.2.2.1 ผู้ทำการวิจัยจะสร้างเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม)
แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อทำการ
ตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของถ้อยคำ สำนวนภาษา และ
ความชัดเจนของคำถามก่อนที่จะนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

3.2.2.2 เมื่อทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้ทำการวิจัยจะนำเครื่องมือ (แบบ
สัมภาษณ์และแบบสอบถาม) เสนอต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความ
เหมาะสมของคำถามโดยมีรายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

- 1) นายเกรียงไกร สัมปชชิต สถาปนิก คณะผู้ออกแบบ ฝ่าย
สถาปัตยกรรม กองออกแบบ สำนักโยธา กรุงเทพมหานคร
- 2) อาจารย์สมพล ดำรงกัเสถียร อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์
สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระ
บัง
- 3) อาจารย์สุทัศน์ จุฬามณี อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์
สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระ
บัง

3.2.2.3 เมื่อทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ
แล้ว ผู้ทำการวิจัยก็จะนำเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม) เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์และอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม อีกครั้ง เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง และ
ความเหมาะสมของคำถามก่อนที่จะนำเครื่องมือขึ้นไปใช้จริงต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ในการวิจัย ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อกับงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้ดำเนินการเรื่องหนังสือขอความร่วมมือในการ
เก็บข้อมูลจากอาคารตัวอย่างที่ศึกษาและอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่างๆ ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากกลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา และกลุ่มสถาปนิกผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนในพื้นที่เขตพระนคร ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการวิจัย

3.3.2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ จากเอกสาร หนังสือ วารสารและสิ่งพิมพ์อื่นๆ ทั้งที่มีการเผยแพร่และไม่มีการเผยแพร่ จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3.3 การสำรวจและการบันทึกภาพอาคารตัวอย่าง ที่เลือกนำมาศึกษา จากสถานที่จริง

3.3.4 การสอบถามประชาชนในพื้นที่ที่ใช้โครงการ ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยใช้แบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้

3.3.5 การสัมภาษณ์และสอบถามสถาปนิกผู้ออกแบบอาคาร และกลุ่มสถาปนิกแกนนำผู้ทรงคุณวุฒิตามสาขาที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการสัมภาษณ์และสอบถามแบบตัวต่อตัว โดยใช้การถามและตอบเป็นข้อๆ จากแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมไว้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ สอบถามและสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ทางผู้วิจัยก็จะทำการวิเคราะห์ โดยการนำคำตอบและเหตุผลของผู้ที่ตอบแบบสอบถามและผู้ถูกสัมภาษณ์มารวบรวมสังเคราะห์และแยกเป็นคำร้อยละตามลักษณะของการตอบ

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ผลการศึกษาในส่วนต่างๆ จนครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนั้นมานำเสนอเป็นแนวทางในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ จากนั้นจึงนำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยดังนี้

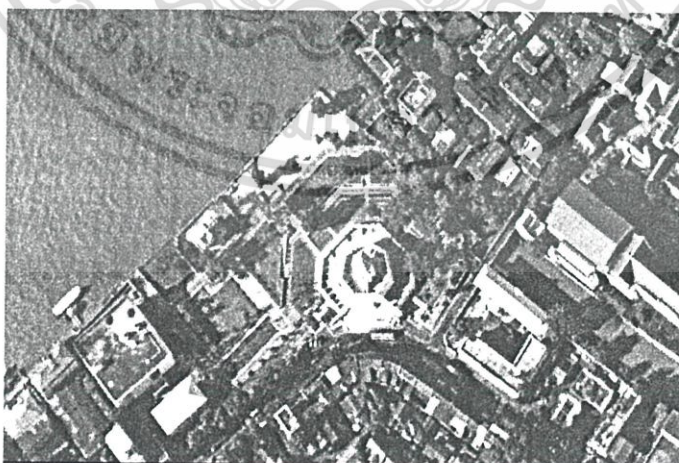
- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ
- 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถาม
- 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านกายภาพของสวนจากแบบสำรวจ

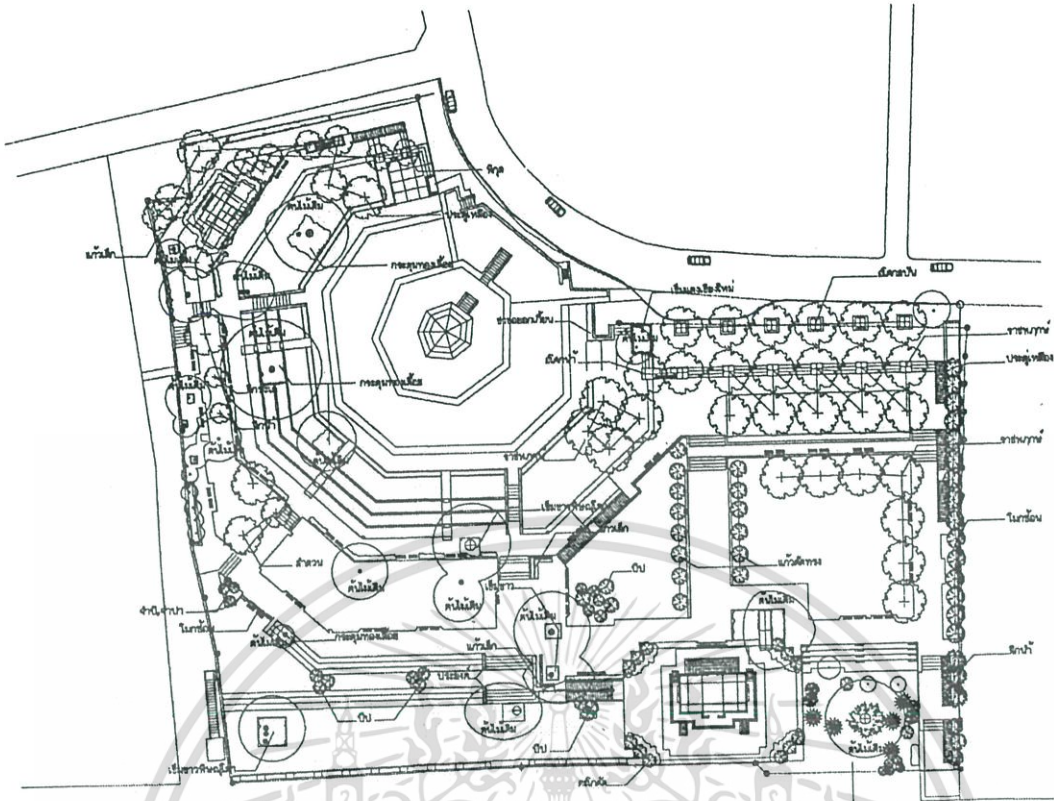
ตารางที่ 4.1 แสดงการสำรวจประเด็นต่างๆ จากโครงการที่ศึกษา

ชื่อโครงการ :	โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)
เจ้าของโครงการ :	สำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร
ที่ตั้ง :	ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พื้นที่โครงการ :	8 ไร่
ปีที่ทำการปรับปรุงแล้วเสร็จ :	พ.ศ. 2542

ภาพที่ 4.1 แสดงภาพถ่ายที่ตั้งทางอากาศสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

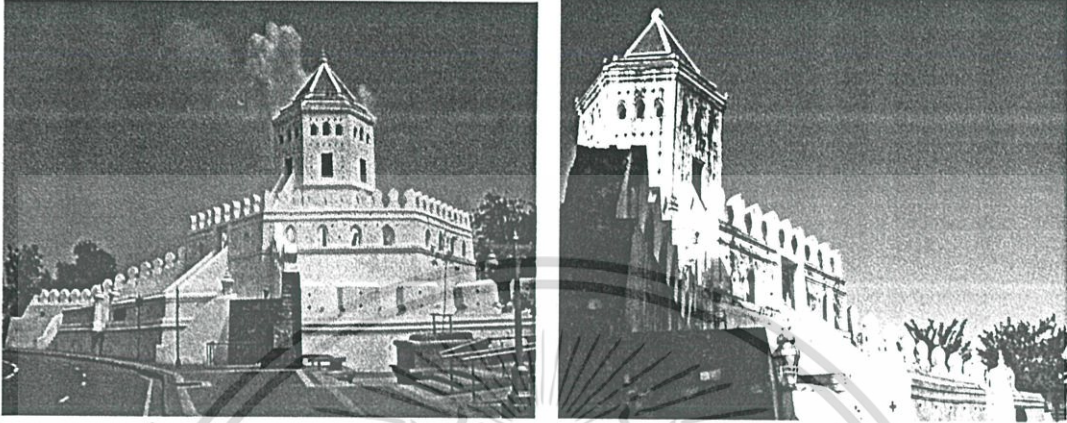
ภาพที่ 4.2 แสดงผังบริเวณที่ตั้งในส่วนต่างๆของโครงการสวนสันติชัยปราการ

ภาพที่ 4.3 แสดงรูปด้านของโครงการสวนสันติชัยปราการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.1 ป้อมพระสุเมรุ มีพื้นที่ประมาณ 1.5 ไร่ เป็นป้อมก่ออิฐฉาบปูน มีการบูรณะโดยกรมศิลปากรโดยการเปลี่ยนประป้อมและฉาบปูนใหม่ทั้งหมด พื้นชั้น 2 เปิดให้เห็นโครงไม้เดิม

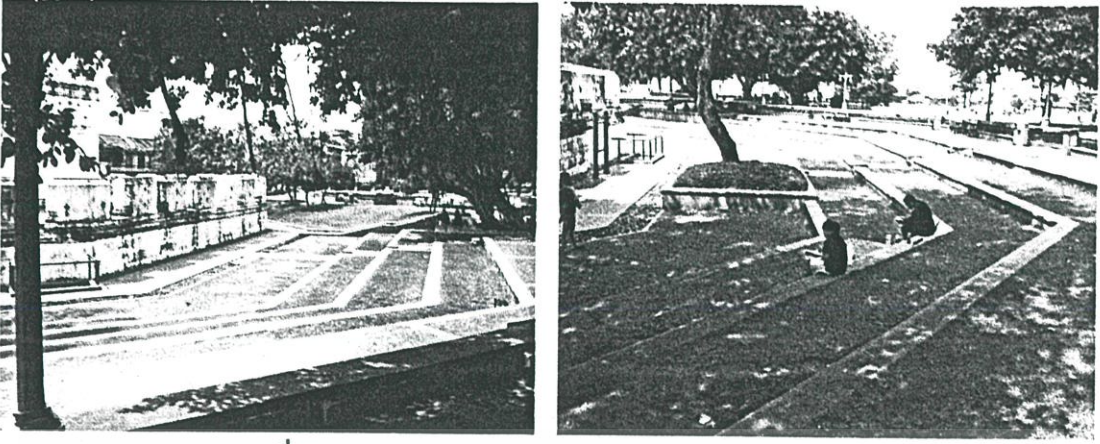
ภาพที่ 4.4 แสดงภาพถ่ายป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) ที่ทำการปรับปรุง

4.1.1.2 พระที่นั่งและบริเวณ มีพื้นที่ประมาณ 0.5 ไร่ เป็นอาคารไม้ผสมปูน มีการออกแบบเป็นพลับพลาโถงชั้นเดียวอาคารไม้ ฐานพื้น ค.ส.ล. โดยกรมศิลปากร

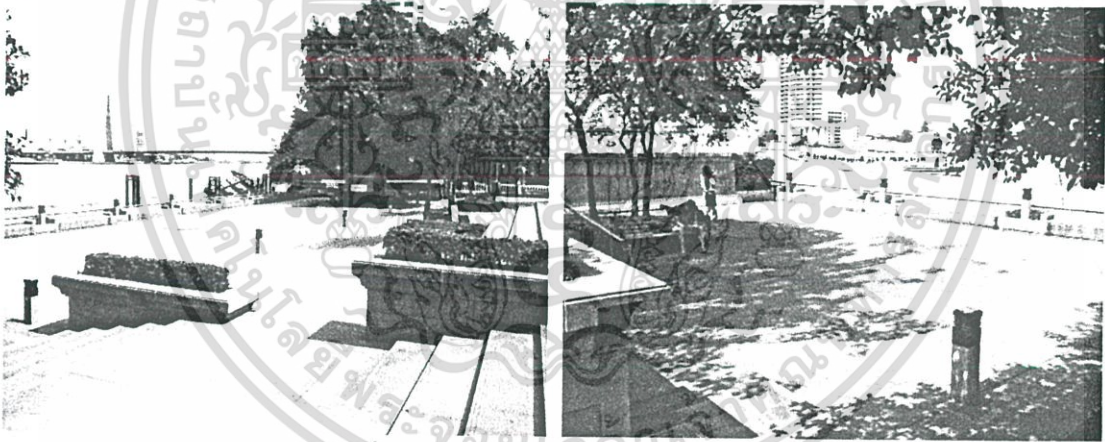
ภาพที่ 4.5 แสดงภาพถ่ายพระที่นั่ง

4.1.1.3 ลานอเนกประสงค์โบราณสถาน มีพื้นที่ประมาณ 2 ไร่ เป็นการนำเอารูปแบบลักษณะของโรงละครกลางแจ้งมาออกแบบผสมระหว่างโครงสร้าง ค.ส.ล. ผสมกับธรรมชาติโดยใส่พื้นที่สีเขียวลงไปรอบๆพื้นที่ โดยเปิดมุมมองรอบๆ ตัวป้อมพระสุเมรุ ให้เด่นขึ้น ทั้งยังใช้ในการพักผ่อน ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของป้อม และใช้เป็นพื้นที่การแสดงกลางแจ้ง

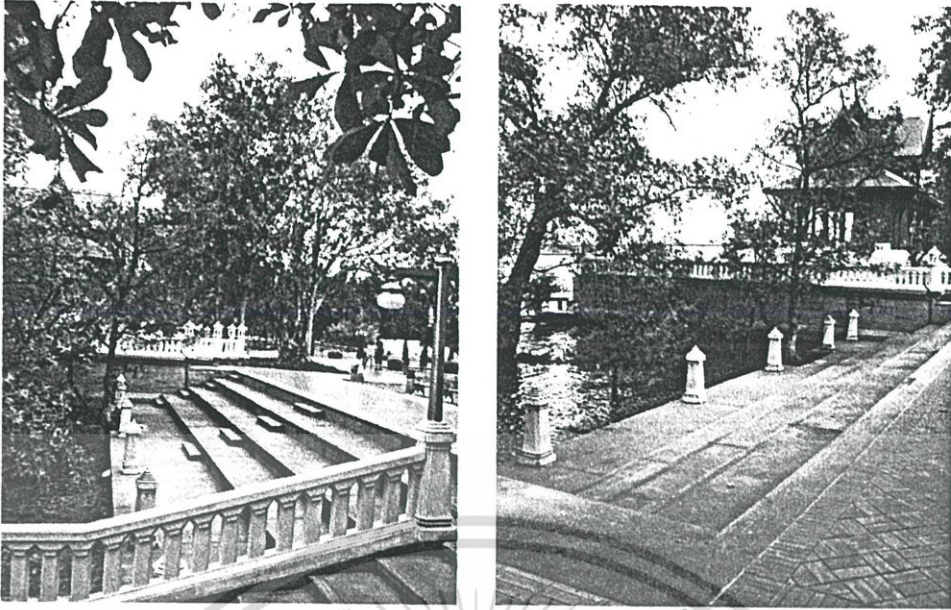
ภาพที่ 4.6 แสดงภาพถ่ายลานอเนกประสงค์โบราณสถาน

4.1.1.4 ลานอเนกประสงค์ มีพื้นที่ประมาณ 1.8 ไร่ เป็นการใช้ออกแบบที่ใช้รูปแบบของ Hard Scape มาใช้บริเวณพื้นที่ที่ริมน้ำ โดยใช้ทรายล้างลดระดับไล่จากแนวเชื่อมกันน้ำลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อประโยชน์ในด้านการป้องกันความเสียหายจากน้ำท่วมช่วงหน้าน้ำ และเพื่อเป็นอัมจารย์สำหรับชมชมนวนพวยหยาตราทางชลมารค โดยรอบจะมีต้นไม้เพื่อความร่มรื่นด้วย

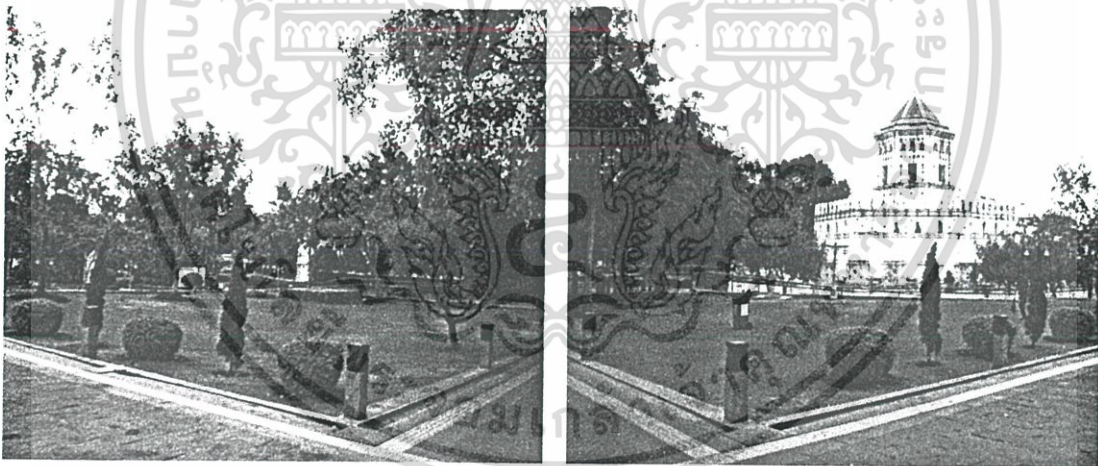
ภาพที่ 4.7 แสดงภาพถ่ายลานอเนกประสงค์

4.1.1.5 ลานริมน้ำ มีพื้นที่ประมาณ 0.5 ไร่ เป็นการใช้ออกแบบที่ใช้รูปแบบของ Hard Scape มาใช้บริเวณพื้นที่ที่ริมน้ำเช่นกัน โดยใช้ทรายล้างลดระดับไล่จากแนวเชื่อมกันน้ำลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อประโยชน์ในด้านการป้องกันความเสียหายจากน้ำท่วมช่วงหน้าน้ำ

ภาพที่ 4.8 แสดงภาพถ่ายลานริมน้ำ

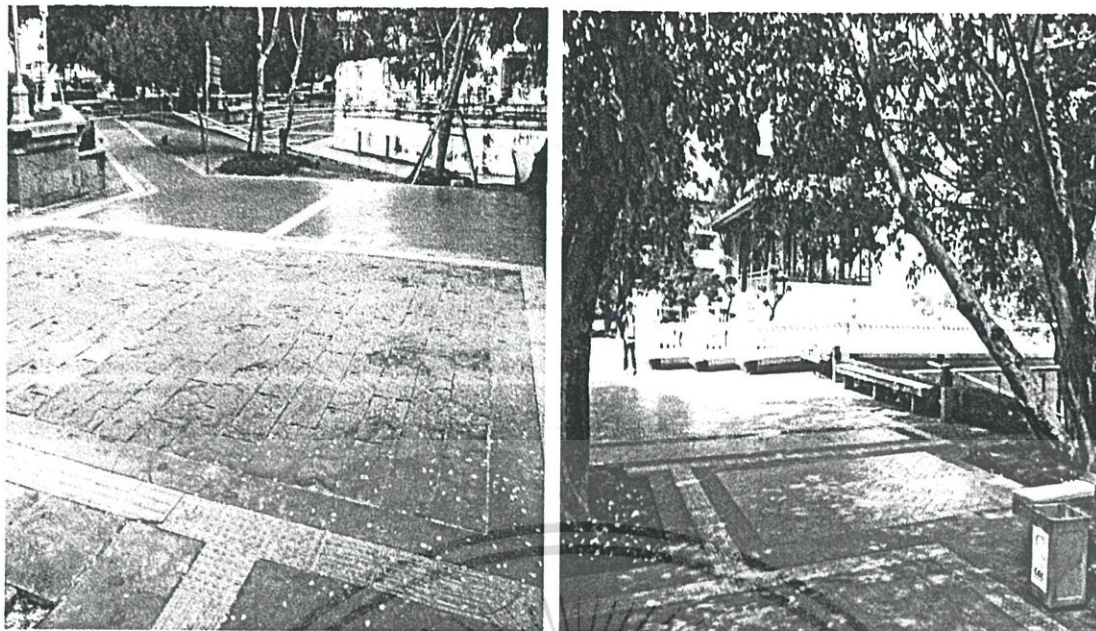
4.1.1.6 ลานพักผ่อน มีพื้นที่ประมาณ 1 ไร่ เป็นการใช้ออกแบบโดยใช้ทราวล้างผสมกับพื้นที่สีเขียวให้เป็นที่พักผ่อนโดยรอบของโครงการ มีจำนวน 2 บริเวณ คือบริเวณลานริมน้ำและบริเวณลานโบราณสถาน

ภาพที่ 4.9 แสดงภาพถ่ายลานพักผ่อน

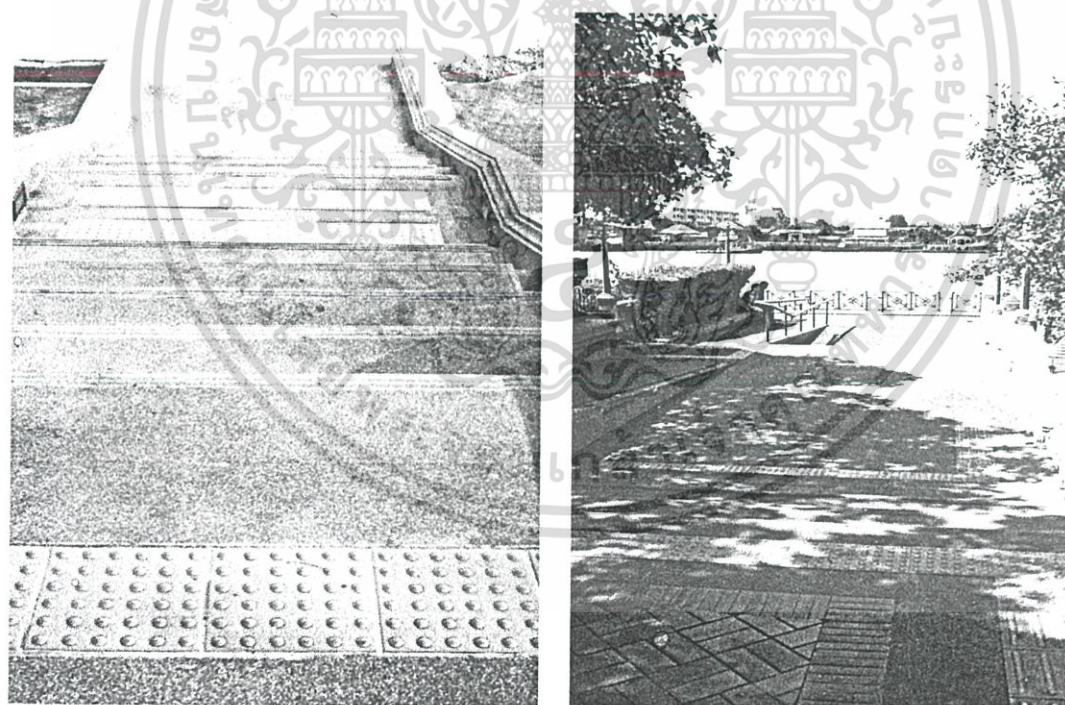
4.1.1.7 ลานกีฬา มีพื้นที่ประมาณ 1 ไร่ เป็นการใช้ออกแบบโดยใช้ทราวล้างผสมแผ่นนำเซรามิก และ แผ่นเตียนสำหรับคนพิการทางสายตา ปูบริเวณพื้นที่ออกกำลังกาย โดยมีพื้นที่สีเขียวโอบล้อมตลอดแนว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 แสดงภาพถ่ายลานกีฬา

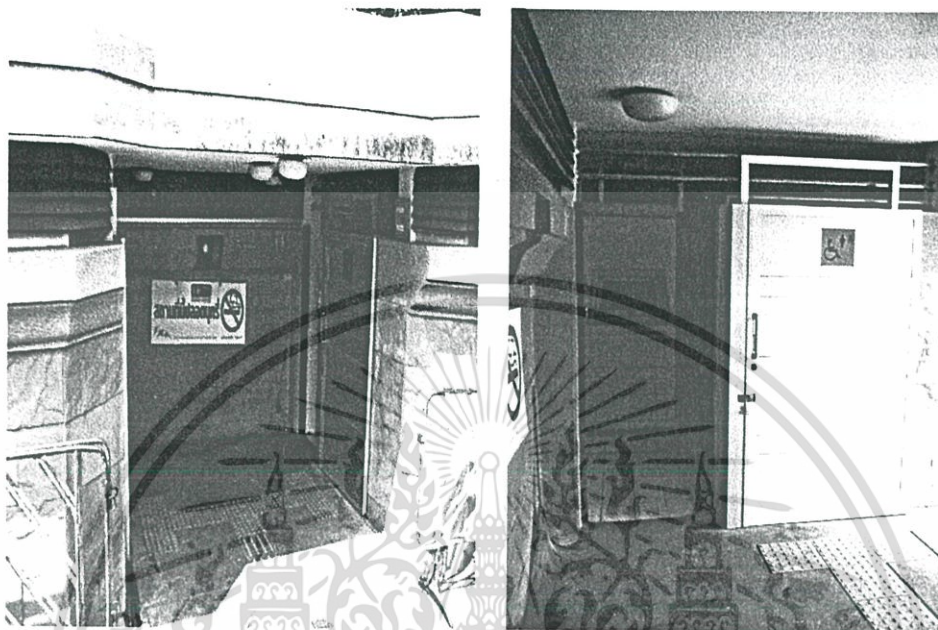
4.1.1.8 ทางเดินรอบโครงการ เป็นการใช้ออกแบบโดยใช้ทรายล้างผสมแผ่นนำเซรามิก และ แผ่นเตือนสำหรับคนพิการสายตาดำเนินบริเวณพื้นที่โดยรอบ

ภาพที่ 4.11 แสดงภาพถ่ายทางเดินรอบโครงการ

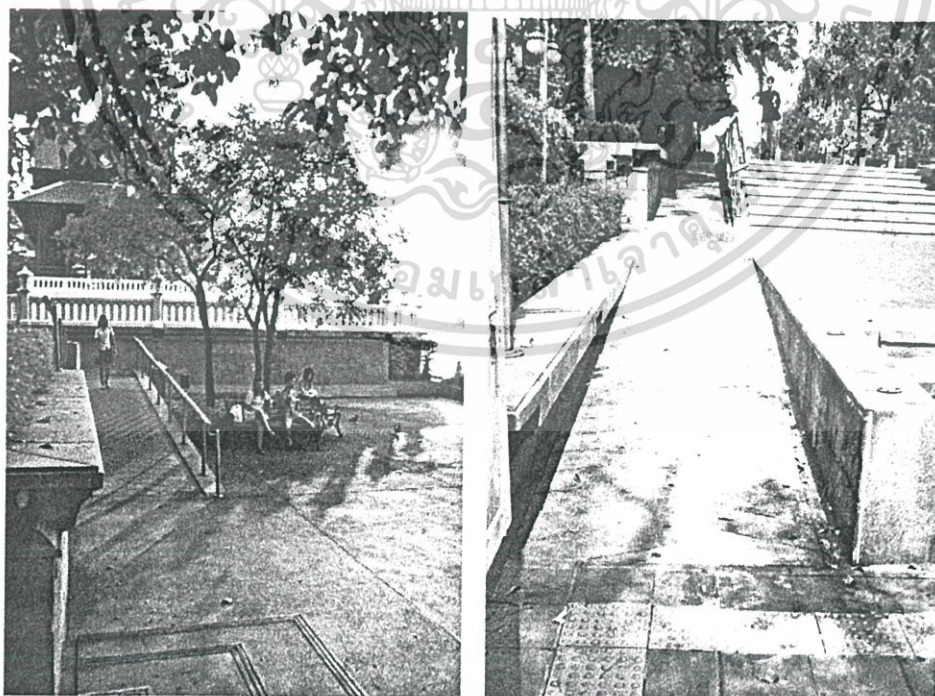
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.9 ห้องน้ำ เป็นการใช้ออกแบบโดยใช้ทราสล้างผสมแผ่นน้ำเซรามิก และ แผ่นเต็อนสำหรับคนพิการสายตา มีการแยกสัดส่วนชายหญิงและคนพิการชัดเจน โดยมีการวางผังอยู่บริเวณแนวเชื่อมทางด้านหลังเพื่อความสวยงาม

ภาพที่ 4.12 แสดงภาพถ่ายบริเวณห้องน้ำภายในโครงการ

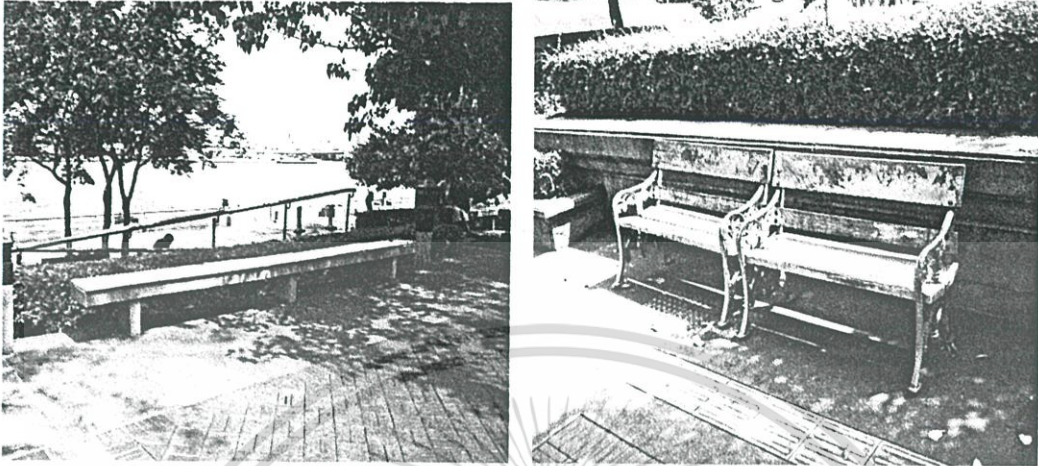
4.1.1.10 ทางลาดคนพิการ เป็นการใช้ออกแบบโดยใช้ทราสล้างผสมแผ่นน้ำเซรามิก และ แผ่นเต็อนสำหรับคนพิการสายตา โยมีราวจับตลอดแนว

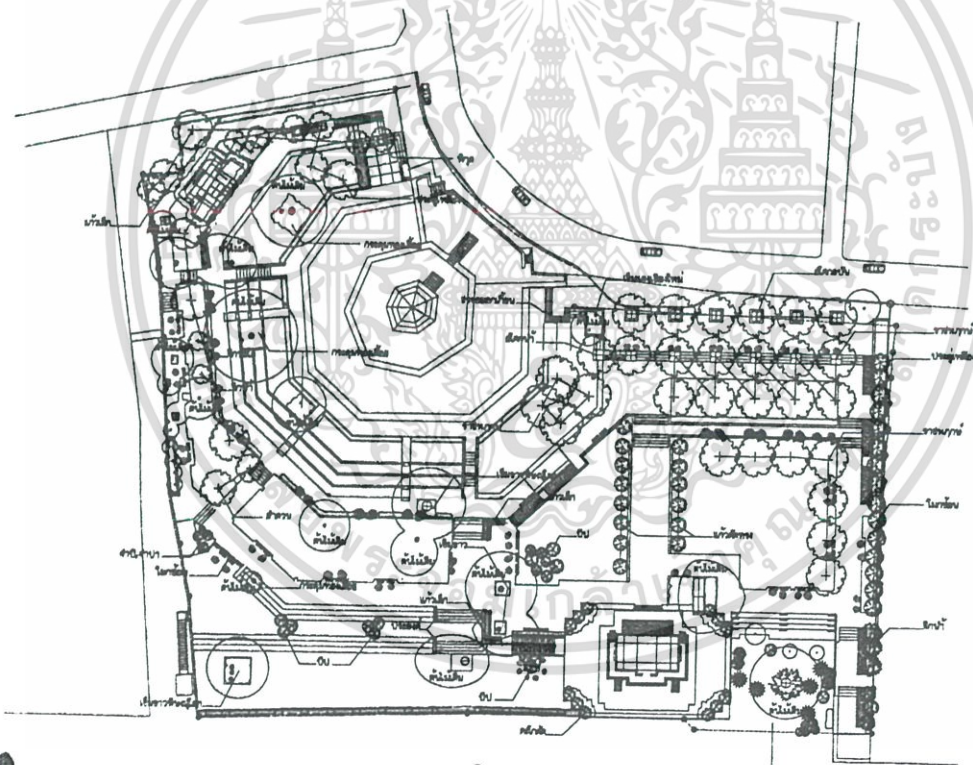
ภาพที่ 4.13 แสดงภาพถ่ายทางลาดคนพิการภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.11 ม้านั่ง สามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ โดยแบบแรกเป็นส่วนของถาวร เป็นลักษณะของ ค.ส.ล. ผสมทรายล้างมีทั้งหมด 6 แห่ง และแบบที่ 2 เป็นลักษณะลอยตัว เป็นเก้าอี้เหล็กอัลลอยล์ มีทั้งหมด 60 ตัว

ภาพที่ 4.14 แสดงภาพถ่ายม้านั่งภายในโครงการ

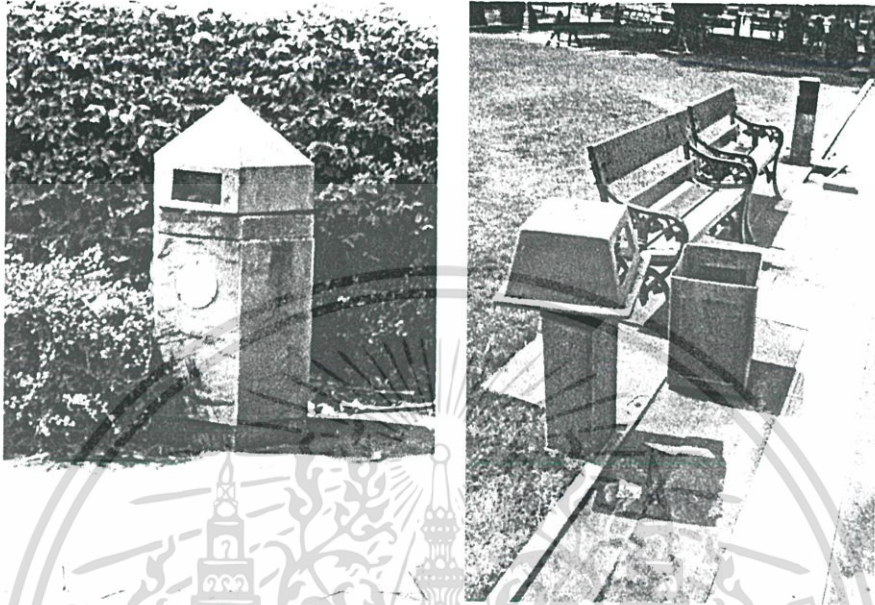
ม้านั่งลอยตัว

ม้านั่งถาวร

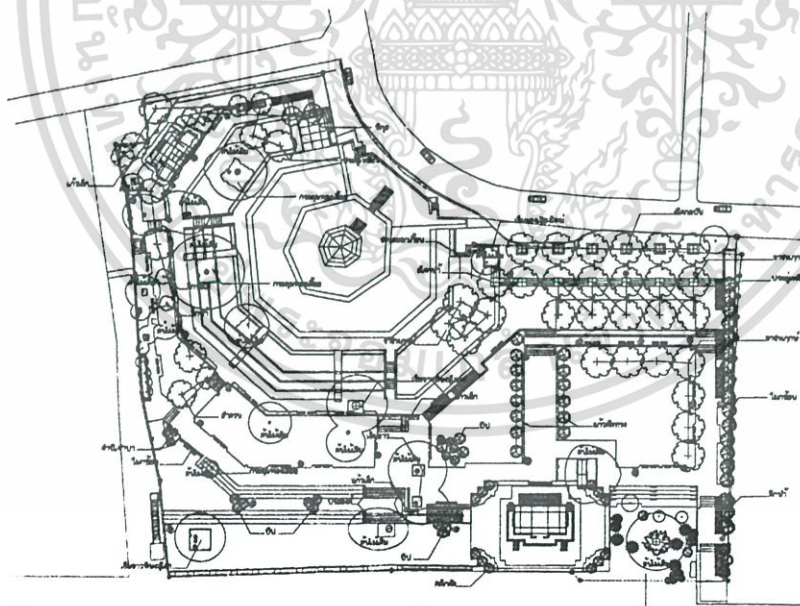
ภาพที่ 4.15 แสดงผังการจัดวางม้านั่งภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.12 **ถึงขยะ** สามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ โดยแบบแรกเป็นส่วนของถาวร เป็นลักษณะของ ค.ส.ล. ผสมทรายล้างโดยมีถึงขยะพลาสติกด้านในสามารถทำการเก็บจากด้านในได้ มีทั้งหมด 15 แห่ง และแบบที่ 2 เป็นลักษณะลอยตัว เป็นถึงขยะพลาสติกมีหลายแบบ มีการวางกระจาย ทั้งหมด 10 ถึง

ภาพที่ 4.16 แสดงภาพถ่ายถึงขยะภายในโครงการ

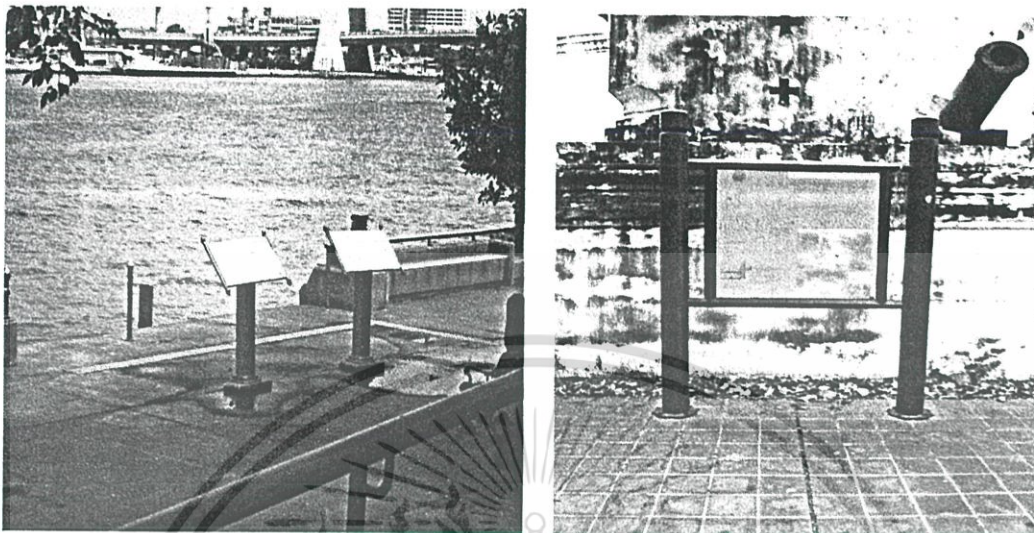
ถึงขยะถาวร

ถึงขยะพลาสติก

ภาพที่ 4.17 แสดงผังการจัดวางถึงขยะภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.13 ป้ายและสัญลักษณ์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ โดยแบบแรกเป็นป้ายให้ความรู้ข้อมูลมีทั้งหมด 4 แห่ง ทำจากทรายล้างและเหล็ก และป้ายบอกทางมีทั้งหมด 6 แห่ง ทำจากเหล็กและสแตนเลส

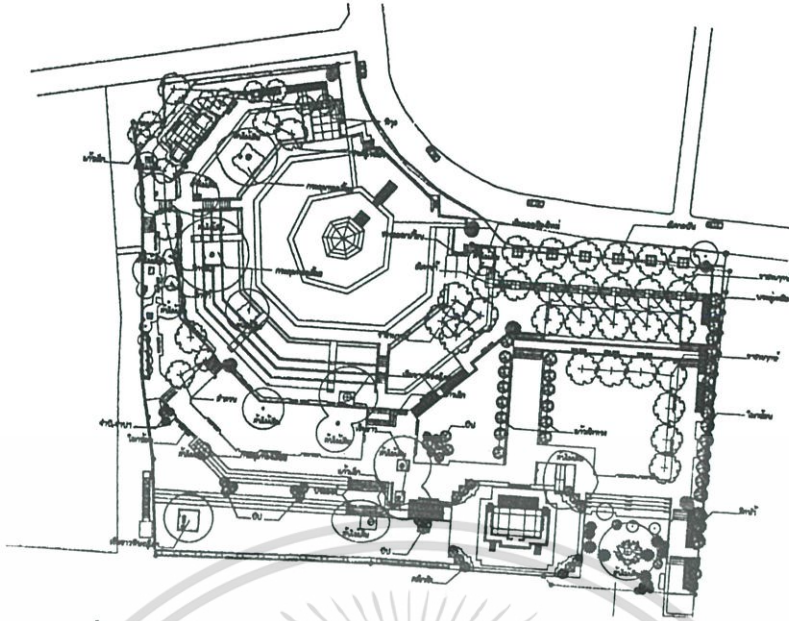

ภาพที่ 4.18 แสดงภาพป้ายให้ข้อมูลและความรู้ภายในโครงการ

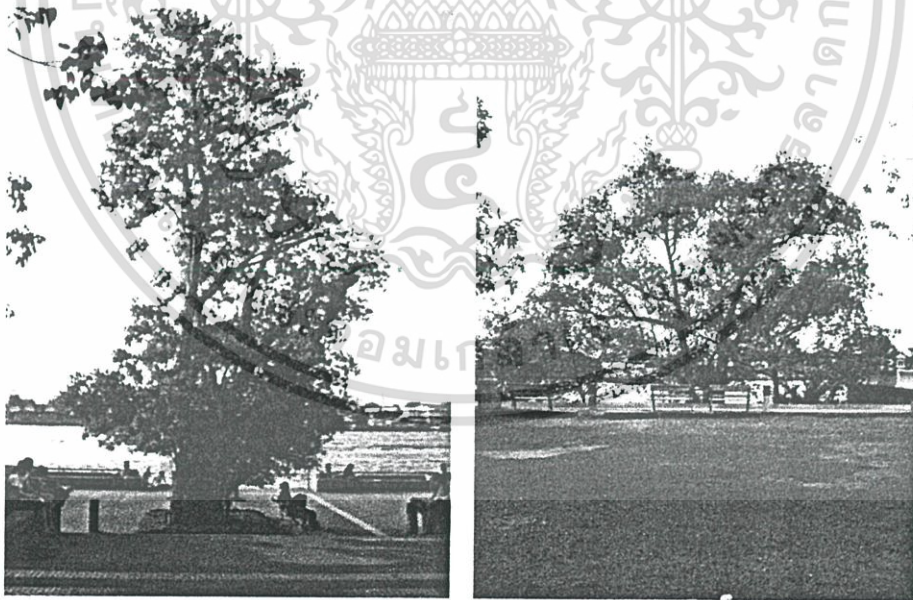
ภาพที่ 4.19 แสดงภาพป้ายบอกทางภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

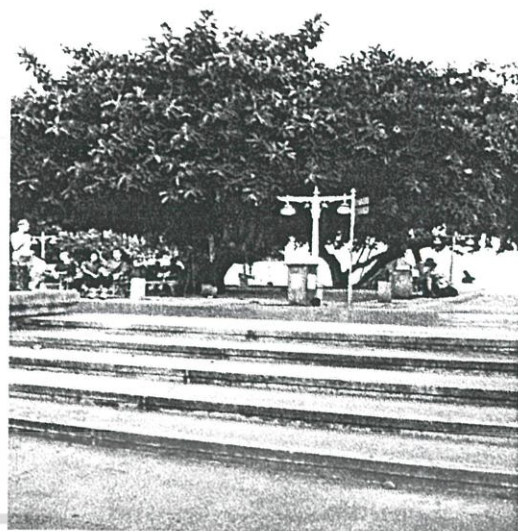
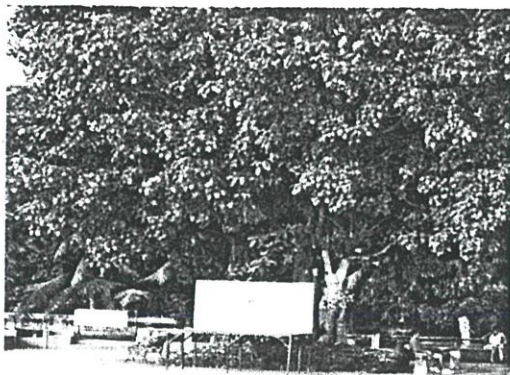
ภาพที่ 4.20 แสดงผังการจัดวางตำแหน่งป่าต่างๆภายในโครงการ

4.1.1.14 ต้นไม้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 แบบ โดยแบบแรกไม้ขนาดใหญ่มีทำการอนุรักษ์ คือต้น ลำพู ที่เป็นที่มาของ "ย่านบางลำพู" ซึ่งมีจำนวน 2 ต้น และต้นไม้เดิม มีจำนวน 11 ต้น และแบบที่สองเป็น ต้นไม้ขนาดกลางเป็นต้นอโศกสบัน ราชพฤกษ์ ประดู่เหลือง โมกซ้อน ซึ่งขณะที่ทำการศึกษานี้ ขนาดของต้นไม้ยังอยู่ในขนาดกลาง และส่วนที่สามคือไม้ขนาดเล็ก ไม้ประดับและไม้พุ่มรวมถึงไม้ดอก เช่น แก้วตัดทรง สนเล็ก บีบ แก้วเล็ก เข็มขาว จำปีจำปา อโศกน้ำ

ภาพที่ 4.21 แสดงภาพต้นไม้อนุรักษ์ต้นลำพูภายในโครงการ

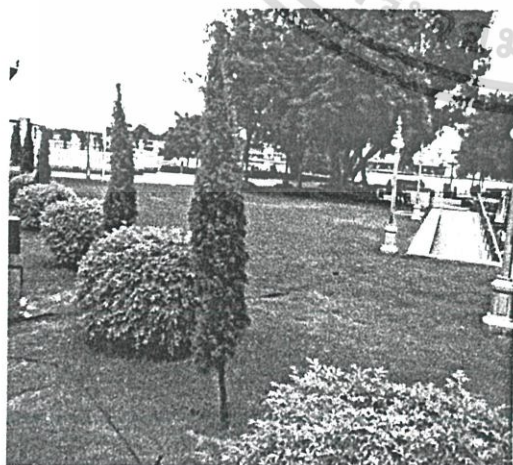
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.22 แสดงภาพต้นไม้เดิมภายในโครงการ

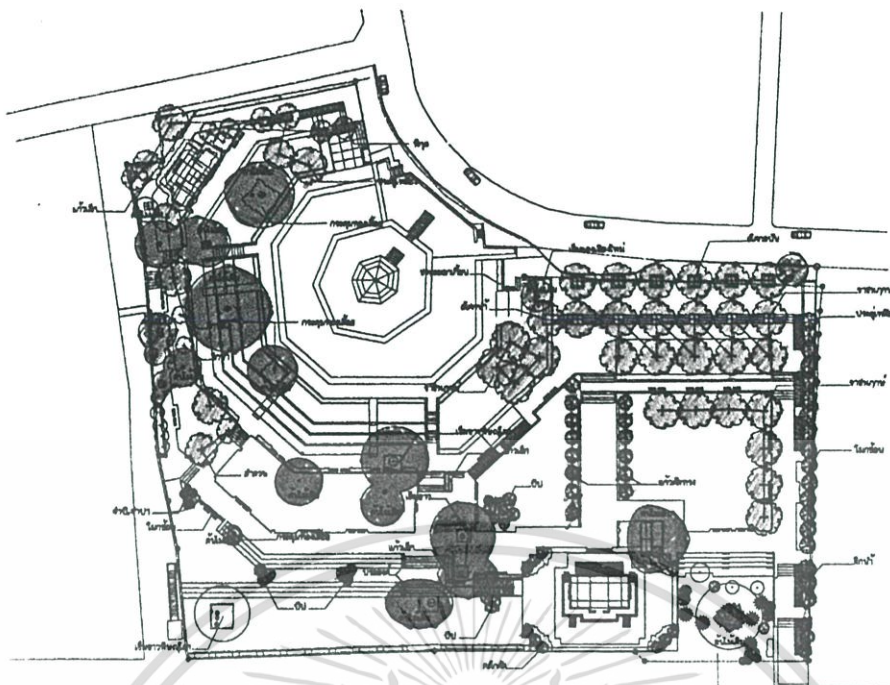

ภาพที่ 4.23 แสดงภาพต้นไม้ขนาดกลางภายในโครงการ

ภาพที่ 4.24 แสดงภาพต้นไม้ขนาดเล็ก ไม้พุ่มและไม้ดอก ภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นไม้ขนาดเล็ก ต้นไม้ขนาดกลาง ต้นไม้ขนาดใหญ่ ต้นไม้เดิม

ภาพที่ 4.25 แสดงผังการจัดวางตำแหน่งต้นไม้ภายในโครงการ

4.1.1.15 ร้านค้า การบริการทางด้านร้านค้ามีเป็นลักษณะรถเข็นและแผง

ลอยจากชาวบ้านที่อาศัยบริเวณดังกล่าวเข้ามาให้บริการซึ่ง มีร้านค้าที่ให้บริการเป็นจำนวน 7 ร้าน โดยเป็นร้านขายอาหารเป็นลักษณะขายอาหารตามสั่ง และร้านก๋วยเตี๋ยว จำนวน 5 ร้าน และเป็นร้านขายเครื่องดื่ม จำนวน 2 ร้าน โดยมีโต๊ะนั่งให้บริการวางตามรายนางของแนวสันเขื่อน เป็นจำนวนทั้งหมด 4 โต๊ะ

ภาพที่ 4.26 แสดงภาพร้านค้าภายในโครงการ

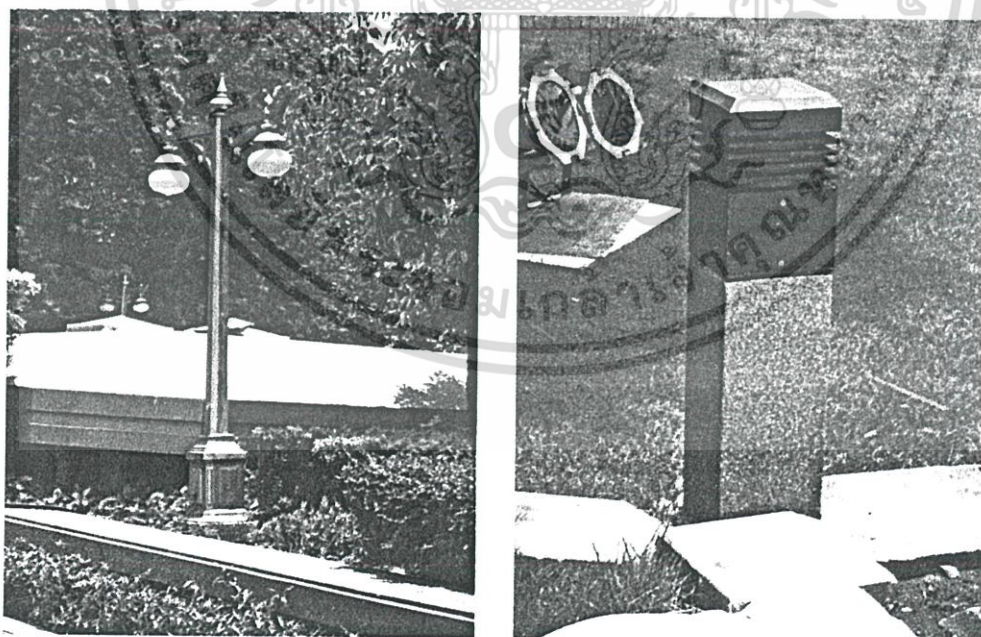
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.16 ที่จอดรถ การบริการทางด้านที่จอดรถแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นที่เป็นส่วนของการบริการที่จอดรถยนต์ อยู่บริเวณด้านหน้าของโครงการบริเวณทางเข้าของโครงการซึ่งสามารถจอดได้ 8 คัน และส่วนที่สองเป็นส่วนของที่จอดรถจักรยานยนต์และจักรยาน อยู่บริเวณบนทางเท้าด้านหน้าของโครงการ ซึ่งสามารถจอดได้ จำนวน 20 คัน

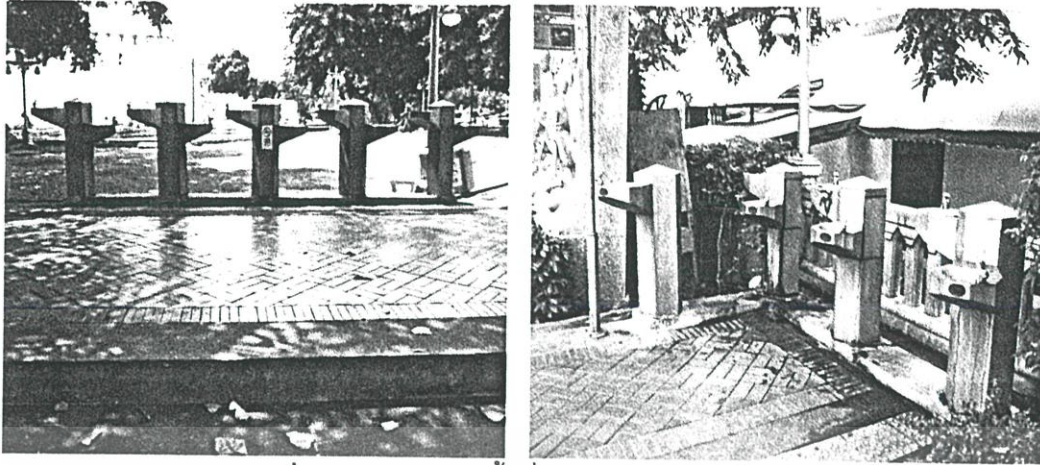
ภาพที่ 4.27 แสดงที่จอดรถภายในโครงการ

4.1.1.17 ไฟส่องแสงสว่างและจุดน้ำดื่มสาธารณะ ไฟฟ้าส่องแสงสว่างสามารถ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ โคมไฟส่องให้แสงสว่างซึ่งมีทั้งหมด 25 โคม และไฟส่องทางบริเวณทางเดินทั้งหมดมี 40 จุด ส่วนจุดน้ำดื่มสาธารณะทำจากสเตเลส โดยมีให้บริการทั้งหมด 2 แห่งใหญ่ๆ รวมทั้งหมด 9 จุด

ภาพที่ 4.28 แสดงไฟส่องแสงสว่างภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.29 แสดงจุดน้ำดื่มสาธารณะภายในโครงการ

4.1.2 ผลการวิเคราะห์จากการสำรวจ

การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) โดยทางผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1.2.1 ส่วนของบริเวณโบราณสถานและอาคารที่ได้ก่อสร้างใหม่ ตัวป้อมพระสุเมรุเองมีการบูรณะได้สวยงามจากกรมศิลปากร แต่เนื่องจากระยะเวลาที่ได้ทำการบูรณะจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 5 แล้ว สภาพของบริเวณตัวป้อมจึงมีสภาพเสื่อมโทรมตามกาลเวลา โดยมีการลอกของสีและปูนที่ได้ฉาบเป็นบางส่วน ส่วนในด้านของพระที่นั่งนั้นที่ได้มีการสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อรองรับพระราชพิธีกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค ก็มีสภาพเสื่อมโทรมลงเช่นกัน เพราะเนื่องจากไม่ได้มีการใช้งานเป็นเวลานาน โดยสภาพโดยรอบของศาลามีการลอกของสีและซีดจาง ส่วนบริเวณโดยรอบพื้นที่ของศาลามีการทรุดตัวของดินและโครงสร้างเนื่องจากกระแส น้ำ

4.1.2.2 ส่วนของลานอเนกประสงค์ ลานโบราณสถาน ลานริมน้ำ และลานพักผ่อน ปัจจุบันลานอเนกประสงค์ได้มีการเปลี่ยนประโยชน์การใช้สอยจากเดิมได้มีการออกแบบเพื่อรองรับพระราชพิธีกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคนั้น เป็นลานออกกำลังกายในช่วงเย็น ส่วนของลานโบราณสถาน นับว่ามีการเสื่อมโทรมน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนอื่นๆ ทั้งที่จากการสังเกตของผู้วิจัย มีการให้บริการส่วนนี้ค่อนข้างมาก โดยมีการจัดงานเพื่อเผยแพร่ทางวัฒนธรรมค่อนข้างบ่อย แต่ปัญหาของพื้นที่นี้คือ บริเวณพื้นที่ของการแสดงน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของการแสดงที่เกิดขึ้น ส่วนทางด้านของลานริมน้ำก็ได้รับความสนใจของผู้ใช้มากเช่นกัน แต่ปัญหาคือการเสื่อมโทรมของพื้นที่ ที่เกิดจากการกัดเซาะของน้ำจากคลื่นที่แรงของเรือด่วนที่วิ่งเร็ว บริเวณลานพักผ่อนมีการเสื่อมโทรมน้อยเนื่องจากเป็นสนามหญ้าที่อาจไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กว้างขวางมากนักจึงทำให้การดูแลรักษาง่าย แต่ปัจจุบันได้มีการใช้พื้นที่บางส่วนเป็นส่วนของการแสดงด้วย รวมถึงการใช้พื้นที่ดังกล่าวทำกิจกรรมต่างๆด้วย

4.1.2.3 ส่วนของลานกีฬา เนื่องจากโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อนพระสุเมรุ สวนสันติชัยปราการนี้มีพื้นที่จำกัด จึงทำให้พื้นที่ออกกำลังกายที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ผู้ใช้สวนจะใช้สวนอื่นๆของสวนเพื่อออกกำลังกายแทน โดยบริเวณรอบสวนยังไม่มีลานกีฬาที่ชัดเจน โดยมักจะใช้ในส่วนของลานอเนกประสงค์ และลานพักผ่อนเพื่อเป็นการออกกำลังกายแทน

4.1.2.4 ส่วนของทางเดินโดยรอบ และทางลาดคนพิการ สวนสันติชัยปราการได้มีการออกแบบรองรับได้ดี โดยจากการสำรวจพื้นที่โดยรอบของโครงการนั้น ทุกอย่างอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างดีและสมบูรณ์ จะมีบางส่วนที่เกิดการชำรุดเนื่องจากระยะเวลาที่ยาวนานที่ไม่ได้มีการซ่อมแซม โดยจะเห็นผู้ใช้ในส่วนของคนพิการในส่วนนี้ค่อนข้างมาก โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชมรมดังกล่าวภายในพื้นที่ของสวนนี้

4.1.2.5 ส่วนของห้องน้ำ ภายในสวนสันติชัยปราการมีห้องน้ำเพียงแห่งเดียวคือบริเวณด้านหลังติดกับเขื่อน จากการสำรวจ มีการแบ่งห้องน้ำที่ชัดเจนโดยแบ่งเป็นห้องน้ำชาย 1 ห้อง โดยภายในมีห้องสุขาจำนวน 2 ห้อง ซึ่งปัจจุบันใช้งานได้เพียงห้องเดียวที่เหลืออีก 1 ห้องเกิดชำรุด โถปัสสาวะมีจำนวนทั้งหมด 3 โถ ซึ่งใช้งานได้เพียง 1 โถ เท่านั้น บริเวณอ่างล้างหน้าทั้ง 2 อ่างก็อยู่ในสภาพชำรุดเช่นกัน ทางด้านห้องน้ำหญิงมีห้องสุขาจำนวน 3 ห้อง ซึ่งอยู่ในสภาพทรุดโทรมอย่างมากใช้งานได้เพียง 1 ห้องเท่านั้น อ่างล้างหน้า ใช้งานได้เพียง 1 อ่าง ส่วนห้องน้ำของคนพิการนั้นมีทั้งหมด 2 ห้อง โดยแบ่งเป็น ชายและหญิง ซึ่งใช้การไม่ได้เลยเนื่องจากเกิดสภาพทรุดโทรมอย่างมาก สภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมและไม่สะอาด

4.1.2.6 ส่วนของม้านั่ง ม้านั่งในส่วนของถาวรยังอยู่ในสภาพดี แต่ม้านั่งที่เป็นเหล็กอัลลอยด์อยู่ในสภาพที่ค่อนข้างทรุดโทรมเนื่องจากการใช้เป็นระยะเวลานาน อีกทั้งมีรูปแบบของเก้าอี้หลายรูปแบบเนื่องจากบางตัวเกิดการชำรุดจึงนำตัวใหม่มาทดแทน

4.1.2.7 ส่วนของถังขยะ ป้ายบอกทางและไฟส่องสว่าง ในส่วนของถังขยะภายในสวนนั้น ในด้านของถังขยะถาวรมีการชำรุดบางส่วน ส่วนถังขยะพลาสติกที่โครงการนำมาเสริมเนื่องจากความไม่พอเพียงของภายในสวนนั้น มีสภาพชำรุดอย่างมาก อีกทั้งมีการวางไม่เป็นระเบียบส่งกลิ่นเหม็นรบกวนผู้ใช้สวนบางพื้นที่ ส่วนในด้านของป้ายบอกทางนั้นยังอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างดี และวางในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่าย โดยมีการบอกไว้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนในด้านของไฟส่องสว่างนั้นยังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ แต่จำนวนของแสงสว่างนั้นจากการสำรวจช่วงเวลากลางคืนให้แสงสว่างน้อยไม่พอกับพื้นที่ ส่วนไฟส่องสว่างตามทางเดินมีสภาพชำรุดและเสื่อมโทรมบางส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2.8 ส่วนของต้นไม้และพื้นที่สีเขียว โดยสภาพทั่วไปของต้นไม้รอบสวน อยู่ในสภาพดี ทั้งในส่วนของต้นไม้ที่ทำการอนุรักษ์ ต้นไม้เดิม และส่วนที่ปลูกเพิ่มเติม โยในส่วนที่ปลูกเพิ่มเติมได้เริ่มให้ร่มเงา แต่พื้นหญ้าบางส่วนเกิดการชำรุดในส่วนของพื้นที่พักผ่อน เพราะมีการใช้พื้นที่ดังกล่าวจัดงานบ่อยครั้ง รวมถึงผู้ใช้บางส่วนใช้พื้นที่ดังกล่าวในการทำกิจกรรมอื่น นอกเหนือจากการนั่งพักผ่อน

4.1.2.9 ส่วนของร้านค้า บริเวณพื้นที่ของสวนไม่ได้มีการออกแบบทางด้านร้านค้าไว้ แต่ร้านค้าที่ให้บริการเกิดจากชาวบ้านที่อาศัยบริเวณดังกล่าวเข้ามาใช้พื้นที่ของสวน ทางด้านริมเขื่อนตั้งไม่เป็นระเบียบเป็นแนวยาวจากบริเวณหน้าห้องน้ำจนถึงบริเวณพื้นที่ลานอเนกประสงค์ ลักษณะของร้านเป็นรถเข็นจำนวน 5 ร้าน และโต๊ะเหล็กเพื่อให้บริการ

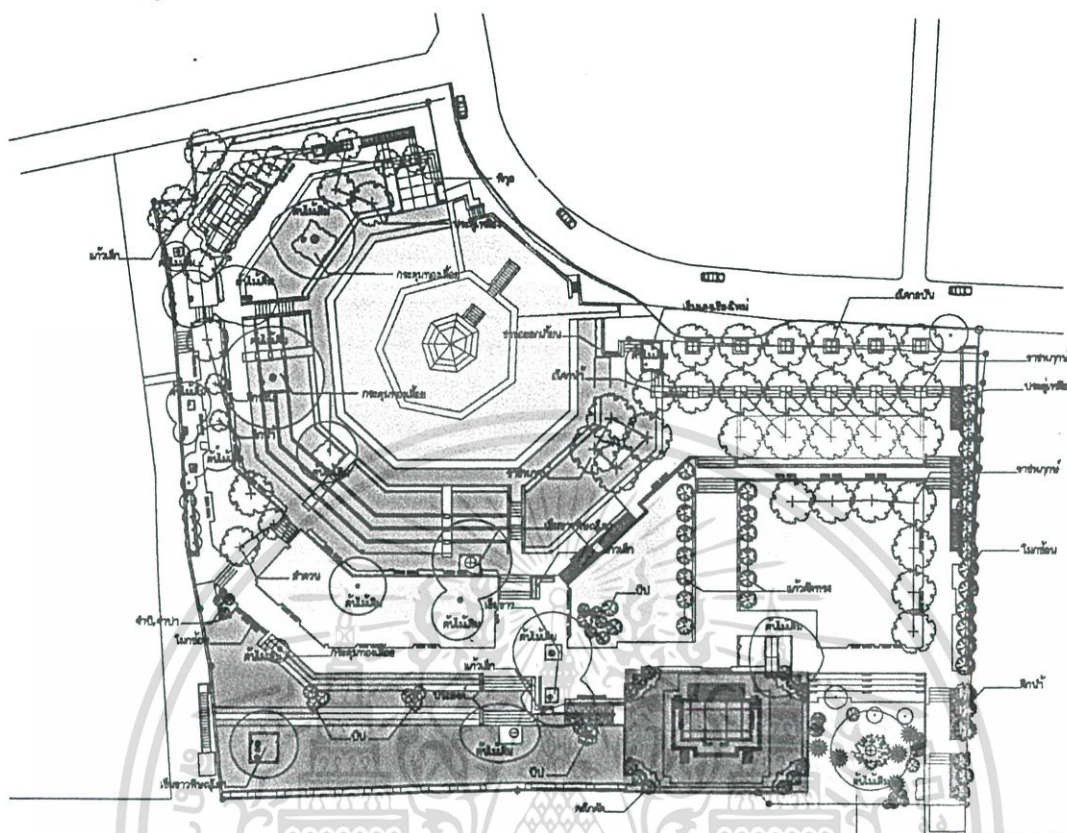
4.1.2.9 ส่วนของที่จอดรถ เนื่องจากสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) เป็นสวนขนาดชุมชน ซึ่งครอบคลุมผู้ใช้ที่เดินเท้าตั้งแต่ 100 เมตร ครอบคลุมพื้นที่ถึง 10 กิโลเมตร โดยมุ่งเน้นผู้ใช้บริเวณพื้นที่เป็นหลัก จึงเห็นได้ว่าสวนดังกล่าวมีพื้นที่จอดรถเพียง 8 คัน บริเวณด้านหน้าของโครงการ และมอเตอร์ไซด์ 20 คัน ซึ่งใช้พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าของโครงการเป็นที่จอดเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวไม่เพียงพอ

4.1.3 สภาพการใช้สวนโดยทั่วไป ที่ได้จากแบบสำรวจ จากการสังเกต

โดยการเก็บข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสำรวจชนิด แบบสังเกตพิเศษเพื่อเก็บข้อมูลความหนาแน่นของจำนวนผู้ใช้ต่อสวนสาธารณะสันติชัยปราการ โดยจะเริ่มเก็บผู้ใช้ตั้งแต่เวลาสวนเปิดจนปิดบริการ (05:00 น – 20:00 น.)

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตถึงบริเวณที่ผู้เข้าใช้ในแต่ละส่วนของพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ของสวนออกเป็น 5 พื้นที่หลักๆ โดยทำการเก็บข้อมูลทั้งหมด เท่ากับเวลาเก็บข้อมูลภาคแบบสอบถาม โดยผลของข้อมูลที่ได้จากการสังเกตผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแจกแจงออกมาเป็นคำร้อยละ โดยสรุปผลได้ดังนี้

4.1.3.1 แสดงสัดส่วนวัน เวลา และจำนวนผู้ใช้ในแต่ละพื้นที่โดยการสังเกตของผู้วิจัย

ภาพที่ 4.30 แสดงการแบ่งพื้นที่ของสวน

ตารางที่ 4.2 แสดงสัดส่วนวัน เวลา และจำนวนผู้ใช้ในแต่ละพื้นที่

24 พ.ย. 45	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	23	29.11	5	7.35	5	7.14	18	26.87	3	4.05	54	15.1
1001-1500	10	12.66	15	22.06	19	27.14	-	-	21	28.38	65	18.15
1501-2000	46	58.23	48	70.59	46	65.72	49	73.13	50	67.57	239	66.7
รวม	79	100	68	100	70	100	67	100	74	100	358	100

25 พ.ย. 45	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	18	22.79	5	6.33	6	8.00	19	26.39	5	6.10	53	15.7
1001-1500	14	17.72	12	15.19	16	21.33	-	-	19	23.17	61	15.7
1501-2000	47	59.49	62	78.48	53	70.67	53	73.61	58	70.73	273	70.5
รวม	79	100	79	100	75	100	72	100	82	100	387	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	21	21.00	2	2.78	5	6.10	17	22.08	3	4.84	48	12.2
1001-1500	14	14.00	13	18.05	19	23.17	-	-	18	29.03	64	16.2
1501-2000	65	65.00	57	79.17	58	70.73	60	77.92	41	66.13	281	71.54
รวม	100	100	72	100	82	100	77	100	62	100	393	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	19	24.05	7	9.86	8	10.00	22	28.21	4	6.25	60	16.1
1001-1500	8	10.13	11	15.49	18	22.50	3	3.85	17	26.56	57	15.3
1501-2000	52	65.82	53	74.65	54	67.50	53	67.94	43	67.19	255	68.5
รวม	79	100	71	100	80	100	78	100	64	100	372	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	14	19.18	5	7.25	7	7.14	18	24.66	4	5.97	48	12.6
1001-1500	8	10.96	10	14.49	18	18.37	-	-	13	19.40	49	12.9
1501-2000	51	69.86	54	78.26	73	74.49	55	75.34	50	74.63	283	74.5
รวม	73	100	69	100	98	100	73	100	67	100	380	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	24	26.97	33	33.33	30	24.00	46	39.66	22	20.56	125	24.7
1001-1500	10	11.24	13	13.13	31	24.80	6	5.17	28	26.17	88	17.4
1501-2000	55	61.79	53	53.54	64	51.20	64	55.17	57	53.27	293	57.96
รวม	89	100	99	100	125	100	116	100	107	100	506	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	43	37.72	29	29.29	28	25.69	52	44.44	19	18.45	171	31.4
1001-1500	11	9.65	11	11.11	26	23.85	6	5.13	35	33.98	89	16.4
1501-2000	60	52.63	59	59.60	55	50.46	59	50.43	49	47.57	283	52.11
รวม	114	100	99	100	109	100	117	100	103	100	543	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	18	21.95	1	1.45	7	8.54	18	23.68	6	8.96	50	13.3
1001-1500	11	13.42	13	18.84	19	23.17	2	2.63	14	20.90	59	15.7
1501-2000	53	64.63	55	79.71	56	68.29	56	73.69	47	70.14	267	71.1
รวม	82	100	69	100	82	100	76	100	67	100	376	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	19	26.39	6	9.52	9	9.90	15	20.55	5	7.15	54	14.9
1001-1500	5	6.94	12	19.05	21	23.07	2	2.74	11	15.71	46	12.7
1501-2000	48	66.67	45	71.43	61	67.03	56	76.71	54	77.14	264	72.5
รวม	72	100	63	100	91	100	73	100	70	100	364	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	21	25.61	8	11.11	8	8.79	19	21.59	5	8.06	61	15.6
1001-1500	8	9.76	12	16.67	16	17.58	-	-	13	20.97	49	12.4
1501-2000	53	64.63	52	72.22	67	73.63	69	78.41	44	70.97	285	72.2
รวม	82	100	72	100	91	100	88	100	62	100	395	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	16	19.05	6	7.32	6	7.59	19	26.39	5	6.33	52	12.22
1001-1500	12	14.29	12	14.63	17	21.52	-	-	20	25.32	61	16.3
1501-2000	56	66.66	64	78.05	56	70.89	53	73.61	54	68.35	283	71.5
รวม	84	100	82	100	79	100	72	100	79	100	396	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

26ธ.ค..45 เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	25	26.88	8	10.67	5	5.88	16	23.19	3	3.80	57	14.2
1001-1500	11	11.83	13	17.33	22	25.88	-	-	21	26.58	67	16.4
1501-2000	57	61.29	54	72.00	58	68.24	53	76.81	55	69.62	277	69.0
รวม	93	100	75	100	85	100	69	100	79	100	401	100

27ธ.ค..45 เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	46	35.11	34	26.15	33	24.44	48	38.71	14	13.21	175	27.9
1001-1500	12	9.16	13	10.00	24	17.78	8	6.45	22	20.75	79	12.6
1501-2000	73	55.73	83	63.85	78	57.78	68	54.84	70	66.04	372	59.3
รวม	131	100	130	100	135	100	124	100	106	100	626	100

19ม.ค.46 เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	16	20.78	7	10.60	8	9.88	19	27.54	6	10.34	56	16.0
1001-1500	7	9.09	12	18.18	13	16.05	2	2.90	10	17.24	44	12.6
1501-2000	54	70.13	47	71.22	60	74.07	48	69.57	42	72.42	251	71.7
รวม	77	100	66	100	81	100	69	100	58	100	351	100

21ม.ค.46 เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	14	15.05	4	6.25	11	14.29	18	24.00	5	7.25	52	14.1
1001-1500	12	12.90	8	12.50	12	15.58	2	2.67	14	20.29	48	12.9
1501-2000	67	72.05	52	81.25	54	70.13	55	73.33	50	72.46	278	75.1
รวม	93	100	64	100	77	100	75	100	69	100	378	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	20	22.73	6	7.69	11	12.36	20	25.64	4	7.69	61	16.1
1001-1500	11	12.50	14	17.95	18	20.22	3	3.85	13	25.00	59	15.5
1501-2000	57	64.77	58	74.56	60	67.42	55	70.51	35	67.31	245	69.7
รวม	88	100	78	100	89	100	78	100	52	100	385	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	18	19.57	4	5.19	9	9.78	17	23.29	4	6.15	52	13.3
1001-1500	10	10.87	13	16.88	19	20.65	3	4.11	13	20.00	58	14.9
1501-2000	64	69.57	60	79.23	64	69.57	53	72.60	48	73.85	281	74.1
รวม	92	100	77	100	92	100	73	100	65	100	399	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	50	38.46	44	36.98	31	25.62	56	46.67	25	20.83	206	33.8
1001-1500	10	7.69	9	7.56	15	12.40	6	5.00	31	25.83	71	11.7
1501-2000	70	53.85	66	55.46	75	61.98	58	48.33	64	53.34	333	54.6
รวม	130	100	119	100	121	100	120	100	120	100	610	100

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	43	34.68	27	24.78	32	25.81	51	38.93	22	20.00	175	29.7
1001-1500	10	8.06	9	8.25	25	20.16	25	19.08	32	29.09	101	17.1
1501-2000	71	57.26	73	66.97	67	54.03	55	41.99	56	50.91	522	54.6
รวม	124	100	109	100	124	100	131	100	110	100	598	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) รวมทั้งหมด

เวลา	ลานอเนกประสงค์		ลานริมน้ำ		ลานโบราณสถาน		ลานกีฬา		ลานพักผ่อน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0500-1000	497	25.86	262	15.59	295	14.86	576	31.37	190	14.43	1820	20.3
1001-1500	210	10.93	254	15.11	402	20.25	76	4.14	399	24.01	1341	14.7
1501-2000	1215	63.21	1165	69.30	1288	64.89	1184	64.49	1073	64.56	5925	65.2
รวม	1922	100	1681	100	1985	100	1836	100	1662	100	9086	100

4.1.3.2 การวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมที่ได้ออกมาจากการสังเกต

ผู้วิจัยได้ใช้ผลของข้อมูลที่ได้ทำการแจกแจงที่แสดงออกมาเป็นค่าร้อยละข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัย นำผลดังกล่าวมาเพื่อวิเคราะห์ และแจกแจงถึงรายละเอียดต่าง ๆ อีกครั้ง โดยสรุปผลได้ดังนี้

1) สภาพการมีส่วนร่วมทั่วไป

ก) สภาพการมีส่วนร่วมในวันธรรมดา

ช่วงเช้า (05.00 – 10.00 น.) ผู้โดยมากจะมาทำกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา โดยช่วงเวลาจะอยู่ประมาณ 05.00 น. – 08.00 น. โดยจะทำการใช้พื้นที่บริเวณลานกีฬามากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 31.3) รองลงมา ก็เป็นส่วนของลานอเนกประสงค์ และลานริมน้ำตามลำดับ (25.8, 15.6) ซึ่งประชาชนผู้ที่เข้ามาใช้สวนจะมาออกกำลังกายแบบไม่หนักมาก เช่น กรำมวยจีน โยคะ โดยหลังจากเวลา 08.00 น. ผู้ใช้พื้นที่ออกกำลังกายเริ่มลดลง เริ่มมีผู้ใช้สวนในส่วนที่พักผ่อนเข้ามาแทน

ช่วงสายถึงบ่าย (10.00 – 15.00 น.) ผู้ใช้โดยมากในส่วนของออกกำลังกายเริ่มลดลงเห็นได้ชัด (ร้อยละ 4.74) โดยเริ่มมีผู้ใช้สวนเพื่อการนั่งพักผ่อนเข้ามาแทน โดยผู้ใช้ ใช้บริการพื้นที่ของสวนโดยรอบ โดยบริเวณลานโบราณสถานนั้น มีผู้ใช้เข้ามาใช้มากเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 20.25) รองลงมา คือ บริเวณลานพักผ่อน (ร้อยละ 24.01) โดยพฤติกรรมทั่วไปของผู้เข้ามาใช้จะนั่งพักผ่อน เช่นการอ่านหนังสือ, นั่งเล่น, นอนพักผ่อน

ช่วงบ่ายถึงค่ำ (15.00 – 20.00 น.) มีผู้มาใช้ทำกิจกรรมภายในสวนที่หลากหลายมากกว่าทุก ๆ ช่วง เช่น การพักผ่อน ก็จะมีที่นั่งพัก นอนพัก ให้อาหารนก บริเวณลานอเนกประสงค์ นั่งพักผ่อนกับคนรัก, ชมผู้อื่นเล่นกีฬา, นั่งอ่านหนังสือ, พบปะสังสรรค์, ปิกนิกกันภายในสวน บริเวณสนามหญ้า, พบบุตรหลานมาใช้สนามเด็กเล่น ความหลากหลายของอายุ เพศ จะมีมากคือเรื่องอายุ ก็ตั้งแต่เด็กเล็ก, กลุ่มวัยรุ่น (15 – 20 ปี) จนถึงกลุ่มวัยทำงาน 30 ปีขึ้นไป และกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มของผู้มาใช้ก็หลากหลาย เช่น มาคนเดียว, มากับลูก บุตรหลาน, มาเป็นครอบครัว,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากับเพื่อน หรือญาติ แม้กระทั่งมากับแฟนหรือคนรัก พื้นที่ที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนก็จะถูกใช้ทั้งหมด ส่วนจุดฝึกออกกำลังกาย และสนามกีฬา ผู้ใช้ก็จะมีมากที่สุดของในวัน

ข) สภาพการใช้สวนในวันหยุด

ช่วงเวลาเช้า (05.00 – 08.00 น.) ผู้ใช้สวนจะมากกว่าวันธรรมดาเกือบเท่าตัวกิจกรรมที่ผู้ใช้โดยมาก ก็คือ การออกกำลังกาย และเล่นกีฬามากกว่า การเข้ามาพักผ่อนนอกจากนั่งพักผ่อนหลังจากออกกำลังกายเรียบร้อยแล้ว การทำกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย โดยมากก็จะเป็น การเดิน และวิ่งรอบสวน ส่วนการฝึกออกกำลังกายก็มีค่อนข้างมาก สำหรับสนามกีฬา มีผู้ที่เข้ามาใช้ในวันหยุด กลุ่มอายุที่มาออกกำลังกายจะต่างจากวันธรรมดา คือ จะหลากหลายมากขึ้น คือ พบตั้งแต่กลุ่มเด็ก วัยรุ่น และวัยกลางคน 30 ปีขึ้นไป และวัยสูงอายุ เพราะเป็นช่วงที่เป็นวันหยุดพักผ่อน หลังจากช่วงเช้าแล้ว เวลาประมาณ 08.00 น. เป็นต้นไป ถึง 10.00 น. ผู้ที่มาออกกำลังกายในช่วงเช้าส่วนหนึ่งที่ยังไม่กลับ ก็จะนั่งพักผ่อน ตามเก้าอี้บริเวณทางเดิน ซึ่งจะมีผู้ใช้บางส่วนที่เดินทางมายังสวนเพื่อการพักผ่อน มาร่วมใช้ด้วยการพักผ่อนจะต่างจากวันธรรมดา คือ ผู้ใช้จะกระจายตามจุดต่าง ๆ ที่เป็นจุดพักผ่อน เช่น เก้าอี้บริเวณทางเดิน ศาลาริมน้ำ มุมที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อน ผู้ใช้ก็จะเป็นผู้ที่อยู่ในวัยกลางคน คือ 26-30 ปี และ 30 ปีขึ้นไป ถึงประมาณ 40 ปี ส่วนจุดออกกำลังกายก็ยังมีผู้ที่เข้ามาเพื่อเดินหรือวิ่งอยู่ แต่ก็ไม่มากเท่าช่วง 05.00-08.00 น. จะน้อยลงครึ่งหนึ่งของช่วงเช้า จุดฝึกออกกำลังกายก็ยังมีผู้ฝึกออกกำลังกายอยู่บ้าง แต่จะเป็นคนละชุดกับช่วงเช้า ปริมาณผู้ใช้พื้นที่ก็ลดน้อยลงเช่นกัน สำหรับสนามกีฬา ในวันหยุดผู้ก็ยังทยอยเข้ามาใช้โดยมากเป็นกลุ่มวัยรุ่น

ช่วงสายถึงบ่าย (10.00น. – 15.00น.) ช่วงสายนั้น จำนวนของผู้มาพักผ่อนมีอัตราส่วนสูงกว่าวันธรรมดา การพักผ่อนจะกระจายกว่าวันธรรมดา สำหรับการเข้าพื้นที่ แต่ผู้ใช้ก็จะเลือกใช้หรือกระจุกตัว ตามบริเวณร่มไม้เพื่อหลบแสงแดด เช่น มุมสงบ ศาลาริมน้ำ และเก้าอี้ ทางเดินใต้ต้นไม้ ในวันหยุดการพักผ่อนในช่วงเที่ยงจะเป็นการนั่งพักผ่อนเสียมากกว่าการนอน มีกิจกรรมที่มากขึ้น เช่น นั่งพักผ่อนกับคนรัก นั่งอ่านหนังสือ นั่งเล่นสูดอากาศบริสุทธิ์ และนั่งชมผู้อื่นเล่นกีฬาบ้าง ส่วนพื้นที่ออกกำลังกาย และเล่นกีฬา ก็มีการสลับเปลี่ยนกัน เพื่อเข้ามาใช้สนามกีฬา แต่ก็ไม่มากนักเมื่อเทียบกับช่วงเช้า และสาย ไม่เหมือนวันธรรมดาที่ไม่มีผู้มาใช้เลย หรือมาใช้น้อยมาก ผู้มาใช้สนามกีฬาในวันหยุดจะสังเกตได้ว่าไม่ใช่แต่เฉพาะกลุ่มวัยรุ่นอย่างเดียว แต่จะมีวัยกลางคนคือ 30 ปีขึ้นไปมาใช้ด้วย

ช่วงเวลาบ่ายถึงค่ำ (15.00น. – 20.00น.) ช่วงเวลา ก่อน 16.00 น. ลักษณะ และประเภทการใช้ รวมถึงจำนวนผู้ใช้ จะใกล้เคียงกับช่วงเที่ยง แต่จะไม่ค่อยเหมือนในวันธรรมดา กิจกรรมหลัก มุ่งเน้นไปที่การมาพักผ่อนเป็นสำคัญ ผู้ใช้พื้นที่พักผ่อนจะกระจายไปทั่วๆ สวนตามเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดที่มีร่มเงาต่างๆ ส่วนพื้นที่เล่นกีฬาในช่วงนี้ก็ยังคงมีผู้มาใช้สลับเปลี่ยนกันอยู่ตลอดเวลา สม่่าเสมอ ส่วนจุดฝึกออกกำลังกายจะไม่มีผู้มาฝึก แต่หลังจากเวลา 16.00 น. ถึง 17.00 น. จะเป็นเวลาที่ผู้มาใช้พื้นที่เพื่อการพักผ่อน และเล่นกีฬา กลุ่มใหม่จะเริ่มเข้ามา ดังนั้นในเวลาเกือบ 17.00 น. ผู้มาใช้กลุ่มเก่าที่ยังคงอยู่จะรวมกับกลุ่มผู้ที่ใช้พื้นที่กลุ่มใหม่ สวนเริ่มมีความหนาแน่นขึ้น ทั้งส่วนของพื้นที่พักผ่อน และเล่นกีฬาโดยเฉพาะสนามกีฬาในวันหยุด จะมีผู้มาใช้ค่อนข้างมากในเวลาดังกล่าวนี้ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนจะเริ่มเข้ามาใช้พื้นที่เล่นกีฬา มากขึ้นในทุกๆ สนาม ส่วนพื้นที่ออกกำลังกายก็เริ่มมีผู้เข้ามาใช้ ผู้ใช้ก็เป็นกลุ่มวัยกลางคน อายุ 30 ปี ถึง 40 ปี ช่วงบ่านี้จึงถือได้ว่าเป็นช่วงของการสลับเปลี่ยนกลุ่มผู้ใช้ และเริ่มมีความหลากหลายในการใช้กิจกรรม ทั้งส่วนพื้นที่พักผ่อน และออกกำลังกายสนามกีฬา ก่อนที่จะเข้าสู่ช่วงเย็นถึงค่ำ

ช่วงเวลาเย็นถึงค่ำผู้ที่ใช้มีทุกเพศทุกวัยทุกพื้นที่ที่จะถูกใช้งานทั้งหมดความหลากหลายของกิจกรรมของผู้ใช้ก็มีมากทั้งส่วนพักผ่อนและออกกำลังกายและเล่นกีฬาโดยเฉพาะในช่วงวันหยุด ช่วงเวลานี้จะพบว่าสวนเกิดความแออัดของพื้นที่ใช้งาน ซึ่งในส่วนกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน บริเวณที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนทั้งหมดจะถูกใช้งาน เช่น เก้าอี้ริมทางเดิน, ศาลาริมน้ำ โดยเฉพาะลานอเนกประสงค์, สนามเด็กเล่น และพื้นที่สนามหญ้า รวมถึงเก้าอี้บริเวณใกล้สนามกีฬา ผู้ที่ให้ความสนใจในการเล่นกีฬาก็จะมาใช้ในพื้นที่บริเวณนี้ ส่วนกิจกรรมการออกกำลังกาย ก็จะมีผู้มาเดินออกกำลังกาย วิ่ง และ ฝึกกายบริหารรำมวยจีน บริเวณที่เป็นลานต่างๆ ส่วนสนามกีฬาจะเป็นช่วงที่เกิดความไม่พอเพียงของการใช้สนาม อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจะเห็นว่าสนามกีฬาในช่วงเย็นถือได้ว่ามีการใช้สูงสุดทุกประเภทของสนาม และล้นออกมาบริเวณข้างสนาม

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.2.1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามใน ส่วนที่ 1

ผู้วิจัยจะใช้ตารางเพื่อแจกแจงข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้ามาใช้สวน โดยข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแจกแจงออกมาเป็นคำร้อยละ โดยสรุปผลได้ดังนี้

4.2.1.1 แสดงสัดส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้ามาใช้สวน

ตารางที่ 4.3 แสดงสัดส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้ามาใช้สวน

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	100	50
	หญิง	100	50
	รวม	200	100
บริเวณพื้นที่อาศัย	- ประชาชนในพื้นที่เขตพระนคร	100	50
	- ประชาชนทั่วไป	50	25
	- นักท่องเที่ยวต่างชาติ	50	25
	รวม	200	100
อายุ	ต่ำกว่า 15 ปี	3	1.1
	15 – 25 ปี	70	40
	26 – 35 ปี	49	28.5
	36 – 45 ปี	32	18.0
	46 – 55 ปี	13	7.7
	มากกว่า 55 ปี	7	4.7
	รวม	200	100
สถานภาพ	โสด	125	70
	สมรส	75	30
	รวม	200	100
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าประถม	2	1.1
	ประถม	6	3.3
	มัธยม	29	16.2
	อาชีวศึกษา(ปวช.,ปวส.)	21	11.8
	อนุปริญญา	34	19.1
	ปริญญาตรี	77	43.3
	สูงกว่าปริญญาตรี	11	6.2
	รวม	200	100
อาชีพ	นักเรียน,นักศึกษา	51	28.8
	รับราชการ,รัฐวิสาหกิจ	20	11.2
	ค้าขาย,ทำธุรกิจส่วนตัว	31	17.4
	เอกชน	41	23.0
	รับจ้าง	28	15.7
	แม่บ้าน	7	3.9
	ปลดเกษียณ,บำนาญ	1	0.6
	อื่นๆ	1	0.6
		รวม	200
ระดับรายได้	ไม่มีรายได้	35	19.7
	3001-5000บาท/เดือน	24	13.5
	5001-10,000บาท/เดือน	55	30.9
	10001-20,000บาท/เดือน	48	26.9
	20,000 บาทขึ้นไป	18	10.1
	รวม	200	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1.2 แสดงสัดส่วนข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามถึงสถานะการ มาใช้สวน

ตารางที่ 4.4 แสดงสัดส่วนข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามถึงสถานะการณ้มาใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ้มาใช้สวน		จำนวน	ร้อยละ
การเดินทางมาใช้สวนกับใคร	มาคนเดียว	51	28.6
	ลูก,ครอบครัว	36	20.2
	แฟน,คนรัก	35	19.7
	ญาติ,เพื่อนๆ	58	32.5
	รวม	200	100
วิธีการเดินมายังสวน	เดินมา	84	47.2
	รถประจำทาง	49	27.5
	รถยนต์ส่วนตัว	22	12.3
	แท็กซี่,สามล้อ	4	2.2
	จักรยาน	8	4.5
	จักรยานยนต์	14	7.3
	รวม	200	100
ระยะทางที่มายังสวน	ไม่เกิน100เมตร	38	21.3
	101-500 เมตร	53	29.7
	501-1กิโลเมตร	23	12.9
	ระหว่าง 1-2 กิโลเมตร	11	6.2
	ระหว่าง 2-3 กิโลเมตร	6	3.4
	ระหว่าง 3-4 กิโลเมตร	9	5.1
	ระหว่าง 4 กิโลเมตร	40	22.5
	รวม	200	100
ให้เวลามายังสวน	5 - 10 นาที	70	39.3
	16 - 30 นาที	57	30.3
	31 - นาที - 1 ชั่วโมง	28	15.7
	1 - 2 ชั่วโมง	19	10.7
	เกินกว่า 2 ชั่วโมง	5	2.8
	รวม	200	100

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแทนสอบถามในส่วนที่ 1

ผู้วิจัยได้ใช้ผลของข้อมูลที่ได้ทำการแจกแจงที่แสดงออกมาเป็นค่าร้อยละข้างต้น
แล้วนั้น ผู้วิจัยนำผลดังกล่าวมาเพื่อแจกแจงถึงรายละเอียดอีกครั้งโดยสรุปผลได้ดังนี้

4.2.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแทนสอบถามที่เข้า มาใช้สวน

1) เพศ การตอบแบบสอบถามนี้ทางผู้วิจัยได้ทำการสอบถามแบบ
เจาะจงโดยแบ่งเป็นเพศชายในพื้นที่เขตพระนครจำนวน 50 คน และเพศชายสำหรับประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั่วไปจำนวน 25 คน และชาวต่างชาติ อีก 25 อีก ส่วนเพศหญิงผู้วิจัยทั้งลักษณะเดียวกันจึงทำให้ค่าร้อยละเป็นค่าที่เท่ากันคือ (ร้อยละ 50,50 ตามลำดับ)

2) **บริเวณพื้นที่อาศัย** ในส่วนการตอบสอบถามส่วนนี้ผู้วิจัยได้สอบถามแบบเจาะจง ช่นกันโดยแบ่งเป็นประชาชนในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน 100 คน ประชาชนทั่วไป จำนวน 50 คน และชาวต่างชาติ 50 คน (ร้อยละ 50,25,25 ตามลำดับ)

3) **อายุ** เกือบหนึ่งในสามของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จะมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 15 – 25 ปี (ร้อยละ 40) รองลงมา ได้แก่ อายุ 26 – 35 ปี และ 36 – 45 ปี (ร้อยละ 28.5 และ 18.0) ตามลำดับ

4) **สถานภาพ** ในเรื่องของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จากทั้ง 2 ส่วน ส่วนใหญ่มักมีสถานภาพโสด (ร้อยละ 70) ส่วนสถานภาพสมรสมีเพียง (ร้อยละ 30)

5) **ระดับการศึกษา** ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งหนึ่ง มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 43.3) รองลงมา ได้แก่ ระดับ อนุปริญญา (ร้อยละ 19.1) อันดามัน มัธยมศึกษา (ร้อยละ 16.2)

6) **อาชีพ** หากแบ่งตามอาชีพกลุ่มใหญ่สุด มีอาชีพ นักเรียน, นักศึกษา (ร้อยละ 28.8) รองลงมา คือ พนักงานเอกชน (ร้อยละ 23) และกลุ่มรับจ้าง เป็นลำดับที่ 3 (ร้อยละ 17.4)

7) **ระดับรายได้** กลุ่มตัวอย่างเกือบ 1 ใน 3 (ร้อยละ 30.9) รายได้อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท รองลงมา ได้แก่ กลุ่ม 10,000 – 20,000 บาท (ร้อยละ 26.9) และกลุ่มที่สามได้แก่ กลุ่มที่ไม่มีรายได้

4.2.2.2 **การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามถึงลักษณะการมาใช้สวนสันติชัยปราการ**

1) **การเดินทางมาใช้สวนกับใคร** ผู้ตอบแบบสอบถามสวน โดยมากมักจะเดินทางมาใช้สวนกับญาติและเพื่อน รองลงมา คือ มาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ เฉลี่ย (ร้อยละ 32.5 และ 28.6) ลำดับต่อมา คือมากับแฟนหรือคนรัก คิดเป็น (ร้อยละ 19.7)

2) **วิธีการเดินทางมายังสวน** ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเดินมายังสวนมากกว่าวิธีอื่น รองลงมา ได้แก่ ขึ้นรถประจำทางและมาโดยรถส่วนตัว (ร้อยละ 47.2, ร้อยละ 27.5 และ 12.3 ตามลำดับ)

3) **ระยะทางที่เดินทางมายังสวน** ผู้ตอบแบบสอบถามโดยมาก ระยะทางของการมาสวนอยู่ระหว่าง 101 – 500 เมตร (ร้อยละ 29.7) รองลงมา คือ มากกว่า 4 กิโลเมตร (ร้อยละ 22.5) และ 501 – 1 กิโลเมตร ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) การใช้เวลาเดินทางมายังสวน ซึ่งโดยเฉลี่ยผู้ตอบแบบสอบถาม จะใช้เวลาเดินทางมายังสวน ประมาณ 5 – 15 นาที (ร้อยละ 39.3) และ 16 นาที – 30 นาที (ร้อยละ 30.3) และ 1 – 2 ชั่วโมง ตามลำดับ (ร้อยละ 15.7)

4.2.3 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามในสวนที่ 2

ผู้วิจัยจะใช้ตารางเพื่อแจกแจงข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้ามาใช้สวน กับเรื่องความพึงพอใจ ของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพของสวน โดยผลของข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแจกแจงออกมาเป็นค่าร้อยละ โดยสรุปผลได้ ดังนี้

4.2.3.1 แสดงสัดส่วนความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสันติชัยปราการ

ตารางที่ 4.5 แสดงสัดส่วนความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพ

ความพึงพอใจของผู้ใช้สวน		จำนวนคน	ร้อยละ
ต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสันติชัยปราการ			
ความสวยงามของสวน	น้อยมาก	1	0.6
	น้อย	7	3.9
	ปานกลาง	88	49.4
	มาก	69	38.8
	มากที่สุด	9	5.1
	รวม	200	100
บรรยากาศภายในงาน	น้อยมาก	1	0.6
	น้อย	3	1.7
	ปานกลาง	77	43.3
	มาก	80	44.9
	มากที่สุด	13	7.3
	รวม	200	7.3
การรองรับของสวนต่อประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มในการใช้สวน	น้อยมาก	3	1.7
	น้อย	9	5.1
	ปานกลาง	60	33.7
	มาก	86	48.3
	มากที่สุด	15	8.4
	รวม	200	100
ความหนาแน่นของผู้ใช้สวน	น้อยมาก	1	0.6
	น้อย	14	7.9
	ปานกลาง	51	28.7
	มาก	94	52.8
	มากที่สุด	15	8.4
	รวม	200	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความพึงพอใจของผู้ใช้สวน ต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสันติชัยปราการ		จำนวนคน	ร้อยละ
ความพอใจเพียงของพื้นที่และอุปกรณ์โดยรอบ ของสวน	น้อยมาก	13	7.3
	น้อย	62	34.8
	ปานกลาง	72	40.4
	มาก	24	13.5
	มากที่สุด	3	1.7
	รวม	200	100
ความปลอดภัยโดยรอบของสวน	น้อยมาก	8	4.5
	น้อย	46	25.8
	ปานกลาง	75	42.1
	มาก	41	23.0
	มากที่สุด	4	2.2
	รวม	200	100
ความสะอาดและเป็นระเบียบภายในสวน	น้อยมาก	9	5.1
	น้อย	44	24.7
	ปานกลาง	69	38.8
	มาก	48	27.0
	มากที่สุด	4	2.2
	รวม	200	100
ความพอใจกับกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นภายใน สวน	น้อยมาก	4	2.2
	น้อย	6	3.4
	ปานกลาง	71	39.9
	มาก	83	46.6
	มากที่สุด	10	5.6
	รวม	200	100

4.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 2

ผู้วิจัยได้นำผลของข้อมูลที่ได้ทำการแจกแจงที่แสดงค่าออกมาเป็นค่าร้อยละและ ANOVA ชนิด ONE WAY ดังที่แสดงข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัยนำผลดังกล่าวมาเพื่อวิเคราะห์ แจกแจง ถึงรายละเอียดอีกครั้ง โดยสรุปผลได้ดังนี้

4.2.4.1 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสันติชัยปราการ

ตารางที่ 4.7 แสดงการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพ

1. ความสวยงามของสวน	ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนเกือบครึ่งมีความพึงพอใจต่อสวนสันติชัยปราการว่ามีความสวยงามปานกลาง (ร้อยละ 49.4) โดยรองลงมามีความพึงพอใจสวยงามมาก ร้อยละ 38.8)
2. บรรยากาศภายในสวน	ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนเกือบครึ่งมีความพึงพอใจในด้านบรรยากาศทั่วไปภายในสวนสันติชัยปราการว่าดีมาก (ร้อยละ 44.9) รองลงมามีความพึงพอใจปานกลางและมากที่สุดตามลำดับ (ร้อยละ 43.3 และ 7.3 ตามลำดับ)
3. การรองรับของสวนต่อประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกกลุ่ม ในการใช้สวน	ในเรื่องของการรองรับภายในสวนสันติชัยปราการนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจว่าสวนมีการรองรับได้ทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มนั้นรองรับได้มาก (ร้อยละ 48.3) และพึงพอใจว่ารองรับได้ปานกลาง (ร้อยละ 33.7)
4. ความหนาแน่นของผู้ใช้สวน	ในความหนาแน่นนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งต่างมีความเห็นในด้านความพึงพอใจว่าสวนรองรับได้มาก (ร้อยละ 52.8) และรองลงมาคือรองรับได้ปานกลาง (ร้อยละ 28.7)
5. ความพอเพียงของพื้นที่และอุปกรณ์โดยรอบของสวน	ผู้ตอบแบบสอบถามต่างมีความเห็นในด้านความพึงพอใจว่าสวนนั้นมีความพอเพียงปานกลาง และน้อยตาม
6. ความปลอดภัยโดยรอบของสวน	ในด้านความปลอดภัยจะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งมีความพึงพอใจในด้านความปลอดภัยของสวนปานกลางและน้อยตามลำดับ (ร้อยละ 42.1 และ 25.8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

7. ความสะอาดและเป็นระเบียบภายใน สวน	ในด้านความสะอาดและเป็นระเบียบภายใน สวนผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความพึงพอใจใน ระดับปานกลางเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 38.8) และมีการพึงพอใจในระดับสองรองลงมา ตามลำดับ (ร้อยละ 27.0)
8. ความพอใจกับกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ภายในสวน	ในด้านความพอใจกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายใน สวนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความพึงพอใจใน ระดับมากเกือบครึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม (ร้อย ละ 46.6) รองลงมาจะมีความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง (ร้อยละ 39.9)

4.2.5 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามในสวนที่ 3

ผู้วิจัยได้ใช้ตารางเพื่อแจกแจงข้อมูลที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้ามาใช้
สวน กับเรื่องข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อลักษณะทางด้านกายภาพสวนสาธารณะระดับ
ชุมชนพิเศษเฉพาะ โดยผลของข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ และ
แจกแจงออกมาเป็นค่าร้อยละ เพื่อง่ายต่อการเข้าใจ โดยสรุปผลได้ดังนี้

4.2.5.1 แสดงสัดส่วนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อลักษณะ
ทางกายภาพสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ หากมีการสร้างแห่งใหม่

ตารางที่ 4.8 แสดงสัดส่วนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพสวนสาธารณะ
ระดับชุมชนพิเศษเฉพาะหากมีการสร้างแห่งใหม่

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1.ด้านความสวยงาม		
1.1) ควรมีทัศนียภาพภายนอกและภายในที่ สวยงามเด่นชัด	72	34.8
1.2) ควรมีเอกลักษณ์ด้านความสวยงามที่เป็น เอกลักษณ์ของสวนนั้น	52	29.2
1.3) ควรมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะ ของสวนนั้น	35	14.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1.4) ควรมีความงามทางสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ	25	8.4
รวม	194	100
2.บรรยากาศภายในสวน		
2.1) ควรมีการอนุรักษ์แลบูรณะโบราณสถานไว้ภายในสวนเพื่อศึกษามากขึ้น	60	28.1
2.2) ควรมีความร่มรื่นของต้นไม้ ดอกไม้บริเวณโดยรอบของสวนมากขึ้น	49	21.9
2.3) ควรมีความเงียบสงบและเป็นส่วนตัวตามส่วนต่าง ๆ ภายในสวนมากขึ้น	42	18.0
2.4) ควรมีกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสวน รวมถึงการจัดงานเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมแก่	43	18.5
รวม	194	100
3. การรับรองผู้ที่มาใช้สวน		
3.1) ควรรองรับคนในพื้นที่ให้มากขึ้น	87	43.3
3.2) ควรรองรับคนนอกพื้นที่มากขึ้น	62	29.2
3.3) ควรรองรับนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น	33	12.4
รวม	192	100
4. การรองรับความหนาแน่นผู้มาใช้สวน		
4.1) ควรมีการเพิ่มพื้นที่พักผ่อนโดยรอบของสวนให้มากขึ้นเพื่อลดความหนาแน่นของผู้ใช้	106	53.9
4.2) ควรมีการกระจายพื้นที่ออกกำลังกายและสนามกีฬามากขึ้นเพื่อลดความหนาแน่นของผู้ใช้สวน	56	23.0
4.3) ควรมีลานอเนกประสงค์ที่สามารถรองรับความหนาแน่นได้สูงเพื่อรองรับกิจกรรมต่าง ๆ	25	8.4
รวม	192	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนวังเจ้าผู้รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
5. ปริมาณพื้นที่ใช้สอยและอุปกรณ์ภายใน		
5.1) ควรมีพื้นที่ออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น	8	4.5
5.2) ควรมีอุปกรณ์ออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น	31	17.4
5.3) ควรมีพื้นที่จัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น	40	22.5
5.4) ควรมีพื้นที่พักผ่อนเพิ่มมากขึ้น	40	22.5
5.5) ควรมีพื้นที่บริเวณร้านค้าบริการทั่วไป เพิ่มมากขึ้น	22	12.4
5.6) ควรมีพื้นที่ให้ความรู้มากขึ้น เช่น โบราณสถาน, หอสมุด	12	6.7
รวม		100
6. ความปลอดภัย		
6.1) ควรมียามรักษาการประจำสำคัญ	71	34.3
6.2) ควรมียามรักษาการเดินตรวจตรา	82	40.4
6.3) ควรมีด่านตรวจคนเข้าออก	28	10.4
6.4) ควรมีก້ອງวงจรปิดโดยรอบสวน	20	5.6
รวม	192	100
7. ความสะอาด		
7.1) ควรมีถังขยะเท่าเดิมพอแล้ว	21	6.2
7.2) ควรมีถังขยะมากกว่าเดิม	20	5.6
7.3) ควรมีพนักงานทำความสะอาดมากกว่านี้	23	7.3
7.4) ควรมีการตรวจและซ่อมแซมสวนเสมอ	122	62.9
รวม	192	100
8. กิจกรรมภายในสวน		
8.1) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุก ๆ วัน	45	19.7
8.2) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุก ๆ เสาร์-อาทิตย์	13	1.7
8.3) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุกเทศกาลสำคัญ	20	5.6
8.4) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุก ๆ เทศกาล	105	53.4
รวม	192	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
9. สิ่งเพิ่มเติมภายในสวน		
9.1) โบราณสถาน	30	16.9
9.2) พิพิธภัณฑ์	14	7.9
9.3) หอสมุด	7	3.9
9.4) ร้านอาหารและที่รับประทานอาหาร	10	5.6
9.5) ศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	12	6.7
9.6) สระน้ำธรรมชาติ	3	7.3
9.7) สวนดอกไม้	7	3.9
9.8) ศาลาพักผ่อน	11	6.2
9.9) พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ	8	4.5
9.10) พื้นที่แสดงกิจกรรมกลางแจ้ง	4	2.2
9.11) สนามกีฬามาตรฐาน	9	5.1
9.12) พื้นที่ออกกำลังกายที่ใหญ่ขึ้น	11	6.2
9.13) ที่จอดรถที่รองรับเพียงพอ	3	1.7
9.14) พื้นที่วิ่งรอบสวน	3	1.7
รวม	192	100

4.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 3

ผู้วิจัยผลของข้อมูลที่ได้ทำการแจกแจงที่แสดงออกมาเป็นค่าร้อยละดังที่แสดงข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำผลดังกล่าวมาเพื่อวิเคราะห์แจกแจงถึงรายละเอียดอีกครั้ง โดยสรุปผลได้ดังนี้

4.2.6.1 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ และความเห็นต่อลักษณะทางกายภาพสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ หากมีการสร้างแห่งใหม่

1) ด้านความสวยงาม ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 1 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 34.8 รองลงมา คือ ข้อ 2 ค่าร้อยละ 29.2 และข้อ 3 ค่าร้อยละ 14.0 ตามลำดับ

2) บรรยากาศภายในสวน ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 1 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 28.1 รองลงมาคือ ข้อ 2 ค่าร้อยละ 21.9 และข้อ 4 ค่าร้อยละ 18.5 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การรับรองผู้ที่มาใช้สวน ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 1 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 43.3 รองลงมาคือ ข้อ 2 ค่าร้อยละ 29.2 และข้อ 3 ค่าร้อยละ 12.4 ตามลำดับ

4) การรับรองความหนาแน่นผู้มาใช้สวนแห่งใหม่ ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 1 เป็นอันดับแรกโดยค่าร้อยละ 53.9 รองลงมาคือ ข้อ 2 ค่าร้อยละ 23.0 และข้อ 3 ค่าร้อยละ 8.4 ตามลำดับ

5) ปริมาณพื้นที่ใช้สอยและอุปกรณ์ภายในสวน ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 3 และ 4 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 22.5 รองลงมาคือ ข้อ 2 ค่าร้อยละ 17.4 และข้อ 5 ค่าร้อยละ 12.4 ตามลำดับ

6) ความปลอดภัย ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 2 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 40.4 รองลงมาคือ ข้อ 1 ค่าร้อยละ 34.3 และ ข้อ 3 ค่าร้อยละ 10.1 ตามลำดับ

7) ความสะอาด ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 4 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 62.9 รองลงมาคือข้อ 3 ค่าร้อยละ 7.3 และ ข้อ 1 ค่าร้อยละ 6.2 ตามลำดับ

8) กิจกรรมภายในสวน ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 4 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 53.4รองลงมาคือ ข้อ 1 ค่าร้อยละ 19.7 และข้อ 3 ค่าร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

9) สิ่งเพิ่มเติมภายในสวน ผู้ใช้บริการเลือกข้อ 1 เป็นอันดับแรก โดยค่าร้อยละ 16.9 รองลงมาคือ ข้อ 6 ค่าร้อยละ 7.9 และข้อ 4 ค่าร้อยละ 7.3 ตามลำดับ

4.2.6.2 การวิเคราะห์ด้านความต้องการเพิ่มเติมหากมีการสร้างสวนแห่งใหม่

สิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเป็นแนวทาง ถึงความต้องการทางด้านกายภาพหากมีการสร้างสวนแห่งใหม่ โดยได้เสนอแนะให้มีโบราณสถานมากที่สุด (ร้อยละ 16.9) รองลงมาคือ พิพิธภัณฑ์ (ร้อยละ 7.9) โดยความต้องการที่ตามมาซึ่งห่างกันไม่มากคือ สระน้ำธรรมชาติ หรือพื้นที่บริเวณชรมิน้ำ (ร้อยละ 7.3) และรองลงมาคือ ศาลาพักผ่อนและพื้นที่ออกกำลังกายที่ใหญ่ขึ้น โดยมีค่าที่เท่ากัน (ร้อยละ 6.2) รองลงมาคือ พื้นที่พักผ่อนชรมิน้ำ สวนดอกไม้ หอสมุด สนามกีฬามาตรฐาน ที่จอดรถ พื้นที่วิ่งรอบสวน ตามลำดับ (ร้อยละ 6.2, 5.1, 4.5, 3.9 และ1.7)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4.3.1 แบบสัมภาษณ์

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยนี้ จะเป็นลักษณะการเก็บข้อมูลแบบตัวต่อตัว และใช้แบบสัมภาษณ์ โดยมีโครงสร้างที่แน่นอน โดยแบ่งชุดของแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด ตามแต่ละกลุ่ม ได้แก่

4.3.1.1 กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารที่ศึกษา แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวคิดในการออกแบบโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะปัจจุบันและอนาคต

4.3.1.2 กลุ่มสถาปนิกแกนนำสำคัญ แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติและแนวคิดในการออกแบบ สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4.3.2.1 การวิเคราะห์ประเด็นต่างๆที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบโครงการที่ศึกษา

ในการวิจัยเรื่องแนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะนี้ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบโครงการที่ศึกษา มีจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- 1) สถาปนิกโครงการ นายเกรียงไกร สัมพัชชจิต
- 2) สถาปนิกด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ นางสาวพิชญา ยุญถิน
- 3) ภูมิสถาปนิก นางจามรี อาระยานิมิตสกุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) สถาปนิกโครงการ นายเกรียงไกร สัมพัชชจิต

แนวความคิดในการออกแบบ ใช้รูปแบบของ Universal Design ซึ่งเป็นการออกแบบเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าไปใช้โครงการได้อย่างเท่าเทียมกัน เน้นการออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคคลที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เช่น เด็ก คนพิการ หญิงมีครรภ์ คนชราและคนพิการ ให้เข้าไปใช้พื้นที่โครงการสัมผัสกับบรรยากาศริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้ โดยการใช้ทางลาดเพื่อให้รถเข็นขึ้นลงได้สะดวก การใช้พื้นผิวต่างสัมผัส เช่น แผ่นเตือน แผ่นนำ การจัดทำผังโครงการให้เป็นรูปนูนต่ำและสัญลักษณ์อักษรเบรลล์ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ รวมถึงการเลือกพันธุ์ไม้โดยการอนุรักษ์ต้นไม้เดิมในโครงการ งานด้านวัสดุพื้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 Hard Scape บริเวณริมแม่น้ำใช้ทรายล้างลดระดับไล่จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นอัศจรรย์

ส่วนที่ 2 Soft Scape พื้นที่สนามหญ้าลดระดับไล่จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่บริเวณป้อมพระสุเมรุ เพื่อเป็นอัศจรรย์ใช้ในการชมการแสดง ดนตรี และละคร

อนุรักษ์โบราณสถานทำตามหลักวิชาการ ส่งเสริมโบราณสถานให้มาก โดยกรมศิลปากร นอกจากนั้นงานสถาปัตยกรรม เช่น กำแพงแก้วกันตกริมน้ำ เสาไฟแสงสว่าง ให้เป็นยุคสมัยเดียวกับป้อม เปิดมุมมองให้เห็นสถานที่สำคัญๆ โดยรอบ โดยการทำให้เป็นที่สีเขียว มีสิ่งปลูกสร้างให้น้อยที่สุด จัดระบบให้สิ่งต่างๆ ที่บดบังทัศนียภาพของป้อม เช่น ต้นไม้ใหญ่ ให้ตัดแต่งกิ่งเท่าที่จำเป็น รักษาต้นไม้เดิมไว้ให้มากที่สุด พื้นที่รอบๆ ตัวป้อมและกำแพงขุดศึกษาฐานตัวป้อม งานสาธารณูปโภค เช่น เสาไฟแสงสว่าง ป้ายบอกทาง บนทางเท้าฝั่งเมือง เราประสานงานเพื่อให้ฝั่งใต้ดิน

2) สถาปนิกด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ นางสาวพิชญา ยุญถิน

การอนุรักษ์โบราณสถานและเมืองประวัติศาสตร์ เรายึดตามหลักการที่ประชาคมโลกและองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ UNESCO พุดให้ง่ายก็คือ พื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรม หากจะดำเนินการใดๆ ต้องรักษาลักษณะและรูปแบบดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ สำหรับป้อมพระสุเมรุ และ กำแพงเมือง กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติไว้แล้ว ดังนั้น การดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์ จึงต้องรักษาลักษณะและรูปแบบดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตามข้อมูลประวัติศาสตร์แล้ว สร้างมาตั้งแต่ ร.1 เพื่อเป็น

ปรากฏการรักษาเมือง 1 ใน 14 ป้อม ต่อมาบ้านเมืองสงบเราก็ใช้เป็นชุมชนริมหน้ากำแพงเมืองตั้งแต่นั้นมา ตอนนี้อะเหลือเพียง 2 ป้อม คือ ป้อมพระสุเมรุและป้อมมหากาฬ

ทาง กทม. พยายามจะบำรุงรักษาป้อมทั้งสองนี้ไว้ ทั้งสองป้อมยึดเกณฑ์เดียวกันคือ ต้องรักษาลักษณะและรูปแบบดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยกรมศิลปากรมาช่วยตรงจุดนี้ โดยเขาจะเปิดหน้าดินขึ้นมาศึกษาเท่าที่จำเป็นแล้วพิจารณาดำเนินการตามแต่ละกรณี ป้อมพระสุเมรุขุดดินให้เป็นทางลาดลึกลงไปเกือบเมตรจนถึงฐานกำแพงป้อม ให้เห็นความสูงสัดส่วน ที่แท้จริงของตัวสถาปัตยกรรม ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ใกล้ชิดอย่างเป็นอิสระ กรมศิลปากรขุดศึกษาบันทึกข้อมูล และดำเนินการต่อไปตามแบบที่ผ่านการนโยบายของคณะกรรมการทำงานกำหนดนโยบายการบูรณะป้อมทั้ง 2 นี้ไว้ 2 ลักษณะเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมของคนในสังคมที่ต่างกัน ตามลักษณะที่เป็นจริงของพื้นที่ในปัจจุบัน คือ

ป้อมพระสุเมรุ จะส่งเสริมกิจกรรมสันทนาการที่มีการเคลื่อนไหวมาก คือ Active กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น เดินแอโรบิค เล่นดนตรีกลางแจ้ง ฯลฯ เปิดอิสระให้กับคนสมัยใหม่เต็มที่ โดยเราจะเว้นระยะกิจกรรมให้ห่างออกจากตัวป้อม และทำพื้นที่ที่เหลือทั้งหมดเป็นลานโล่งกลางแจ้ง HARDSCAPE เน้นแต่กิจกรรมที่เคลื่อนไหวเป็นหลัก

ป้อมมหากาฬ มีการวางไว้ว่าน่าจะส่งเสริมกิจกรรมสันทนาการที่มีการเคลื่อนไหวน้อย = ACTIVE ด้วยความสงบ ร่มรื่นของพื้นที่เดิม เราจะคงต้นไม้เดิมที่สมบูรณ์ไว้ รีดกึ่งให้เห็นความงามของตัวสถาปัตยกรรม เปิดพื้นที่โดยรอบป้อม เพื่อความหลากหลายของมุมมองและทัศนียภาพ ให้ผู้สนใจได้เข้ามาสัมผัส สัมผัสเอาบรรยากาศของสถานที่ไว้ กิจกรรมที่เราส่งเสริมในพื้นที่นี้ จะเป็นไปทางไทยๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง เราทำทำน้ำและลานริมน้ำให้เพียงพอต่อกิจกรรมที่เป็นสาระณะในวันสำคัญทางเทศกาลเฉลิมฉลองต่างๆ เราทำแค่เพียงพอต่อการใช้งาน เป้าหมายให้มีพื้นที่สีเขียวให้มากที่สุด ลดพื้นที่ลาน Hard scape ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

3) ภูมิสถาปนิก นางจามรี อาระยานิมิตสกุล

การวางผังเริ่มต้นจากการที่ทำการค้นหาของแนวความคิดของผู้ใช้ตอบสนองมาตรฐานของผู้ใช้ที่ต้องการทำอะไรกับสวนบ้าง หมายถึงว่ารูปแบบของสวนไม่ค่อยมีมาตรฐานที่แตกต่างกันมากมายอะไร ก็คือออกแบบเริ่มต้นจากพื้นฐาน ถ้าเป็นสวนทั่วไปแต่ถ้าเป็นสวนที่มีลักษณะของโบราณสถานเข้ามาเกี่ยวข้องต้องมีการส่งเสริมในส่วนต่างๆเข้าไป ทั้งในส่วนของตัวเองโบราณสถานเองและทางด้านกิจกรรมที่จะเข้าไปขับเคลื่อนให้สวนมีความเป็น

เอกลักษณ์เข้าไปต้องสนองความต้องการของผู้ใช้ โดยยึดถือของผู้ใช้ที่อยู่ในบริเวณนี้เป็นหลัก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีกประเภทหนึ่งก็คือนักท่องเที่ยว ที่สามารถเข้ามา ศึกษาความรู้หรือมาดูสิ่งสำคัญบริเวณนี้ได้ หลังจากกำหนดผู้ใช้ที่ชัดเจนได้แล้วก็มาออกแบบตอบสนองความต้องการของ ผู้ใช้ 2 ประเภทนี้ ให้ได้ ก็เป็นพื้นฐานต้องการวางผังนี้ออกมา

ความสำคัญก็เกิดจากการแบ่งพื้นที่ แบ่งออกเป็นส่วนที่ตามส่วนต่างๆอยู่แล้วพื้นที่ ส่วนหนึ่ง น่าจะเป็นพื้นที่ที่ Active น้อย พื้นที่อีกส่วนหนึ่งก็เป็นพื้นที่ที่ Passive น้อย และทั้งสองส่วนนี้ก็จะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในแต่ละความต้องการในแต่ละเวลา

เรื่องนี้เน้นให้รู้สึกที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ที่จะเข้ามาใช้สวนอย่างมีความสุข ก็คือว่าเราพยายามจะจัดพื้นที่ ที่เป็นพื้นที่ให้ส่งเสริมสถาปัตยกรรมที่มีอยู่แล้ว ให้ส่งเสริมสภาพแวดล้อมเดิมที่ถูกลืม ที่ถูกลบบังไปให้เด่นขึ้นมาและส่งเสริมบางสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของบริเวณ ให้มีความรู้สึกน่าสนใจขึ้นมาและให้คนได้ซึมซาบสิ่งเหล่านั้นได้ง่ายและเข้าไปชื่นชมมันได้ง่ายขึ้นและเป็นการชื่นชมโดยไม่รู้ตัวก็คือได้นั่งพักผ่อนไปด้วย ให้ความรื่นรมย์ไปด้วยได้ก็เป็นจุดที่เป็นคำตอบของการที่ออกแบบนี้เจอความพอดีของแต่ละส่วน

สภาพแวดล้อมของบริเวณนี้มันติดสภาพแวดล้อมที่อยู่ในที่มีประวัติความเป็นมาที่เป็นเรื่องราวมาอยู่แล้ว สิ่งเหล่านี้ ก็มีเรื่องของความขลังของพื้นที่ มีความศักดิ์สิทธิ์ด้วยตัวของมันเองอยู่แล้ว ถ้าเราสามารถเน้นสิ่งเหล่านี้ได้ เน้นสิ่งแวดล้อมที่ดีให้เกิดในสภาพพื้นที่ได้นั้น ความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ในพื้นที่ยังรักษาไว้ได้ หลังจากนั้นมันจะเกิดความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ขึ้นมา แทนเมื่อเกิดความเป็นเอกลักษณ์ส่วนนี้ก็จะมึลักษณะที่โดดเด่นน่าสนใจ น่าเข้ามาชม น่าเข้ามาศึกษา น่าเข้ามาพักผ่อน ส่วนน่าจะเป็นส่วนที่เราพยายามรักษาสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของสวนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของเราและเพิ่มเสน่ห์ให้กับสิ่งเหล่านั้นเข้าไปโดยจัดองค์ประกอบทางด้านลงเขต ให้สอดคล้องกัน

ส่วนเหล่านี้กำหนดได้ไม่ยาก เมื่อเราคอยเน้นการที่จะรองรับผู้ใช้ที่ไม่สามารถจะรองรับผู้จำกัดจำนวน เมื่อโจทย์มีพื้นที่ที่ไม่สามารถทำได้มาก ก็เป็นของโจทย์ ที่เราจะต้องทำสัดส่วนของการใช้พื้นที่ให้ดีที่สุด ยกตัวอย่างเช่นเราทำอาคารยี่ในการพักผ่อน เป็นการที่ใช้พื้นที่ในทางสูงให้มากขึ้น เพื่อมาแก้ปัญหาเพื่อให้รองรับผู้ใช้ได้มากขึ้น สิ่งเหล่านี้คือว่ามันคงเกิดจากการที่เราแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน ที่สำคัญคือ Active และ Passive มีการกำหนดพื้นที่ในแต่ละส่วนให้พอเหมาะพอควรกับสภาพของการใช้สอยในบริเวณนี้

การออกแบบลักษณะนี้มันแก้ว่าควรจะมีมุมเท่านั้นเองที่มีความสงบมีความดูแล้วรู้สึกเป็นกันเอง ซึ่งตรงนี้มันจะเกิดขึ้นได้แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบที่ชัดเจนก็คือว่าถ้าเราใส่เฟอร์นิเจอร์ ที่มีตอบรับกับความรู้สึกเหล่านั้นก็จะทำให้บรรยากาศบริเวณนั้นสามารถสร้างให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดความเป็นส่วนตัวได้ของตัวเองทั้งๆที่หมายถึงคนจะเดินผ่านไปมาเค้ายังมีความสุขได้ สิ่งเหล่านี้ไม่ค่อยมีการกำหนดตัวเป็นเอ็กเซนติที่แต่ละคนจะซึมซาบได้โดยไม่จำกัด

4.3.2.2 การวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่ม

สถาปนิกแกนนำผู้ทรงคุณวุฒิ

ในการวิจัยเรื่องทัศนคติและแนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชน พิเศษเฉพาะได้ศึกษาทางด้านความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์สถาปนิกแกนนำผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- 1) สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาคาร นายประสงค์ เอี่ยมอนันต์
- 2) สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ นายรณฤทธิ์ ธน

โกเศศ

- 3) สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านภูมิสถาปนิก นายปัญญาโชติ สอนคม

1) สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาคาร นายประสงค์ เอี่ยมอนันต์

ส่วนนี้เป็นฝั่งที่ผู้ใช้พื้นที่ทุกกลุ่ม สามารถทำกิจกรรมที่ตนต้องการได้อย่างดี สามารถสนองความต้องการทางด้านจิตใจในด้านร่างกายได้ดี การใช้พื้นที่นั้นทำได้อย่างทั่วถึง พื้นที่ทุกส่วนของฝั่ง สวนสาธารณะนี้เกิดความสวยงาม สะอาด มีระเบียบ ทำให้ผู้ใช้เมื่อเข้ามาแล้วเกิดความสบายใจตลอดไปรง ด้านการวางผัง และการออกแบบนั้น คำนึงถึงซึ่งการดูแลรักษาไว้ได้เป็นอย่างดีระดับหนึ่ง

สวนรูปแบบนี้ในอนาคตนี้นั้น ต้องมีการวางแผนด้านงานอนุรักษ์ และ ด้านให้ความรู้ อย่างมากผ่านสวน ซึ่งในปัจจุบันจะพบว่าทางสวนมีกิจกรรมนันทนาการเข้ากับโครงการต่างๆ มากฉะนั้น ผู้ออกแบบควรจะศึกษาหลักการของโครงการ จากลักษณะของฝั่งที่ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และสภาพแวดล้อม

นอกจากในเรื่องของการอนุรักษ์ และสร้างสวนให้มีเอกลักษณ์แล้วนั้น การออกแบบต้องคำนึงถึง พื้นที่เฉพาะตัว หรือที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Personal Space ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ มีจำนวนอยู่รอบตัวเองตลอดเวลา จนกว่ามันไม่สามารถมองเห็นด้วยตาได้ แต่สังเกตได้จากการแสดงออกและปฏิกิริยาเวลาที่มีบุคคลอื่นเข้ามาใกล้ๆ สำหรับปฏิกิริยาในเรื่องพื้นที่เฉพาะตัวของมนุษย์กับมนุษย์ก็สามารถสังเกตได้ เช่น หากมีคนๆ หนึ่งนั่งอยู่ที่ม้านั่งยาวตัวหนึ่ง เมื่อมีอีกคน หนึ่งเดินเข้ามานั่งลงในบริเวณม้านั่งตัวเดียวกัน ถ้ามีระยะห่างพอเหมาะ คนที่นั่งอยู่เดิมจะยังไม่เกิดปฏิกิริยาใดๆ และสามารถทำกิจกรรมที่แต่ละคนพอใจอยู่ได้ แต่ถ้าเมื่อใดที่คนใดคนหนึ่งย้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้ามานั่งใกล้ๆ คนที่นั่งอยู่เดิมจะเริ่มมีปฏิกิริยา นั่นหมายถึง ได้มีการล้ำเข้าไปในฉนวน หรือพื้นที่เฉพาะตัวของคนๆ แรกแล้ว

การมีอาณาเขตครอบครองมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Territoriality ซึ่งหมายถึงพื้นที่ที่ถูกครอบครองโดยบุคคลหรือกลุ่มคน ยกตัวอย่างเช่น ในแง่ของพื้นที่สวนสาธารณะ ก็มีความรู้สึกถึงการมีอาณาเขตครอบครองได้เช่นเดียวกัน กลุ่มคนที่ใช้บริเวณใดบริเวณหนึ่งเป็นประจำจะทำให้ผู้อื่นมีความรู้สึกว่ที่นั้นๆ เป็นของคนนั้น หรือเป็นของกลุ่มคนนั้นๆ

ความเป็นส่วนตัวหรือที่เรียกว่า ความเป็น "Privacy" ซึ่งบางคนเข้าใจว่าเป็นการปิดตัวอยู่ในที่เฉพาะโดยลำพัง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วความเป็นส่วนตัวสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายระดับ แม้กระทั่งสวนสาธารณะซึ่งนับว่าเป็นที่รวมของคนหลายกลุ่ม ผู้ใช้แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มก็ต้องการความเป็นส่วนตัว ซึ่งอาจจะไม่เท่ากันแต่ก็เพราะการพักผ่อนคือ การทำตัวตามสบาย ไม่อยู่ในความสังเกตของใคร

นอกจากทุกอย่างจะต้องตอบรับทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้ใช้สวนแล้วนั้น ต้องคำนึงถึงตัวรูปแบบของสวนทางด้านต่างๆ ที่ได้กล่าวข้างต้นด้วย

2) สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ นายรณฤทธิ์ ธนโกเศศ

ถือว่ามีความเหมาะสมอย่างมากมีการบูรณะโบราณสถานได้อย่างดีมีการซ่อมแซมส่วนที่ขาดหายไป และเน้นคุณค่าในส่วนที่ต้องเน้นได้ดีโดยการวางผังมีการส่งเสริมทางด้านโบราณสถาน เป็นอย่างดีโดยมีการเปิดมุมมองของโครงการ ให้เห็นได้ชัดเจน

ลักษณะทางกายภาพ โดยรวมถือว่าเป็นสวนที่มีรูปแบบที่ชัดเจนโดยเน้นลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่ การออกแบบภายในและนอกมีการคำนึงความเป็นมาของโบราณสถาน โดยมีการรักษาลักษณะและรูปแบบดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ มีการขุดดินให้เป็นทางลาดลึกลงไปเกือบเมตรจนถึงฐานกำแพงป้อม เพื่อให้เห็นความสูง สัดส่วน ที่แท้จริงของตัวสถาปัตยกรรม

ในอนาคตรูปแบบของสวนในระดับนี้คิดว่าน่าจะมีบทบาทอย่างมากสำหรับชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และรัตนโกสินทร์โดยประชาชนจะเห็นคุณค่าโบราณสถานและวัฒนธรรมจากการมาสวนในระดับนี้

3) สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญทางด้านภูมิสถาปนิก นายปัญญาโชติ สอนคม

การวางผังบริเวณ การวางแนวความคิดในการออกแบบผัง ได้มีการกลั่นกรองการวางผังเมืองตอบสนองทางด้านความต้องการ ทั้งยังคงสามารถรักษาสภาพแวดล้อมเดิมและยังคงรักษาอนุรักษ์สิ่งที่มีคุณค่าไว้ได้ น่าจะเหมาะสมแล้วที่ผังบริเวณนี้ได้ออกมาในรูปแบบนี้

สวนสาธารณะแบ่งออกเป็น 2 เรื่องใหญ่ๆคือต้องมีความพึงพอใจทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ ทางด้านร่างกายเกี่ยวกับการมาสวนสามารถออกกำลังกายได้ พักผ่อนหย่อนใจ เป็นที่เล่นของเด็ก ผู้ใหญ่ก็สามารถเดินเล่นมาออกกำลังกายมาทำกิจกรรมในสวนเพื่อการพักผ่อนได้ ทางด้านจิตใจ ให้ความสงบให้ความร่มรื่น ให้ความสดชื่นทางด้านจิตใจ ถ้าทำสวนสาธารณะสามารถตอบสนองทางด้านนี้ได้ก็น่าจำเป็นทำสวนสาธารณะที่ดีได้

สิ่งที่จะทำให้สวนได้ประสบความสำเร็จมันก็น่าจะเป็นเรื่องการที่ได้ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนได้เต็มที่ได้ก่อนการที่จะตอบสนอง ความต้องการพื้นฐานของคนได้เต็มที่ได้คือตอบสนองในเรื่องของด้านร่างกายของคน และ ทางด้านจิตใจ นอกเหนือจากนั้นสวนนั้นก็สร้างเอกลักษณ์ที่เป็นของตัวเองได้มันก็จะให้ความพึงพอใจทางด้านจิตใจสูงกว่าธรรมดา หรือความสวยงามคือมีความอึดอึดใจ หรือความซาบซึ้งเพิ่มมาด้วย คือสิ่งที่ทางสวนทำได้นี้ก็เป็นเอกลักษณ์ของสวนที่ทำให้สวนที่มีความเป็นสมบัติเฉพาะของสวนนั้นๆถ้าสวนนั้นสามารถแปร่งประกายออกหากได้ มันก็จะทำให้คนประสบความสำเร็จ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะกรณีศึกษา โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ(สวนสันติชัยปราการ) โดยทางผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลของการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะกรณีศึกษา โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ(สวนสันติชัยปราการ) ครั้งนี้ได้แบ่งการแบ่งผลสรุปการวิจัยออกเป็น 2 ตอนดังนี้

5.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจอาคารตัวอย่างที่ศึกษา

จากการวิเคราะห์โครงการสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ(สวนสันติชัยปราการ) นั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในลักษณะทางกายภาพทั่วไปจากแบบสำรวจด้วยตัวผู้วิจัยเองและจากแบบสำรวจชนิดสังเกตในการวิเคราะห์ลักษณะการใช้สวนทั่วไปของผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1.1.1 ลักษณะทางกายภาพสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) บริเวณโบราณสถานและอาคารสภาพของบริเวณตัวป้อมจึงมีสภาพเสื่อมโทรมตามกาลเวลา โดยมีการลอกของสีและปูนที่ได้ฉาบเป็นบางส่วน มีการทรุดตัวของดินและโครงสร้างเนื่องจากกระแสน้ำในด้านของพระที่นั่ง ซึ่งต้องรอระยะเวลาของการซ่อมแซมอีกครั้งจากกรมศิลปกร ลานอเนกประสงค์ ลานโบราณสถาน ลานริมน้ำ และลานพักผ่อน นับว่ามีการเสื่อมโทรมน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสวนอื่นๆ แต่เป็นพื้นที่หลักในการรองรับผู้ที่เข้ามาใช้บริการ ด้านของบริเวณพื้นที่ของการแสดงน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของการแสดงที่เกิดขึ้น ส่วนของลานกีฬา พื้นที่ออกกำลังกายที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอ ผู้ใช้สวนจะใช้สวนอื่นๆของสวนเพื่อออกกำลังกายแทนทำให้ไปกินพื้นที่ของสวนของลานอเนกประสงค์ และลานพักผ่อน ทางเดินโดยรอบ และทางลาดคนพิการ ทุกอย่างอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างดีและสมบูรณ์ จะมีบางส่วนที่เกิดการชำรุด ส่วนของห้องน้ำ ภายในสวนสันติชัย

ปราการมีห้องน้ำเพียงแห่งเดียว ซึ่งอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมและไม่สะอาดนั้นเนื่องจากขาดการดูแลรักษา ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำให้ปริมาณการรองรับไม่เพียงพอ ส่วนของต้นไม้และพื้นที่สีเขียว โดยสภาพทั่วไปของต้นไม้รอบสวนอยู่ในสภาพดี ซึ่งอยู่ในช่วงการให้ร่มเงา แต่บริเวณสวนจะขาดในส่วนของไม้ดอกและไม้ประดับ ด้านร้านค้า เกิดจากชาวบ้านที่อาศัยบริเวณดังกล่าวเข้ามาใช้พื้นที่ของสวนทางด้านริมเขื่อนตั้งไม่เป็นระเบียบเป็นแนวยาวจากบริเวณหน้าห้องน้ำจนถึงบริเวณพื้นที่ลานอเนกประสงค์ ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเกิดความสกปรกเป็นอย่างมาก ส่วนของที่จอดรถเนื่องจากสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เป็นสวนขนาดชุมชน ซึ่งครอบคลุมผู้ใช้ที่เดินเท้าตั้งแต่ 100 เมตร ครอบคลุมพื้นที่ถึง 10 กิโลเมตร โดยมุ่งเน้นผู้ใช้บริเวณพื้นที่เป็นหลัก จึงเห็นได้ว่าสวนดังกล่าวมีพื้นที่จอดรถเพียง 8 คัน บริเวณด้านหน้าของโครงการ และมอเตอร์ไซค์ 20 คัน ซึ่งใช้พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าของโครงการเป็นที่จอด แต่มีประชาชนนอกพื้นที่และชาวต่างชาติเป็นจำนวนมากที่มาใช้สวนบริเวณดังกล่าวรวมถึงการจัดงานในเทศกาลต่างๆ จึงทำให้ พื้นที่จอดรถดังกล่าวไม่เพียงพอถึงแม้จะมีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าดังกล่าวแล้ว

5.1.1.2 ลักษณะการใช้สวนทั่วไปของผู้ใช้สวนสาธารณะระดับชุมชน

พิเศษเฉพาะ โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) จากการสำรวจแบบสังเกต สภาพการใช้สวนทั่วไปในวันธรรมดาและวันหยุดนั้นต่างกันมาก โดยวันธรรมดาโดยมากผู้ใช้จะมาทำกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาข้างเช้า ส่วนช่วงสายนั้นจะมีผู้ใช้สวนเพื่อการนั่งพักผ่อนเข้ามาแทน บริเวณลานโบราณสถาน บริเวณลานพักผ่อน ส่วนช่วงเย็น มีผู้มาใช้ทำกิจกรรมภายในสวนที่หลากหลายมากกว่าทุก ๆ ช่วง เช่น การเล่นกีฬา การพักผ่อน ก็จะมีที่นั่งพัก นอนพัก ให้อาหารนก นั่งพักผ่อนกับคนรัก, ชมผู้อื่นเล่นกีฬา, นั่งอ่านหนังสือ, พบปะสังสรรค์ , ปิกนิกกัน ส่วนวันหยุด ผู้ใช้สวนจะมากกว่าวันธรรมดาเกือบเท่าตัวกิจกรรมที่ผู้ใช้โดยมาก ก็คือ การออกกำลังกาย และเล่นกีฬามากกว่าและจะนั่งพักหลังจากออกกำลังกายเรียบร้อยแล้ว ผู้ที่มาออกกำลังกายในช่วงเช้าส่วนหนึ่งที่ยังไม่กลับ ก็จะมีนั่งพักผ่อน ตามเก้าอี้บริเวณทางเดิน ซึ่งจะมีผู้ใช้บางส่วนที่เดินทางมาออกกำลังกายเพื่อการพักผ่อน ช่วงสายนั้น จำนวนของผู้มาพักผ่อนมีอัตราส่วนสูงกว่าวันธรรมดา การพักผ่อนจะกระจายกว่าวันธรรมดา แต่ผู้ใช้ก็จะเลือกใช้ หรือกระจุยตัว ตามบริเวณร่มไม้เพื่อหลบแสงแดด เช่น มุมสงบ ศาลาริมน้ำ และเก้าอี้ทางเดินใต้ต้นไม้ ในวันหยุดการพักผ่อนในช่วงเที่ยงจะเป็นการนั่งพักผ่อนเสียมากกว่า สวนเริ่มมีความหนาแน่นขึ้น ทั้งส่วนของพื้นที่พักผ่อน และเล่นกีฬาโดยเฉพาะสนามกีฬาในวันหยุด จะมีผู้มาใช้ค่อนข้างมากในช่วงเย็น ผู้ที่มาใช้มีทุกเพศทุกวัยทุกพื้นที่ที่จะถูกใช้งานทั้งหมดความหลากหลายของกิจกรรมของผู้ใช้ก็มีมากทั้งส่วนพักผ่อนและออกกำลังกายและเล่นกีฬาโดยเฉพาะในช่วงวันหยุด ช่วงเวลานี้จะพบว่าสวนเกิดความแออัดของพื้นที่ใช้งาน ซึ่งในส่วนกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อการพักผ่อน บริเวณที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนทั้งหมดจะถูกใช้งาน เช่น แก้วอ้อมทางเดิน, ศาลา
ริมน้ำ โดยเฉพาะลานอเนกประสงค์, สนามเด็กเล่น และพื้นที่สนามหญ้า

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

5.1.2.1 ความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสันติ

ชัยปราการ ด้านความสวยงามของสวน

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนเกือบครึ่งมีความพึงพอใจต่อสวน

สันติชัยปราการว่ามีความสวยงามปานกลางถึงมากเนื่องจากสวนมีลักษณะทางกายภาพ ไม่
เหมือนที่อื่น บรรยากาศภายในสวน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนเกือบครึ่งมีความพึงพอใจใน
ด้านบรรยากาศทั่วไปภายในสวนสันติชัยปราการว่าดีมาก การรองรับของสวนต่อประชาชนทุก
เพศ ทุกวัย และทุกกลุ่ม ในการใช้สวนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจว่าสวนมีการ
รองรับได้ทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มนั้นรองรับได้มาก ความหนาแน่นของผู้ใช้สวน ในความ
หนาแน่นนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งต่างมีความเห็นในด้านความพึงพอใจว่าสวนรองรับได้
มาก ความพอเพียงของพื้นที่และอุปกรณ์โดยรอบของสวน ผู้ตอบแบบสอบถามต่างมีความเห็น
ในด้านความพึงพอใจว่าสวนนั้นมีความพอเพียงปานกลาง และน้อย เพราะเนื่องจากสวนมีขนาด
เล็กแต่ความต้องการจากผู้ใช้นั้นมีจำนวนมากดังนั้นจึงทำให้ปริมาณนั้นไม่เพียงพอ ด้านความ
ปลอดภัยโดยรอบของสวน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งมีความพึงพอใจในด้าน
ความปลอดภัยของสวนปานกลางและน้อย เพราะสวนนั้นเป็นสวนเปิด การดูแลคนเข้าออกจึงทำ
การควบคุมนั้นลำบาก ความสะอาดและเป็นระเบียบภายในสวน ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความ
พึงพอใจในระดับปานกลาง ถึงน้อย เนื่องจากมีหลายบริเวณของสวนที่ขาดการดูแลและไม่ได้
ออกแบบบางส่วนที่รองรับได้เช่นบริเวณที่ขายอาหารและรับประทานอาหาร รวมถึงห้องนั่งและถึงขยะที่มี
ปริมาณไม่เพียงพอ ทำให้สวนนั้นไม่สะอาดเพียงพอต่อทัศนคติของผู้ใช้ ความพอใจกับกิจกรรม
ต่างๆที่เกิดขึ้นภายในสวน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก เพราะสวนดังกล่าว
มีลักษณะที่แตกต่างจากที่อื่น อีกทั้งยังรองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามเทศกาลต่างๆมากมาย
รวมถึงมีการเผยแพร่วัฒนธรรมต่างๆ ให้ทั้งชาวไทยและชาวต่าง ชาติได้เรียนรู้

5.1.2.1 ความพึงพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพของสวน

สันติชัยปราการ ด้านความสวยงามของสวน

อายุต่อความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนอายุต่างกันมี

ความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะไม่ต่างกัน
และสถานภาพต่อความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนนั้นมีทุกด้านด้านก็ไม่ต่างกัน
นั่นหมายถึงสวนสันติชัยปราการสามารถรองรับได้ทุกกลุ่มและทุกกลุ่มมีความพึงพอใจในเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบของสวนระดับชุมชนพิเศษเฉพาะเหมือนกัน ระดับการศึกษาต่อความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวน ระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะสวนสันติชัยปราการต่างกันอยู่ 1 เรื่อง คือ ในด้านความพึงพอใจในด้านความสวยงามเนื่องจากระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้มุมมองในเรื่องความสวยงาม ต่างกัน อาชีพ ต่อความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวน อาชีพต่างกัน และระดับรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะสวนสันติชัยปราการในทุก ๆ ด้าน ไม่ต่างกัน นั้นแสดงให้เห็นว่าสวนสามารถรองรับได้ทุกกลุ่ม ระดับรายได้ต่อความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวน ลักษณะการเดินทางต่อความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวน ลักษณะการเดินทางต่างกันและระยะทางการเดินทาง มีความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะสวนสันติชัยปราการต่างกันอยู่ 2 เรื่อง คือ ความหนาแน่นของผู้ใช้สวน และต่างกันในเรื่องความพอ เพียงของพื้นที่และอุปกรณ์โดยรอบของสวน เพราะสวนนี้ได้ออกแบบเพื่อให้รองรับประชาชนในพื้นที่ แต่กลับได้รับความสนใจแก่ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวอย่างมากจึงทำให้เกิดความหนาแน่นและพื้นที่รองรับไม่พอเพียง เวลาในการเดินทาง มีความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะสวนสันติชัยปราการ ต่างกันอยู่ 1 เรื่อง คือ ในด้านบรรยากาศภายในสวน เพราะตัวบรรยากาศนั้นเป็นตัวดึงดูดผู้ที่เข้ามาใช้สวนอย่างมาก จึงมีผู้ใช้จำนวนมากถึงแม้ว่าจะอยู่พื้นที่นอกบริการ สิ่งที่คุณตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเป็นแนวทาง ถึงความต้องการทางด้านกายภาพหากมีการสร้างสวนแห่งใหม่ โดยได้เสนอแนะให้มีโบราณสถานมากที่สุด (ร้อยละ 16.9) รองลงมาคือ พิพิธภัณฑ์ (ร้อยละ 7.9) โดยความต้องการที่ตามมาซึ่งห่างกันไม่มากคือ สระน้ำธรรมชาติ หรือพื้นที่บริเวณริมน้ำ (ร้อยละ 7.3) และรองลงมาคือ ศาลาพักผ่อนและพื้นที่ออกกำลังกายที่ใหญ่ขึ้น โดยมีค่าที่เท่ากัน (ร้อยละ 6.2) รองลงมาคือ พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ สวนดอกไม้ หอสมุด สนามกีฬามาตรฐาน ที่จอดรถพื้นที่วิ่งรอบสวน ตามลำดับ

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

5.1.3.1 กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารที่ศึกษา

สถาปนิกโครงการ การออกแบบใช้รูปแบบของ Universal Design ซึ่งเป็นการออกแบบเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าไปใช้โครงการได้อย่างเท่าเทียมกัน เน้นการออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคคลที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เช่นเด็ก คนพิการ หญิงมีครรภ์ คนชราและคนพิการ ส่วนที่ 1 Hard Scape บริเวณริมแม่น้ำใช้ทรายล้างลดระดับไล่จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นอัตราส่วน ส่วนที่ 2 Soft Scape พื้นที่สนามหญ้าลดระดับไล่จากแนวเขื่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กันน้ำสู่บริเวณป้อมพระสุเมรุเพื่อเป็นอัครรรยใช้ในการชมการแสดงดนตรีและละคร ด้านด้าน
 บุรณะ ปฏิสังขรณ์ การดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์ จึงต้องรักษาลักษณะและรูปแบบ
 ดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จะส่งเสริมกิจกรรมสันทนาการที่มีการเคลื่อนไหวมาก =
 ACTIVE กิจกรรม กลางแจ้ง เช่น เดินแอโรบิค เล่นดนตรีกลางแจ้ง ฯลฯ เปิดอิสระให้กับ
 คนสมัยใหม่เต็มที่ โดยเราจะเว้นระยะกิจกรรมให้ห่างออกจากตัวป้อม และทำพื้นที่ที่เหลือ
 ทั้งหมดเป็นลานโล่งกลางแจ้ง Hard Scape เน้นแต่กิจกรรมที่เคลื่อนไหวเป็นหลักโดยเปิด
 มุมมองให้กับโบราณสถานให้มากที่สุด ด้านภูมิสถาปนิก การวางผังเริ่มต้นจากการที่ทำ ค้นหา
 ของแนวความคิดของผู้ใช้ มาตอบสนองมาตรฐานของผู้ใช้ที่ต้องการทำอะไรกับสวนบ้างทั้ง
 ทางด้านกายและจิตใจ ความสำคัญก็เกิดจากการแบ่งพื้นที่ แบ่งออกเป็นพื้นที่ตามส่วนต่างๆอยู่
 แล้วโดยแบ่งระหว่างส่วนของ Passive และ Active โดยให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ใน
 แต่ละความต้องการในแต่ละเวลา

5.1.3.2 กลุ่มสถาปนิกแกนนำผู้ทรงคุณวุฒิ

สวนรูปแบบนี้ในอนาคตการออกแบบต้องคำนึงถึง การสร้างเอกลักษณ์ของสวนให้
 เกิดขึ้นชัดเจน โดยต้องคำนึงถึงผู้ใช้และการอนุรักษ์โบราณสถาน โดยสวนต้องตอบรับผู้ใช้ได้ทุก
 กลุ่ม และการออกแบบต้องกลมกลืนทางด้านสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และต้อง
 เน้นในส่วนของ Passive และ Active ควรคำนึงถึง พื้นที่เฉพาะตัว หรือที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า
 Personal Space การมีอาณาเขตครอบครองมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Territoriality ซึ่ง
 หมายถึงพื้นที่ที่ถูกครอบครองโดยบุคคลหรือกลุ่มคน ความเป็นส่วนตัวหรือที่เรียกว่า ความเป็น
 "Privacy" ทางด้านบุรณะปฏิสังขรณ์ มีรูปแบบที่ชัดเจนโดยเน้นลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรม
 ที่ สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่ การออกแบบภายในและนอกมีการคำนึงความเป็นมาของ
 โบราณสถาน ด้านภูมิสถาปนิก สิ่งที่จะทำให้สวนได้ประสบความสำเร็จมันก็คงน่าจะเป็นเรื่อง
 การที่ได้ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนได้เต็มที่ก่อนการที่จะตอบความสนอง ความ
 ต้องการพื้นฐานของคนได้เต็มที่คือตอบสนองในเรื่องของด้านร่างกายของคน และ ทางด้านจิตใจ
 ทางสวนทำๆได้นี้ก็เป็นเอกลักษณ์ของสวนที่ทำให้สวนที่มีความเป็นสมบัติเฉพาะของสวนนั้นๆ

5.2 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 จากการสำรวจ สังเกต สอบถาม

จากข้อสรุปดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดนั้น สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะ (Especially special community parks) จะเห็นได้ว่า สวนดังกล่าวนี้เดิมทีเดียวได้ออกแบบเพื่อรองรับคนในพื้นที่ เพื่อการออกกำลังกายและพักผ่อน แต่จากการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้นั้นจะเห็นได้ว่า สัดส่วนของผู้ที่เข้ามาใช้สวนนั้น มีประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาใช้บริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีความพึงพอใจของสวนในลักษณะที่แตกต่างจากสวนทั่วไป คือ มีลักษณะของโบราณสถานและกิจกรรมที่เผยแพร่วัฒนธรรมหรือการเผยแพร่ลักษณะของการออกกำลังกายที่ต่างจากที่อื่น ลักษณะของผู้ใช้นั้นจะมีผู้เข้ามาใช้ช่วงเช้ามาก และช่วงเย็นมากที่สุด แต่ในช่วงสายถึงเย็นนั้น มีผู้เข้ามาใช้ปานกลางตามลำดับ โดยสวนจะมีผู้เข้ามาใช้หมุนเวียนทั้งวันในลักษณะหนาแน่น โดยเฉพาะช่วงวันหยุดและเทศกาลต่างๆ เนื่องจากทางกรุงเทพมหานครได้มีการแสดงทุก ๆ วันหยุด เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่และนอกพื้นที่ได้เข้ามาใช้บริการ ซึ่งก็ได้รับการตอบรับอย่างดี

การกระจายการใช้งานของพื้นที่จะเห็นได้ว่า มีประชาชนจำนวนมากทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ได้ให้ความสำคัญ และพึงพอใจกับลักษณะของโบราณสถาน โดยจะเข้ามาชมโบราณสถานและพักผ่อนในบริเวณพื้นที่พักผ่อนรอบ ๆ โบราณสถานเป็นจำนวนมาก และริมน้ำรองลงมาตามลำดับ แต่ปัญหาของสวนหลัก ๆ ก็มีอยู่หลายประเด็น ในเรื่องของที่จอดรถ เนื่องจากสวนดังกล่าวเป็นส่วนระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโดยการออกแบบ เดิมมุ่งเน้นให้คนในพื้นที่เข้ามาใช้โดยลักษณะการเดินทางมุ่งเน้นสำหรับการเดินมาและถีบจักรยานหรือจักรยานยนต์ รวมทั้งรถโดยสารประจำทาง แต่กลับได้รับความนิยม ทำให้พื้นที่จอดรถดังกล่าวไม่เพียงพอ รวมถึง บริเวณที่หน้าสนามกีฬา และร้านอาหาร ซึ่งเมื่อความหนาแน่นมากบริเวณดังกล่าวจึงไม่เพียงพอ ทำให้สวนต้องใช้สนามอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ภายในสวนแทน ทำให้เกิดปัญหาความไม่สะอาด และไม่เป็นระเบียบภายในสวน รวมถึงปัญหาการไม่สงบภายในสวนในบริเวณพื้นที่พักผ่อนโดยรอบของสวน

จากด้านแนวความคิด และเสนอแนะของผู้ที่เข้ามาใช้สวนนั้น ผู้ใช้อยากให้มี

โบราณสถานในพื้นที่แห่งใหม่ หากมีการสร้างสวนอีก รวมถึงพิพิธภัณฑ์ และสะพานธรรมชาติ เอกสารเป็นเอกสารที่สวนในสวนสำหรับการใช้งานเพื่อการพักผ่อนเท่านั้น เมื่อผู้ผู้เห็นหน้าเบ้ขอปรึกษาเจ้าหน้าที่ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือพื้นที่พักผ่อนบริเวณริมน้ำรวมถึงสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จำเป็นเช่น ห้องน้ำ พื้นที่รับประทานอาหาร และจอดรถ

อาจสรุปได้ง่ายๆต่อเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้สวนนี้ คือ ต้องสามารถรองรับได้ทั้งทางด้านร่างกาย คือในเรื่อง ความพอเพียง ทั้งทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และพื้นที่ออกกำลังกายรวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ส่วนอีกด้านคือทางด้านจิตใจ คือเรื่องของความสวยงามทั้งทางด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศ

5.2.2 จากการสัมภาษณ์สถาปนิก

จากข้อสรุปดังกล่าวในด้านการสัมภาษณ์สถาปนิกนั้น สถาปนิกได้สรุปว่าการออกแบบจากผังนั้นควรจะต้องให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพเดิมที่มีอยู่โดยต้องให้สัมพันธ์กับบริเวณพื้นที่ของโครงการ และสภาพแวดล้อม โดยต้องสามารถกระจายพื้นที่การใช้สอยโดยทั่วบริเวณ แต่มีการแยกสัดส่วนในลักษณะการใช้งานชัดเจนไม่ก้ำก๋ายในเรื่องความเป็นส่วนตัวในบริเวณที่พักผ่อนส่วนที่ดีจะต้องรองรับคนได้ทุกกลุ่ม และเท่าเทียมกัน รวมถึงคนพิการ โดยการเลือกวัสดุพื้นผิว ส่วนในด้านลักษณะของโบราณสถานนั้น ต้องทำการอนุรักษ์ไว้ให้ได้มากที่สุดในที่นี้ ทางศิลปากร ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้มาก ได้กล่าวว่า เป็นการดีที่จะให้ประชาชนเข้ามาสนใจในโบราณสถานผ่านสวน ลักษณะของสวนระดับชุมชนพิเศษเฉพาะโดยจะต้องให้ประชาชนในพื้นที่ ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวได้เข้าใจโบราณสถานได้ง่ายจากการสัมผัส

อาจกล่าวสรุปให้เข้าใจง่ายๆในเรื่องแนวความคิดของผู้ออกแบบสวนและผู้ทรงคุณวุฒิ คือ สวนจะต้องรองรับผู้ใช้ได้ทุกกลุ่ม อาจสรุปได้ง่ายๆต่อเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้สวนนี้ คือ ต้องสามารถรองรับได้ทั้งทางด้านร่างกาย คือในเรื่อง ความพอเพียง ทั้งทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และพื้นที่ออกกำลังกายรวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ส่วนอีกด้านคือทางด้านจิตใจ คือเรื่องของความสวยงามทั้งทางด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศ โดยต้องคำนึงถึง เรื่องของ Passive และ Active สวนสวนรูปแบบนี้ในอนาคตต้องคำนึงถึง การสร้างเอกลักษณ์ของสวนให้เกิดขึ้นชัดเจน โดยต้องคำนึงถึงผู้ใช้และการอนุรักษ์โบราณสถาน และการออกแบบต้องกลมกลืนทางด้านสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะกรณีศึกษา โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) เพื่อหาแนวคิดความพึงพอใจ ซึ่งผลดังกล่าวเป็นที่น่าพอใจ แต่จะมีบางส่วนที่คิดว่า สามารถนำไปศึกษาเพิ่มเติมให้เกิดความสมบูรณ์ได้อีก จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในส่วนของพื้นที่พักผ่อน (Passive Activity Areas)

5.3.1.1 จากผลการสังเกต และผลการวิจัยผู้ใช้งานส่วนใหญ่เข้ามาพักผ่อนและชมกีฬา ดังนั้นนอกจากการแยกสัดส่วนพื้นที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และพื้นที่พักผ่อน เพื่อป้องกันปัญหาในการใช้พื้นที่แล้ว การจัดให้มีพื้นที่กึ่งการพักผ่อน และเล่นกีฬาก็นับว่าสมควรที่จะทำ คือ การจัดพื้นที่ไว้สำหรับผู้ที่ต้องการมาพักผ่อนเพื่อมาชมกีฬา โดยมีพื้นที่ข้างสนาม หรือบริเวณใกล้เคียงให้มีเก้าอี้หรือที่นั่งบ้างในส่วนนี้

5.3.1.2 พื้นที่พักผ่อน และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย และเล่นกีฬา ควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ด้วย คือ จัดให้สวนเกิดความสวยงาม ความร่มรื่นโดยการสร้างบรรยากาศภายในสวนให้ดี การรักษาความสะอาด และจัดให้สวนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย การควบคุมเรื่องความปลอดภัยภายในสวนให้ผู้ใช้รู้สึกสบายใจ โดยจะต้องสัมพันธ์กับพื้นที่โดยรอบและพื้นที่ใช้สอยภายในสวน

5.3.1.3 ลานโบราณสถาน นับว่าเป็นลานที่มีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก ควรมีการออกแบบเพื่อรองรับจำนวนคนพอเพียง รวมถึงพื้นที่การแสดงด้วย และควรสามารถปรับเปลี่ยนเป็นลานพักผ่อนได้ด้วย โดยจะต้องเชื่อมโยงกับโบราณสถานที่มีอยู่ และสภาพแวดล้อมรวมถึงความสัมพันธ์กับแต่ละพื้นที่ใช้สอย

5.3.1.4 ลานอเนกประสงค์ ในการออกแบบ หรือวางผังควรให้พื้นที่เหล่านี้สามารถรองรับกิจกรรมการพักผ่อน และเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายได้ เช่น รำมวยจีน, เต้นแอโรบิค และแสดงกิจกรรมต่างๆ เพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม

5.3.1.5 บริเวณลานสนามหญ้า ลานโล่งและลานพักผ่อน ภายในสวน นอกจากจะมีการนั่งพักผ่อนแล้วบางเวลา เช่น ช่วงเช้า หรือเย็น ปรับเป็นส่วนออกกำลังกายบาง

ประเภท เช่น รำมวยจีน หรือตีเบดมินตัน ควรมีการเชื่อมโยงในแต่ละพื้นที่ที่ใช้สอย แต่ต้องมีความเป็นส่วนตัว

5.3.1.6 โบราณสถานและสถาปัตยกรรมใหม่ ควรมีการตรวจสอบและบูรณะ เมื่อมีการเสื่อมสภาพแล้ว โดยในส่วนนี้การซ่อมแซมโบราณสถานทางกรมศิลปากรจะเป็นผู้นำผู้เชี่ยวชาญทำการรักษาและบูรณะ หากมีการสร้างสวนแห่งใหม่

5.3.2 ข้อเสนอแนะในส่วนพื้นที่ออกกำลังกาย และเล่นกีฬา (Active Activity Areas)

5.3.2.1 จากการวิจัยให้ผลว่าสวนสาธารณะในระดับชุมชนพิเศษ เฉพาะ ปัจจุบัน ตอบสนองความต้องการ การใช้เฉพาะวัยรุ่นและผู้ใหญ่ (ทำงาน) แสดงให้เห็นว่าสวนไม่สามารถรองรับคนได้ทุกกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า สวนยังขาดแคลนพื้นที่ประเภทพักผ่อนอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อคนทุกเพศ ทุกวัย

5.3.2.2 สำหรับพื้นที่เพื่อการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ควรจะคำนึงถึงความพอเพียงและตำแหน่งการจัดวางสนามกีฬา เพื่อให้สามารถรองรับผู้ใช้พื้นที่สนามกีฬาในปริมาณที่มากในช่วงวันและเวลาที่มีการใช้สูงสุดได้ สิ่งที่ต้องการเสนอแนะมีดังนี้

1) จากการวิจัยพบว่า ตำแหน่งของสนามกีฬา ควรจัดวางตำแหน่งของสนามกีฬาให้อยู่ในกลุ่ม (zone) เดียวกัน ไม่ควรกระจายสนามแต่ละประเภทให้อยู่ห่างไกลกัน และควรพยายามควบคุมไม่ให้พื้นที่เล่นกีฬาเกิดความหนาแน่น และแออัด เพราะถ้าการใช้พื้นที่เหล่านี้ล้นออกไปสู่พื้นที่พักผ่อนจะกระทบต่อกิจกรรมการพักผ่อนในรูปแบบอื่น ๆ ได้

2) จากการวิจัยพบว่า ผู้ใช้พื้นที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา มีการเล่นกีฬาบางประเภทที่ทางสวนไม่ได้จัดไว้ให้ ทำให้ล้นเข้าไปเขตพื้นที่พักผ่อน ดังนั้น ควรจัดให้มีลานโล่งสำหรับการเล่นกีฬา โดยเฉพาะให้ไว้ สำหรับผู้ที่ต้องการมาเพื่อออกกำลังกาย และเล่นกีฬาได้ใช้ ให้เกิดความเป็นสัดส่วน และตัดขาดจากพื้นที่พักผ่อน เพื่อที่จะไม่เป็นการรบกวนอาณาเขตครอบครองของพื้นที่ซึ่งกันและกัน หรือเป็นศูนย์ทางกีฬาในร่มเพื่อประหยัดเนื้อที่ในกรณีสวนมีพื้นที่ไม่เพียงพอ โดยจะต้องสอดคล้องกับพื้นที่เดิม และสัมพันธ์กับพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

5.3.3 ข้อเสนอแนะในส่วนของพื้นที่บริการและรองรับ

5.3.3.1 จอดรถ จากการสำรวจและวิเคราะห์แล้วนั้น ควรมีจำนวนพื้นที่ จอดรถรองรับมากขึ้นในส่วนของประชาชนนอกพื้นที่ในส่วนที่เข้ามาใช้บริการ ทั้งที่จอดรถยนต์ มอเตอร์ไซค์ จักรยาน ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

5.3.3.2 ร้านอาหารและพื้นที่รับประทาน ควรมีส่วนนี้เพื่อรองรับ ประชาชนด้วย เนื่องจากสวนดังกล่าวได้รับความพอใจ จากประชาชนในพื้นที่และประชาชน ทั่วไปรวมถึงนักท่องเที่ยว ทำให้ความหนาแน่นนั้นสูง โดยเฉพาะวันหยุดและวันหยุดเทศกาล เพราะมีประชาชนและนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาใช้สวนระดับนี้ เพื่อชมกิจกรรม ซึ่งทางสวน ได้จัดเผยแพร่ต่างๆ

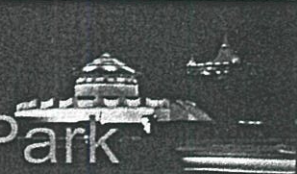
5.3.3.3 ห้องน้ำ ควรมีการจัดห้องน้ำเพื่อรองรับจำนวนประชาชนที่เข้ามา ใช้ให้เหมาะสมกับผู้ใช้ตามมาตรฐานการออกแบบ

5.3.4 ตัวอย่างการออกแบบ สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ

การออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะของผู้วิจัยได้ใช้แนวทาง ที่ได้ศึกษามาทั้งหมดทดลองทำการออกแบบนั้น เพื่อแสดงถึงการออกแบบสวนสาธารณะระดับ ชุมชนพิเศษเฉพาะให้มีความชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ที่ได้ผ่านการ เห็นชอบของกรุงเทพมหานครมาทำการออกแบบคือ โครงการการอนุรักษ์และปรับปรุงป้อม มหากาฬ และโครงการจัดสวนสาธารณะภูเขาทอง โดยให้ชื่อเบื้องต้นว่า สวนสาธารณะระดับ ชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ ดังมีรายละเอียดดังนี้

Mahakarn Fortres S especially Special Community Park

สงวนสาธารณณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

ความเป็นมาและความสำคัญ(introduction)

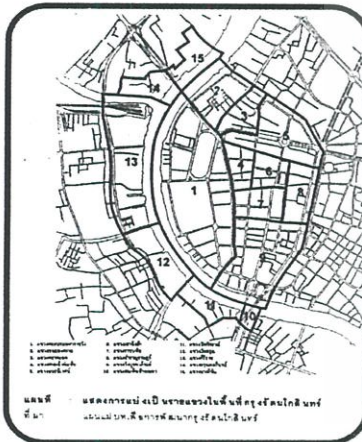
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

1 ความสำคัญ การอนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟูในเขตเมืองที่เป็นเอกราชประเทศต่าง ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกลุ่มในประเทศยุโรป ทั้งนี้เนื่องด้วยพื้นที่บางบริเวณของเอกราชมีความสำคัญด้านการสืบทอดประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี เอกลักษณ์ของเมือง ตลอดจนคุณภาพชีวิตของประชากรบริเวณเอกราชในปัจจุบัน "กรุงรัตนโกสินทร์" ก็เช่นเดียวกัน มีความสำคัญขอชาติไทยมายาวนานกว่า 200 ปี โดยเป็นทั้งเมืองหลวง ศูนย์การบริหารราชการ และศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ จากการเป็นศูนย์รวมของกิจกรรมสำคัญหลายด้าน จึงปรากฏมีปัญหาด้านการจัดวางผังเมือง การใช้ที่ดิน การอนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ อันเป็นมรดกสืบทอดความเจริญรุ่งเรือง ด้านศิลปวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของชาติ

2 ความเป็นมา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นบริเวณแรกของกรุงเทพมหานคร เมื่อแรกตั้งราชธานี ตั้งแต่ พ.ศ. 2478 ได้ริเริ่มการอนุรักษ์โบราณสถานต่างๆ เช่น การบูรณะพระบรมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระเชตุพน พระราชวังบวรสถานมงคล การขึ้นทะเบียนคลองคูเมืองเดิม ตลอดจนแนวคลองเป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร

ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เรื่อยมาถึงฉบับที่ 9 ได้มีการบรรจุโครงการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ไว้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ดำเนินการจัดตั้ง คณะกรรมการอนุรักษ์ ปรับปรุงและบูรณะโบราณสถานบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ มีหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการอนุรักษ์เกาะรัตนโกสินทร์ โดยให้ความสำคัญต่อการบูรณะโบราณสถานต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร

โครงการกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาทั้งด้านมาตรการและโครงการ โดยในส่วนของมาตรการ ได้แก่ การกำหนดนโยบายการใช้ที่ดิน การควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้าง การวางแนวทางการอนุรักษ์ ฯลฯ สำหรับการพัฒนาในรูปของโครงการ สามารถสรุปสถานภาพของการดำเนินโครงการได้เป็น 2 กลุ่ม รวม 34 โครงการ ซึ่งโครงการสวนสาธารณะและระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ เป็นโครงการที่อยู่ในส่วนที่ได้รับความเห็นชอบแล้วคือ โครงการอนุรักษ์และปรับปรุงป้อมมหากาฬ และ โครงการจัดสวนสาธารณะภูเขาทอง

กลุ่มที่ 1 : โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (14 โครงการ)

- (1) โครงการบูรณะ ปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
- (2) โครงการปรับปรุงบริเวณสนามหลวง
- (3) โครงการพิจารณาขานัตถุขโมยบริเวณสนามหลวง และถนนราชดำเนิน
- (4) โครงการปรับปรุงบริเวณสนามไชย
- (5) โครงการหอกลองประจำเมือง
- (6) โครงการสร้างเขื่อนในคลองหลอดเหนือและใต้
- (7) โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณแม่พระธรณี บิรมวยขุม
- (8) โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณแม่พระธรณี บิรมวยขุม
- (9) โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณเฉลิมไทย
- (10) โครงการอนุรักษ์พื้นที่ฟูกรม ไพรษณีย์ ไทเรลเขาก่า
- (11) โครงการสวนสาธารณะ ป้อมพระสุเมรุ
- (12) โครงการปรับปรุงอาคารโรงพยาบาลนิตยสถานเฉลิมกรุง
- (13) โครงการสวนสาธารณะ บริเวณเขื่อนจำเริญกรุงเทพรมหานคร
- (14) โครงการสวนสาธารณะบริเวณกรมประชาสัมพันธ์ กรมสรรพากร และกรมธนารักษ์

โครงการที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว และให้บรรจุในแผนแม่บทโครงการ (20 โครงการ)

- (1) โครงการอนุรักษ์ และปรับปรุงป้อมมหากาฬ
- (2) โครงการปรับปรุงบริเวณข้างวัดเทพธิดาราม และวัดราชบพิธดาราม
- (3) โครงการจัดสวนสาธารณะภูเขาทอง
- (4) โครงการปรับปรุงคลอง สะพาน เพื่อการสัญจรทางน้ำ
- (5) โครงการจัดทางเดินตลอดแนวคลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุงฯ
- (6) โครงการอนุรักษ์ปรับปรุงประตูพระนคร กำแพงเมือง และป้อม
- (7) โครงการจัดระเบียบกิจกรรม บริเวณปากคลองโอ่งอ่าง
- (8) โครงการปรับปรุงบริเวณถนนพระอาทิตย์
- (9) โครงการเปิดมุมมองวัดบวรสถานสุทธาวาส
- (10) โครงการปรับปรุงบริเวณท่าพระจันทร์
- (11) โครงการปรับปรุงบริเวณราชนาวิสุโสสร
- (12) โครงการปรับปรุงบริเวณกรมการค้าภายใน
- (13) โครงการเปิดมุมมองวัดโพธิ์
- (14) โครงการปรับปรุงบริเวณท่าเตียน
- (15) โครงการปรับปรุงบริเวณปากคลองตลาด
- (16) โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณแพร่งนรา แพร่งภูธร และแพร่งสรรพศาสตร์
- (17) โครงการจัดระเบียบย่านพักอาศัยบริเวณหลังอาคารราชดำเนิน
- (18) โครงการลานอเนกประสงค์ เพื่อกิจกรรมด้านวัฒนธรรม บริเวณหน้าวัดสุทัศน์เทพวราราม และศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร
- (19) โครงการปรับปรุงสภาพย่านการค้าบางลำพู
- (20) โครงการจัดทำอุปกรณ์สาธารณูปโภคในกรุงรัตนโกสินทร์

Mahakarn Fortres Especially S

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

การศึกษาขออนุญาตก่อสร้าง (project proposal)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

ด้านผลกระทบ	เนตผลกระทบนานเสนอ	ปัญหา	แนวทางการแก้ไข ปัญหา	วัตถุประสงค์
ด้านนโยบาย	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อเป็นกรอบของนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549 ซึ่งเน้นให้ความสำคัญต่อทรัพยากรมนุษย์โดยส่งเสริมให้คนมีสุขภาพพลานามัยที่ดี *เพื่อเป็นกรอบของนโยบายแผนพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ.2545-2549 ซึ่งมุ่งส่งเสริมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม *เพื่อเป็นกรอบของแผนการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ให้เป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> *ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549 ต้องการพัฒนากองทัพเรือให้มีความทันสมัย *ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ.2545-2549 ครอบคลุมกรุงรัตนโกสินทร์ให้เต็มศักยภาพ *ตามแผนการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ปรับปรุงพื้นที่และแหล่งเสื่อมโทรมให้ขาดการดูแลรอบกรุงรัตนโกสินทร์ 	<ul style="list-style-type: none"> *ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ บริเวณรอบกรุงรัตนโกสินทร์ *จัดตั้งสวนสาธารณะแก่ประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ประวัติศาสตร์ การอนุรักษ์และส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เพื่อเป็นแนวทางการนำเสนอ
ด้านการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อเพิ่มแหล่งเรียนรู้ความก้าวหน้าให้กับเด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> *ประชาชนต้องการแหล่งหาข้อมูลที่อยู่ในละแวกชุมชนซึ่งง่ายต่อการเข้าถึง 	<ul style="list-style-type: none"> *ส่งเสริมและจัดตั้งศูนย์ทางด้านการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในและนอกพื้นที่ รวมถึงนักท่องเที่ยว ในกรหาความรู้
ด้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยที่ดี *เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้และชื่นชมทางวัฒนธรรมและประเพณี 	<ul style="list-style-type: none"> *ประชาชนที่อยู่ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์และโดยรอบขาดสวนสาธารณะ *โบราณสถานขาดการดูแลรักษา 	<ul style="list-style-type: none"> *จัดตั้งและสนับสนุนให้ประชาชนมีพื้นที่การออกกำลังกาย และเรียนรู้จากสถานที่ที่อยู่ในบริเวณที่พักโดยรอบกรุงรัตนโกสินทร์ 	<ul style="list-style-type: none"> *สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี *สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนมีความรู้
ด้านกายภาพ	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อทำการจัดตั้งสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> *สวนสาธารณะในปัจจุบันมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> *จัดตั้งสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ให้เพียงพอต่อความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อจัดตั้งสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ *เพื่อพื้นที่และอนุรักษ์พื้นที่
ด้านเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> *การกระจายสวนสาธารณะให้อยู่ในระดับชุมชน *ปัจจุบันมีพื้นที่สวนสาธารณะไม่พอเพียงต่อความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> *สวนสาธารณะในปัจจุบันมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> *จัดตั้งสวนสาธารณะเพื่อส่งเสริมสภาวะจิตใจของประชาชน เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตมากขึ้น *ส่งเสริมพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ในเชิงการท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> *เพื่อศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนเฉพาะ ให้ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน ในเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยว

Mahakarn Fortres Specially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

การศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้อง (policy study)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549)

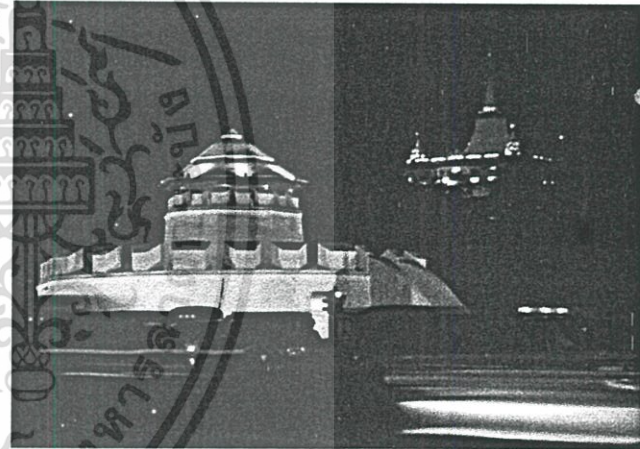
มีนโยบายที่จะขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประเทศให้สูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคล ชุมชน และประเทศ รวมทั้งให้การศึกษไทยสร้างศักยภาพของประเทศ สร้างความก้าวหน้าและมั่นคงเศรษฐกิจในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย

- แผนพัฒนาการท่องเที่ยว (2545-2549)

ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติสืบไป รวมถึงการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีการกระจายรายได้ ส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนและสังคมส่วนรวมของประเทศสืบไป

- แผนการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตน โกสินทร์

มีนโยบายปรับปรุงเกาะรัตน โกสินทร์ทั้งหมด ให้เป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ และเป็นเขตศูนย์กลางมรดกทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาพื้นที่ รวมถึงส่งเสริมกิจกรรมและอาคารประเภทส่งเสริมประวัติศาสตร์ , ศิลปวัฒนธรรม และสวนสาธารณะ

Mahakarn Fortres especially Specially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

การศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ (economic study)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

การศึกษาความเป็นไปได้ทางการลงทุน

การดำเนินงานโครงการสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ เป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบและอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่โดยรอบ ฉับบกรังรัตนโกสินทร์ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่และส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549)

การศึกษาแหล่งที่มาของเงินทุน

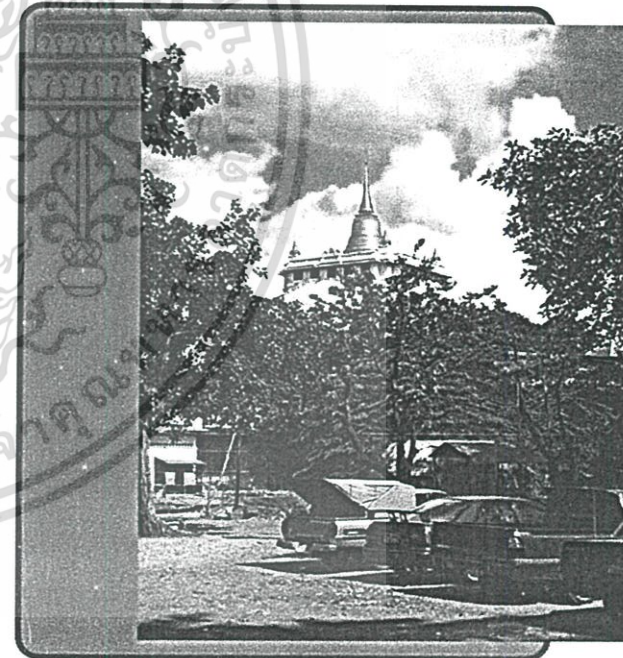
โครงการสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เป็นโครงการหนึ่งของโครงการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ที่ได้ผ่านการเห็นชอบแล้ว โดยผ่านการดำเนินงานของกรุงเทพมหานครจึงอยู่ในส่วนของงบประมาณทางราชการ การดำเนินงานจัดสร้างจึงเป็นไปตามขั้นตอนในการของบประมาณส่วนการ

โดยงบประมาณที่ขอลดโครงการเป็นจำนวนเงิน

1)โครงการอนุรักษ์ และปรับปรุงป้อมมหากาฬ	
งานพืชพันธุ์ (soft scape)	= 5.77 ล้านบาท
งานพื้นคานแข็ง (hard scape)	= 14.00 ล้านบาท
งานวิศวกรรมระบบน้ำดี ระบายน้ำ ไฟฟ้า	= 6.80 ล้านบาท
ค่าอุปกรณ์สาธารณูปโภค street furniture	= 4.90 ล้านบาท
ค่าออกแบบ	= 1.00 ล้านบาท
รวม	= 32.47 ล้านบาท
(2)โครงการจัดสวนสาธารณะภูเขาทอง	
งานพืชพันธุ์ (soft scape)	= 15.77 ล้านบาท
งานพื้นคานแข็ง (hard scape)	= 21.00 ล้านบาท
งานวิศวกรรมระบบน้ำดี ระบายน้ำ ไฟฟ้า	= 10.90 ล้านบาท
ค่าอุปกรณ์สาธารณูปโภค street furniture	= 4.90 ล้านบาท
ก่อสร้างอาคาร	= 55.00 ล้านบาท
ค่าออกแบบ	= 1.00 ล้านบาท
รวม	= 108.57 ล้านบาท
รวม	= 142.00 ล้านบาท

การศึกษาผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ

การดำเนินงานตามนโยบายให้บรรลุผลช่วยให้ ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น และส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ส่วนค่าตอบแทนที่จะได้รับ คาดว่าจะได้จากส่วนของผู้ใช้ในส่วนของอาคารออกกำลังกายบางส่วน

Mahakarn Fortres Specially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

การศึกษาข้อมูลทางด้านกายภาพ (physical study)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

ด้านกายภาพของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา มีเนื้อที่ 1,568.737 ตร.กม ความหนาแน่นของประชากร 3,651 คน/ตร.กม มีอาณาเขตติดต่อกับ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จ.ปทุมธานี, จ.นครนายก
 ทิศใต้ ติดต่อกับ จ.สมุทรปราการ
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จ.นนทบุรี, จ.นครปฐม, จ.สมุทรสาคร

การคมนาคมสามารถเดินทางได้ 2 ทางคือ

1. ทางบก

- ทิศเหนือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1(พหลโยธิน),ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 (บางบัวทอง-สุพรรณบุรี)
- ทิศตะวันตก ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (เพชรเกษม), ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ธนบุรี-ปากท่อ), ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 338 (บางกอกน้อย-นครชัยศรี)
- ทิศตะวันออก ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สุขุมวิท), ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (บางนา-ตราด)

ด้านกายภาพของเกาะรัตนโกสินทร์

- รอบเขตพื้นที่ในเกาะรัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น
- 1.บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน (พื้นที่ 1,647 ตร.กม.)
อยู่ในเขตแขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร
- 2.บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก (พื้นที่ 2,495 ตร.กม.)
อยู่ในเขตพระนคร รวม 8 แขวง ประกอบด้วย
แขวงชนะสงคราม, แขวงตลาดสามยอด, แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ, แขวงราชบพิธ, แขวงบริษัณเฑศวร์, แขวงเสาชิงช้า, แขวงสำราญราษฎร์, แขวงวังบูรพาภิรมย์
- บริเวณฝั่งธนบุรี ครบข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ (พื้นที่ 1,74 ตร.กม.)
อยู่ใน 5 เขต คือ แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน, แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี, แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่, แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย, แขวงบางอิฐ เขตบางพลัด, แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย

Mahakarn Fortres especially S

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

Special Community Park

การศึกษาความเป็นไปได้ทางสังคม (social study)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

ประชากรในประเทศไทยมี 2547 มีประมาณ 63,589,416 คน
ชาย 31,629,453 คน หญิง 31,959,963 คน
(ที่มา สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

1. บริเวณทุ่งรัตนโกสินทร์ฝั่งใน
ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่รวมประมาณ
1,642 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 7,757 คน ความหนาแน่น 4,710 คนต่อตาราง
กิโลเมตร

2. บริเวณทุ่งรัตนโกสินทร์ฝั่งนอก

- ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองราชบุรี รวม 9 แขวง คือ
- แขวงรัตนโกสินทร์
 - แขวงเสาชิงช้า
 - แขวงตลาดอ้อม
 - แขวงราชบุรี
 - แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ
 - แขวงลำปางบัวราชบุรี
 - แขวงรัตนโกสินทร์
 - แขวงวังบูรพาภิรมย์

พื้นที่รวมประมาณ 2,495 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 52,397 คน
ความหนาแน่น 20,998 คนต่อตารางกิโลเมตร

3. บริเวณสี่แยกปทุมวัน

ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองราชบุรี

- แขวงเสาชิงช้า
- แขวงรัตนโกสินทร์
- แขวงวัดพิศณุโลก
- แขวงวัดสุทัศน์
- แขวงวัดวิจิตร
- แขวงรัตนโกสินทร์
- แขวงบางลำดวน
- แขวงบางลำดวน
- แขวงบางลำดวน
- แขวงบางลำดวน

พื้นที่รวมประมาณ 1,74 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 21,014 คน ความ
หนาแน่น 12,077 คนต่อตารางกิโลเมตร

พื้นที่ที่ครอบคลุมการให้บริการจากรัศมี 3.2 กม. มีแขวงบวรนิเวศน์,
แขวงเสาชิงช้า, แขวงสำราญราษฎร์, แขวงราชบพิธ, แขวงวังบูรพาภิรมย์,
เขตดุสิต, เขตป้อมปราบ มีประชากร 63,252 คน
(ที่มา สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

ลำดับพื้นที่	ชื่อพื้นที่	ประชากร				พื้นที่ (ก.ม.)	ความหนาแน่น (คน/ก.ม.)
		รวม	ชาย	หญิง	ต่อคน		
1	เขตราชบุรี	80,144	30,782	29,362	4,142	14,521	
	วังบูรพาภิรมย์ (ฝั่งนอก)	18,359	7,801	7,552	0,720	21,313	
	บวรนิเวศ (ฝั่งนอก)	8,612	4,330	4,287	0,486	17,373	
	พุทธมณฑลราชบุรี (ฝั่งใน)	7,767	4,710	3,047	1,647	4,710	
	ลำปางบัวราชบุรี (ฝั่งนอก)	5,388	2,730	2,658	0,270	23,426	
	วัดราชบพิธ (ฝั่งนอก)	6,135	2,673	2,562	0,222	28,341	
	ศาลาแดง (ฝั่งนอก)	4,992	2,285	2,697	0,193	26,065	
	ศาลเจ้าพ่อเสือ (ฝั่งนอก)	4,621	2,327	2,294	0,144	34,235	
	เสาชิงช้า (ฝั่งนอก)	4,207	2,074	2,120	0,153	27,477	
	รัตนโกสินทร์ (ฝั่งนอก)	3,754	1,867	1,887	0,339	11,074	
2	เขตคลองสาน						
	สี่แยกปทุมวัน (ฝั่งใน)	1,699	872	870	0,208	26,700	
3	เขตปทุมวัน						
	วัดพิศณุโลก (ฝั่งใน)	4,520	2,310	2,210	0,235	19,163	
4	เขตบางลำดวน						
	วัดสุทัศน์ (ฝั่งใน)	2,323	1,222	1,221	0,242	9,741	
5	เขตบางลำดวน						
	วัดวิจิตร (ฝั่งใน)	2,635	1,297	1,290	0,246	13,546	
	รัตนโกสินทร์ (ฝั่งใน)	4,887	2,393	2,486	0,252	17,127	
6	เขตบางลำดวน						
	บางลำดวน (ฝั่งใน)	4,945	2,416	2,527	0,256	24,141	
	รวม	111,180	47,249	29,806	6,882	12,797	

Mahakarn Fortres Specially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

ผู้ใช้โครงการ (user)

1. ส่วนบริหารและดำเนินงาน
 - อำนวยการ 1 คน
 - รองผู้อำนวยการ 1 คน
 - เศษ 1 คน
 - งานธุรการ 1 คน
 - งานประชาสัมพันธ์ 1 คน
 - งานการเงินและบัญชี 1 คน
 - งานพิเศษ 1 คน
2. ส่วนการศึกษา
 - หัวหน้าส่วน 1 คน
 - งานธุรการ 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 5 คน
 - การเงินและบัญชี 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง 1 คน
3. ส่วนสวนสาธารณะและอาคารสถานที่
 - หัวหน้าส่วน 1 คน
 - งานธุรการ 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง 1 คน
 - เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 8 คน
 - เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 8 คน
 - คนสวน 4 คน
4. ส่วนสนับสนุนการดำเนินงาน
 - หัวหน้าส่วน 1 คน
 - งานธุรการ 1 คน
 - งานแผนงาน 1 คน
 - Gohksokmaj 2 คน
5. ส่วนอาสาสมัคร
 - หัวหน้าชมรมรักกัน 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ชมรมรักกัน 1 คน
 - ธุรการ 1 คน
 - เจ้าหน้าที่จัดทำหนังสือ 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ซ่อมแซมหนังสือ 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ Internet Computer 1 คน

49 คน

ลวบ	2543	2544	2545	2546	2547
สวนสันติชัยปราการ	139,465	153,214	169,893	174,000	189,800
สวนรมณีนาค	124,963	134,928	135,283	124,746	177,693
อุทยานเบญจสิริ	159,325	162,932	179,452	189,326	198,329

ที่มา สำนักงานสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร

จากสถิติผู้ใช้สูงสุดในปี พ.ศ. 2547 ของสวนระดับชุมชนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ใช้สูงสุดคือ 198,329 คน ในสวนอุทยานเบญจสิรินทร์ ให้สามารถนำค่าดังกล่าวมาคาดคะเนจำนวนผู้ใช้โครงการได้ดังนี้

198,329 คน \div 365 วัน = 544 คน/วัน

จากการเก็บข้อมูลของสวนสันติชัยปราการ สามารถแยกประเภทผู้ใช้โครงการได้เป็นกลุ่มดังนี้

ประชาชนในพื้นที 49% ประชาชนนอกพื้นที่ 40% นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 11%

ประชาชนในพื้นที $544 \div 0.49$ วัน = 266 คน/วัน

ประชาชนนอกพื้นที่ 544 \div 0.40 วัน = 217 คน/วัน

ประชาชนชาวต่างชาติ 544 \div 0.11 วัน = 55 คน/วัน

544 คน

รวม 593 คน

Mahakarn Fortres Specially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ บ่อมหากาฬ

พฤติกรรมผู้ใช้ (user behavior)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

- การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ
ผู้ใช้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ**
- ผู้ใช้หลัก (ผู้ใช้ประจำ)**
 - เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ
 - ประชาชนในพื้นที่
 - ผู้ใช้รอง (ผู้ใช้รวม)**
 - ประชาชนนอกพื้นที่
 - นักท่องเที่ยว

ผู้ใช้	05.00-08.00	08.00-12.00	12.00-13.00	13.00-17.00	17.00-20.00
ประชาชนในพื้นที่	เดินทาง ออกกำลังกาย พักผ่อน ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง ทานอาหาร พักผ่อน ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง กลับบ้าน
ประชาชนนอกพื้นที่	เดินทาง ออกกำลังกาย พักผ่อน ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง ทานอาหาร พักผ่อน ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง กลับบ้าน
เจ้าหน้าที่	เดินทาง เช่นซื้อทำงาน	ทำงาน	ทานอาหาร	ทำงาน	ทำงาน กลับบ้าน
นักท่องเที่ยว	เดินทาง ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย หรือ ชมการแสดง พักผ่อน ออกกำลังกาย	ทานอาหาร	ชมการแสดง หรือ ชมการแสดง	ชมการแสดง หรือ ชมการแสดง ออกกำลังกาย กลับบ้าน

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

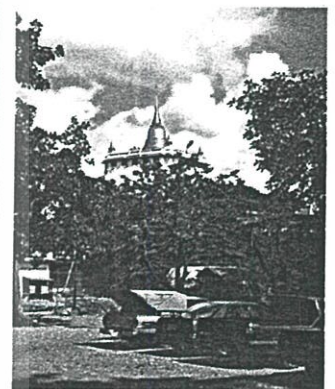

องค์ประกอบโครงการ (define element) และ พื้นที่องค์ประกอบ (area requirement)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

ลำดับ	รายการ	จำนวน/ไร่	พื้นที่/ตร.ม.	พื้นที่รวม ตร.ม.	อ้างอิง	หมายเหตุ
อาคารจอดรถ และส่วนบริการ						
1	ส่วนบริการและส่วนบริการ					
	ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1	12	12	A	
	ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ	1	9	9	A	
	ส่วนทำงานและอาคาร	1	9	9	A	
	ส่วนทำงานธุรการ	1	9	9	A	
	ส่วนการเดินและอาคารบัญชี	1	9	9	A	
	ส่วนงานจอดรถ	1	9	9	A	
	ส่วนงานประชาสัมพันธ์	1	9	9	A	
	Cir 30%			66		
	รวมพื้นที่			198		
				85.8		
2 ส่วนการกีฬา						
	ห้องทำงานกีฬาส่วน	1	12	12	A	
	ห้องทำงานธุรการ	1	9	9	A	
	ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่อบรม	5	45	225	A	
	ส่วนการเดินและอาคารบัญชี	1	9	9	A	
	ส่วนเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง	1	9	9	A	
	Cir 30%			61.5		
	รวมพื้นที่			184.6		
				79.95		
3 ส่วนสนามสาธารณะ และอาคารสถานที่						
	ห้องทำงานกีฬาส่วน	1	12	12	A	
	ห้องทำงานธุรการ	1	9	9	A	
	ส่วนเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง	1	9	9	A	
	ส่วนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	8	4	36	A	
	ส่วนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	8	4	36	A	
	ส่วนเจ้าหน้าที่บำรุงสวน	4	4	18	A	
	Cir 30%			120		
	รวมพื้นที่			36		
				156		
4 ส่วนงานนิเทศการ						
	ห้องทำงานกีฬาส่วน	1	12	12	A	
	ห้องทำงานธุรการ	1	9	9	A	
	ห้องเจ้าหน้าที่โฆษณา	1	9	9	A	
	ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่	2	45	9	A	
	Cir 30%			39		
	รวมพื้นที่			117		
				56.7		
5 ส่วนงานอเนกประสงค์						
	ห้องทำงานบริหารทั่วไป	1	12	12	A	
	ห้องทำงานธุรการ	1	9	9	A	
	เจ้าหน้าที่สื่อ	1	9	9	A	
	เจ้าหน้าที่ซ่อมแซมบำรุง	1	9	9	A	
	เจ้าหน้าที่ Internet	1	9	9	A	
	Cir 30%			48		
	รวมพื้นที่			14.4		
				62.4		

ลำดับ	รายการ	จำนวน/ไร่	พื้นที่/ตร.ม.	พื้นที่รวม ตร.ม.	อ้างอิง	หมายเหตุ
อาคารจอดรถ และส่วนบริการ						
5	ส่วนบริการและส่วนบริการ					
	ส่วนห้องสมุด/ห้องสมุด	250	3	750	A	
	ส่วนห้องสมุด/ห้องสมุด	150	3	450	A	
	ส่วนห้องประชุม	6	4	24	B	ติดจากพื้นที่
	ส่วนห้องประชุม	6	4	24	B	
	Cir 30%			1248		
				374.4		
				1622.4		
				1622.4		
อาคารนิเทศการ และส่วนบริการ						
1	ส่วนนิเทศการ					
	ห้องปฏิบัติการนิเทศการ	180	2.5	450	B	
	ห้องปฏิบัติการนิเทศการ	7	7.5	52.5	B	
	ห้องปฏิบัติการนิเทศการ	10	4	40	B	
	CIR 30%			542.5		
				162.75		
				705.25		
2 ส่วนอเนกประสงค์						
	ส่วนอเนกประสงค์	250	3	750	B	
	ส่วนอเนกประสงค์	8	4	32	B	
	ส่วนอเนกประสงค์	10	4	40	B	
	CIR 30%			872		
				246.6		
				1068.6		
รวมพื้นที่ใช้สอย (อาคาร)						
				3837		
	พื้นที่โครงการ 56 ไร่			89600		
	พื้นที่ว่างอื่น 30%			26880		
	พื้นที่สีเขียว			59883		
พื้นที่โครงการ (อาคาร) 3837 ตร.ม.						
พื้นที่โครงการ (สวน) 58883 ตร.ม.						
พื้นที่โครงการ (ทางเดินและจอดรถ) 26880 ตร.ม.						

Mahakarn Fortres S especially Special Community Park

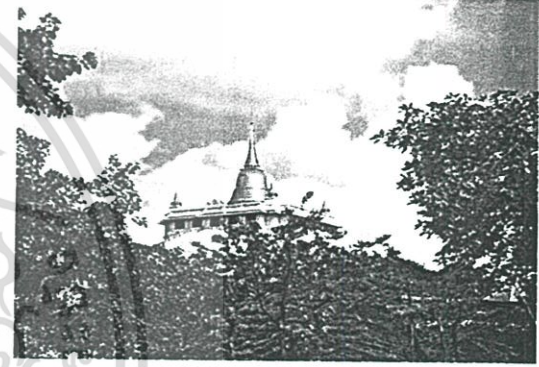
สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ป้อมมหากาฬ

การเลือกที่ตั้งของโครงการ(site specification)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

โครงการการจัดตั้งสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ เป็นโครงการโครงการอนุรักษ์ และปรับปรุงป้อมมหากาฬ และ โครงการจัดสวนสาธารณะภูเขาทอง ซึ่งเป็นโครงการลำดับต่อไป ที่ทางคณะกรรมการที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว โดยพื้นที่โครงการ ทั้งหมดมีพื้นที่ 56 ไร่ โดยพื้นที่ ที่เป็นพื้นที่อาศัยของพระภิกษุมีจำนวน 6.8 ไร่ ดังนั้นพื้นที่ทั้งหมดของ โครงการมีประมาณ 48 ไร่

ทิศเหนือ ถนนราชดำเนินกลาง สะพานผ่านฟ้า และ ถนนหลานหลวง
ทิศใต้ ถนนปทุมเมือง ทิศตะวันออก ถนนจักรพรรดิพงษ์ ทิศตะวันตก ถนนมหาไชย

Mahakarn Fortres Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การสำรวจพื้นที่ตั้งของโครงการ (site survey)

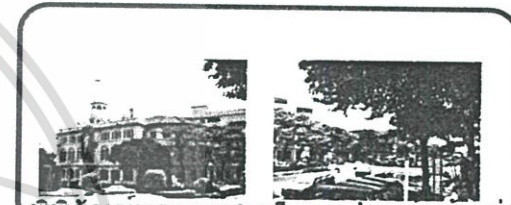
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

ป้อมมหากาฬและถนนมหาไชย

ป้อมมหากาฬและคลองรอบกรุง

พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้ายู่หัว

พระที่นั่งมหาจักรกรีปราสาท

สะพานมณฑลไทรโยคและคลองมหานาค

วัดเทพธิดาราม

อาคารพาณิชย์ บริเวณถนนมหาชัย

อาคารพาณิชย์ บริเวณถนนปารังเมือง และถนนจักรดพงษ์

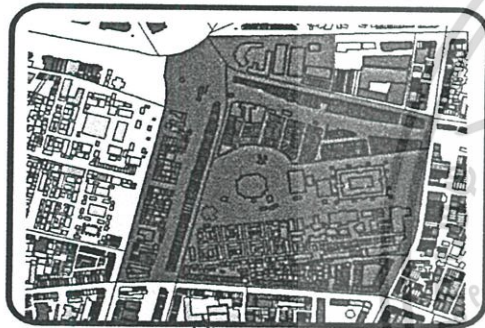
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

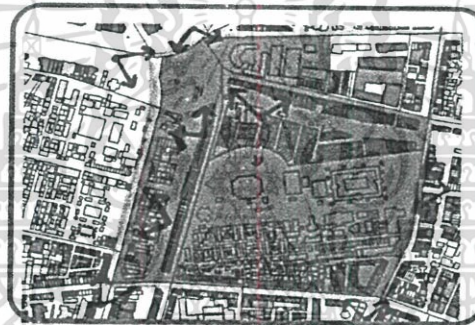

การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการ (site analysis)

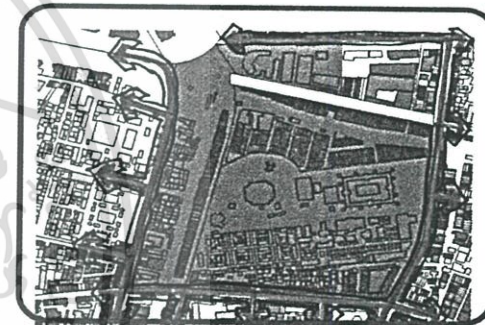
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

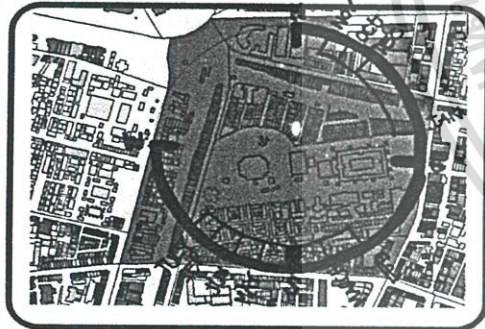
แสดงที่ตั้งของโครงการ

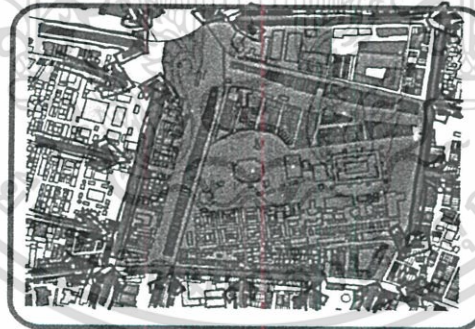
แสดงการวิเคราะห์มุมมองของโครงการ

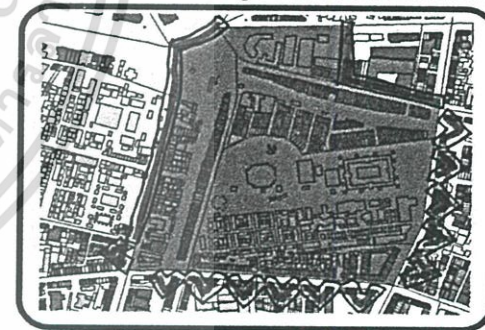
แสดงการวิเคราะห์การถูกรโดยรอบของโครงการ

แสดงการวิเคราะห์ทิศทางแดดและลมของโครงการ

แสดงการวิเคราะห์การเข้าถึงของโครงการ

แสดงการวิเคราะห์การขยายตัวของโครงการ

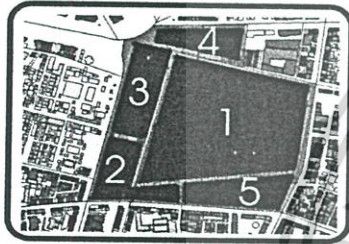
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

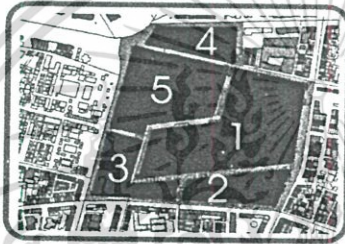

การกำหนดการจัดวางพื้นที่โครงการ (grouping zoning alternative)

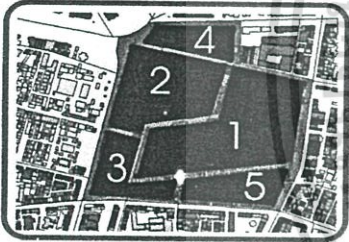
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

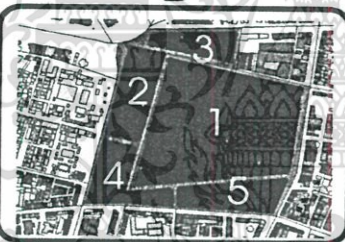
A

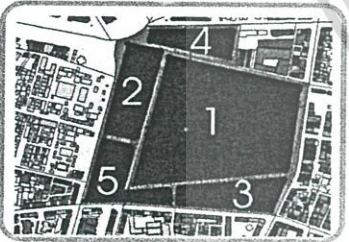
B

C

D

E

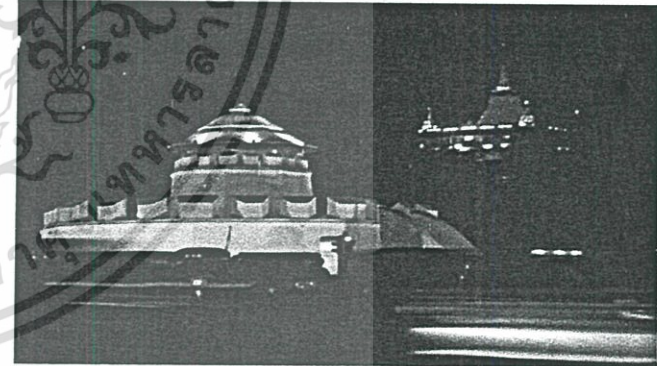
F

การกำหนดการจัดวางพื้นที่โครงการ (Grouping Zoning Alternative)

ALTERNATIVE	A	B	C	D	E
1. ความสะดวก	3	3	3	3	2
2. ความสะดวกในการบริการ	2	1	4	3	2
3. ภูมิทัศน์	4	4	4	4	4
4. ความสัมพันธ์ต่อโครงการ	3	4	2	2	2
5. การขยายตัวของพื้นที่	2	3	3	3	2
6. การโยกย้ายพื้นที่จากที่ดิน	4	3	3	3	3
7. ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม	3	3	3	2	4
รวม	21	24	21	20	19

1 = ไม้, 2 = พืช, 3 = 4, 4 = ไม้

- 1. ส่วนโหนด
- 2. ส่วนที่จอดรถ
- 3. ส่วนที่จอดรถ
- 4. ส่วนพื้นที่โครงการ
- 5. ส่วนที่จอดรถ
- 6. ส่วนที่จอดรถ

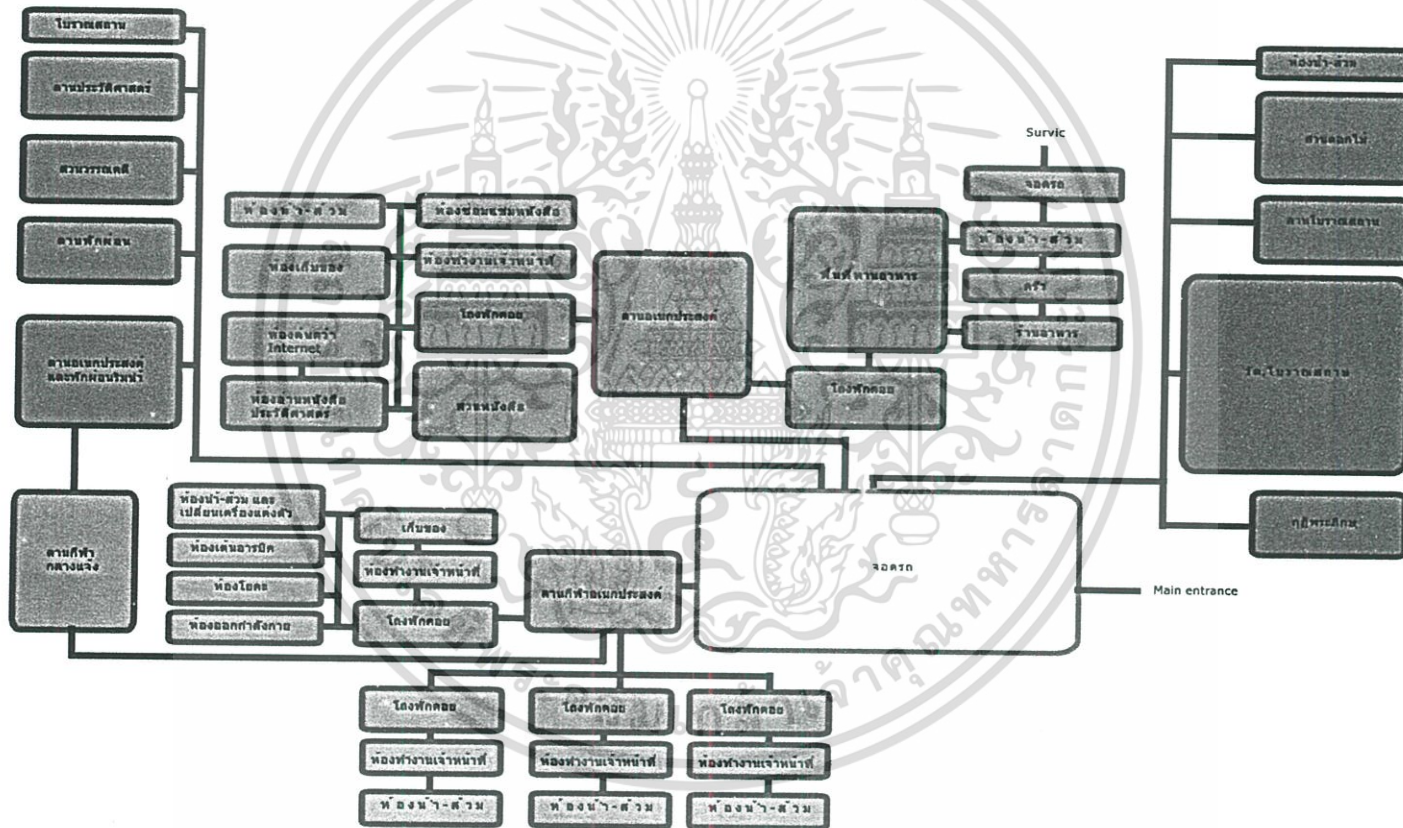
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การกำหนดพื้นที่โครงการ (function diagram)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

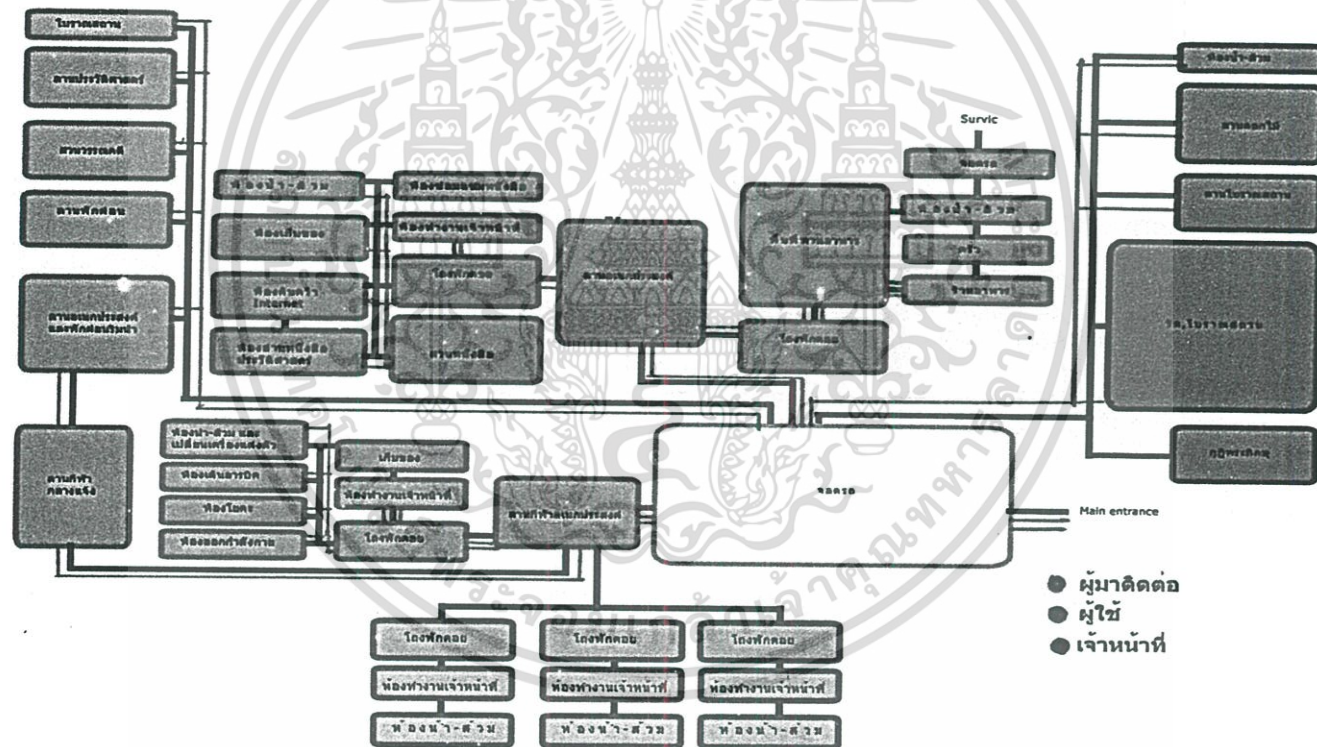
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การกำหนดพื้นที่สัญจรโครงการ (circulation diagram)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

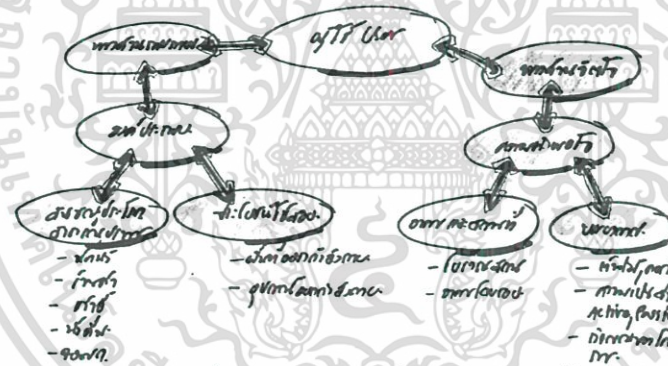
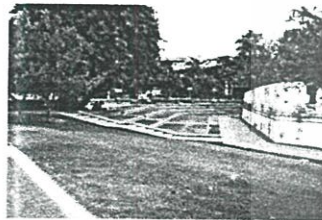
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

แนวความคิดในการออกแบบ (concept design)

แนวความคิดในการออกแบบ และจัดทำโครงการสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬครั้งนี้ ใช้รูปแบบของการศึกษาจากงานวิจัยนี้ นำมาเป็นทฤษฎีในการวางผังและออกแบบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกรวมถึงตัวอาคาร

Conceptual of design

แนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mahakarn Fortres especially Special Community Park

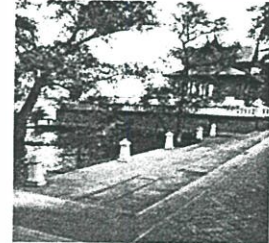
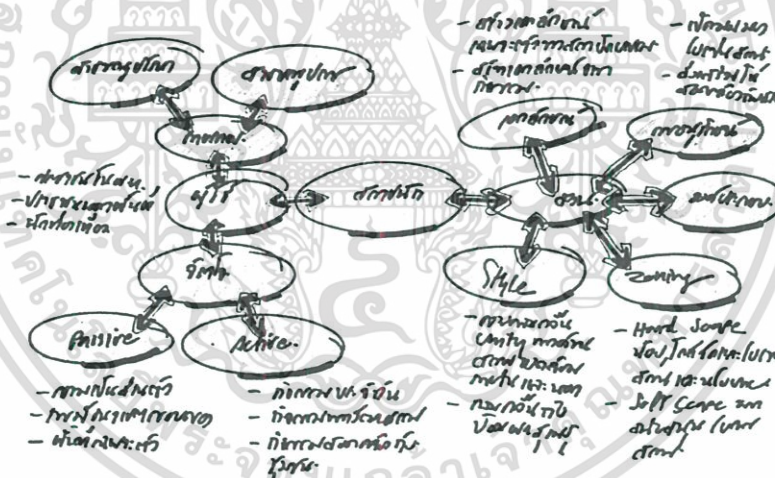
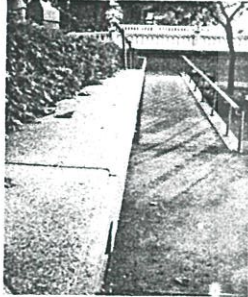
สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

แนวความคิดในการออกแบบ (concept design)

Conceptual of design

แนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

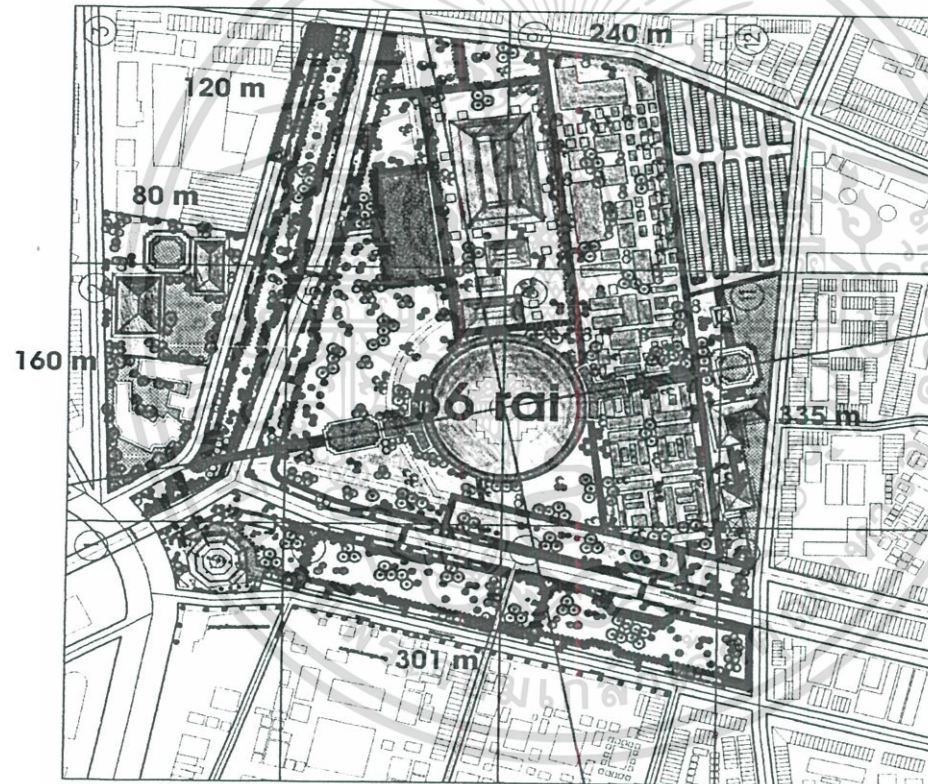
Mahakarn Fortres especially S Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

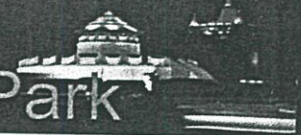
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Lay - out plan

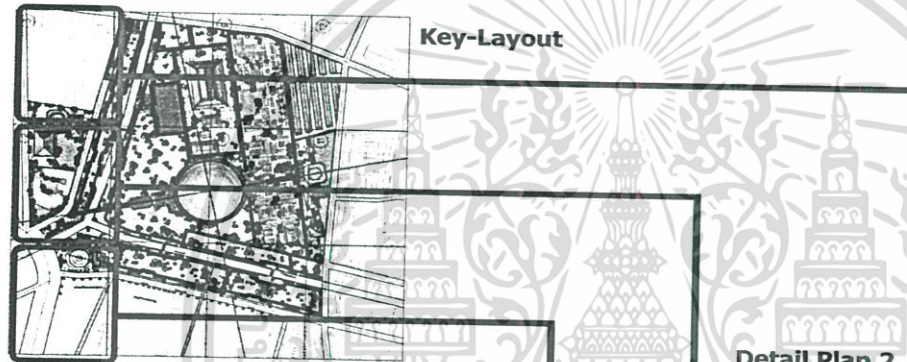
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

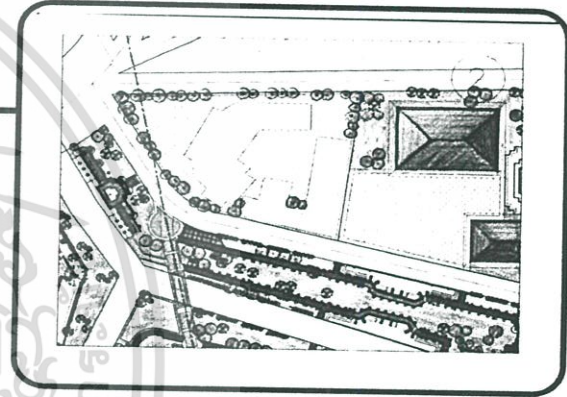

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

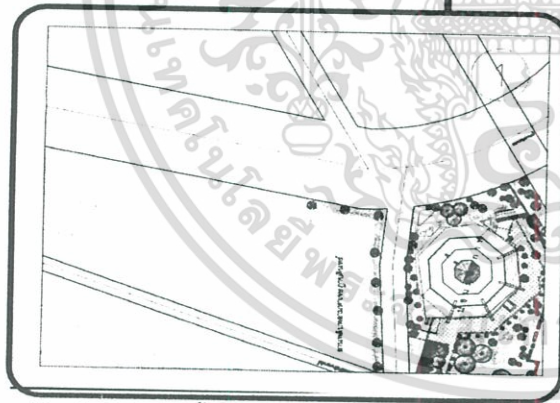

Key-Layout

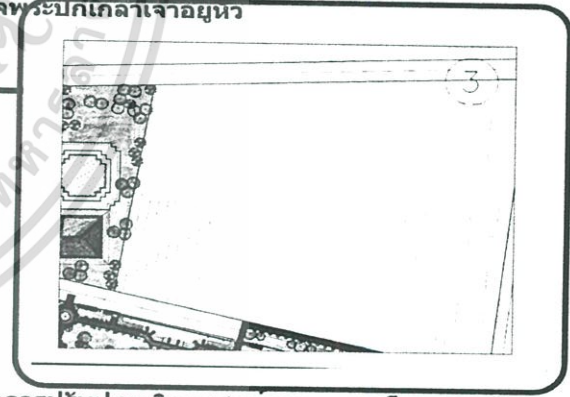
Detail Plan 2

แสดงแปลนผังทำการปรับปรุงบริเวณพิพิธภัณฑ์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

Detail Plan 1

แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณป้อมมหากาฬ

Detail Plan 3

แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณศูนย์อาหารของโครงการ

Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

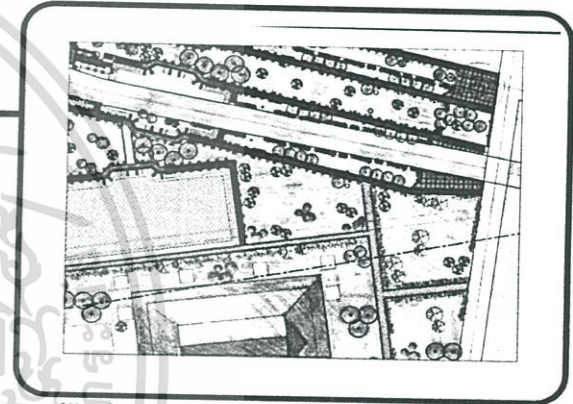

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

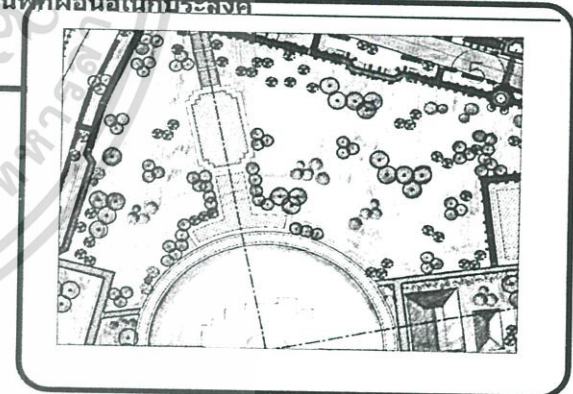
Key-Layout

Detail Plan 4
แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณโบราณสถานวัด
สระเกศและลานพักผ่อนนอกเนกประสงค์

Detail Plan 3
แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณสวนโบราณคดี

Detail Plan 5
แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณทางเข้าภูเขาทอง

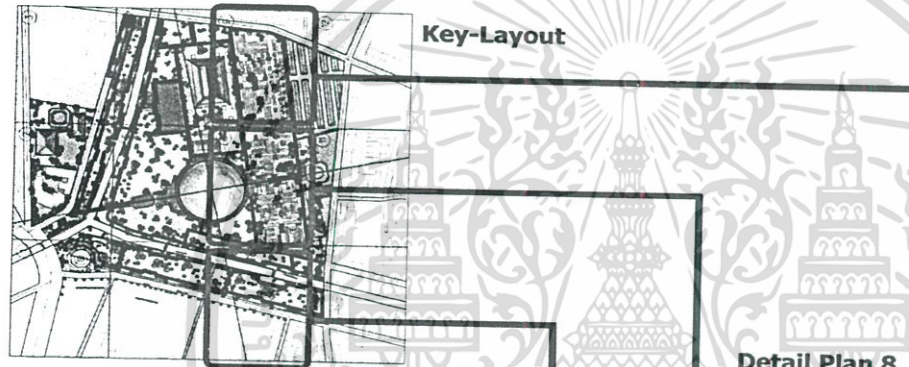
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

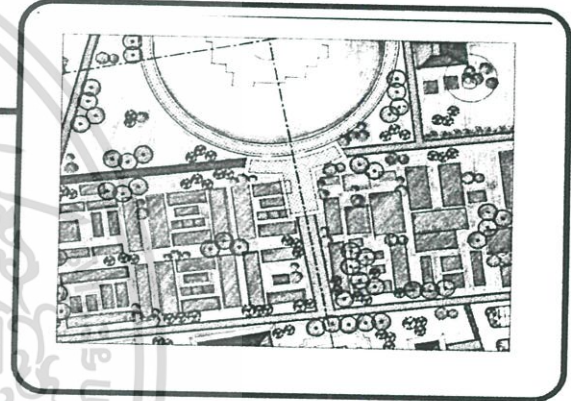

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

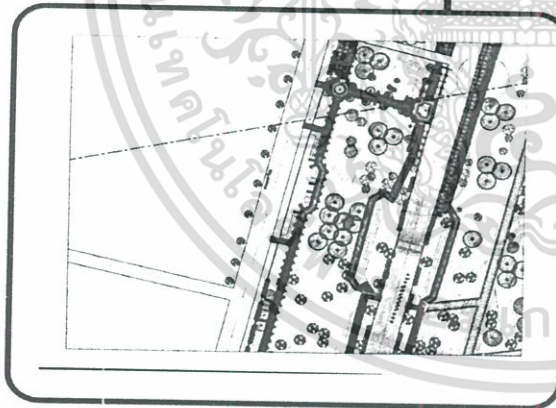

Key-Layout

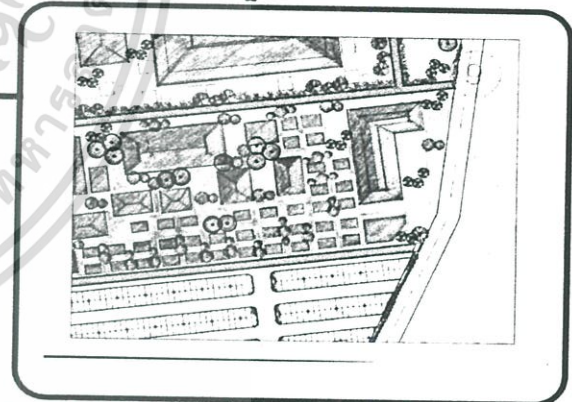
Detail Plan 8

แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณเกอิวัด

Detail Plan 7

แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณสวนสุขภาพ

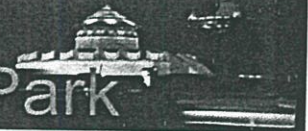

Detail Plan 9

แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณที่จอดรถ

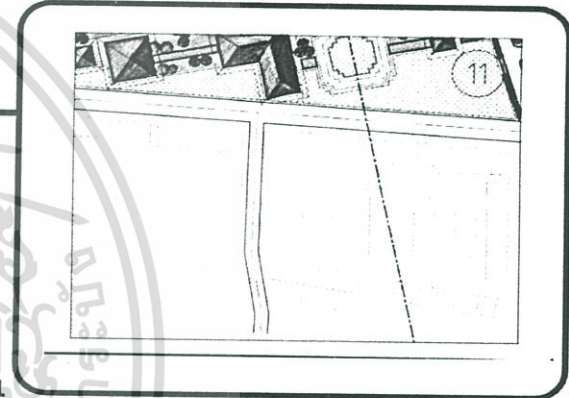
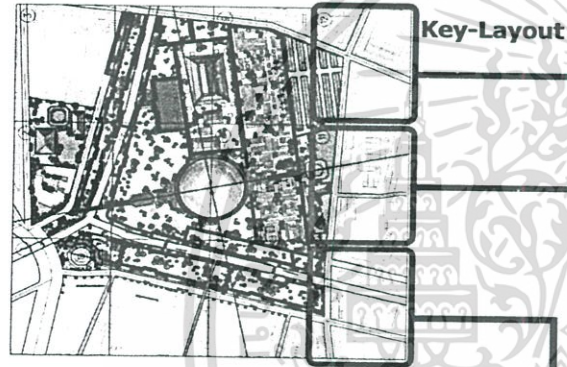
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

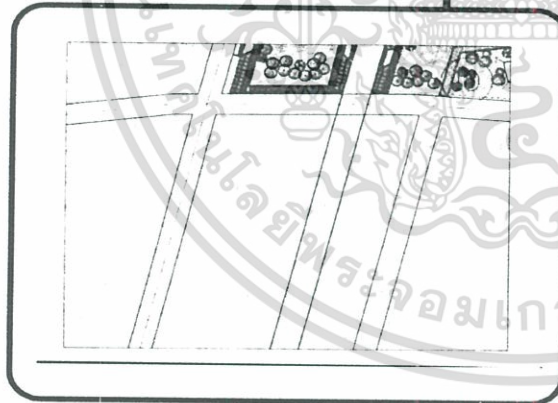

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

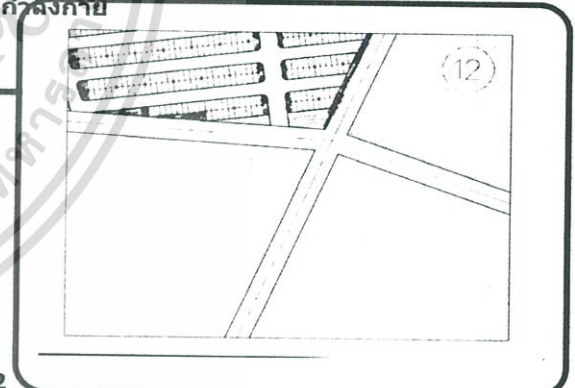
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Detail Plan 11
แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณอาคารสำนักงาน
และอาคารอเนกประสงค์

Detail Plan 10
แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณสวนสุขภาพ

Detail Plan 12
แสดงผังหลังทำการปรับปรุงบริเวณที่จอดรถ

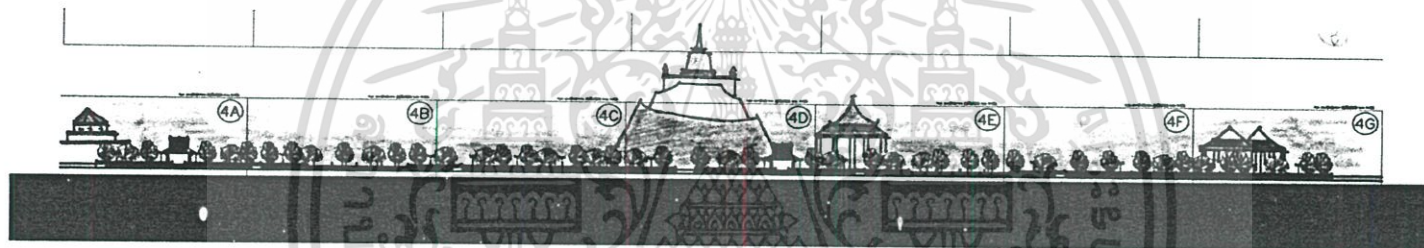
Mahakarn Fortres Especially S Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

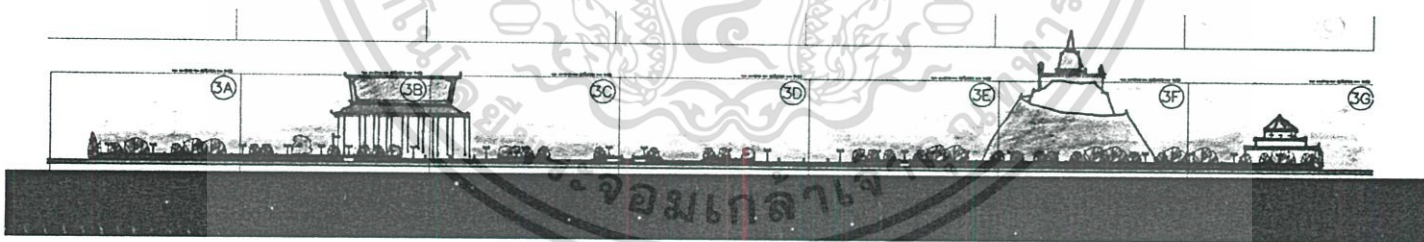

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Elevation 1

Elevation 2

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Elevation 3

Elevation 4

Mahakarn Fortres Especially S Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-elevation

Detail elevation 3a
แสดงรูปด้านบริเวณลานอเนกประสงค์
ริมน้ำและห้องน้ำ

Detail elevation 3b
แสดงรูปด้านบริเวณลานอเนกประสงค์
ริมน้ำและลานพักผ่อนโบราณสถาน

Detail elevation 3c
แสดงรูปด้านบริเวณลานอเนกประสงค์
ริมน้ำและลานพักผ่อนโบราณสถาน

Detail elevation 3d
แสดงรูปด้านบริเวณลานอเนกประสงค์
ริมน้ำ

Detail elevation 3e
แสดงรูปด้านบริเวณลานอเนกประสงค์
ริมน้ำและทางเข้าภูเขาทอง

Detail elevation 3f
แสดงรูปด้านบริเวณลานอเนกประสงค์
ริมน้ำและทางเข้าภูเขาทอง

Detail elevation 3g
แสดงรูปด้านบริเวณลานประวัติศาสตร์
และป้อมมหากาฬ

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-elevation

3A

Detail elevation 2a
แสดงรูปด้านบริเวณสวนสุขภาพ
และลานพักผ่อนริมน้ำ

2B

Detail elevation 2b
แสดงรูปด้านบริเวณสวนสุขภาพ
และลานพักผ่อนริมน้ำ

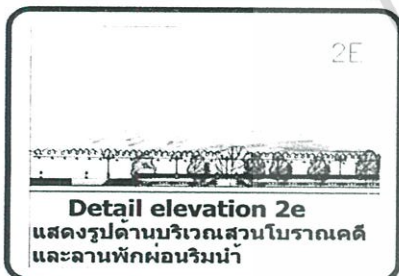

Detail elevation 2c
แสดงรูปด้านบริเวณสวนสุขภาพ
และลานพักผ่อนริมน้ำ

2D

Detail elevation 2d
แสดงรูปด้านบริเวณสวนโบราณคดี
และลานพักผ่อนริมน้ำ

2E

Detail elevation 2e
แสดงรูปด้านบริเวณสวนโบราณคดี
และลานพักผ่อนริมน้ำ

Detail elevation 3f
แสดงรูปด้านบริเวณสวนโบราณคดี
และลานพักผ่อนริมน้ำ

2G

Detail elevation 2g
แสดงรูปด้านบริเวณลานประวัติศาสตร์
และป้อมมหากาฬ

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

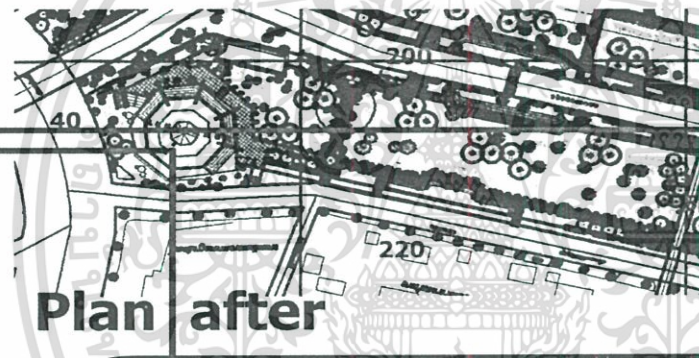
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

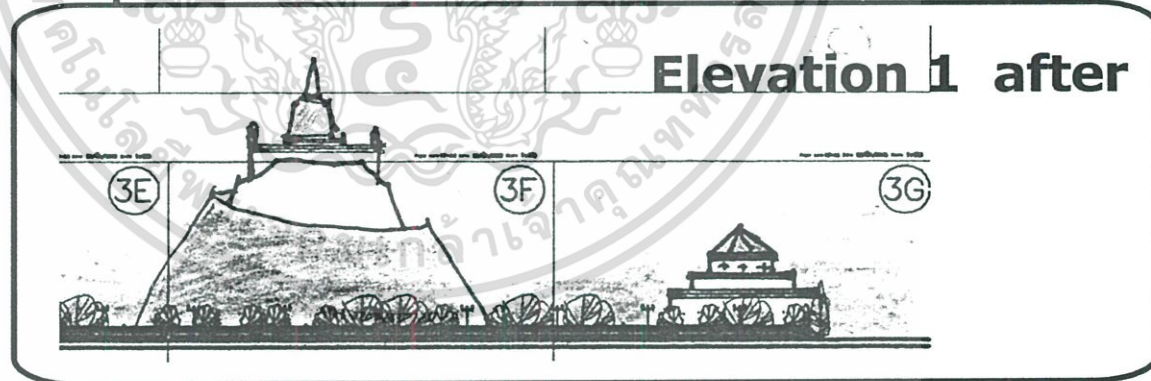
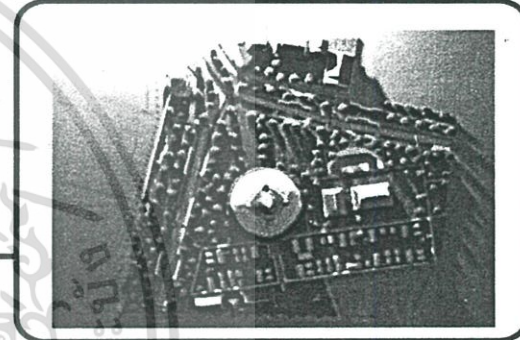

Key-Layout

บริเวณป้อมมหากาฬ,ลานประวัติศาสตร์,สวนวรรณคดี,
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์,และ ลานริมน้ำ

Plan after

Elevation 1 after

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

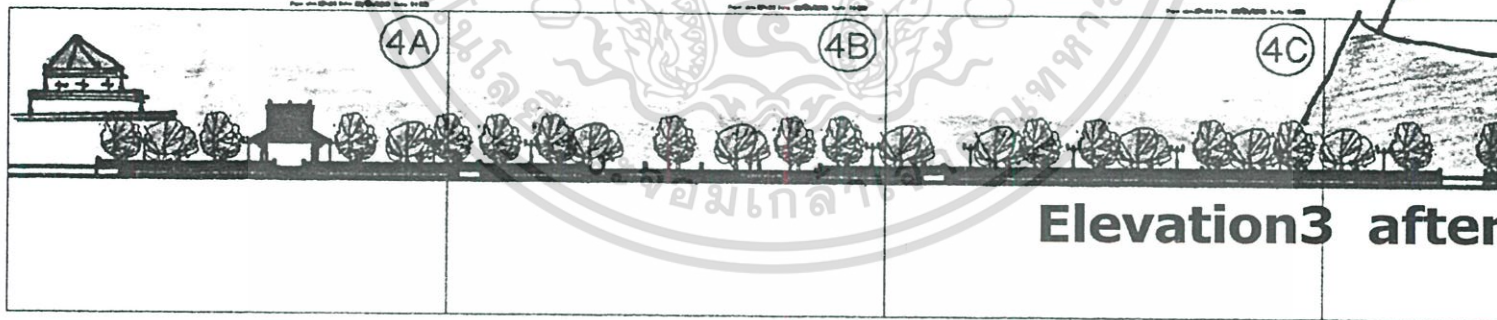
สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Elevation 2 after

Elevation 3 after

Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

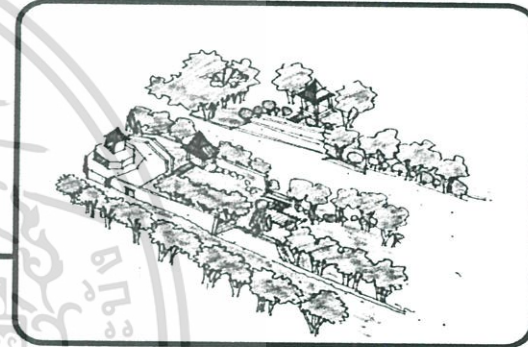
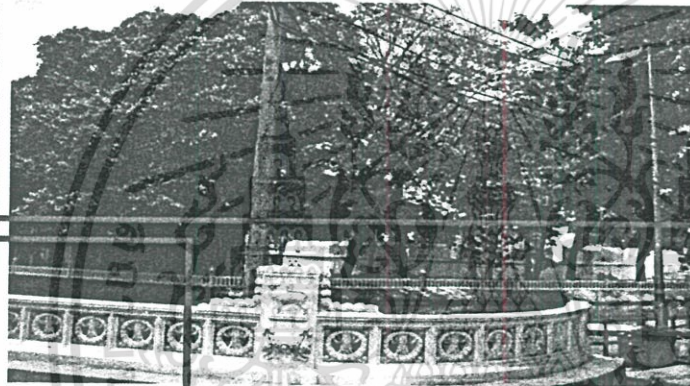
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Perspective before

Key-Layout

Concept design

การออกแบบในสวนโบราณคดีตัวป้อมใช้การอนุรักษ์ตัวป้อมโดยรักษาสถาปัตยกรรมและรูปแบบดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะเปิดหน้าดินขึ้นมาและขุดดินให้เป็นทางลาดสีกลงไปเกือบเมตรจนถึงฐานกำแพงป้อม ให้ความสูง สดสวน ที่แท้จริงของตัวสถาปัตยกรรมส่งเสริมโบราณสถานให้มาก เว้นระยะกิจกรรมให้ห่างออกจากตัวป้อม และทำพื้นที่ที่เหลือทั้งหมดเป็นลานโล่งกลางแจ้ง ลักษณะฮาร์ดสเคป soft scape

Perspective

Perspective after

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

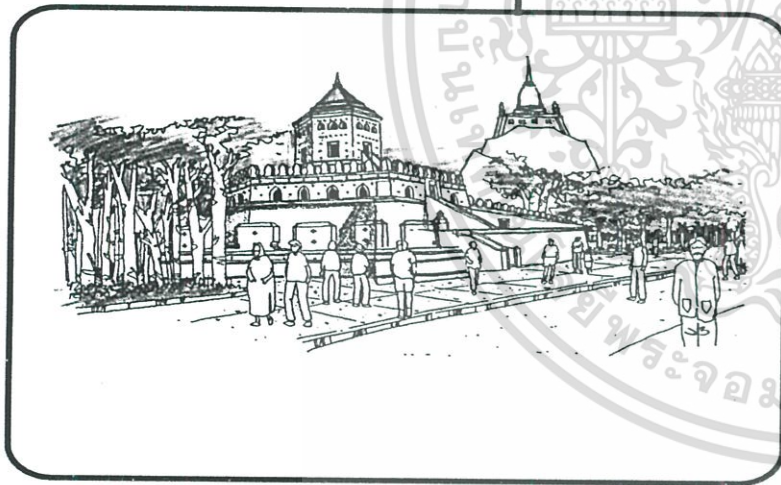
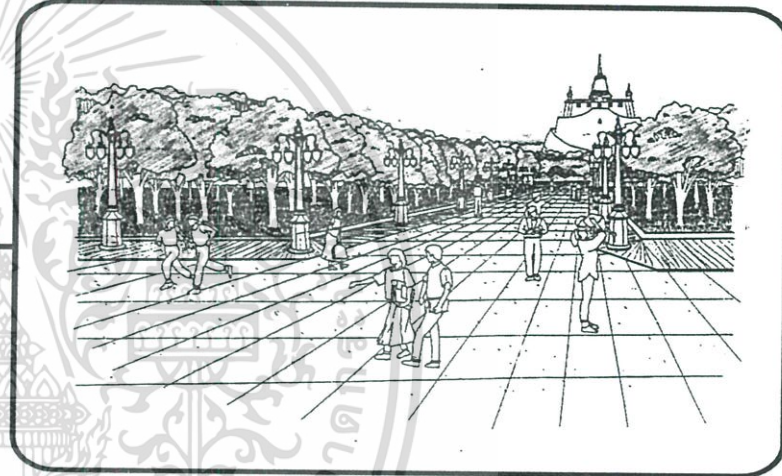

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

การออกแบบป้อมจากมุมมองภายนอกนั้นทำการเปิดมุมมองเพื่อให้เด่นแก่ผู้พบเห็น ใช้การอนุรักษ์ตัวป้อมโดยรักษาสีและรูปแบบดั้งเดิมไว้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะเปิดหน้าดินขึ้นมาและขุดดินให้เป็นทางลาดสลับลงไปเกือบเมตรจนถึงฐานกำแพงป้อม ให้เห็นความสูง สดส่วน ที่แท้จริงของตัวสถาปัตยกรรมส่งเสริม โบราณสถานใหม่มาใช้ลักษณะฮาร์ดสเคป soft scape เพื่อชมดนตรีและการแสดง

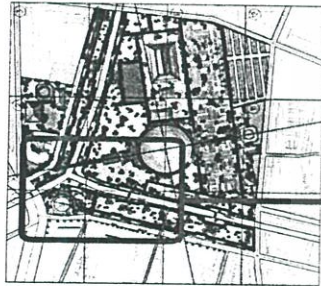
Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

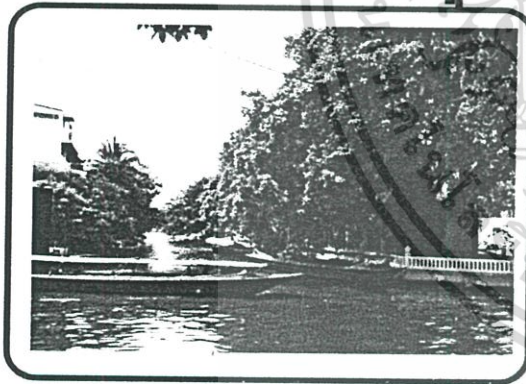

Key-Layout

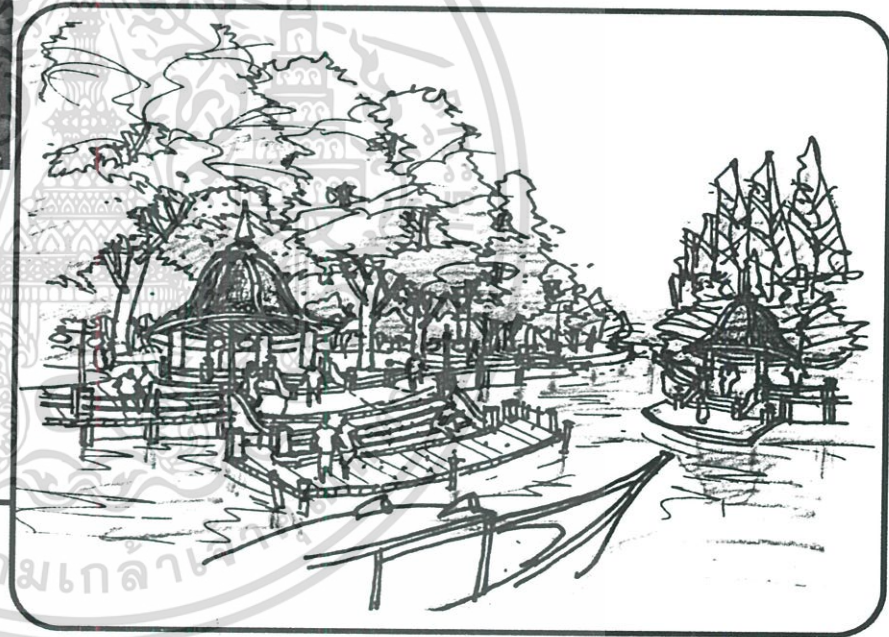

เนื่องจากมุมมองดังกล่าวเป็นมุมมองที่อยู่บริเวณทาง
เข้า จึงออกแบบให้เปิดมุมมองโดยใช้ลักษณะของ
hard scapeบริเวณริมน้ำใช้ทรายกลางลดระดับไล่
จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบ กรุงเป็นอัตรา

Perspective

Perspective Before

Perspective After

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

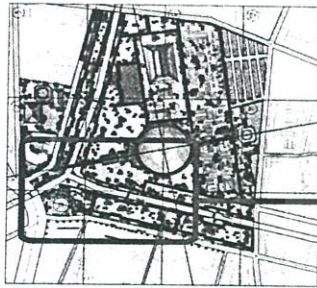
สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

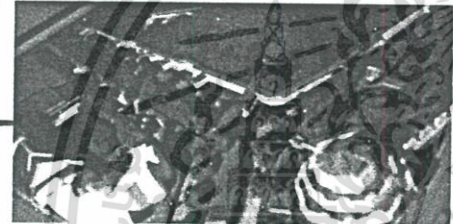
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Concept design

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

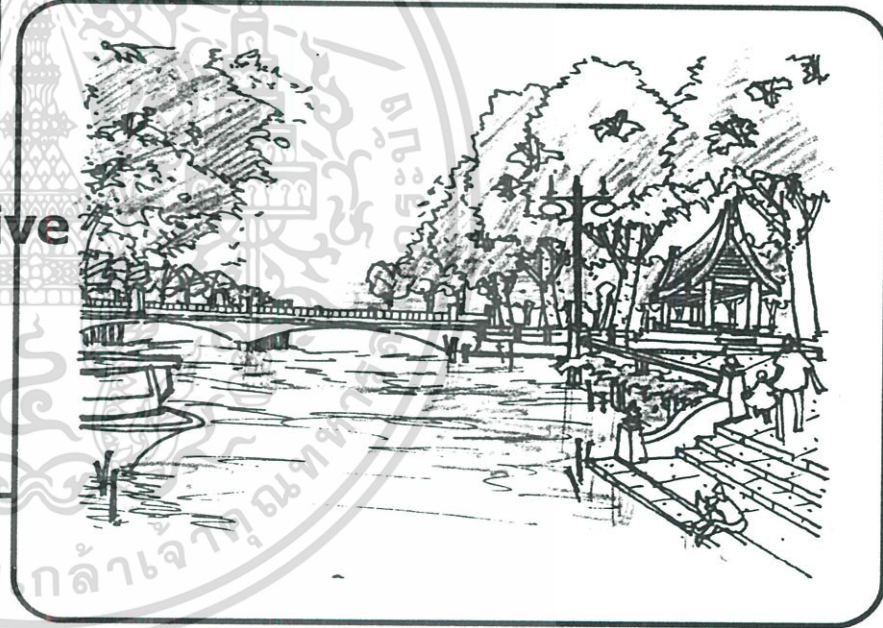

สะพานดังกล่าวเป็นสะพานทางเข้าสู่ภูเขาทอง บริเวณโดยรอบ
จะมีการสัญจรทางน้ำ ซึ่งเกิดเสียงบางบางช่วงของเวลา และคลื่น
จากการสัญจร ดังนั้นการออกแบบ ถือว่าส่วนนี้เป็น active จึงใช้
ลักษณะของ hard scapeบริเวณริมแม่น้ำใช้ทรายกลางลระดับไล่
จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบกรุงเป็นอัตราที่สามารรถนั่งพักผ่อน

Perspective

Perspective before

Perspective after

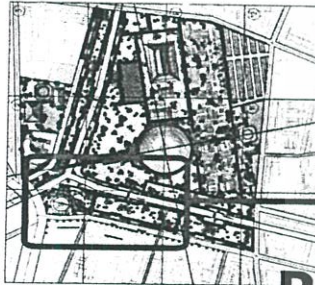
Mahakarn Fortres Especially S pecial Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

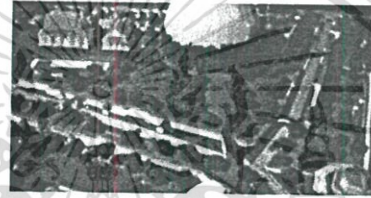
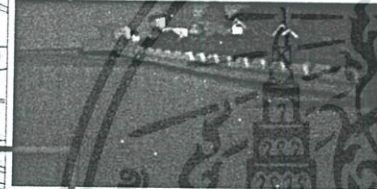

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

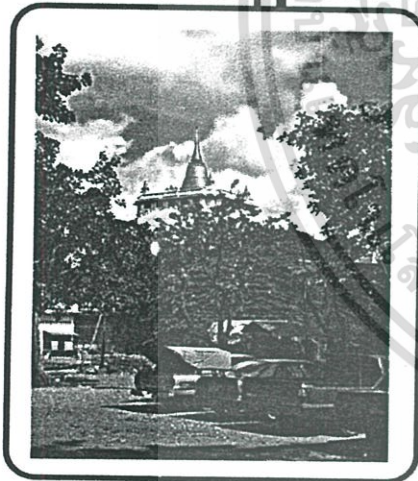

Key-Layout

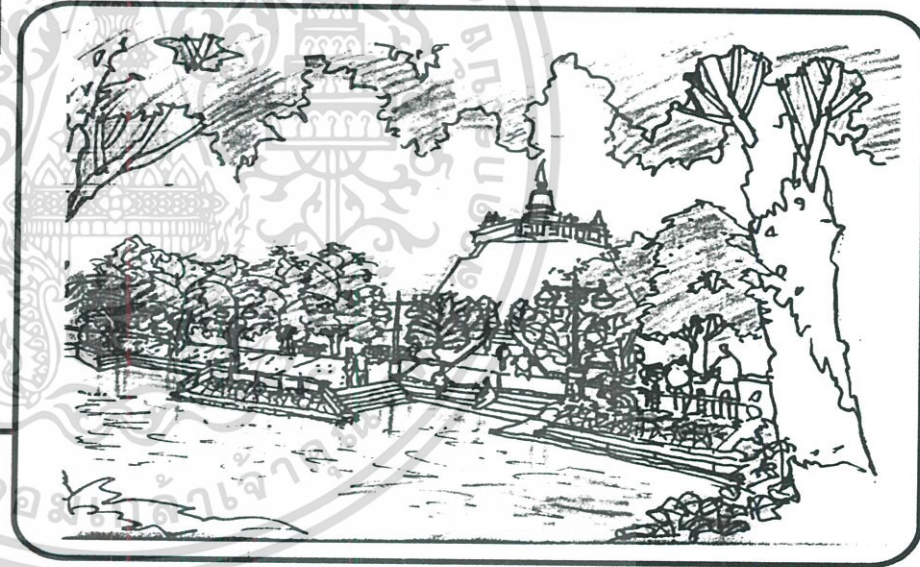

เนื่องจากมุมมองดังกล่าวเป็นมุมมองที่อยู่บริเวณทาง
เข้า จึงออกแบบให้เปิดมุมมองโดยใช้ลักษณะของ
hard scapeบริเวณริมแม่น้ำใช้ทราย์ล่างลดระดับโล
จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบ กรุงเป็นอัศจรรย์

Perspective

Perspective Before

Perspective After

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

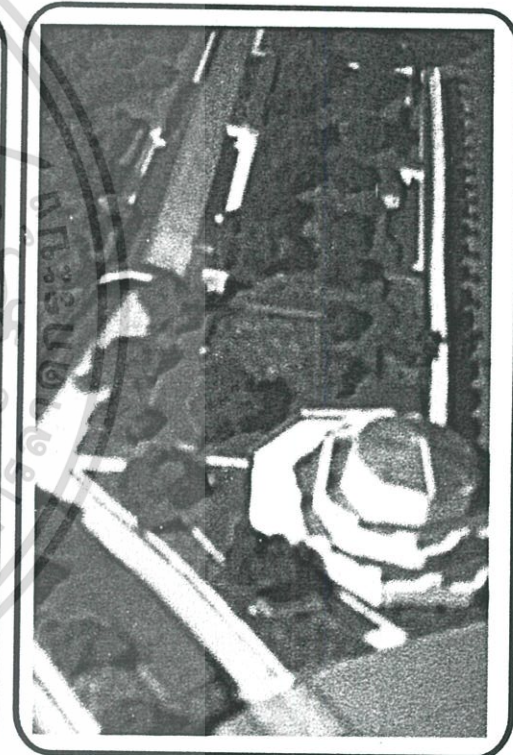
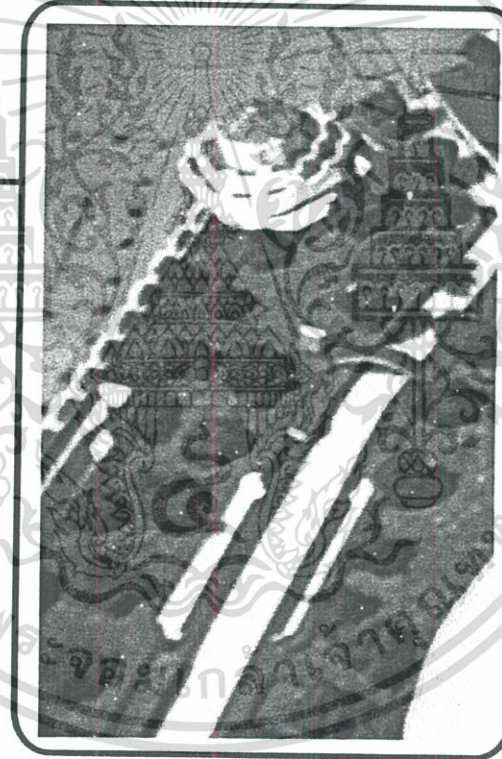
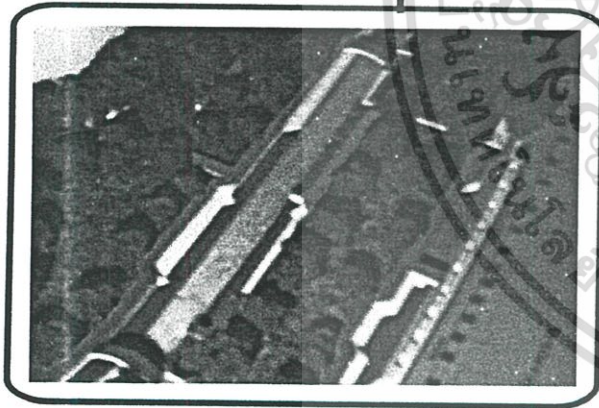
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

model

Mahakarn Fortres Especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

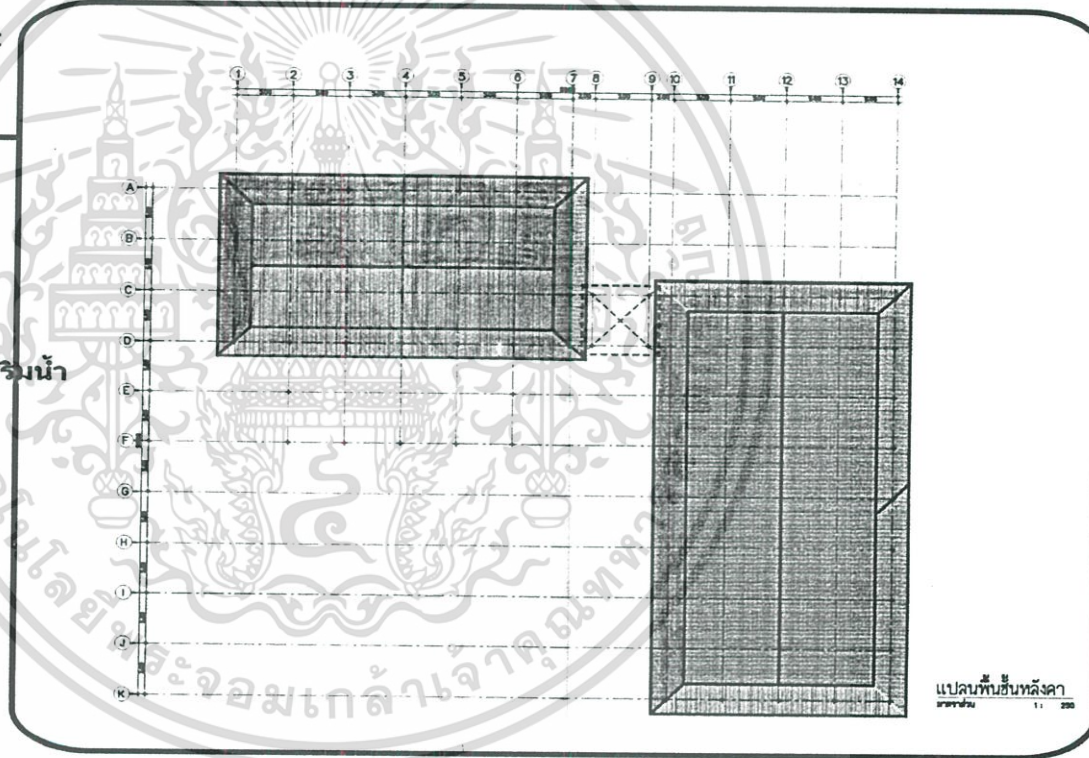
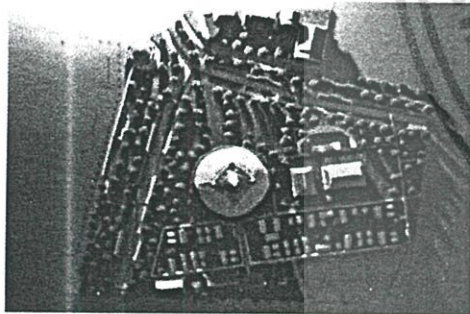
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณพิพิธภัณฑ์ , หอสมุด, ศูนย์อาหาร
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์, และ ลานริมน้ำ

แปลนพื้นที่หลังคา
ขนาดหน้า
1 : 200

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

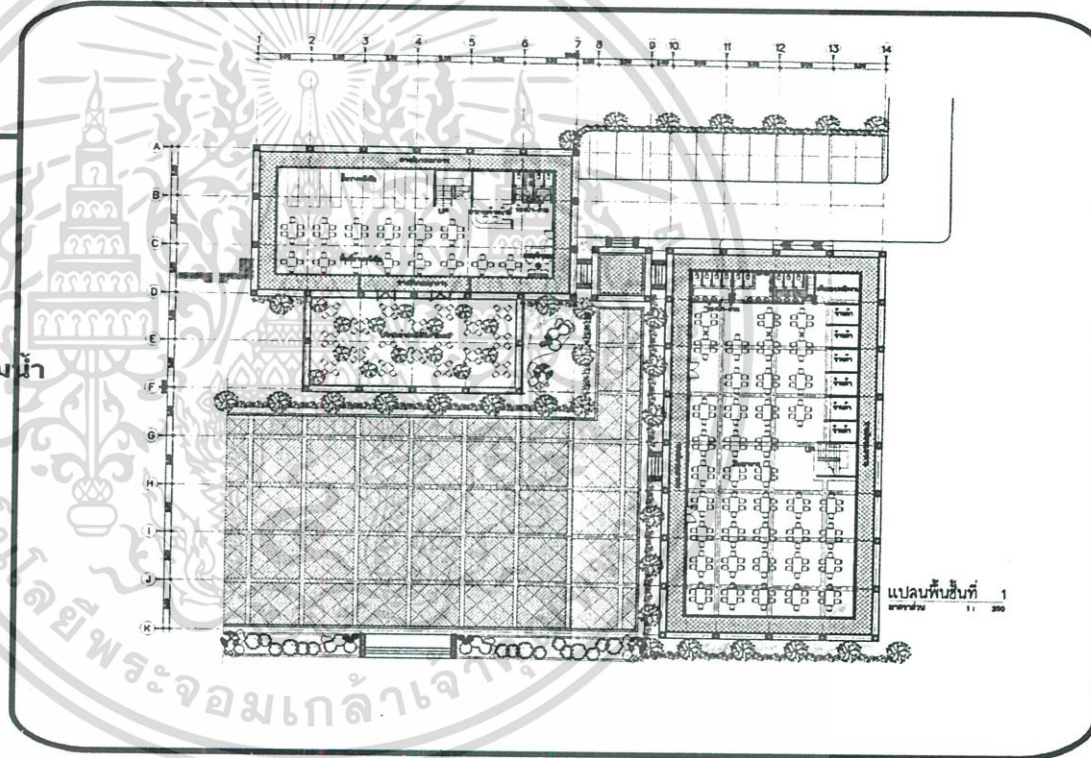
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณเพ็ชรภักดิ์ , หอสมุด, ศูนย์อาหาร
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์, และ ลานริมน้ำ

แปลนพื้นที่ 1
11 20

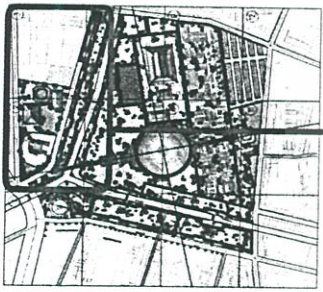
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

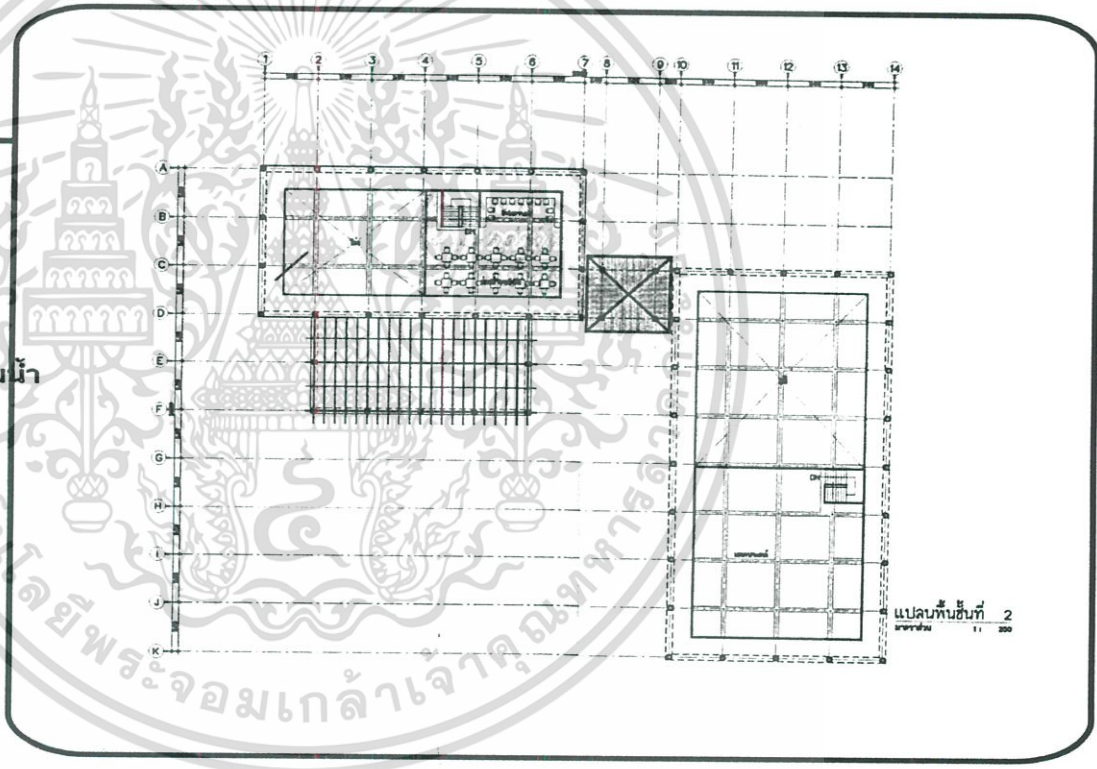
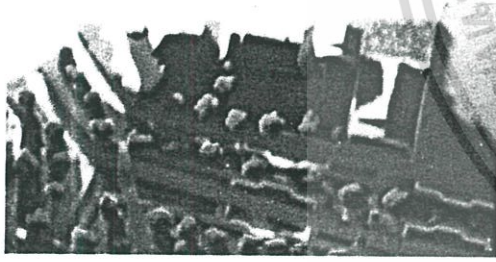
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณพิพิธภัณฑ์, หอสมุด, ศูนย์อาหาร
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์, และ ลานริมน้ำ

แปลนพื้นที่ 2
ขนาด 1: 200

Mahakarn Fortres Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

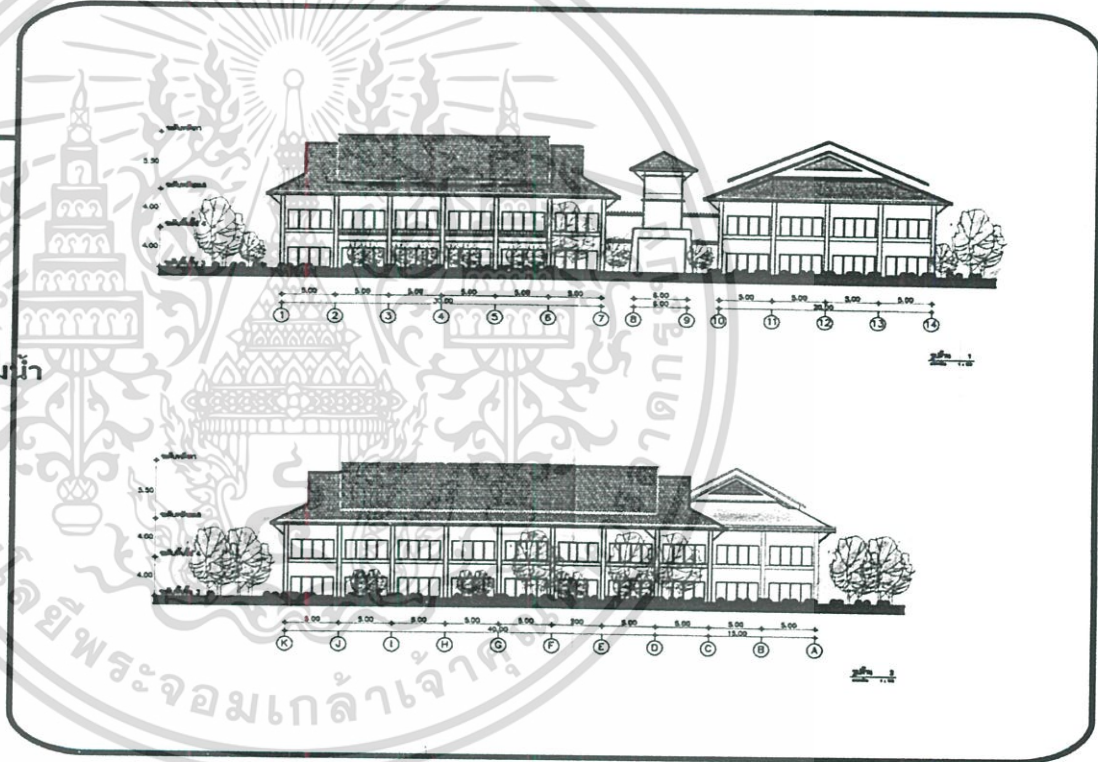
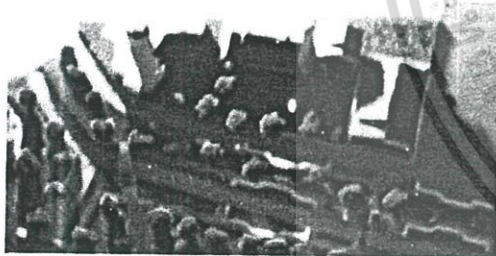
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณพิพิธภัณฑ์ ,หอสมุด, ศูนย์อาหาร
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์,และ ลานริมน้ำ

Mahakarn Fortres Especially S Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

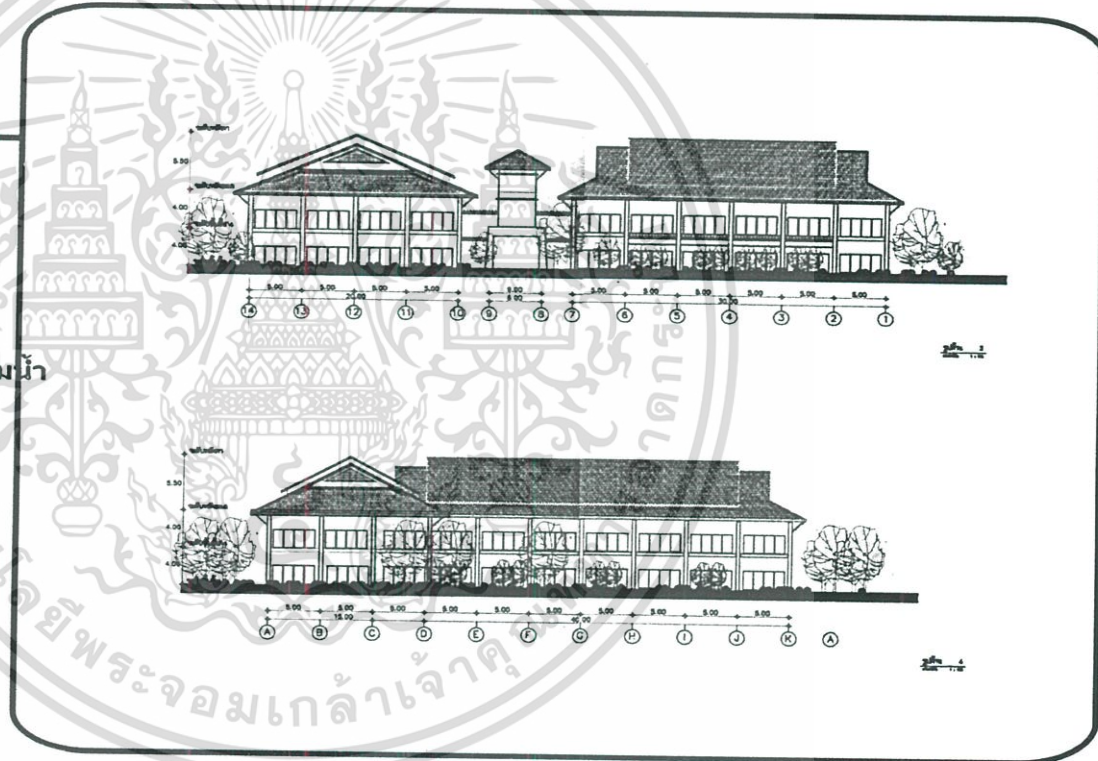
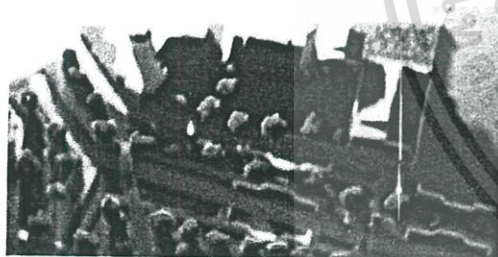
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณพิพิธภัณฑน์ ,หอสมุด, ศูนย์อาหาร
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์,และ ลานริมน้ำ

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

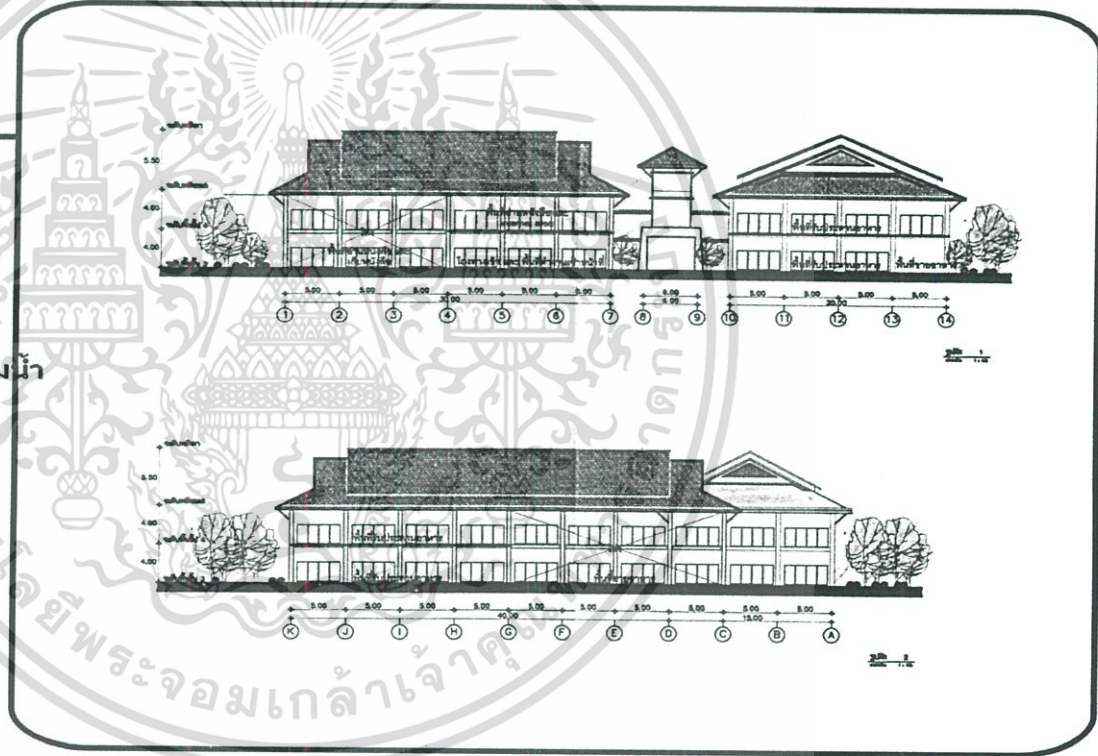
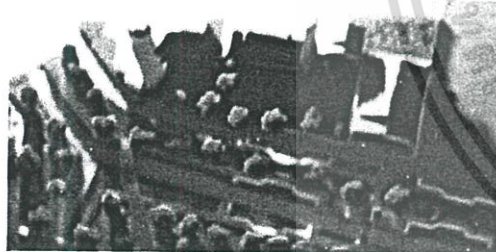
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณพิพิธภัณฑ์ ,หอสมุด, ศูนย์อาหาร
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์,และ ลานริมน้ำ

Mahakarn Fortres Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

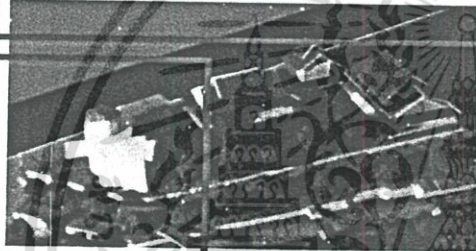

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective after

Perspective before

ส่วนบริการ การออกแบบในส่วนของพื้นที่บริการนั้น ในการออกแบบ นั้นจะแยกออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ จากลักษณะความต้องการของผู้ใช้ บริเวณดังกล่าวนี้มีอาคารประเภทที่ทรูภักดีอยู่แล้ว การออกแบบ จะใช้ในเรื่องการบูรณะ และเปิดมุมมองของอาคารให้สนใจมากขึ้น ดัดแปลงใช้ลักษณะ ของรูปแบบพื้นและสวน ส่วนที่ 2 และ 3 นั้น คือส่วนของ หอสมุดและ ร้านอาคาร หอสมุดนั้นจะเป็นลักษณะของหอสมุดประวัติศาสตร์ โดย จะเน้นสวนเข้าไปในอาคาร เป็นลักษณะอาคารที่มีสวนใน การอ่านหนังสือ โดยออกแบบให้สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม ตัวอาคารเป็นลักษณะของ สถาปัตยกรรมไทย ประยุกต์ 2 ชั้น เน้นความโปร่ง

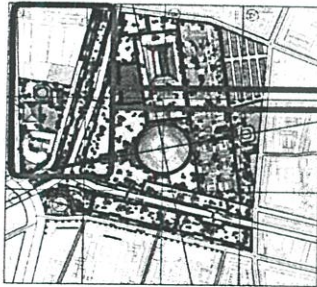
Mahakarn Fortres especially S pecial Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

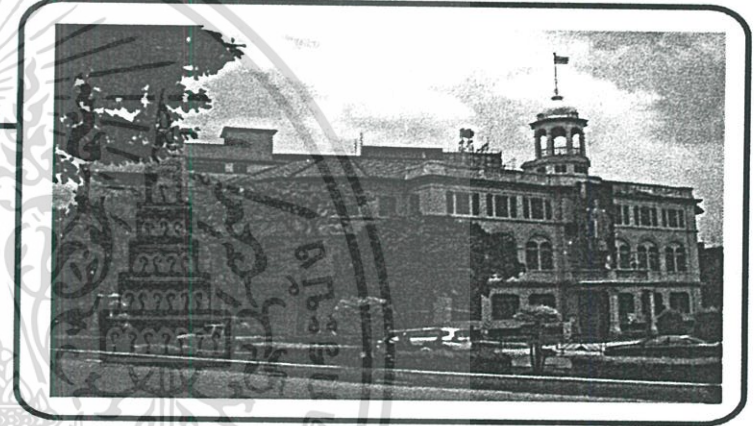

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective before

Perspective after

ส่วนบริการ การออกแบบในสวนของพื้นที่บริการนั้น ในการออกแบบ นั้นจะแยกออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ จากลักษณะความต้องการของผู้ใช้ บริเวณดังกล่าวนี้มีอาคารประเภทพิพิธภัณฑ์อยู่แล้ว การออกแบบ จะใช้ในเรื่องการบูรณะ และเปิดมุมมองของอาคารให้ทันสมัยมากขึ้นตดยการใช้ลักษณะ ของรูปแบบพื้นและสวน ส่วนที่ 2 และ 3 นั้น คือส่วนของ หอสมุดและ ร้านอาคาร หอสมุดนั้นจะเป็นลักษณะของหอสมุดประวัติศาสตร์ โดย จะเนนสวนเข้าไปในอาคาร เป็นลักษณะอาคารที่มีสวนใน การอ่านหนังสือ โดยออกแบบให้สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม ตัวอาคารเป็นลักษณะของ สถาปัตยกรรมไทย ประยุกต์ 2 ชั้น เน้นความโปร่ง

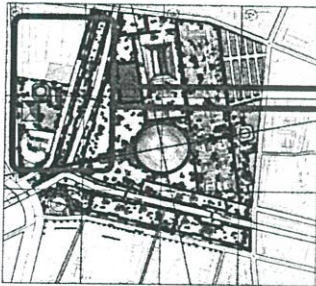
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

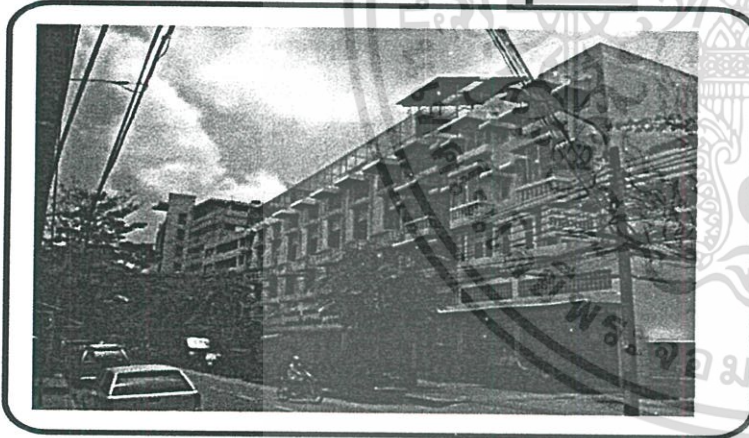
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective after

Perspective before

สองข้างริมคลองซ้ายขวาของคลองจะเน้นในส่วนของที่ลานอเนกประสงค์ โดยไว้รองรับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าเพื่อการออกกำลังกาย ลอยกระทง หรือกิจกรรมที่เผยแพร่วัฒนธรรม จึงออกแบบให้รองรับลักษณะ active ให้รองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้น บริเวณริม แม่น้ำไขทรายกลางลดระดับไล่ จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบกรุงเป็น อัศจรรย์ ที่สามารถนั่งพักผ่อนและ ส่วน passive ในส่วนที่ทางออกไปจากคลอง บริเวณ โดยรอบภูเขาทอง ลักษณะของ soft scapeโดยการจัดสวนเน้นความร่มรื่น และเป็นระเบียบ

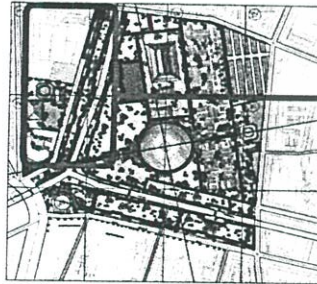
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

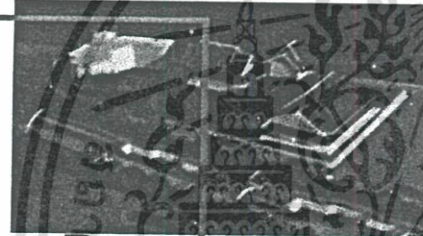
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Concept design

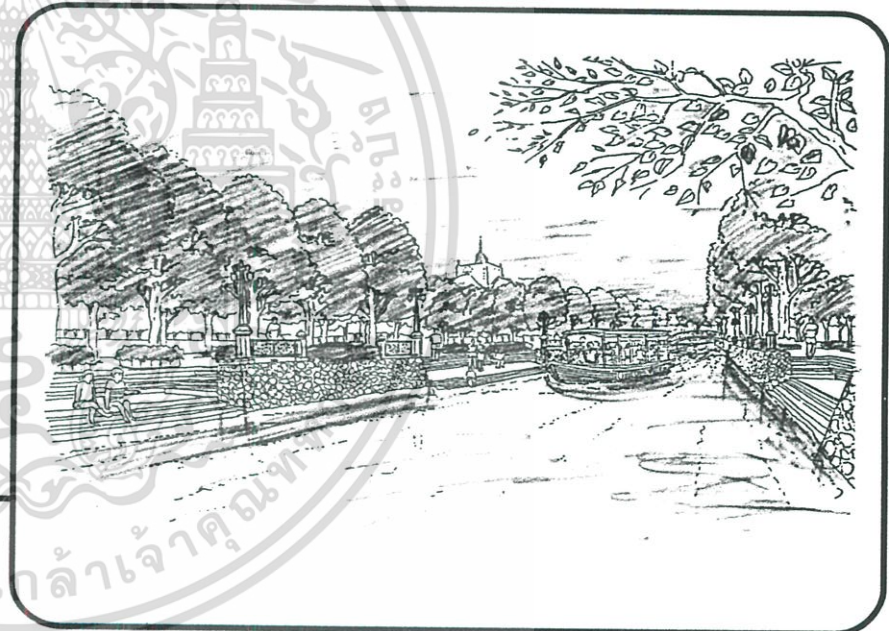

Perspective

บริเวณของสองข้างของคลองรอบกรุงไม่มีการสัญจรหนักทางน้ำ จึงไม่เกิดคลื่นมากนัก ซึ่งด้านซ้ายเป็นส่วนของที่พักผ่อน ทางขวาเป็นส่วนโบราณคดี ดังนั้นการออกแบบ จึงออกแบบให้รองรับลักษณะ active ให้รองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้น และ passive ในส่วนที่ทางออกไปจากคลองจึงใช้ ลักษณะของ hard scapeบริเวณริมแม่น้ำใช้ทรายกลางลระดับไล่ จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบกรุง เป็นสัตว์ขรรยที่สามารถนั่งพักผ่อน

Before

After

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

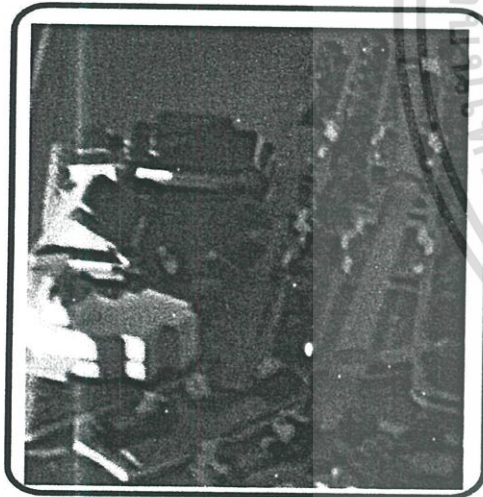

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

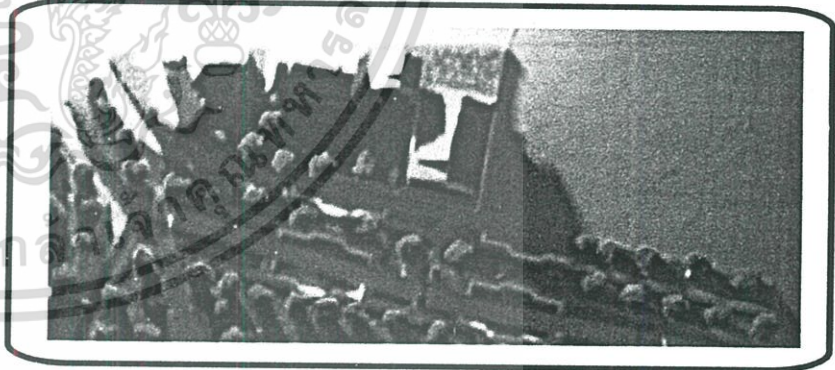
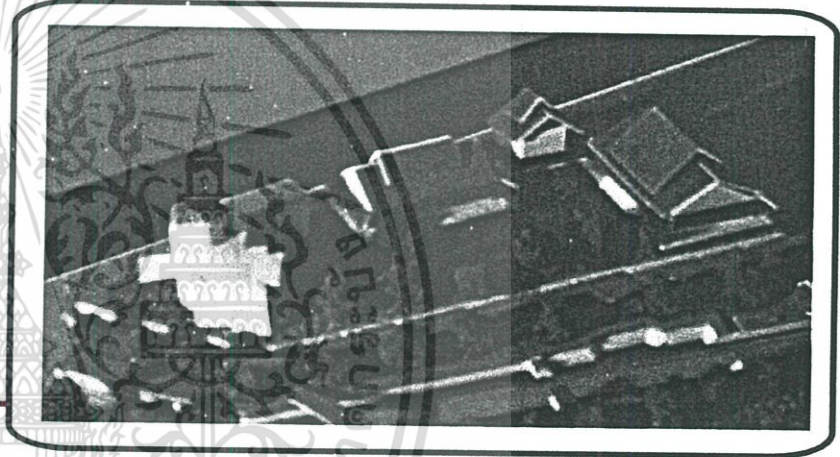
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

model

Mahakarn Fortres Specially

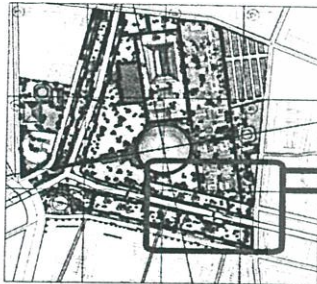
Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

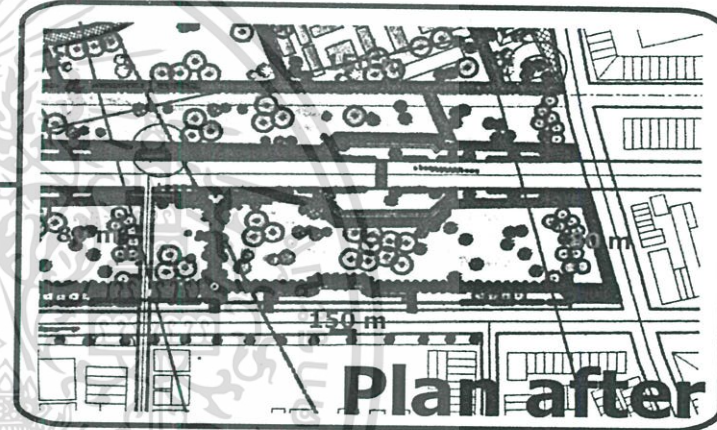

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

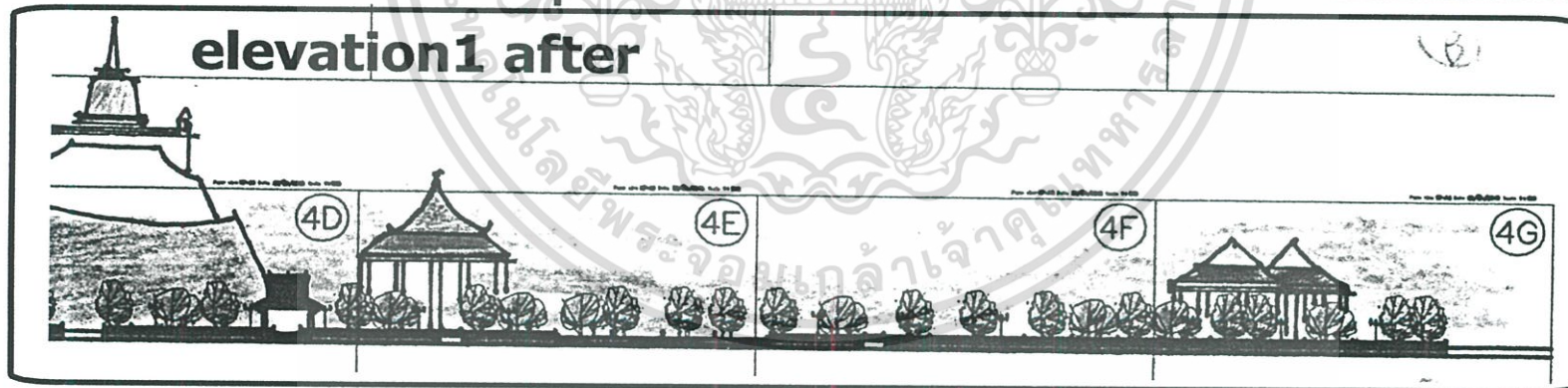
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณสวนสุขภาพ, ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์, และ ลานริมน้ำ

Mahakarn Fortres Especially S Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

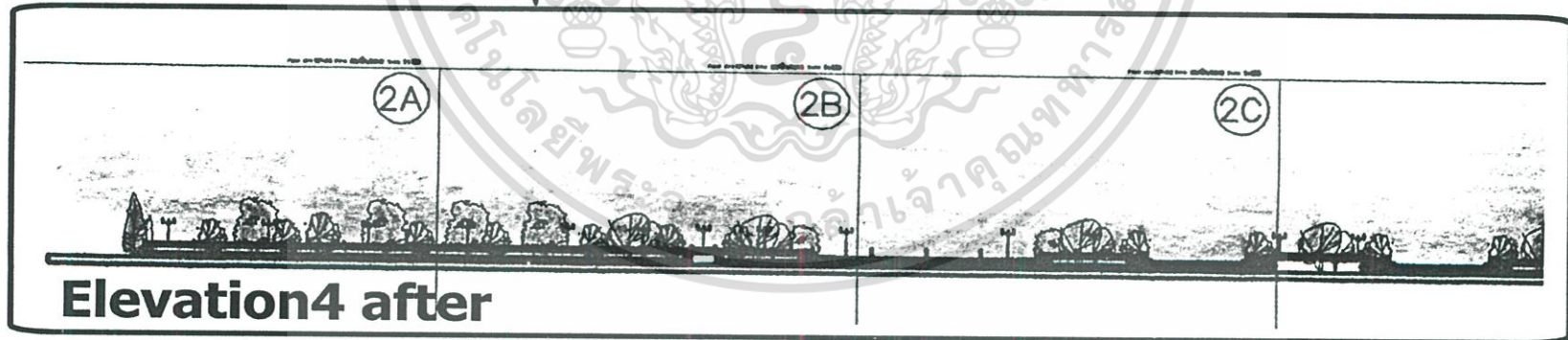
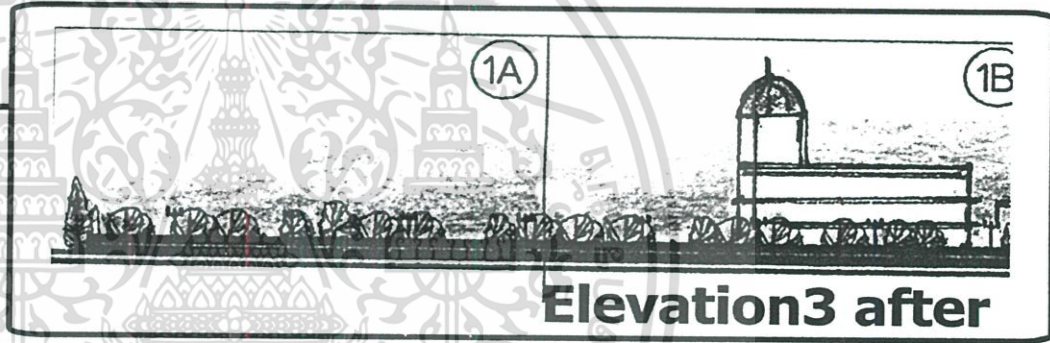

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

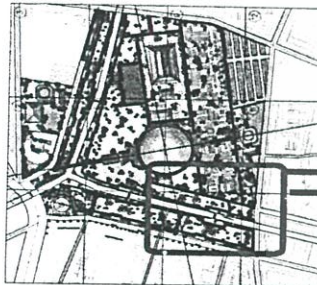
Mahakarn Fortres Especially S Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

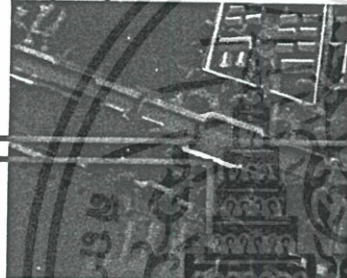

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

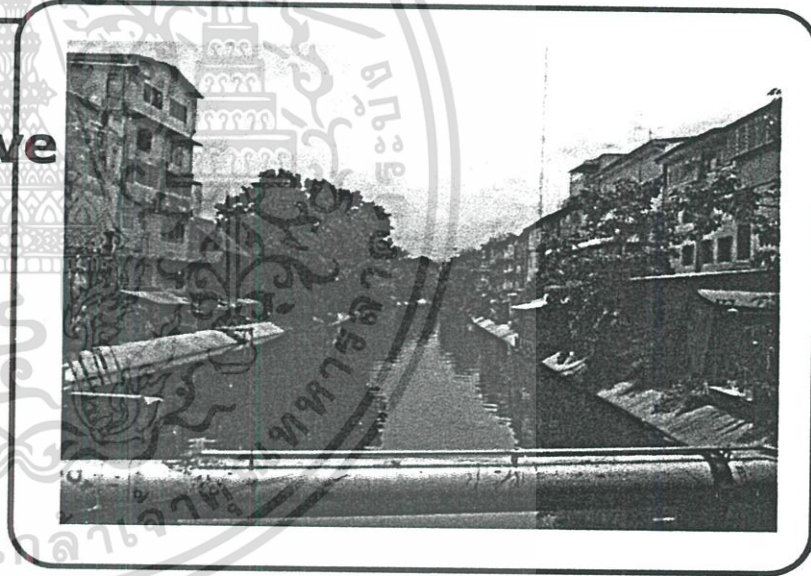

ทางด้านสวนริมถนนบริเวณดังกล่าวเป็นส่วนของสวนสุขภาพเพื่อการออกกำลังกาย โดยจะเน้นการออกกำลังกายเบาๆ ซึ่งเชื่อมต่อกับศูนย์ออกกำลังกายในร่ม ดังนั้น การ ออกแบบ สิ่งออกแบบให้รองรับลักษณะ active ให้รองรับกิจกรรม ที่เกิดขึ้น บริเวณริม แม่น้ำใช้ทราย์ล่างลดระดับไล่ จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลอง รอบกรุงเป็น อัศจรรย์ ที่สามารถนั่งพักผ่อนและ ส่วน passive ในส่วนที่ห่างออกไป จากคลอง บริเวณ โดยรอบภูเขาทอง ลักษณะของ soft scapeโดยการจัดสวนเน้น ความร่มรื่น และเป็นระเบียบ

Perspective

Perspective after

Perspective before

Mahakarn Fortres Especially S pecial Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

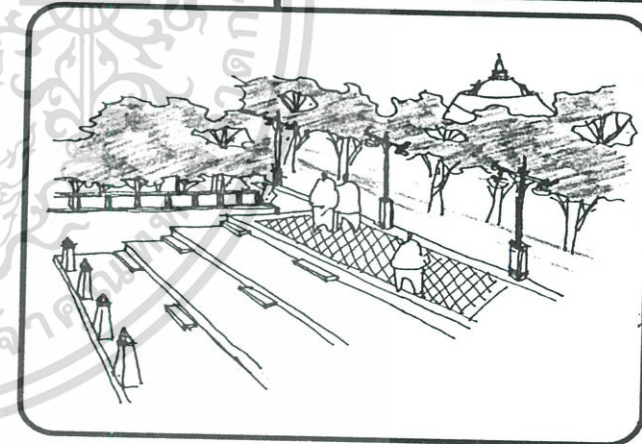
Key-Layout

สวนสุขภาพ เป็นสวนกลางแจ้ง
บริเวณที่พร้อมอุปกรณ์สำหรับ
ประชาชนได้ออกกำลังกาย
Health Garden: that area has
equipments for exercising

Perspective before

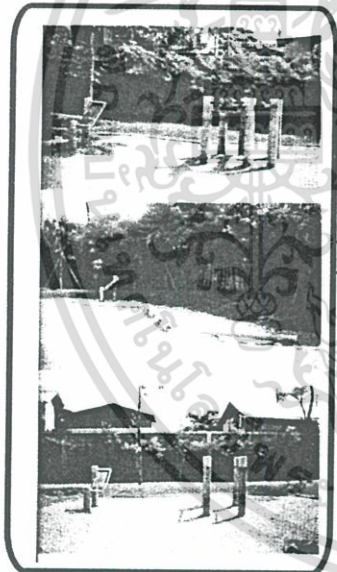
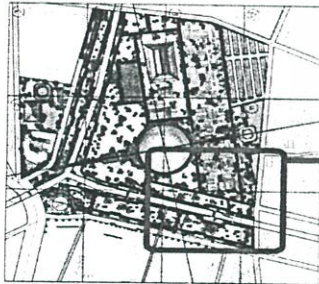
Perspective after

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

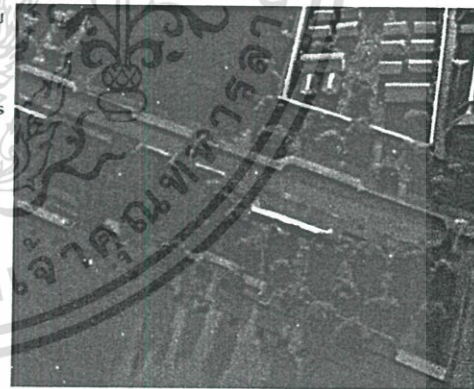
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

สวนสุขภาพ เป็นลานกลางแจ้ง
ปรับพื้นที่พร้อมอุปกรณ์สำหรับ
ประชาชนใช้ออกกำลังกาย

Health Garden: that area has
equipments for exercising.

model

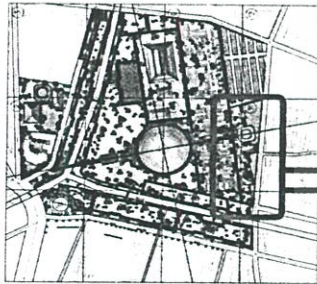
Mahakarn Fortres especially S pecial Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

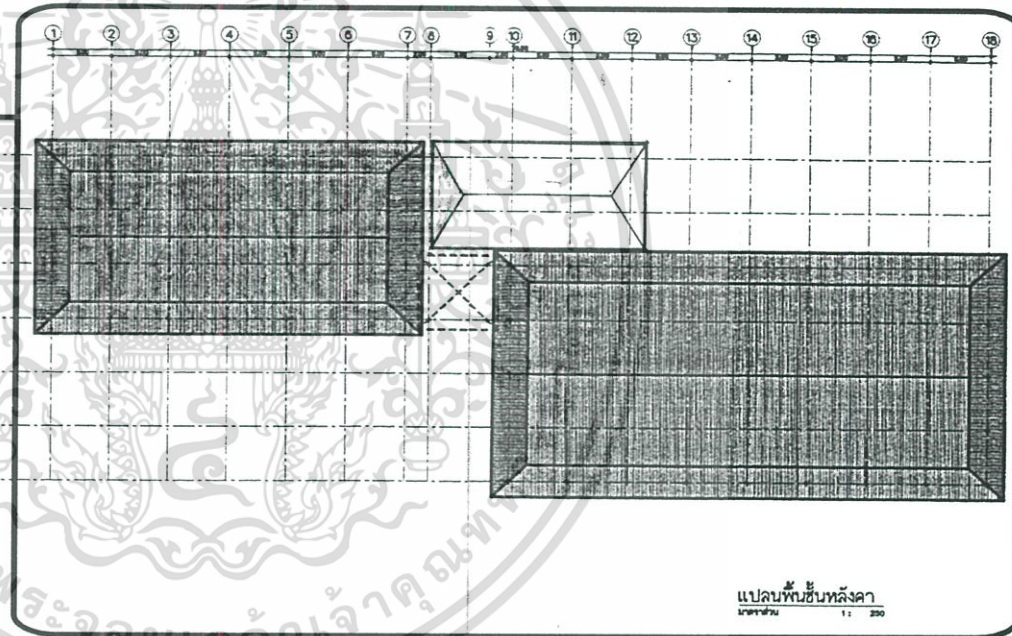
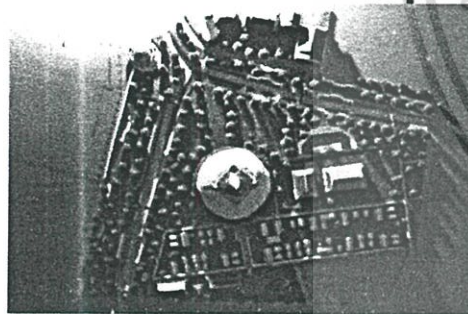
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

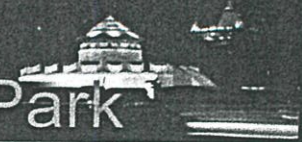
บริเวณอาคารสำนักงาน, อาคารออกกำลังกายในร่ม,
ลานออกกำลังกายกลางแจ้ง, งานพักผ่อน,

แปลนพื้นที่หลังคา
มาตราส่วน 1: 250

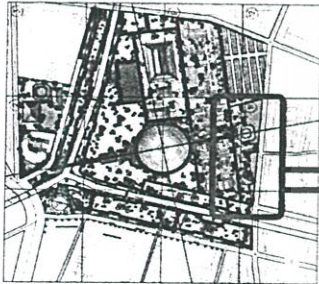
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

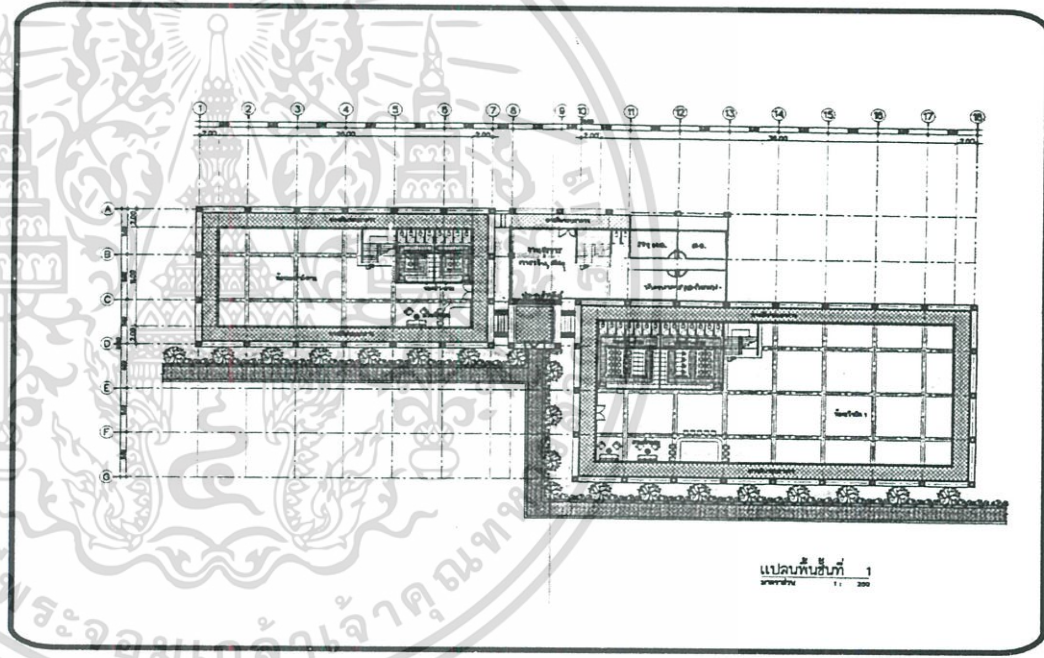
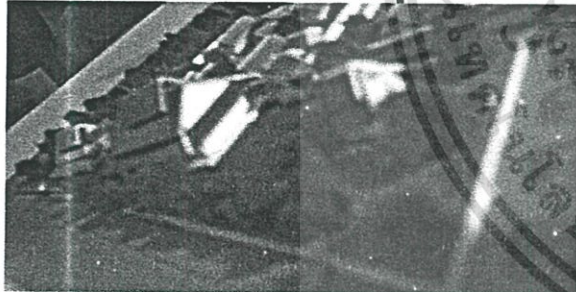
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณอาคารสำนักงาน, อาคารออกกำลังภายในร่ม,
ลานออกกำลังกายกลางแจ้ง, ลานพักผ่อน,

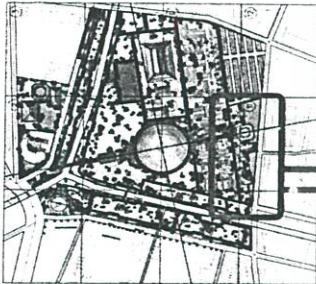
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

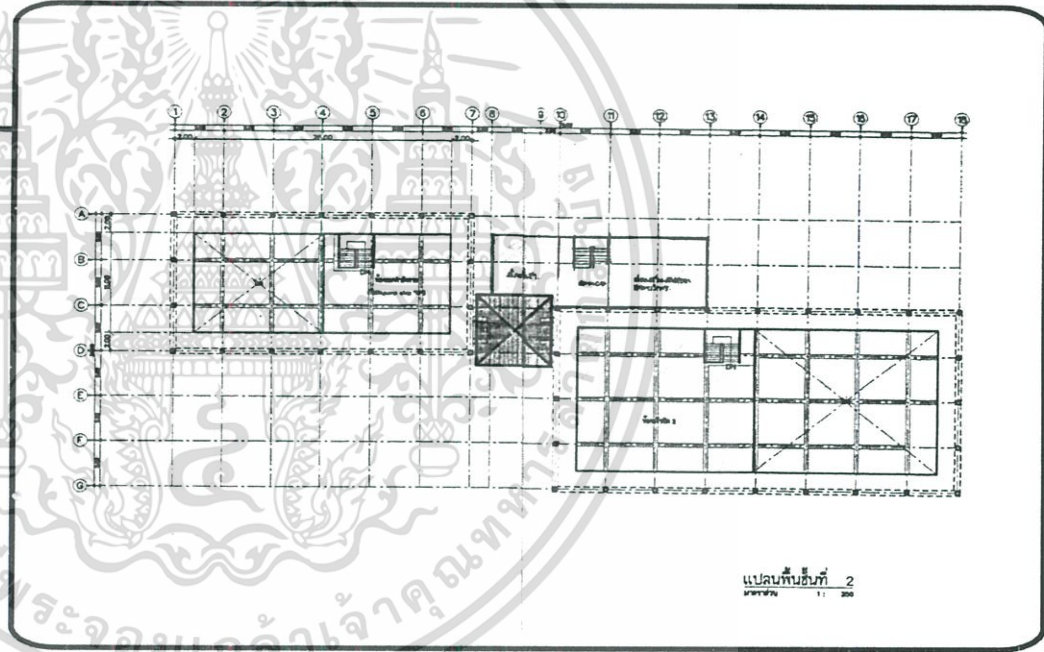
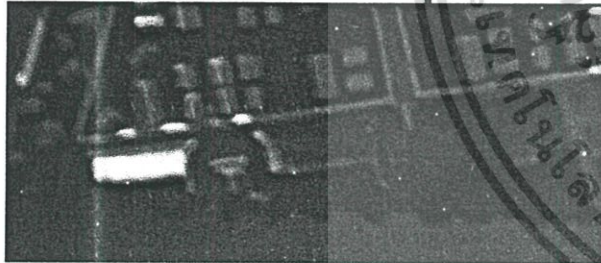
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

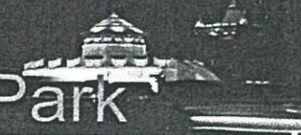
บริเวณอาคารสำนักงาน, อาคารออกกำลังกายในร่ม,
ลานออกกำลังกายอเนกประสงค์, ลานพักผ่อน,

แปลนพื้นที่ 2
1: 200

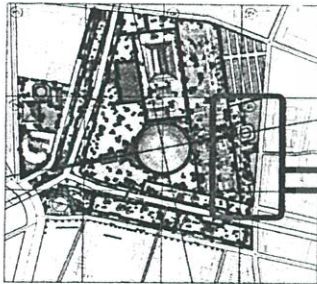
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

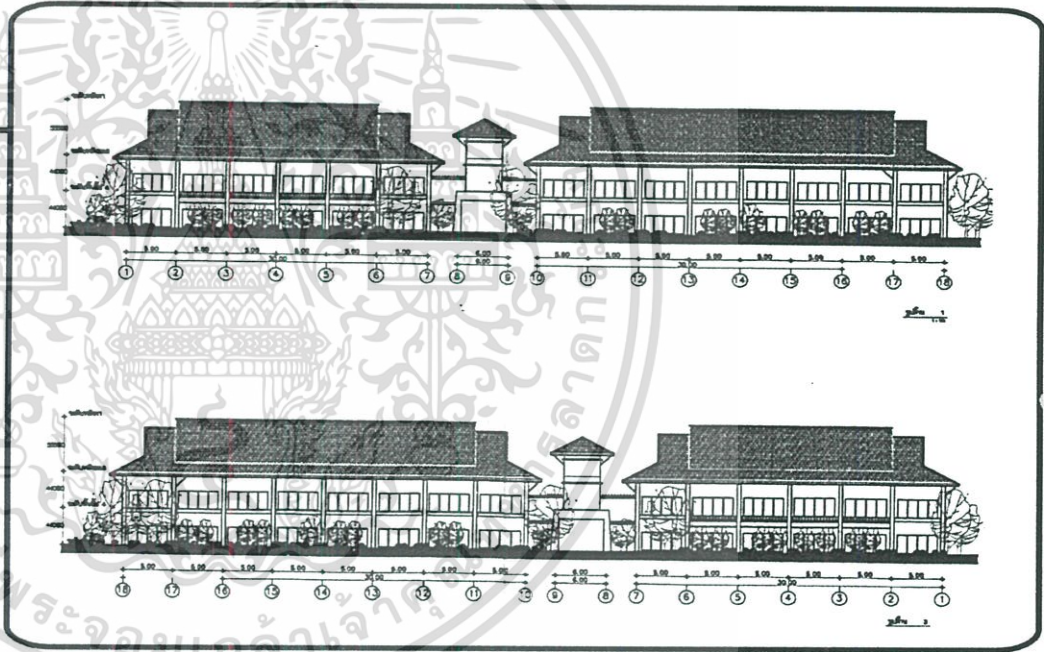
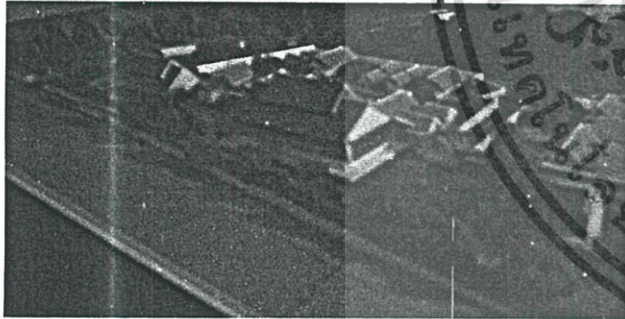
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณอาคารสำนักงาน, อาคารออกกำลังกายในร่ม,
ลานออกกำลังกายกลางแจ้ง, ลานพักผ่อน,

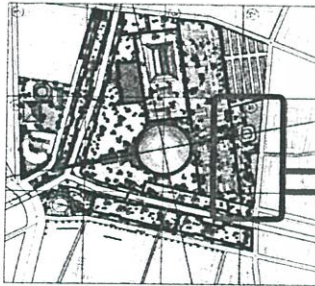
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

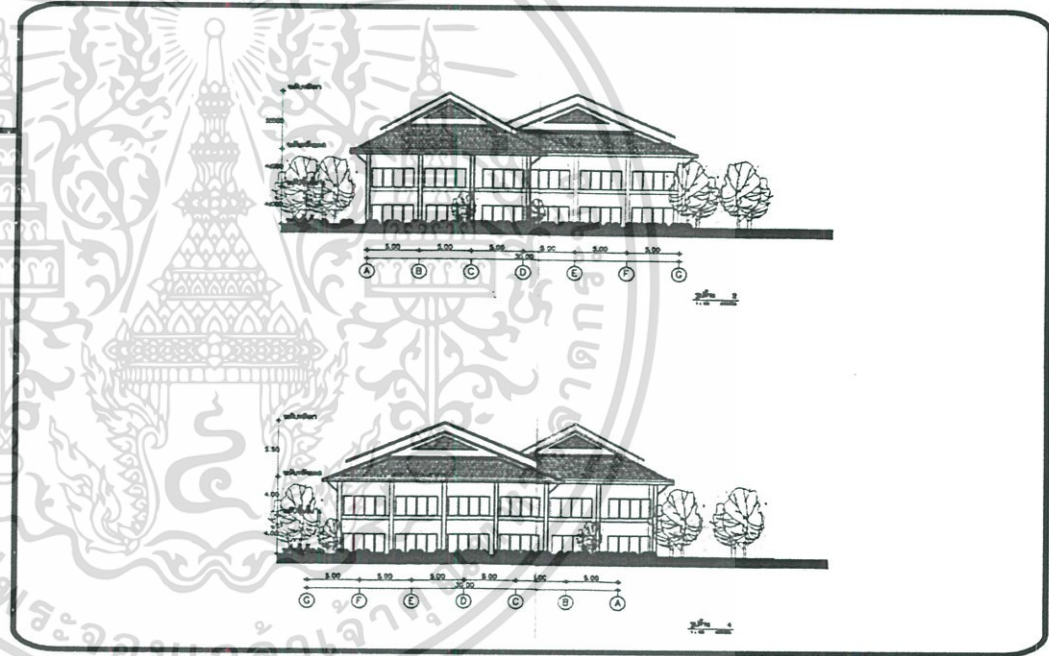
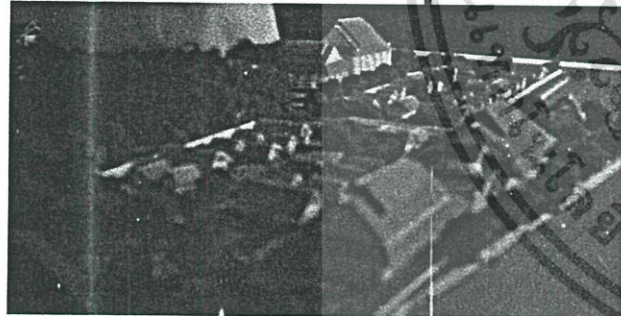
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณอาคารสำนักงาน, อาคารออกกำลังกายในร่ม,
ลานออกกำลังกายกลางแจ้ง, ลานพักผ่อน,

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

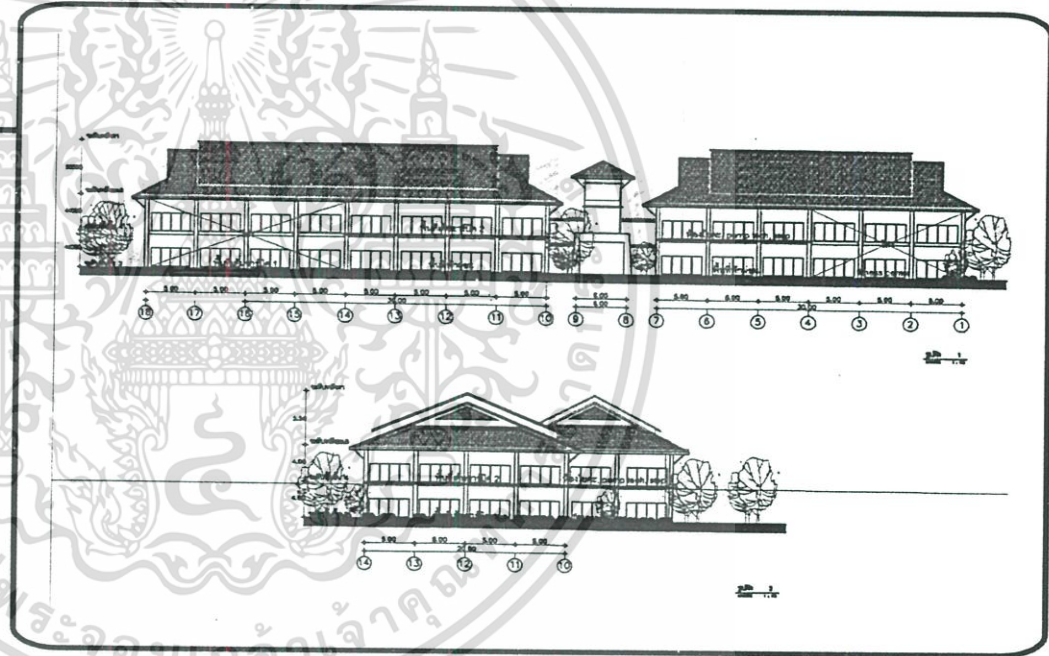
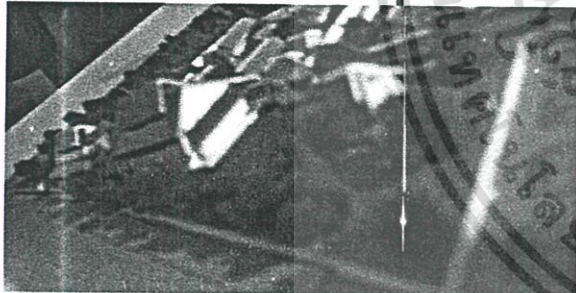
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณอาคารสำนักงาน, อาคารออกกำลังกายในร่ม,
ลานออกกำลังกายกลางแจ้ง, ลานพักผ่อน,

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

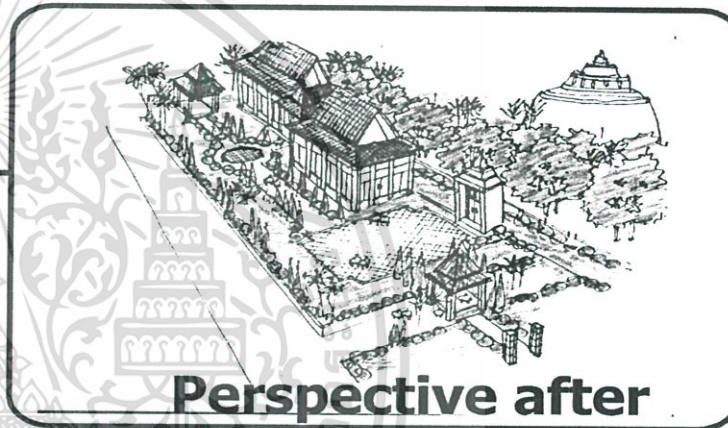

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

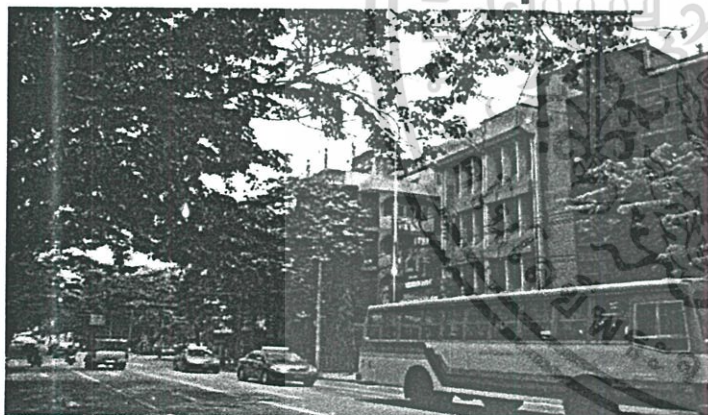
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective after

Perspective before

ส่วนออกกำลังกายการออกแบบในส่วนของพื้นที่ออกกำลังกานนี้
ในการออกแบบ นั้นจะแยกออกเป็น 2 ส่วน เนื่องจากบริเวณ
ดังกล่าวนี้เป็นโบราณสถานจึงต้องคำนึงถึงเรื่องของเสียง
และความเป็น active และ passive ค่อนข้าง มากจึงได้
ใช้ลักษณะ ของอาคารออกกำลัง กายมาดอຍรับการออกกำลัง
กายที่ต้องใช้อุปกรณ์และเสียง โดยออกแบบให้สอดคล้องกับ
สภาพแวดล้อม ตัวอาคารเป็น ลักษณะของสถาปัตยกรรมไทย
ประยุกต์ 2 ชั้น เน้นความโปร่งในการมองเมื่อมีการออกกำลังกาย
ส่วนที่ 2 คือส่วนต่อเนื่องถ้าผู้ใช้ต้องการการออกกำลังกาย
กลางแจ้งก็สามารถออกจากอาคารและใช้พื้นที่ด้านข้าง โดยจะ
จัดให้เป็นสวนสุขภาพ

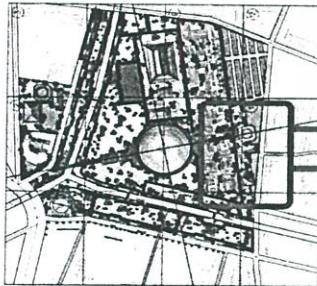
Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

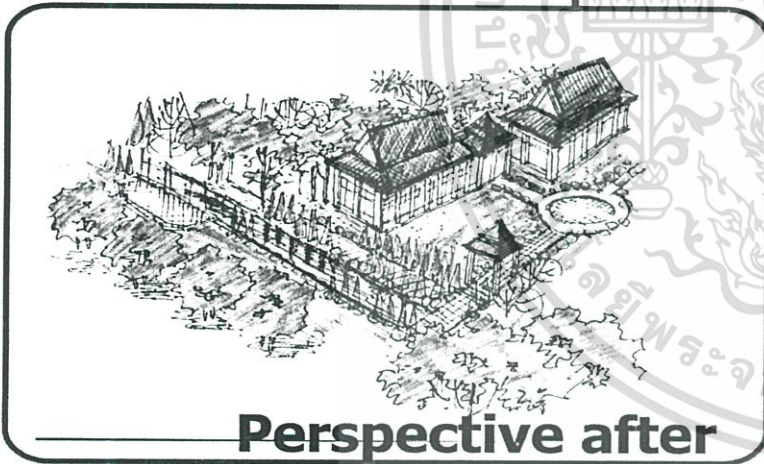
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective before

Perspective after

ส่วนออกกำลังกายการออกแบบในส่วนของพื้นที่ออกกำลังกานนี้
ในการออกแบบ นั้นจะแยกออกเป็น 2 ส่วน เนื่องจากบริเวณ
ดังกล่าวนี้เป็นโบราณสถานจึงต้องคำนึงถึงเรื่องของเสียง
และความเป็น active และ passive ค่อนข้างมากจึงได้
ใช้ลักษณะ ของอาคารออกกำลัง กายมาดอຍรับการออกกำลัง
กายที่ต้องใช้อุปกรณ์และเสียง โดยออกแบบให้สอดคล้องกับ
สภาพแวดล้อม ตัวอาคารเป็น ลักษณะของสถาปัตยกรรมไทย
ประยุกต์ 2 ชั้น เน้นความโปร่งในการมองเห็นมีการออกกำลังกาย
ส่วนที่ 2 คือส่วนต่อเนื่องถ้าผู้ใช้ต้องการการออกกำลังกาย
กลางแจ้งก็สามารถออกจากอาคารและใช้พื้นที่ด้านข้าง โดยจะ
จัดให้เป็นสวนสุขภาพ

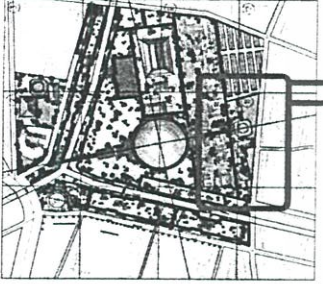
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

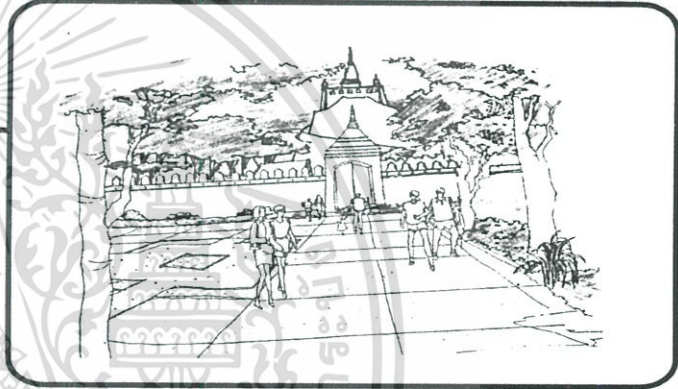

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

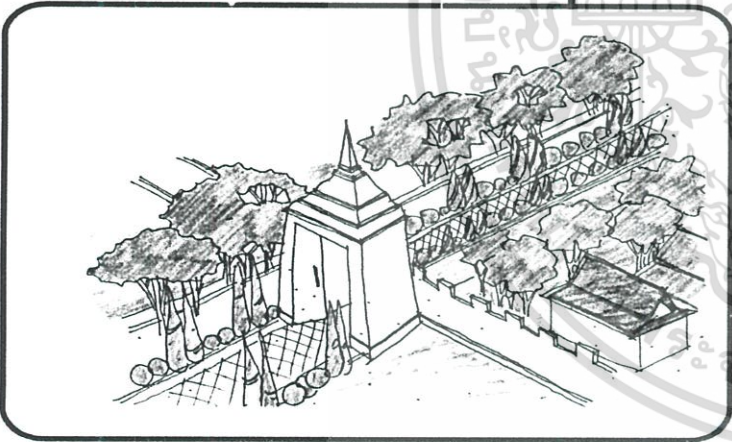
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Key-Layout

Perspective after

Perspective before

Mahakarn Fortres Especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

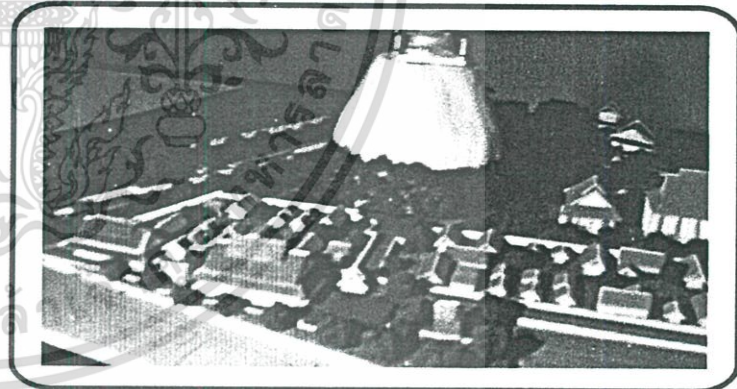
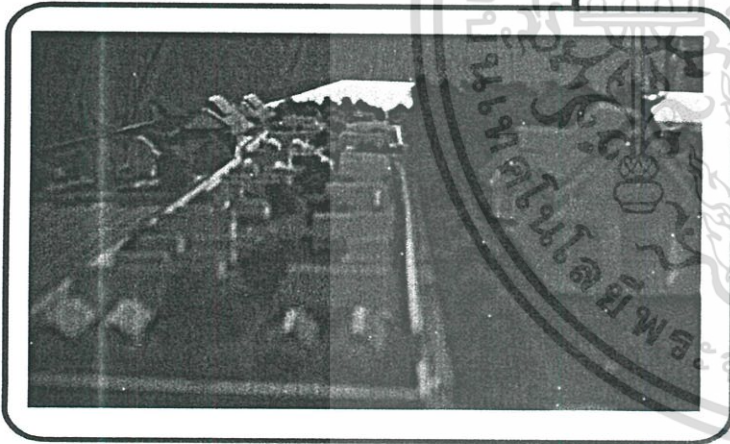
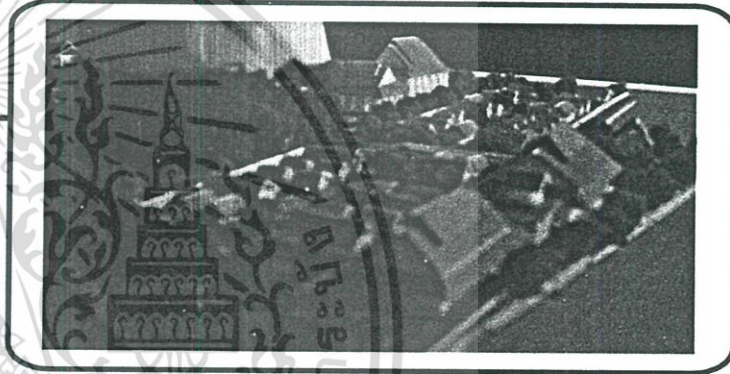
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Key-Layout

Perspective after

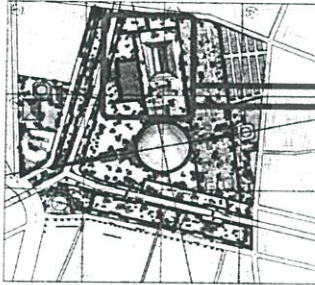
Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

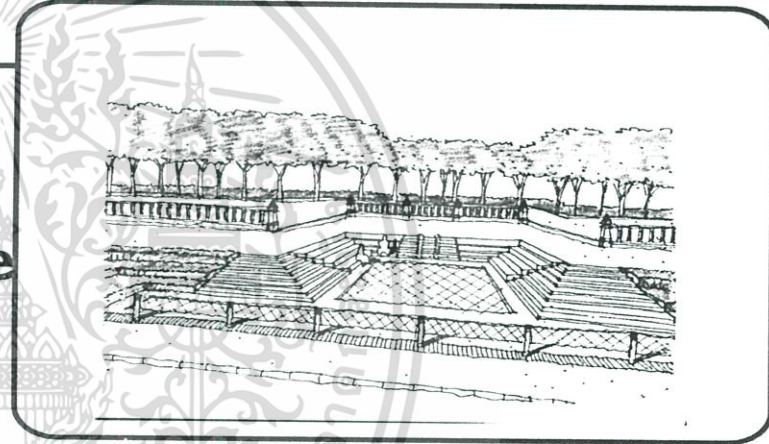

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective

สองข้างริมคลองซ้ายขวาของคลองจะเน้นในส่วนในพื้นที่ลานอเนกประสงค์ โดยไวรองรับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าเพื่อการออกกำลังกาย ลอยกระทง หรือกิจกรรมที่เผยแพร่วัฒนธรรม จึงออกแบบให้รองรับลักษณะ active ให้รองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้น บริเวณริม แม่น้ำใช้ทราปลายลดระดับไล่ จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบกรุงเป็น ฮีตจรรย์ ที่สามารถนั่งพักผ่อนและ ส่วน passive ในส่วนที่ห่างออกไปจากคลอง บริเวณ โดยรอบภูเขาทอง ลักษณะของ soft scapeโดยการจัดสวนเน้นความร่มรื่น และเป็นระเบียบ

Mahakarn Fortres Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

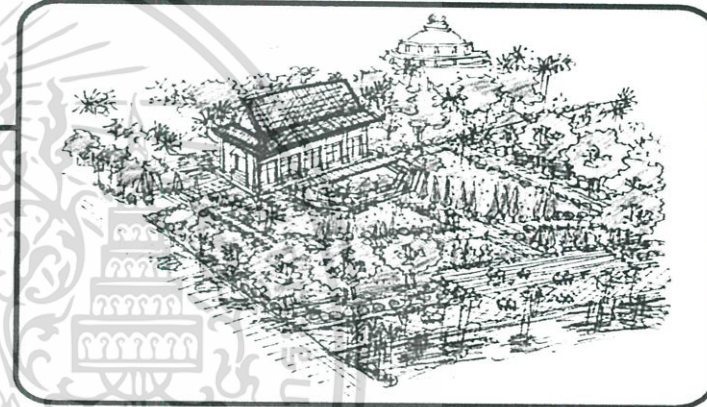

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

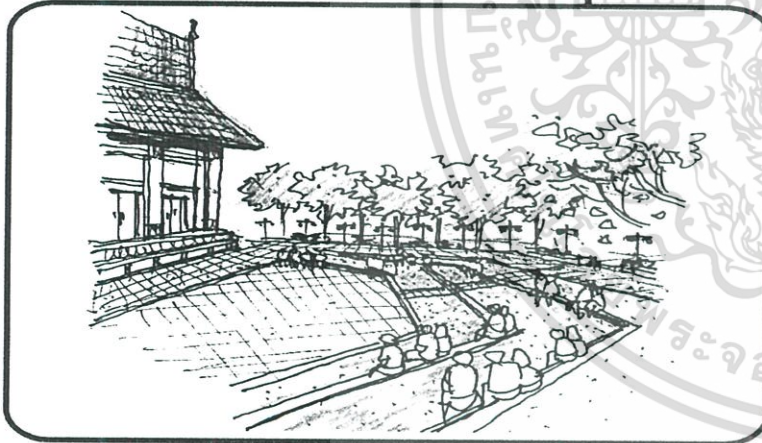
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective

เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นส่วนที่ติดวัดและโบราณสถาน จึงออกแบบโดยการเปิดมุมมองด้านข้างของวัดโดยใช้ลักษณะของอิศจรรย์ soft scape โดยรอบวัด เพื่อเป็นลานชมการแสดง โดยจะใช้ด้านข้างของวัดเป็น black ground เมื่อมีการแสดงเกิดขึ้น จะเน้นเรื่องของการให้แสงเป็นพิเศษในเวลากลางคืน โดยห้องน้ำจะอยู่ในส่วนถัดไปแยก zoning ให้ชัดเจน

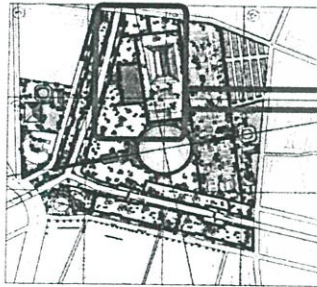
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

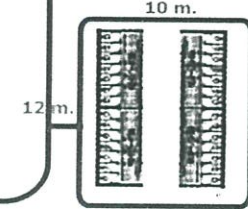
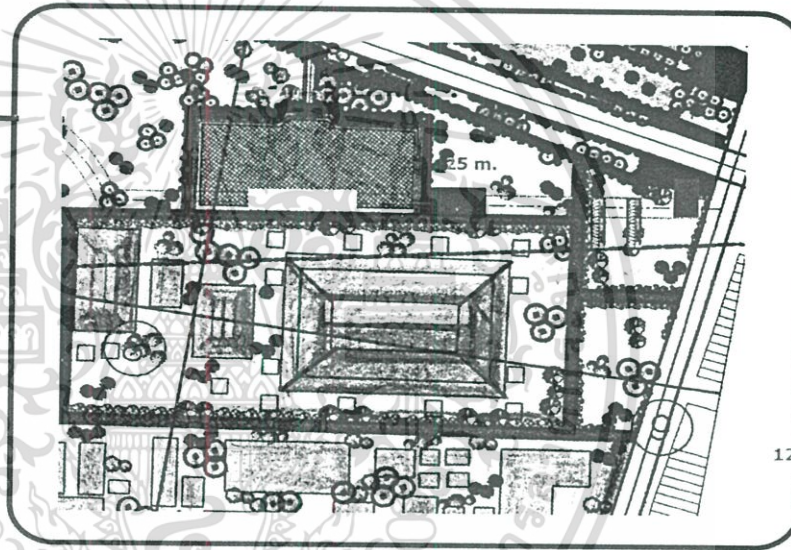
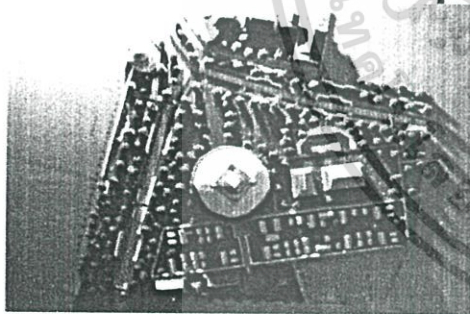
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณพิพิธภัณฑ์ ,หอสมุด, ศูนย์อาหาร
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์,และ ลานริมน้ำ

บริเวณลานอเนกประสงค์โบราณสถาน ทำการออกแบบให้เป็นลักษณะของ hard scape แต่นำ ส่วนของ soft scape มาแทรกเพื่อไม่ให้รู้สึกว้าแ้งจนเกินไป ลานสามารถปรับให้เป็นสวนของพักผ่อนได้ด้วย

Mahakarn Fortres Especially S Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

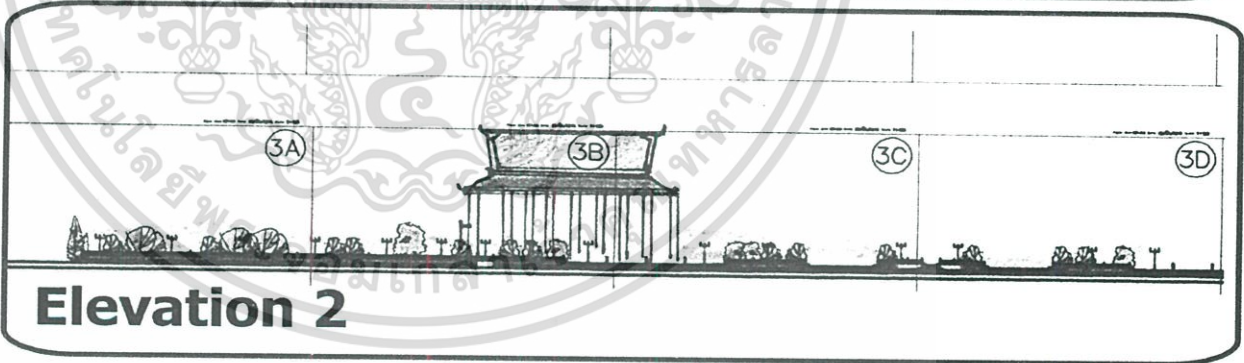
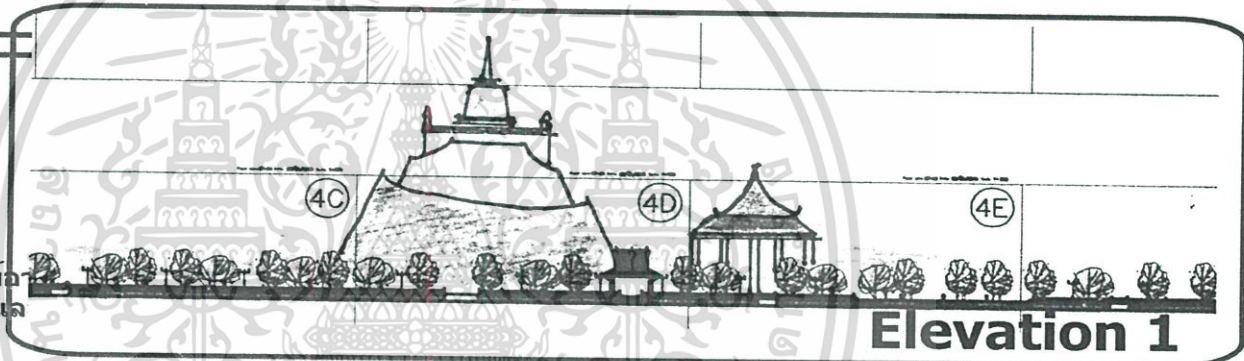
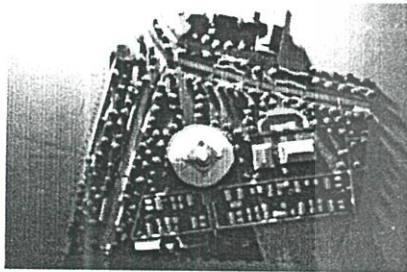
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

บริเวณพิพิธภัณฑ์ ,หอสมุด, ศูนย์อำนวยการ,
ลานพักผ่อน, ลานอเนกประสงค์,แล

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

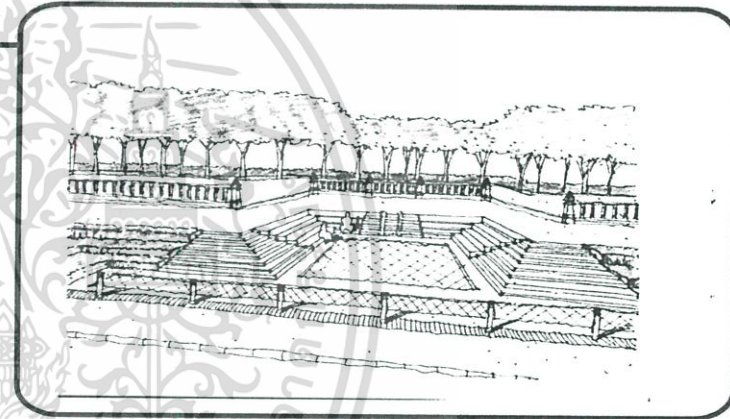
สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

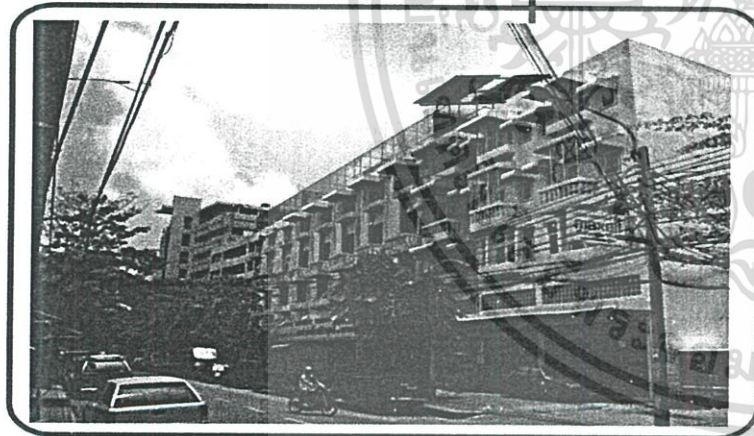
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Key-Layout

Perspective after

Perspective before

สองข้างริมคลองซ้ายขวาของคลองจะเน้นในส่วนของพื้นที่ลานอเนกประสงค์ โดยไว้รองรับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าเพื่อการออกกำลังกาย ลอยกระทง หรือกิจกรรมที่เผยแพร่วัฒนธรรม จึงออกแบบให้รองรับลักษณะ active ให้รองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้น บริเวณริม แม่น้ำใช้ทรายกลางลดระดับไล่ จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบกรุงเป็น ฮีตวรรษย์ ที่สามารถนั่งพักผ่อนและ ส่วน passive ในส่วนที่ทางออกไปจากคลอง บริเวณ โดยรอบภูเขาทอง ลักษณะของ soft scapeโดยการจัดสวนเน้นความร่มรื่น และเป็นระเบียบ

Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

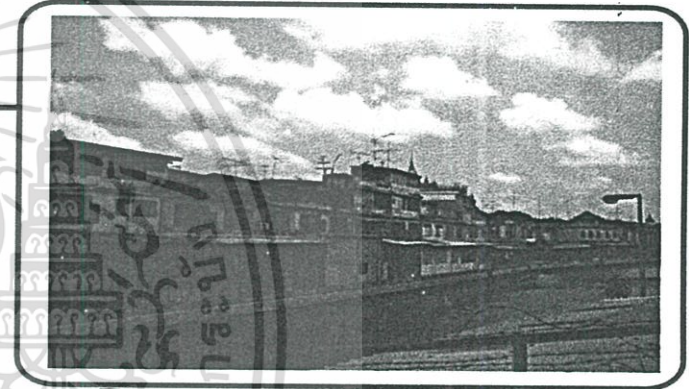
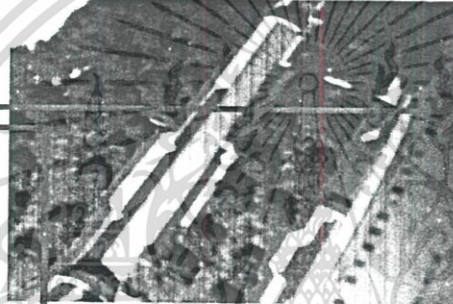

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective before

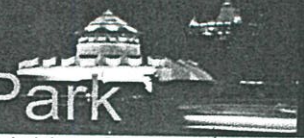

Perspective after

สองข้างริมคลองซ้ายขวาของคลองจะเน้นในส่วนของพื้นที่ลานอเนกประสงค์ โดยไว้รองรับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าเพื่อการออกกำลังกาย ลอยกระทง หรือกิจกรรมที่เผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งออกแบบให้รองรับลักษณะ active ให้รองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้น บริเวณริม แม่น้ำใช้ทรายกลางลดระดับไล่ จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบกรุงเป็น ฮีตจรรย ที่สามารถนั่งพักผ่อนและ ส่วน passive ในส่วนที่ห่างออกไปจากคลอง บริเวณ โดยรอบภูเขาทอง ลักษณะของ soft scapeโดยการจัดสวนเน้นความร่มรื่น และเป็นระเบียบ

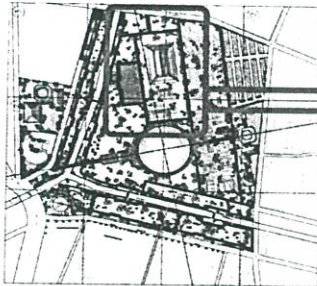
Mahakarn Fortres Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

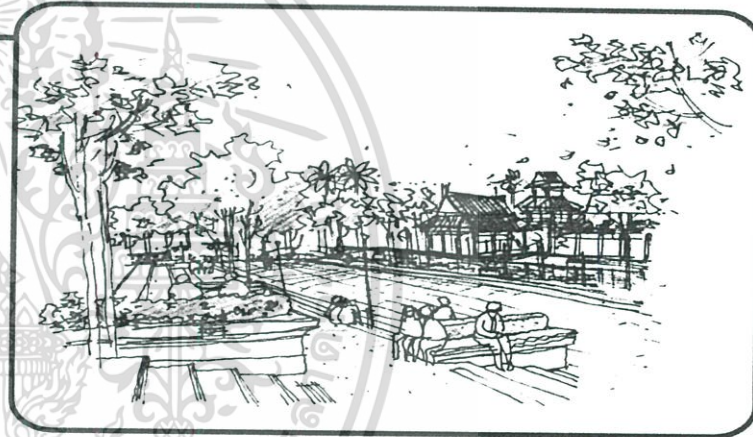

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

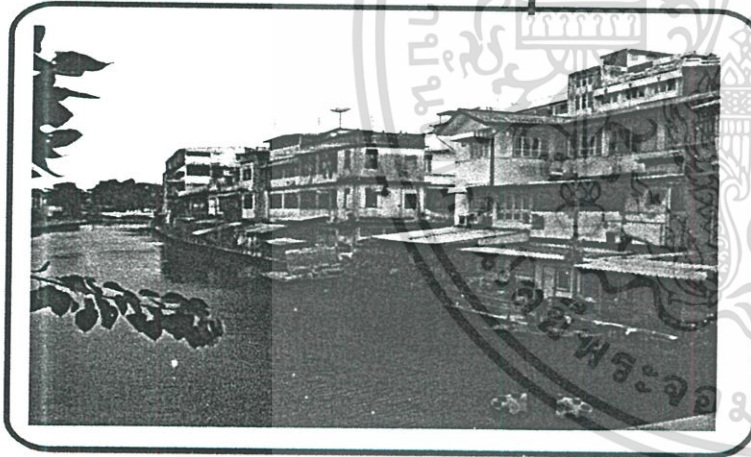
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Key-Layout

Perspective after

Perspective before

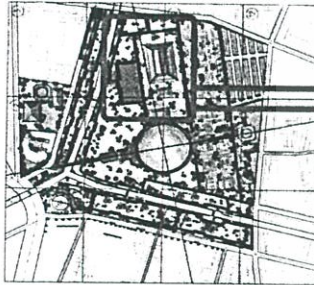
สองข้างริมคลองซ้ายขวาของคลองจะเน้นในส่วนของพื้นที่ลานอเนกประสงค์ โดยไว้รองรับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าเพื่อการออกกำลังกาย ลอยกระทง หรือกิจกรรมที่เผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งออกแบบให้รองรับลักษณะ active ให้รองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้น บริเวณริมแม่น้ำใช้ทราปลายลวดระดับไล่ จากแนวเขื่อนกันน้ำสู่คลองรอบกรุงเป็น ฮัศจรรย์ ที่สามารถนั่งพักผ่อนและ ส่วน passive ในส่วนที่ห่างออกไปจากคลอง บริเวณ โดยรอบภูเขาทอง ลักษณะของ soft scapeโดยการจัดสวนเน้นความร่มรื่น และเป็นระเบียบ

Mahakarn Fortres Specially Special Community Park

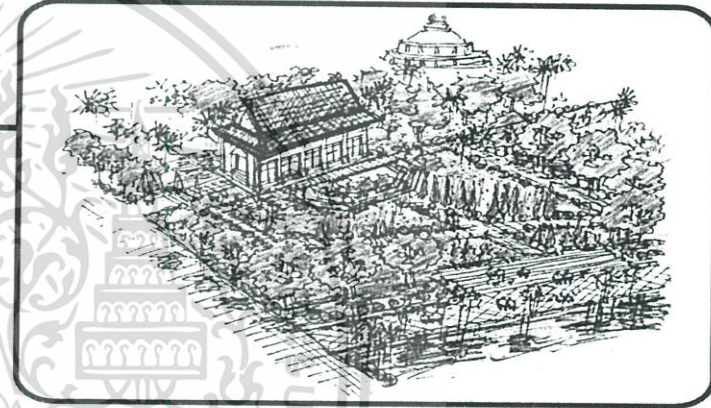
สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

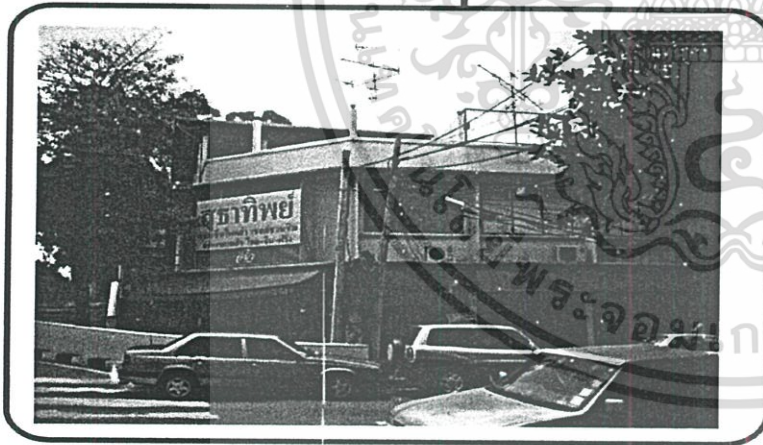

Key-Layout

Perspective before

Perspective after

เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นส่วนที่ติดวัดและโบราณสถาน จึงออกแบบโดยการ เปิดมุมมองด้านข้างของวัดโดยใช้ลักษณะของอศจรรมย์ soft scape โดยรอบวัด เพื่อเป็นลานชมการแสดง โดยจะใช้ด้าน ข้างของวัดเป็น black ground เมื่อมีการ แสดงเกิดขึ้น จะเน้นเรื่องของการ ให้แสง เป็นพิเศษในเวลากลางคืน โดยห้องน่าจะ อยู่ในส่วนถัดไปแยก zoning ให้ชัดเจน

Mahakarn Fortres especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

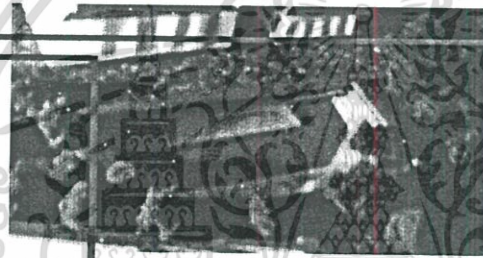

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

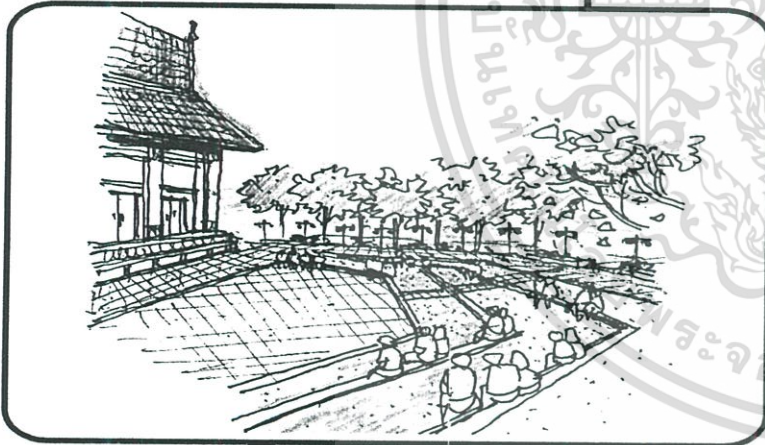
Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

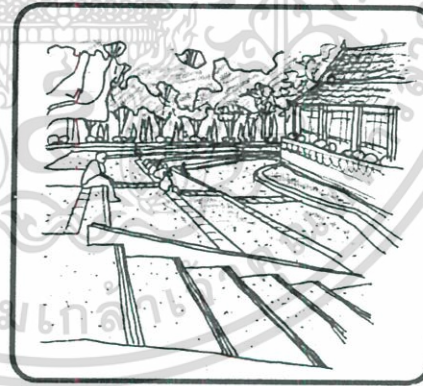
Key-Layout

Perspective before

Perspective after

เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นส่วนที่ติดวัดและโบราณสถาน จึงออกแบบโดยการเปิดมุมมองด้านข้างของวัดโดยใช้ลักษณะของอศรรรม soft scape โดยรอบวัด เพื่อเป็นลานชมการแสดง โดยใช้ด้านข้างของวัดเป็น black ground เมื่อมีการแสดงเกิดขึ้น จะเน้นเรื่องของการให้แสงเป็นพิเศษในเวลาากลางคืน โดยห้องน้ำจะอยู่ในส่วนตัดไปแยก zoning ให้ชัดเจน

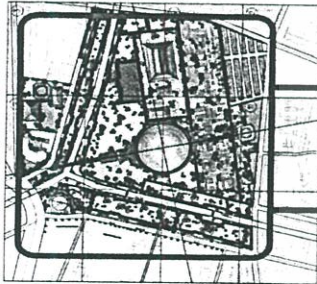
Mahakarn Fortres especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

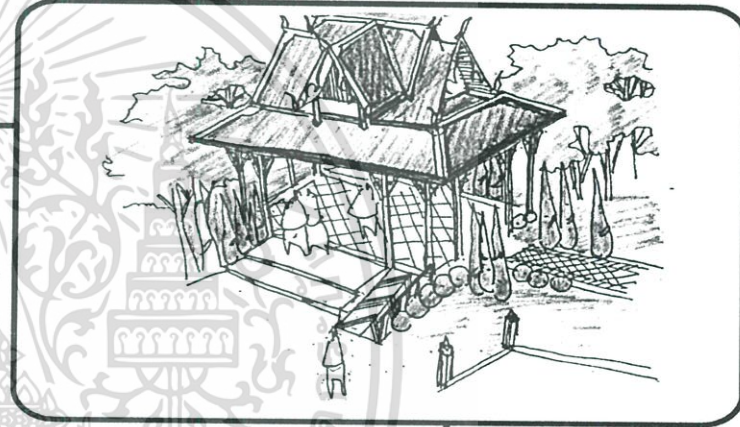
การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

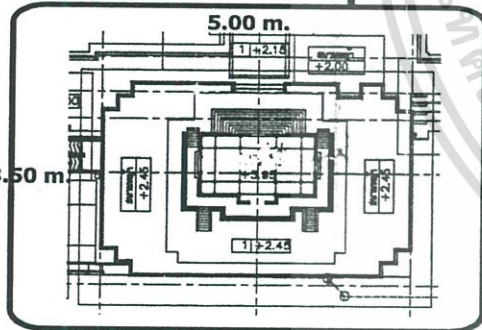

Key-Layout

Perspective

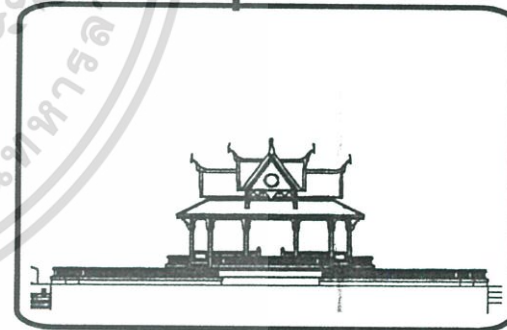
ศาลาพักผ่อนโดยรอบโครงการ

Plan

Elevation 1

Elevation 2

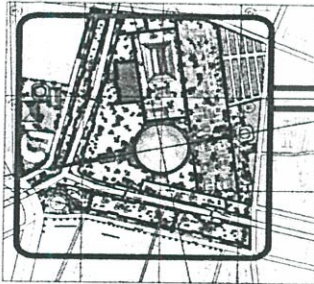
Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

การนำเสนอการออกแบบ (preliminary design)

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

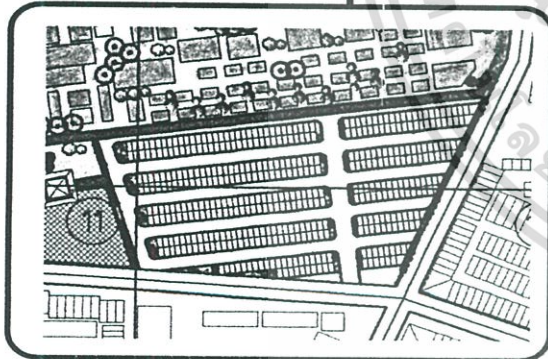

Key-Layout

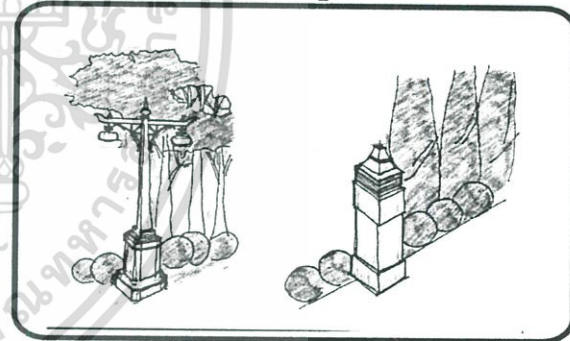
Perspective

parking

ส่วนของ furniture park นั้นจะออกแบบให้สอดคล้องกับจุดของพื้นที่และสวนเดิมที่ป้อมพระสุเมรุ เพราะเป็นสถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นมาพร้อมกันศาลาโดยรอบของสวนนั้น ทำขึ้นด้วยไม้ตัวอาคารนั้นจะเป็นลักษณะ

- ที่จอดรถยนต์จำนวน คัน
- ที่จอดรถจักรยานยนต์จำนวน คัน
- ที่จอดรถจักรยานจำนวน คัน
- ที่จอดรถขนาดใหญ่จำนวน คัน

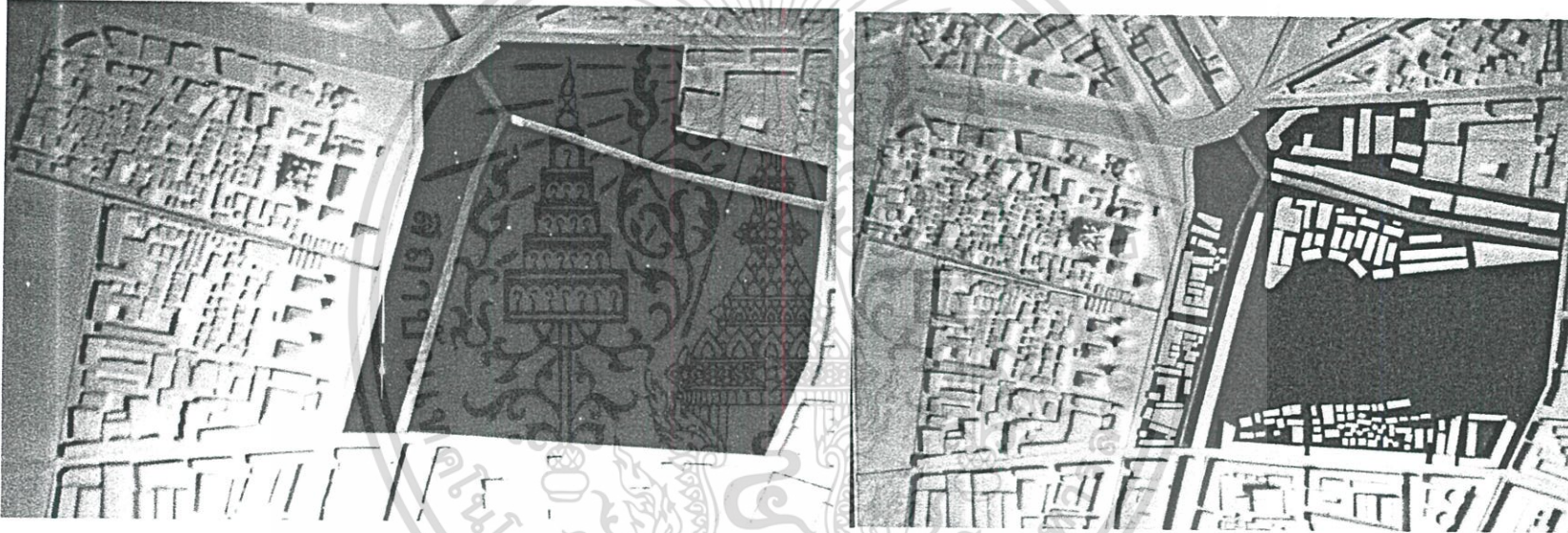
ส่วนของ furniture park นั้นจะออกแบบให้สอดคล้องกับจุดของพื้นที่และสวนเดิมที่ป้อมพระสุเมรุ เพราะเป็นสถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นมาพร้อมกัน การออกแบบโดยรอบของสวนนั้นจะเน้นในเรื่องสิ่งที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ ทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะผ่านทางลาด พื้นปูนต่ำ รวมถึงอำนวยความสะดวกแก่เด็กและคนชราด้วย

Mahakarn Fortres Especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

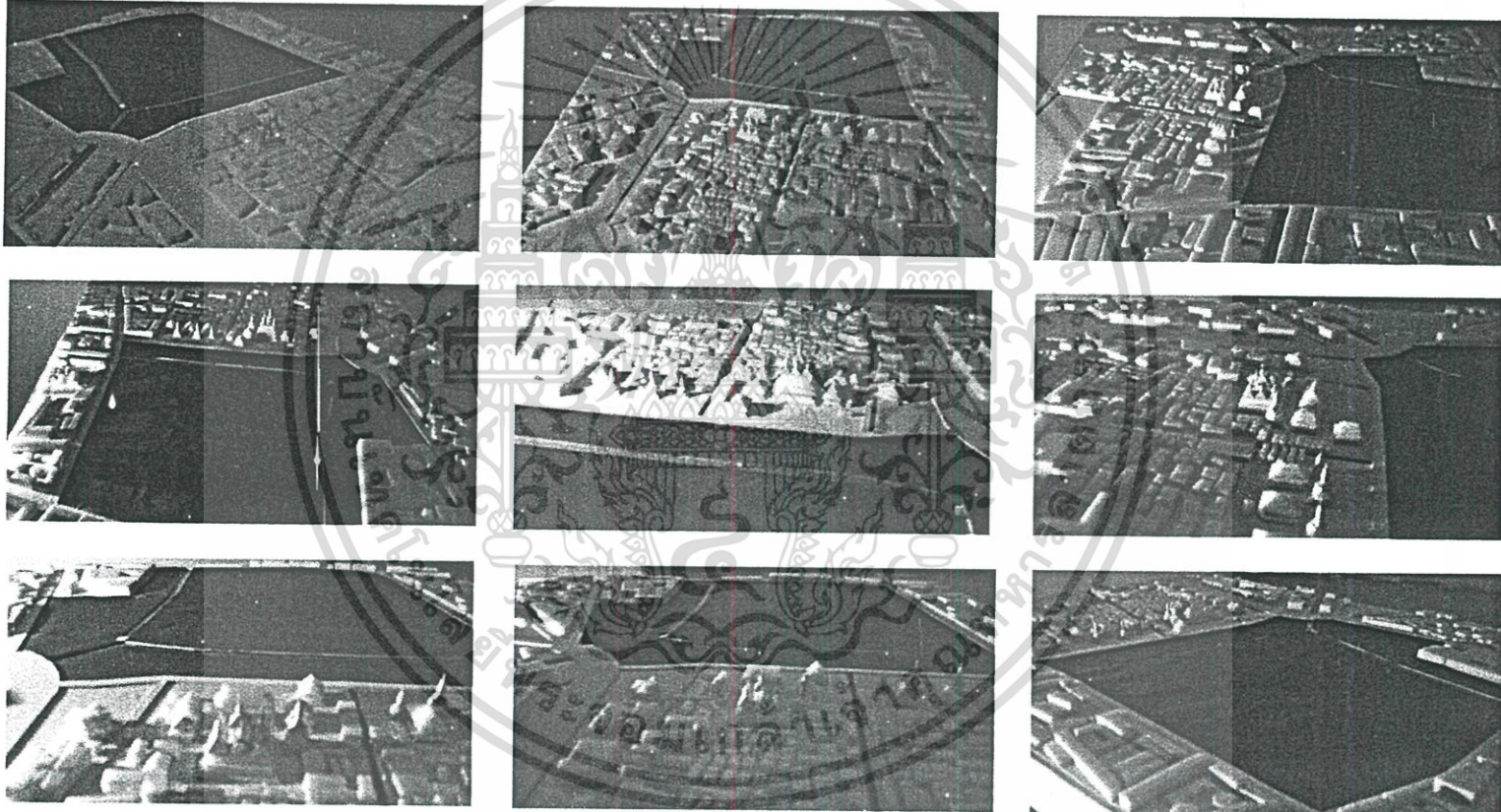
**Lay - out plan
Mass surroundings**

Mahakarn Fortres Especially Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

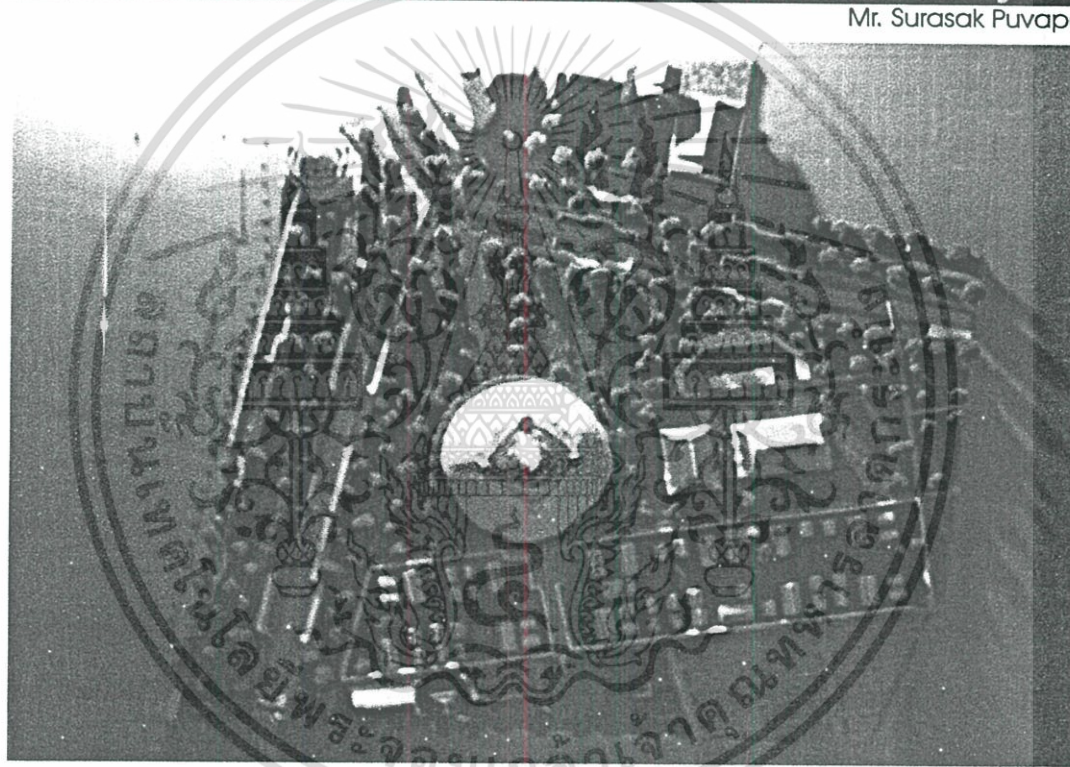
Mass surroundings

Mahakarn Fortres Especially S pecial Community Park

ส่วนสาธาณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

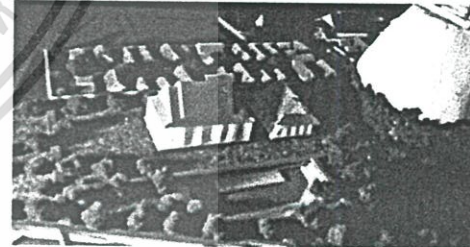
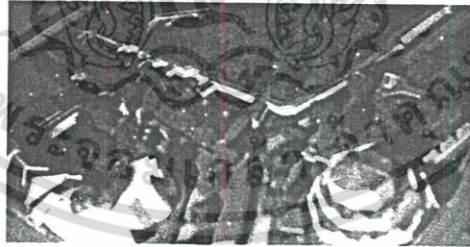
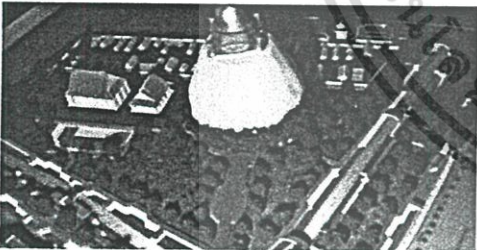
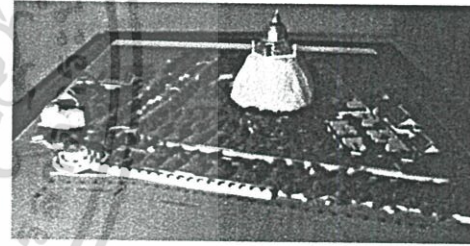
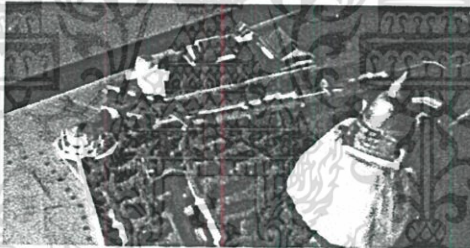
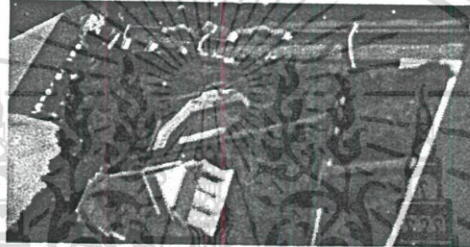
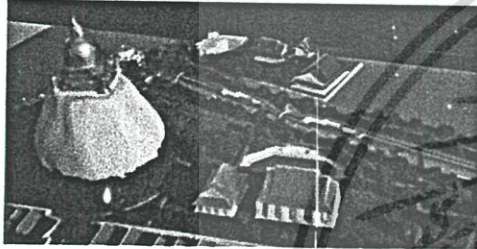
Model Lay - out plan

Mahakarn Fortres Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

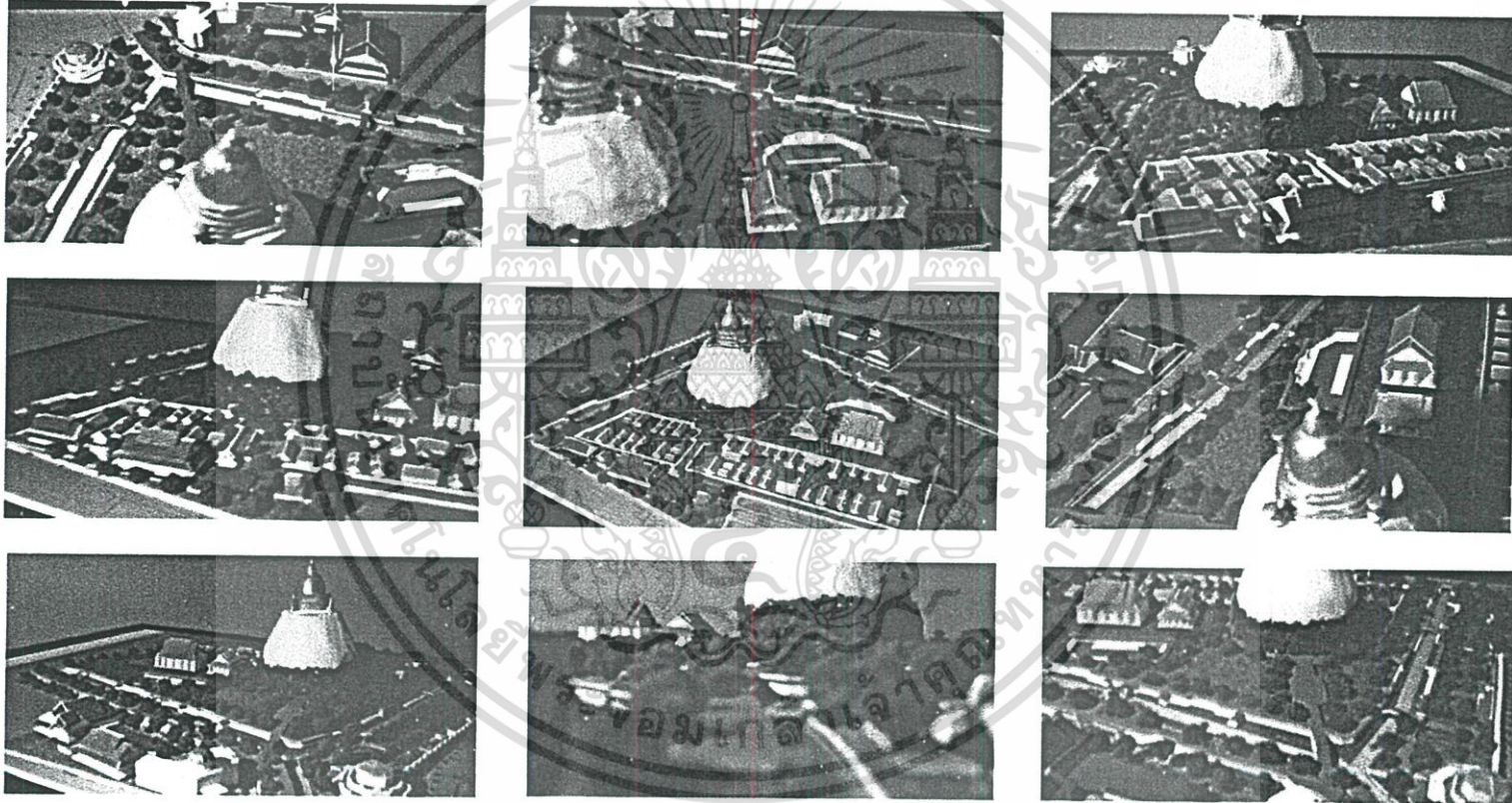

Model

Mahakarn Fortres Specially Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

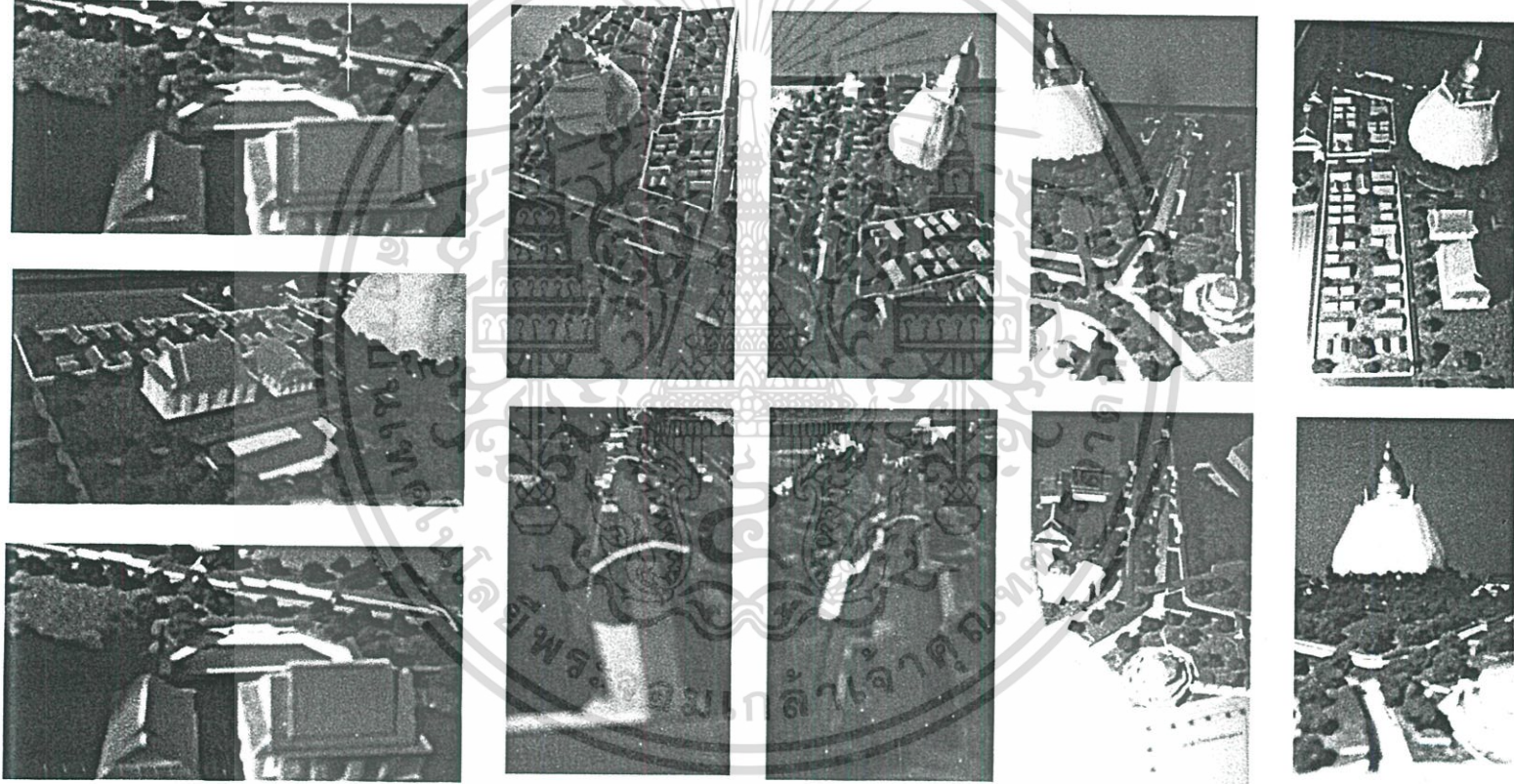

Model

Mahakarn Fortres Specially Especially Special Community Park

สวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะป้อมมหากาฬ

Mr. Surasak Puvapatchim Code: 43064047

Model

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ กรณีศึกษา โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ(สวนสันติชัยปราการ) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางการออกแบบสวนในระดับนี้ ผลจากการวิจัยจะเห็นได้ว่า สวนในระดับนี้แม้เดิมทีเดียวจะได้ถูกกำหนดให้รองรับกับบุคคลที่อาศัยในชุมชน แต่เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่มาสนับสนุนให้สวนนี้มีบทบาทมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น เรื่องของประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดกิจกรรมที่น่าสนใจ กิจกรรมนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้สวนนั้นมีเอกลักษณ์

สิ่งที่จะทำให้สวนในระดับนี้ ประสบความสำเร็จ คงจะเป็นเรื่องการที่ได้ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนได้เต็มที่ก่อน การที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนได้เต็มที่คือ ตอบสนองในเรื่องของด้านร่างกายของคน และ ทางด้านจิตใจ นอกเหนือจากนั้น สวนนั้นก็สร้างเอกลักษณ์ที่เป็นของตัวเองได้มันก็จะให้ความพึงพอใจทางด้านจิตใจสูงกว่าธรรมดา หรือความสวยงามคือมีความอึดอึดใจ หรือความซาบซึ้งเพิ่มมาด้วย คือสิ่งที่ทางสวนทำๆได้นี้ก็เป็นเอกลักษณ์ของสวนที่ทำให้สวนที่มีความเป็นสมบัติเฉพาะของสวนในระดับนี้

สวนในระดับนี้เป็นสวนที่สามารถตอบสนองคนได้ทุกกลุ่มนอกจากประชาชนในพื้นที่แล้ว ยังรวมถึงประชาชนนอกพื้นที่และนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ เนื่องจากภาวะคนในปัจจุบันที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือเมืองหลวงใหญ่ๆทั่วโลกเกิดภาวะเครียดในด้านต่างๆ และมีความต้องการที่จะกลับไปหาธรรมชาติ แต่เมืองหลวงหลายๆเมืองในประเทศไทยของเรามีความแตกต่างจากเมืองหลวงทั่วไปคือเรามี โบราณสถานที่มีคุณค่าเป็นจำนวนมาก บวกกับเรามีประเพณีและวัฒนธรรมที่ สามารถสอดแทรกกิจกรรมต่างๆเข้าไปให้ประชาชนได้ซึมซาบ จากการมาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ

แต่จากการวิจัยผู้วิจัยได้พบปัญหามากมายเช่น เรื่องการสัญจรที่มักจะคับคั่งในบริเวณพื้นที่สำคัญๆ ปัญหาเรื่องกิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะที่มีการใช้ผิวดตบประสังค์ของการใช้พื้นที่ ปัญหาด้านการถือครองพื้นที่สวนบุคคลที่เป็นผู้อาศัยในบริเวณดังกล่าวมักจะจับจองทำการค้าต่างๆ ปัญหาด้านความปลอดภัย ปัญหาด้านความทรุดโทรมของพื้นที่หรือสถานที่ที่เป็นปัญหาที่สูงมาก สวนบางที่มีการออกแบบที่ดี แต่มีการดูแลในระยะยาว ทำให้สวนทรุดโทรมลงและเมื่อสถานที่ทรุดโทรมลงผู้ใช้ก็เริ่มลดน้อยลง หรือพบว่าผู้ใช้มีการเปลี่ยนกลุ่มไปจากเดิม เช่น เป็นที่ชุมนุมของวัยรุ่น หรือเป็นที่พักของพวกจรจัด หรือเป็นแหล่งมั่วสุมต่างๆทำให้สวนสาธารณะนั้นๆทรุดโทรมลงไปอย่างรวดเร็วขึ้นไปอีก และกลายเป็นสถานที่ไม่พึงปรารถนาของกลุ่มอื่นๆทั่วไป ความทรุดโทรม

ของสถานที่ไม่ได้กระทบต่อความสวยงามเพียงอย่างเดียว ไม่แต่อาจต่อเนื่องไปถึงความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นการดูแลรักษาสถานที่ที่เป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้บริหารสวนสาธารณะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ทางการเก็บข้อมูลเนื่องจากผู้วิจัยเลือกที่จะเก็บข้อมูลของผู้ที่ใช้สวนเป็นหลัก และช่วงเวลาที่ดีกว่ามีการใช้สวนสูงสุด ทำให้อาจมีการคลาดเคลื่อนทางข้อมูลบางส่วน หากมีการวิจัยในอนาคตนั้นทางภาคการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรที่จะทำเก็บส่วนของประชากรในอัตราที่เท่ากัน เนื่องจากวิจัยนี้เสนอให้เห็นว่าอัตราส่วนของผู้ใช้สวนจากประชากรนั้นอยู่ในสัดส่วนที่ต่างกันไม่มากนักนั้นอาจมีมุมมองความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ไชแสง ศุขะวัฒน์. 2538. **สวนไทย**. กรุงเทพฯ : พีเอส พรินส์.
- คณิต เขียววิชัย. 2530. **หลักนันทนาการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จำนง ศรีเนาวกุล. 2535. **LANDSCAPE**. กรุงเทพฯ : ด้านสถาปนากการพิมพ์.
- จิรวลัย ต่อศรี. 2534. "การศึกษาประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อความหมายของผู้มาพักผ่อนที่สวนหลวง ร.9 " **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**.
- ชวนพิศ ดุขฎีประเสริฐ. 2539. "แนวทางการวางแผนเพื่อพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร." **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- เดชา บุญค้ำ. 2536. **ARCH and IDEA**. กรุงเทพฯ : วัฏจักร
- ถนอมศักดิ์ แก้วเขียว. 2532 " การศึกษารูปแบบ และบทบาทที่วางในชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร." **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- นิลบล คล่องวณิช. " เอกสารประกอบการสอนวิชาการวางแผน และออกแบบสวนสาธารณะในเมือง." กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ไพบูลย์ ศิลาวราเวทย์. 2528. " ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะ ศึกษากรณีผู้มาใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพ." **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล**.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานพ พงศ์ทัต. 2532. **LANDSCAPE**. กรุงเทพฯ : ด้านสถาปนากการพิมพ์.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. **การจัดทำรายละเอียดโครงการ เพื่อการออกแบบงานสถาปัตยกรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2526. **พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพรรณ ทวีสุข และชัยณรงค์ เต็มสาระ. 2536. **ความคิดเห็นของชาวกรุงเทพที่มีต่อสวนสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมจิตต์ ทรายางกูร. 2540. ประชากรกับคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.

สวนสาธารณะ. กอง. จุลสารกองสวนสาธารณะ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

สวนสาธารณะ. กอง. หนังสือวันต้นไม้ประจำปีแห่งชาติ, กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

สุขุมาล สุตดี. 2531. "แนวความคิดในการวางแผน และเกณฑ์ในการออกแบบ ระบบที่พักผ่อน
หย่อนใจ สำหรับเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาเขตคลองสาน. "

วิทยานิพนธ์

สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักผังเมือง. กอง. 2536. โครงการจัดหา และพัฒนาสวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น และ
ภูมิทัศน์ของเมือง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

อมรรัตน์ กฤตยาธวัช. 2526. "การศึกษาเพื่อวางแผนทางจัดหาสวนสาธารณะใน
กรุงเทพมหานครในแง่ของการผังเมือง. " วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอื้อมพร วิสมหมาย. 2527. หลักการจัดสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ.
กรุงเทพฯ : อักษรวิทยา.

Arnold Wittick . 1974. Encyclopedia of Urban Planning . New York : Me' Graw Hill Book
Company.

Brian Hackett. 1971 . Landscape Planning and Introduction to the Theory and Practice
. New Castle : Oriell Rress .

Christiansen . 1977. monty L' Park Planning Handbook Fundamental of Physical cal
Planning. New York : John Wiley and Sons inc.

Ellis . M.J. 1973. Why People Play . New Jersey : Prentice Hall inc Englewood Cliff .

Gold, Seymour M. 1980. Recreation Planning and Design. New York : MC Graw Hill
Book Company .

Harbert Arkin and Raymond R. Colton. 1963. Table for Statisticians. New York : Barnes
and noble inc.

Hester Randiph T. 1975. Neighborhood Space. Pennsylvania Doeden, Hutchinson and
Ross.

Magaret Roberts , 1945. An Introduction to town Planning Techniques . London :

Techniques. เอกสารนี้เป็นเอกสารสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Ott Romney. 1945. *Off the Job Living*. New York : A.S. Barues and Company.
- Rutledge A .J. and D.J. Molnar. 1983. *Anatomy of a park* . New York : MC Graw Hill Book Company.
- Rutledge A.J. and D.J. Molnar. 1983. *A Visual Approach to park Design*. New York : Mc GrawHill book Company.
- Stuart Chopin Jr. 1975. *Urban Land Use Planning*. New York : Harper and Brother.
- Whute W.H. 1983. *The Social Life of Small Urban Space*. Michigan : Edward Brother inc Ann Arbor.
- Wurman Richard Saul W.R. and Lery A. and Katz J. 1972. *The Nature of Recreation*. Massachusetts : MIT Press.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

คำชี้แจง: โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่าน ความคิดเห็นของ
ท่าน จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
 กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสมุญ (สวนสันติชัยปราการ)

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและพัฒนาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสมุญ (สวนสันติชัยปราการ) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และให้ครบทุกข้อ ซึ่งจะทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น คำตอบและความคิดเห็นต่างๆ ของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งท่านจะไม่มีผลต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานของท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามและคำชี้แจงในครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับแบบประเมินความพอใจต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ
- ตอนที่ 3. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ

	แบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาและพัฒนสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อนพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขารวมมหาบัณฑิต สาขา สถาปัตยกรรม คณะบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง Date 6 ☐ Month 7 ☐ Weather 8 ☐	No. 1 ☐ ☐ ☐ ☐ Area 2 ☐ Time 3 ☐ ☐ ☐ ☐ Day 4 ☐ W. Day/E. End 5 ☐
--	---	--

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อายุ

.....ปี

9

2. สถานภาพ

1) โสด 2) สมรส

10

3. ระดับการศึกษา

1) ต่ำกว่าประถม 2) ประถม
 3) มัธยม 4) อาชีวศึกษา (ปวช., ปวส.)
 5) อนุปริญญา 6) ปริญญาตรี
 7) สูงกว่าปริญญาตรี

11

4. อาชีพ

1) นักเรียน , นักศึกษา 2) รับราชการ , รัฐวิสาหกิจ
 3) ค้าขาย , ทำธุรกิจส่วนตัว 4) เอกชน
 5) รับจ้าง 6) แม่บ้าน
 7) ปลดเกษียณ , บำนาญ 8) อื่นๆ

12

5. ระดับรายได้ของท่าน

1) ไม่มีรายได้ 2) 3,001 - 5,000 บาท / เดือน
 3) 5,001 - 10,000 บาท / เดือน 4) 10,001 - 20,000 บาท / เดือน
 5) 20,000 บาทขึ้นไป

13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านมาใช้สวนแห่งนี้กับใคร

- 1) มาคนเดียว 2) ลูก , ครอบครัว
 3) แฟน , คนรัก 4)ญาติ, เพื่อนๆ

7. ท่านเดินทางมาสวนแห่งนี้โดยวิธีใด

- 1) เดินมา 2) รถประจำทาง
 3) รถยนต์ส่วนตัว 4) แท็กซี่ , สามล้อ
 5) จักรยาน 6) จักรยานยนต์

8. ระยะทางจากสถานที่ที่ท่านมาสวนแห่งนี้ประมาณ

- 1) ไม่เกิน 100 เมตร 2) 101 - 500 เมตร
 3) 501 - 1 กิโลเมตร 4) ระหว่าง 1 - 2 กิโลเมตร
 5) ระหว่าง 2 - 3 กิโลเมตร 6) ระหว่าง 3 - 4 กิโลเมตร
 7) เกินกว่า 4 กิโลเมตร

9. ท่านใช้เวลาเดินทางมาสวนแห่งนี้ประมาณ

- 1) 5 - 10 นาที 2) 16 - 30 นาที
 3) 31 นาที - 1 ชั่วโมง 4) ระหว่าง 1 - 2 ชั่วโมง
 5) เกินกว่า 2 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพอใจของผู้ใช้สวนต่อลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ
ระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ (สวนสันติชัยปราการ)

น้อยมาก น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

1. ความสวยงามของสวนสาธารณะ
สันติชัยปราการ	☐	☐	☐	☐	☐	18 ☐
2. บรรยากาศภายในสวนสาธารณะ
สันติชัยปราการ	☐	☐	☐	☐	☐	19 ☐
3. การรองรับของสวนต่อประชาชน
ทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มในการใช้สวน	☐	☐	☐	☐	☐	20 ☐
4. ความหนาแน่นของผู้ใช้สวนสาธารณะ
สันติชัยปราการ	☐	☐	☐	☐	☐	21 ☐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ความพอเพียงของพื้นที่และอุปกรณ์
โดยรอบของสวนสาธารณะสันติชัยปราการ	☐	☐	☐	☐	☐	22 ☐
6. ความปลอดภัยโดยรอบของสวนสาธารณะ
สันติชัยปราการ	☐	☐	☐	☐	☐	23 ☐
7. ความสะอาดและความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยในสวนสาธารณะสันติชัยปราการ	☐	☐	☐	☐	☐	24 ☐
8. ความพอใจกับกิจกรรมต่างๆ
ที่เกิดขึ้นของสวน	☐	☐	☐	☐	☐	25 ☐

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ

1. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
เกี่ยวกับด้านความสวยงามของสวนที่จะเกิดขึ้น (โปรดเรียงลำดับ)	☐	☐	☐	☐	☐	26 ☐
☐ 1) ควรมีทัศนียภาพภายนอกและภายในที่สวยงามเด่นชัด
☐ 2) ควรมีเอกลักษณ์ความด้านสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์ของสวนนั้น
☐ 3) ควรมิกิจกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะของสวนนั้น
☐ 4) ควรมีความงามทางสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ	☐	☐	☐	☐	☐	27 ☐
2. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
เกี่ยวกับบรรยากาศภายในสวน เมื่อเทียบสวนที่ท่านใช้ในปัจจุบัน (โปรดเรียงลำดับ)	☐	☐	☐	☐	☐	28 ☐
☐ 1) ควรมีการอนุรักษ์และบูรณะโบราณสถานไว้ภายในสวนเพื่อศึกษามากขึ้น
☐ 2) ควรมีความร่มรื่นของต้นไม้ ดอกไม้บริเวณโดยรอบของสวนมากขึ้น
☐ 3) ควรมีความเงียบสงบและเป็นส่วนตัวตามสวนต่างภายในสวนมากขึ้น
☐ 4) ควรมิกิจกรรมต่างๆภายในสวน รวมถึงการจัดงานเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมแก่ประชาชนและ
ชาวต่างชาติมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	28 ☐
3. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
เกี่ยวกับการรองรับผู้มาใช้สวนแห่งใหม่ เมื่อเทียบสวนที่ท่านใช้ในปัจจุบัน (โปรดเรียงตามลำดับ)	☐	☐	☐	☐	☐	30 ☐
☐ 1) ควรรองรับคนในพื้นที่ให้มากขึ้น
☐ 2) ควรรองรับคนนอกพื้นที่มากขึ้น
☐ 3) ควรรองรับนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	30 ☐
4. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
เกี่ยวกับการรองรับความหนาแน่นผู้ที่ใช้สวนแห่งใหม่ เมื่อเทียบสวนที่ท่านใช้ในปัจจุบัน (โปรดเรียงตามลำดับ)	☐	☐	☐	☐	☐	30 ☐
☐ 1) ควรมีการเพิ่มพื้นที่พักผ่อนโดยรอบของสวนให้มากขึ้นเพื่อลดความหนาแน่นของผู้ใช้สวน
☐ 2) ควรมีการกระจายพื้นที่ออกกำลังกายและสนามกีฬามากขึ้นเพื่อลดความหนาแน่นของผู้ใช้สวน
☐ 3) ควรมีลานอเนกประสงค์ที่สามารถรองรับความหนาแน่นได้สูง เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	30 ☐

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

31

5. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

เกี่ยวกับปริมาณพื้นที่ใช้สอย และอุปกรณ์ภายในสวนแห่งใหม่ เมื่อเทียบกับปัจจุบัน (โปรดเรียงตามลำดับ)

- 1) ควรมีพื้นที่ออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น 2) ควรมีอุปกรณ์ออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น
- 3) ควรมีพื้นที่จัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น 4) ควรมีพื้นที่พักผ่อนเพิ่มมากขึ้น
- 5) ควรมีพื้นที่บริเวณร้านค้าบริการทั่วไปเพิ่มมากขึ้น
- 6) ควรมีพื้นที่ให้ความรู้มากขึ้น เช่น โบราณสถาน, หอสมุด, พิพิธภัณฑ์

6. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

เกี่ยวกับความปลอดภัยภายในสวนเมื่อเทียบกับปัจจุบัน (โปรดเรียงตามลำดับ)

- 1) ควรมียามรักษาการประจำสำคัญ 2) ควรมียามรักษาการเดินตรวจตรา
- 3) ควรมีด่านตรวจคนเข้าออก 4) ควรมีก้องวงจรปิดโดยรอบสวน

7. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

เกี่ยวกับความสะอาดและเป็นระเบียบภายในสวนเมื่อเทียบกับปัจจุบัน (โปรดเรียงตามลำดับ)

- 1) ควรมีดั้งขยะเท่าเดิมพอแล้ว 2) ควรมีดั้งขยะมากกว่าเดิม
- 3) ควรมีพนักงานทำความสะอาดมากกว่านี้ 4) ควรมีการตรวจและซ่อมแซมสวนเสมอ

32

8. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมภายในสวนเมื่อเทียบกับปัจจุบัน (โปรดเรียงตามลำดับ)

- 1) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุกวัน 2) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุกๆเสาร์-อาทิตย์
- 3) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุกเทศกาลสำคัญ 4) ควรจัดให้มีกิจกรรมทุกเทศกาล

33

9. หากมีการสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะแห่งใหม่ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณมีสิ่งใด

เพิ่มเติมภายในสวนเมื่อเทียบกับปัจจุบัน (โปรดเรียงตามลำดับ)

- 1) โบราณสถาน 2) พิพิธภัณฑ์
- 3) หอสมุด 4) ร้านอาหารและที่รับประทาน
- 5) ศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว 6) สระน้ำธรรมชาติ
- 7) สวนดอกไม้ 8) ศาลาพักผ่อน
- 9) พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ 10) พื้นที่แสดงกิจกรรมกลางแจ้ง
- 11) สนามกีฬามาตรฐาน 12) พื้นที่ออกกำลังกายที่ใหญ่ขึ้น
- 13) ที่จอดรถที่รองรับเพียงพอ 14) พื้นที่วิ่งรอบสวน

34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Study Questionnaire

Thesis Title

Study and Development of special Community Park

Case Study : Phrasumaru Fortress Project (Santichai Phra Karn Park)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of The Requirement for The Degree of Master of
Industrial Education in Architecture
School of Graduate Studies

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

2005

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

School of Graduate Studies
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Thesis Study Questionnaire

Thesis Title

Study and Development of special Community Park

Case Study : Phrasumaru Fortress Project (Santichai Phra Karn Park)

The objective of the Thesis is to study and Development Prasumeru Fortress for establishing a new community park to be fulfill the people' s need.

For this reason, we would be apriciated if you could please answer all of our questionnaires with the truth so that will make us can reach the objective effectively.

The answer and the opinion is for studying only and it won't be effected you or your organization.

3 parts of questionnaires are following

- 1) Personal Inforntation
- 2) The people's satisfaction through the community park
- 3) The recommendation and opinion through the community park.

	<p>Thesis Study Questionnaire</p> <p>The Study and Development of a Community Park</p> <p>Case Study : Phrasumaru Fortress Project (Santichai Phra Karn Park)</p> <p>Master of Architecture Department of Faculty of Industrial Education</p> <p>School of Graduate Studies, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang</p>	<p>No. 1 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p>Area 2 ☐</p> <p>Time 3 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p>Day 4 ☐</p> <p>Date 6 ☐ Month 7 ☐ Weather 8 ☐</p> <p>W. Day/E. End 5 ☐</p>
--	--	--

Staff Only

Part 1 Personal Information

1. Age

..... years

9

2. Status

10

1 Single 2) Married

Primary

3. Education

11

1) Under primary school

2) Primary

3) High school

4) Vocational school

5) Diploma, Certificate

6) Bachelor's Degree

7) Above Bachelor's Degree

4. Career

12

1) Student, University Student

2) Government officer, Government Enterprise officer

3) Business Owner

4) Public company officer

5) Wage earner

6) House Wife

7) Pensioned Official

8) Other (Please state)

5. Salary

13

1) Unemploy

2) 3,001 - 5,000 ฿ a month

3) 5,001 - 10,000 ฿ a month

4) 10,001 - 20,000 ฿ a month

5) more than 20,000 ฿

6. With whom do you usually go to the park with ?

14

1) alone

2) children, family member

3) girl friend, boy friend

4) relative, friends

7. How do you go to the park ?

15

1) walk

2) bus

3) private car

4) Taxi , tuk-tuk

5) bike

6) motor bike

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. How far is it from where you live/stay ?

16 1) 100 meters 2) 101 - 500 meters 3) 501 mters - 1 kilometers 4) 1 - 2 kilometers 5) 2 - 3 kilometers 6) 3 - 4 kilometers 7) 4 kilometers

9. How long does it take you to get to the park?

17 1) 5 - 10 minutes 2) 16 - 30 minutes 3) 31 minutes - 1 hour 4) 1 - 2 hours 5) over 2 hours

Part 2 People's satisfaction of the community park

Please rate the items in terms of your satisfaction with them.

Least Less Moderate more most

1. The garden

(Santichaprakan Park)

18

2. The park environment

(Santichaprakan Park)

19

3. The park can served the needs of all people.

(Santichaprakan Park)

20

4. The park is too crowded with people.

(Santichaprakan Park)

21

5. There is enough equipment and space

(Santichaprakan Park)

22

6. Safety around the park

(Santichaprakan Park)

23

7. Cleanliness

(Santichaprakan Park)

24

8. I am overall satisfied with the the activity in the park.

(Santichaprakan Park)

25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Part 3 The recommendation and opinion through the community park.

1. If there were a project to build a new community park, could you show me your opinion about 26

Please rank the items in terms of their importance (1 most important to 4 least important).

- 1) It should have a very beautiful view both inside and out.
- 2) It should have its own style.
- 3) It should welcome a variety of activities.
- 4) The architecture should serve the needs of the people.

2. If there was a project to build a new community park, what would you like it to look like? 27

Please rank in order of importance.

- 1) The architecture should reflect ancient styles and motifs.
- 2) It should have more plants and flowers.
- 3) It should have more private relaxing areas in the park.
- 4) It should promote Thai cultural activities for both Thai people and foreigners.

3. If there was a project to build a new community park, what size of area would you like it to be? 28

Please rank in order of importance.

- 1) It should have a wide area to serve the local people.
- 1) It should have a wide area to best serve the visitors.
- 1) It should have wide area to best serve the foreigners.

4. If there was a project to build a new community park, how would it best solve over-crowding? 29

Please rank in order of importance.

- 1) It should have more relaxing areas to solve the crowd.
- 2) It should have more exercising areas to solve the crowd.
- 3) It should have a wider activity ground to solve the crowd.
- 4) It should have some libraries or museums.

5. If there was a project to build a new community park, what equipment would you like it to have? 30

Please rank in order of importance.

- 1) It should have more exercising areas. 2) It should have more sport equipment.
- 3) It should have an activity ground zone. 4) It should have more shop area.
- 5) It should have more shopping areas.
- 6) It should have a wider area for ancient historical sections, a library or museum.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. If there was a project to build a new community park, what kind of security system would you want? 31
- Please rank in order of importance (1 most important to 3 least important)
- 1) It should have the full time security guard.
- 2) The guard must walk around the park at all times.
- 3) It should have a gate to check people in and out.
7. If there was a project to build a new community park, what would you like its cleanliness to be? 32
- 1) The rubbish bin is enough. 2) There should be more rubbish bins.
- 3) It should have more cleaners. 4) The park and garden should always be improved.
8. If there was a project to build a new community park, how much organised activity should there be? 33
- Please rank in order of importance.
- 1) The activity should be set up every day. 2) The activity should be set up every day.
- 3) The activity should be set up only on traditional holidays.
- 4) The activity should only be set up for festivals.
9. If there was a project to build a new community park, what would you like to see more of? 34
- Please rank in order of importance (1 most important to 14 least important)
- 1) Ancient historical attractions. 2) Museums
- 3) Libraries 4) Restaurants or food centers
- 5) Tourist information 6) Natural pool or lake
- 7) Flowers gardens 8) Waterfront pavilions.
- 9) A relaxing area around the pool. 10) An outdoor activity area.
- 11) Standard sport ground. 12) Wider exercising areas.
- 13) Enough car park space. 14) Jogging area around the park.

แบบสัมภาษณ์
 ประกอบการทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
 กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

โดย
 นายสุรศักดิ์ ภูวะปัจฉิม

นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขา สถาปัตยกรรม คณะบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง: โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่าน ความคิดเห็นของ

ท่าน จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
 กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสมุรุ (สวนสันติชัยปราการ)

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและพัฒนาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสมุรุ (สวนสันติชัยปราการ) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ให้สัมภาษณ์สภาพความเป็นจริงและให้ครบทุกข้อ ซึ่งจะทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น คำตอบและความคิดเห็นต่างๆ ของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งท่านจะไม่มีผลต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์และหน่วยงานของท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

แบบสัมภาษณ์และคำชี้แจงในครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดในการออกแบบโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสมุรุ (สวนสันติชัยปราการ)

ตอนที่ 3. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะปัจจุบันและอนาคต

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวความคิดในการออกแบบโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ
(สวนสันติชัยปราการ)

1. ท่านคิดว่าโครงการที่ท่านออกแบบมีลักษณะการวางผังและการออกแบบของโครงการเป็นอย่างไร และมีแนวความคิดมาจากสิ่งใด อย่างไร

44

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าโครงการที่ท่านออกแบบมีความสัมพันธ์ของแต่ละพื้นที่ใช้สอยของโครงการอย่างไร และมีแนวความคิดมาจากสิ่งใด อย่างไร

45

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าโครงการที่ท่านออกแบบมีความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับพื้นที่เดิมอย่างไร และมีแนวความคิดมาจากสิ่งใด อย่างไร

46

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าโครงการที่ท่านออกแบบมีความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับสภาพแวดล้อมอย่างไร และมีแนวความคิดมาจากสิ่งใด อย่างไร

47

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าโครงการที่ท่านออกแบบมีการกระจายพื้นที่ใช้สอยเป็นอย่างไร และมีแนวความคิดมาจากสิ่งใดอย่างไร

48

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าโครงการที่ท่านออกแบบมีความเป็นส่วนตัวมากน้อยเพียงไร และมีแนวความคิดมาจากสิ่งใดอย่างไร

49

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ทักษะคิด และแนวความคิดในการออกแบบโครงการ

1. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

50

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะที่ดีควรมีลักษณะ
เช่นใด

51

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าในอนาคตสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ควรจะเป็นไปในรูปแบบใด

52

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

คำชี้แจง: โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่าน ความคิดเห็นของ

ท่าน จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
 กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและพัฒนาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ให้สัมภาษณ์สภาพความเป็นจริงและให้ครบทุกข้อ ซึ่งจะทำการวิจัยครั้งนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น คำตอบและความคิดเห็นต่างๆ ของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งท่านจะไม่มีผลต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์และหน่วยงานของท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

แบบสัมภาษณ์และคำชี้แจงในครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดในการออกแบบโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)
- ตอนที่ 3. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิดในการออกแบบสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะปัจจุบันและอนาคต

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ทศนคติ และแนวความคิดในการออกแบบโครงการ

1. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

50

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะที่ดีควรมีลักษณะ
เช่นใด

51

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าในอนาคตสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ ควรจะเป็นไปในรูปแบบใด

52

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจ

ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

คำชี้แจง: โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่าน ความคิดเห็นของ
ท่าน จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสำรวจประกอบการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
 กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและพัฒนาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจะทำการสำรวจและตอบแบบสำรวจตามสภาพความเป็นจริงและให้ครบทุกข้อ ซึ่งจะทำการวิจัยครั้งนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น คำตอบและความคิดเห็นต่างๆ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น

แบบสำรวจและคำชี้แจงในครั้งนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของโครงการที่ศึกษา
- ตอนที่ 2. รายละเอียดจากการสำรวจภายในโครงการ

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสำรวจประกอบการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโครงการศึกษา

จุดประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ ถึง ปริมาณความพอเพียงจาก
 ผู้ใช้ระดับพื้นที่ใช้สอยในส่วนต่างๆ

ชื่อโครงการ.....โครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

เจ้าของโครงการ.....สำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร

ที่ตั้งโครงการ.....ถนนพระอาทิตย์

สถาปนิกผู้ออกแบบ.....นาวาอากาศเอกอาวุธ เงินชูกลิ่น

อายุของอาคาร.....เริ่มปรับปรุง 18 พฤษภาคม 2542 ปัจจุบันอายุ 5 ปี

ลักษณะของอาคาร.....ส่วนที่ 1 ขนาดพื้นที่ 5 ไร่ ประกอบด้วยป้อมพระสุเมรุ ลานริมน้ำ

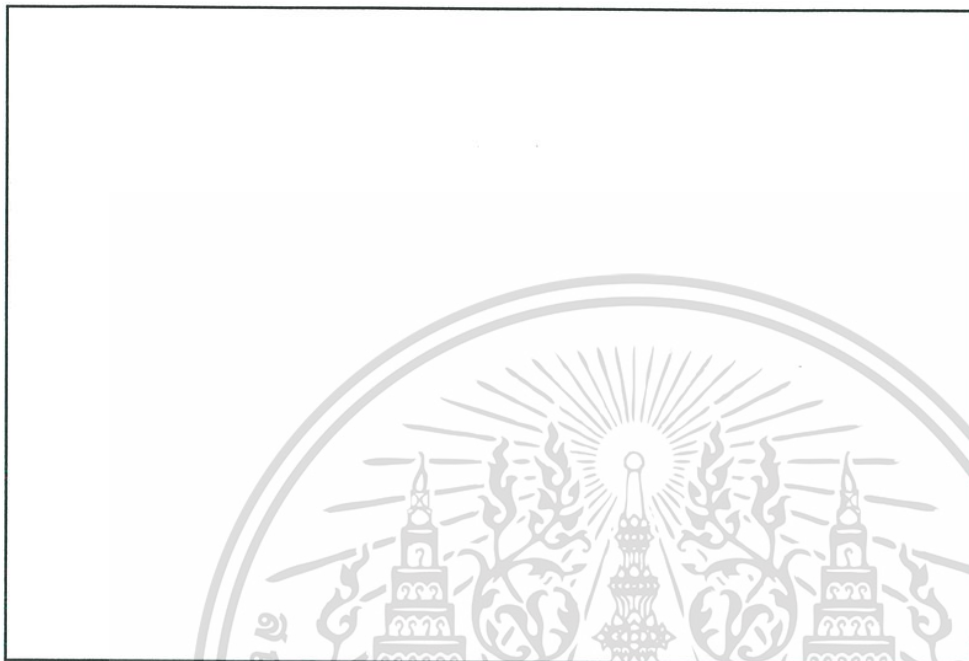
.....เวทีกลางแจ้ง

.....ส่วนที่ 2 ขนาดพื้นที่ 3 ไร่ ประกอบด้วย ลานริมน้ำ ลานบริเวณต้นลำภู

ตอนที่ 2 รายละเอียดจากการสำรวจภายในโครงการ

แผนที่ตั้งโดยสังเขป

74

ทัศนียภาพของอาคาร

75

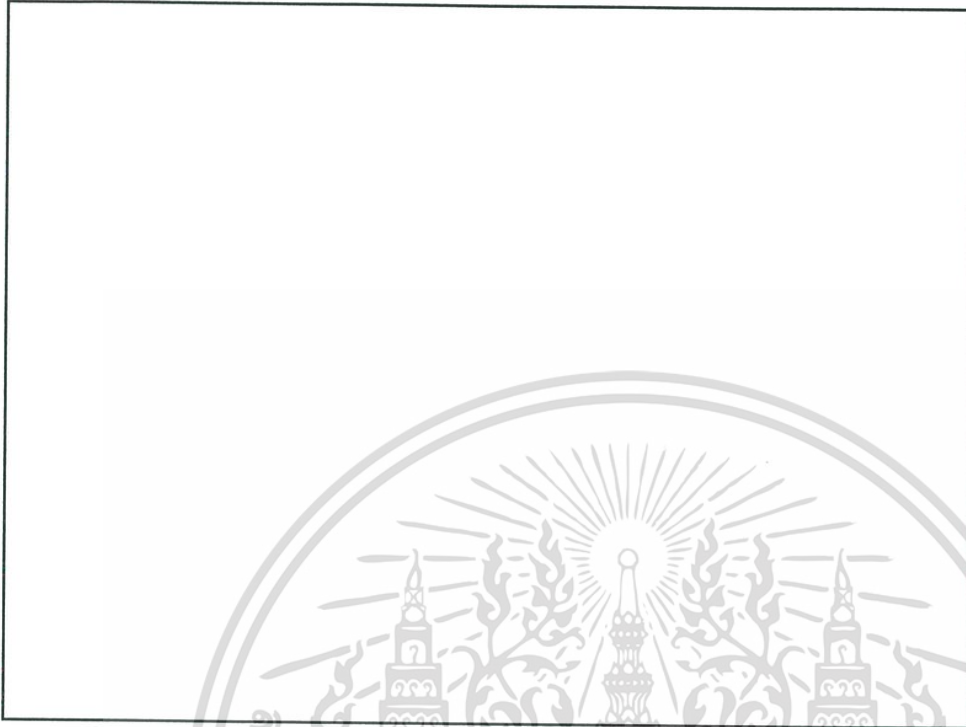

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลานจอดรถ

จำนวน คัน

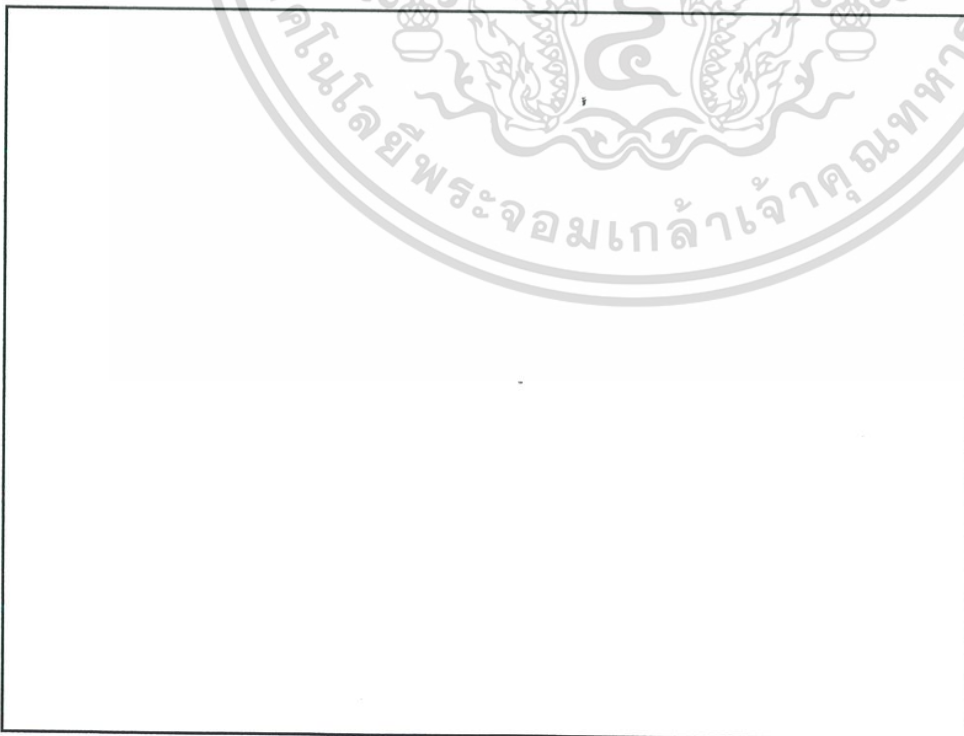
76

ศาลาพักผ่อน

จำนวน หลัง

77

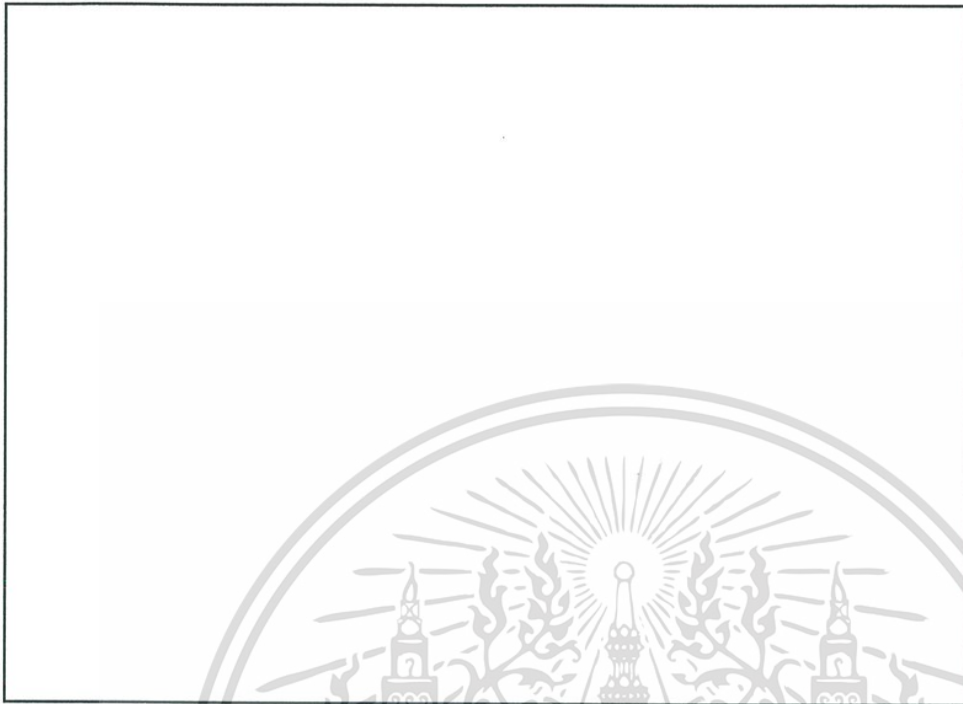

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงชยะ

จำนวน ถึง

78

ต้นไม้ใหญ่

จำนวน ต้น

75

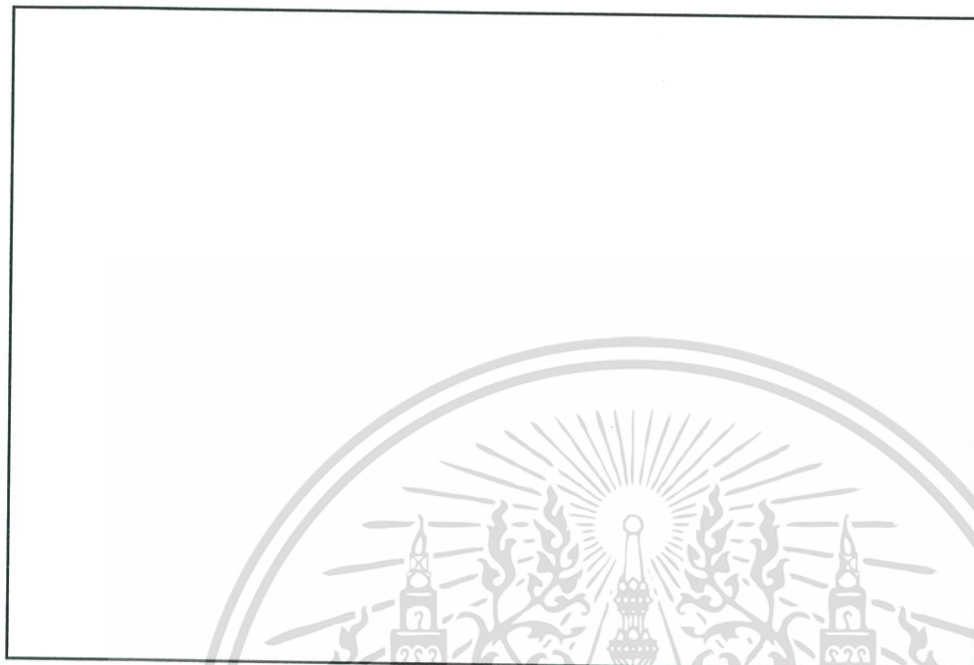

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

79

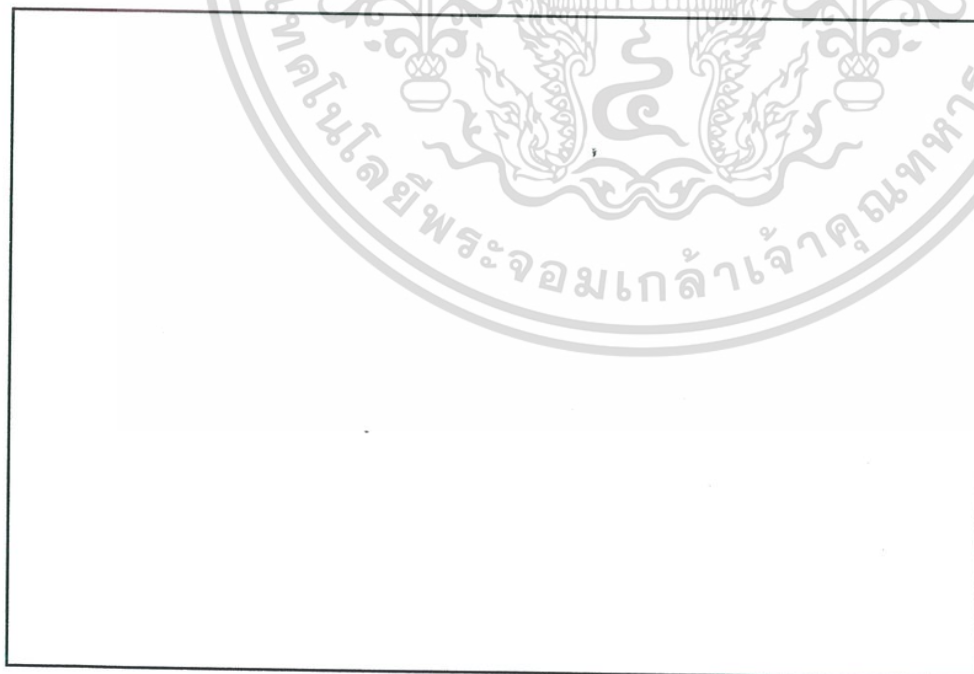
ต้นไม้กลาง

จำนวน ต้น

ต้นไม้เล็ก

จำนวน ต้น

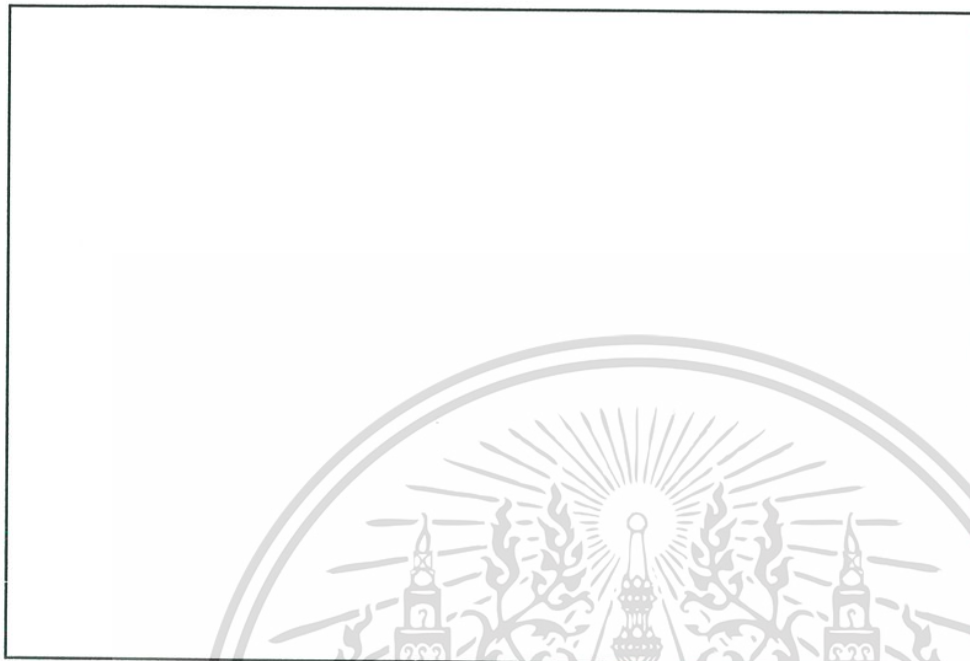
80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก้าอี้

จำนวน ตัว

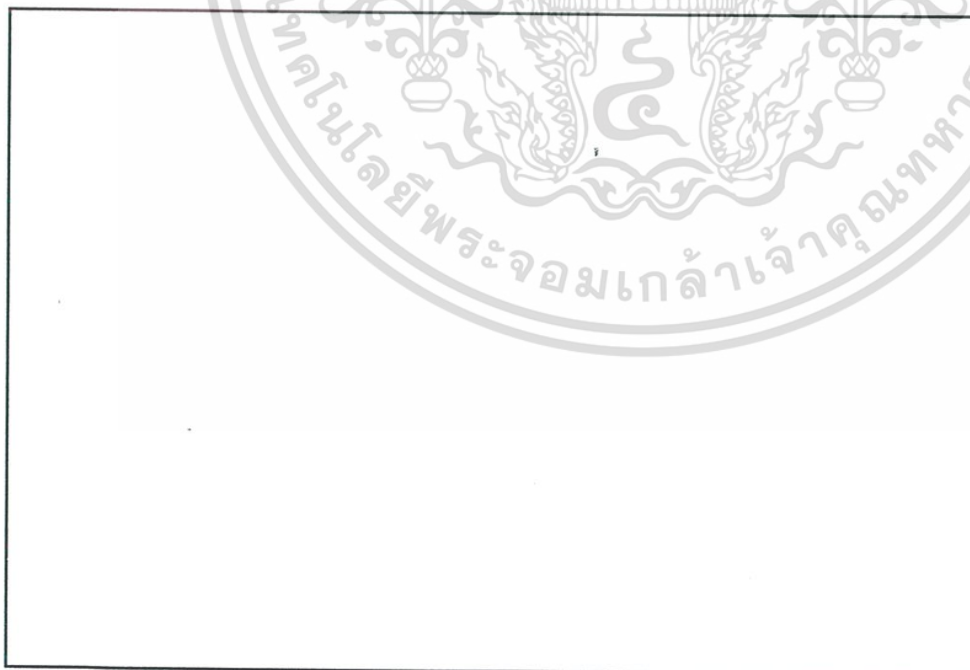
81

ห้องน้ำ

จำนวน หลัง

82

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

83

ร้านอาหาร

จำนวน ร้าน

พื้นที่ออกกำลังกาย

จำนวน ตร.ม.

84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่โบราณสถาน

จำนวน ตร.ม.

85

พื้นที่สันทนการ

จำนวน ตร.ม.

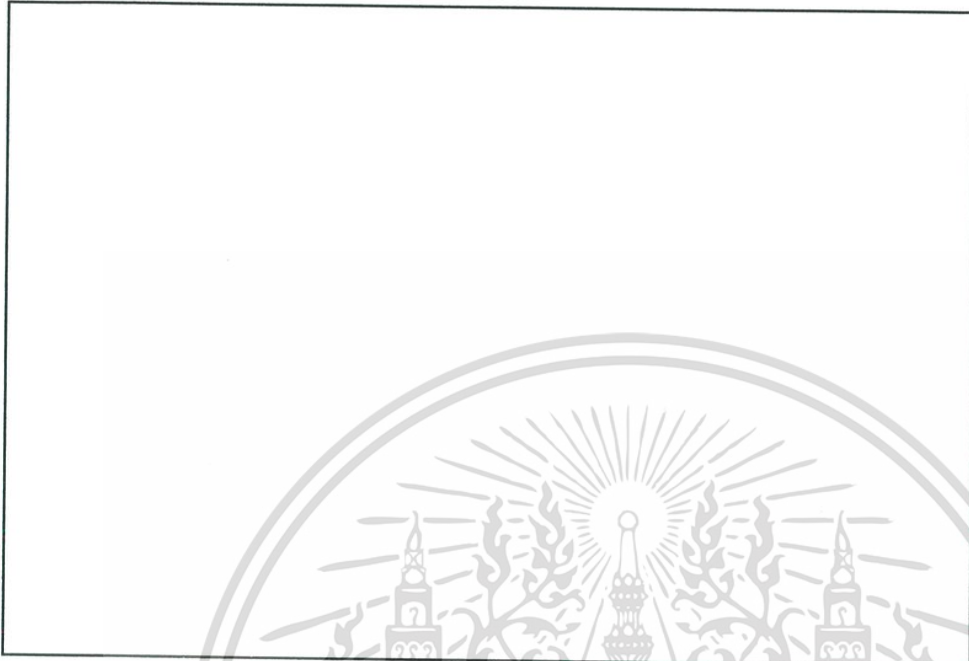
86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยามรักษาการ

จำนวน แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสังเกต
 ประกอบการทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง
 การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
 กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณบ่อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

คำชี้แจง: โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่าน ความคิดเห็นของ
 ท่าน จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสังเกตประกอบการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ
กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ)

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและพัฒนาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบของสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะในขนาดให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจะทำการสังเกตและตอบแบบสังเกตตามสภาพความเป็นจริงและให้ครบทุกข้อ ซึ่งจะทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น คำตอบและความคิดเห็นต่างๆ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น

แบบสังเกตและคำชี้แจงในครั้งนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลการสังเกตผู้ถูกสัมภาษณ์ทำกิจกรรมใดเป็นกิจกรรมหลัก
- ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลการสังเกตจำนวนผู้มาใช้พื้นที่ในส่วนต่างๆ

แบบสังเกตประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาและพัฒนาสวนสาธารณะระดับชุมชนพิเศษเฉพาะ กรณีศึกษาโครงการปรับปรุงบริเวณป้อมพระสุเมรุ (สวนสันติชัยปราการ) วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขา สถาปัตยกรรม คณะบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง Date 7 ☐ Month 8 ☐ Weather 9 ☐		No. 1 ☐ ☐ ☐ ☐ Area 2 ☐ Time 3 ☐ ☐ ☐ Day 4 ☐ ☐ W. Day/E. End 5 ☐
--	--	--

ตอนที่ 2 สังเกตจำนวนผู้มาใช้พื้นที่ในส่วนต่างๆ ตลอดทั้งวันซึ่งจะเป็นลักษณะรูปแบบการนับจำนวนผู้
ที่เข้ามาใช้พื้นที่ในแต่ละประเภท

จุดประสงค์ เพื่อหาปริมาณผู้ที่ใช้พื้นที่แต่ละประเภทสูงสุดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง สังเกตจากอัตราการ
สับเปลี่ยนกลุ่ม ซึ่งจะนำไปคำนวณเพื่อหาความพอเพียงของสนามต่อไป

จำนวนผู้ที่ใช้พื้นที่

เวลา	ลานเอนกประสงค์	ลานริมน้ำ	ลานโบราณสถาน	ลานกีฬา	ลานพักผ่อน
05.00 - 6.00					
06.01 - 7.00					
7.01 - 8.00					
8.01 - 9.00					
9.01 - 10.00					
10.01 - 11.00					
11.01 - 12.00					
12.01 - 13.00					
13.01 - 14.00					
14.01 - 15.00					
15.01 - 16.00					
16.01 - 17.00					
17.01 - 18.00					
18.01 - 19.00					
19.01 - 20.00					
รวม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

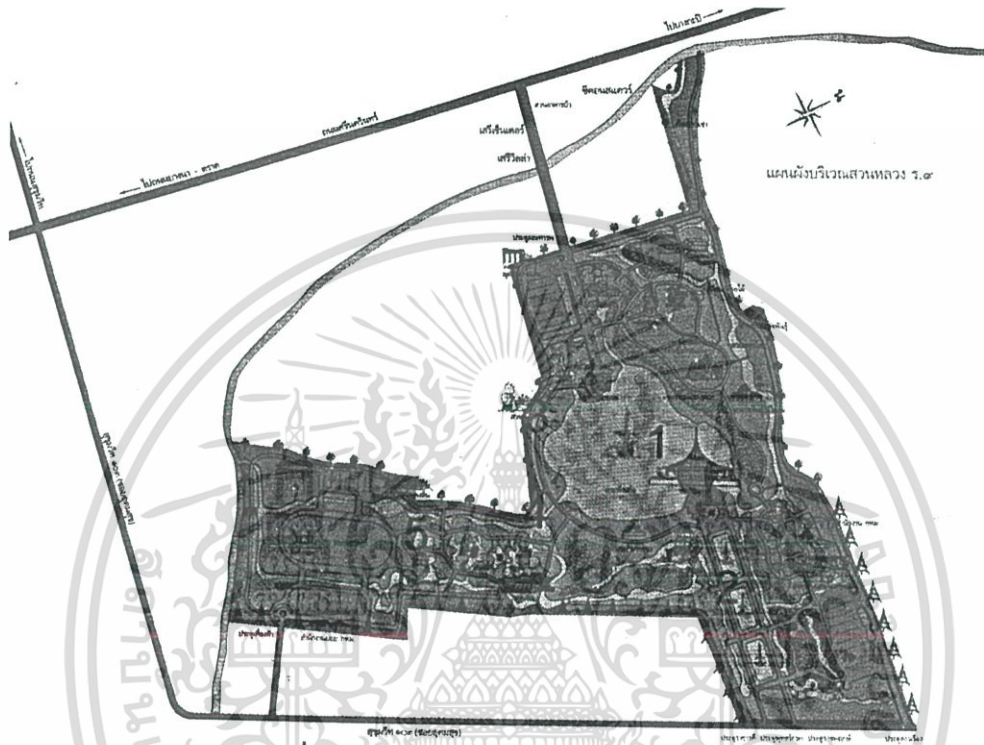
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข การศึกษาสวนเพิ่มเติม

1. สวนสาธารณะระดับเมือง สวนหลวง ร.9

ภาพที่ ข1. แสดงผังของโครงการสวนหลวง ร.9

ที่ตั้ง : ถนนสุขุมวิท 103 เขตประเวศ

ขนาดพื้นที่ : 500 ไร่

เวลาเปิดบริการ : 00.50 – 18.00 น. ทุกวัน

ประเภทของสวน : สวนสาธารณะขนาดใหญ่ หรือ สวนสาธารณะระดับเมือง

แนวคิดของสวน : สวนพฤกษศาสตร์

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม

1.1 ความเป็นมา

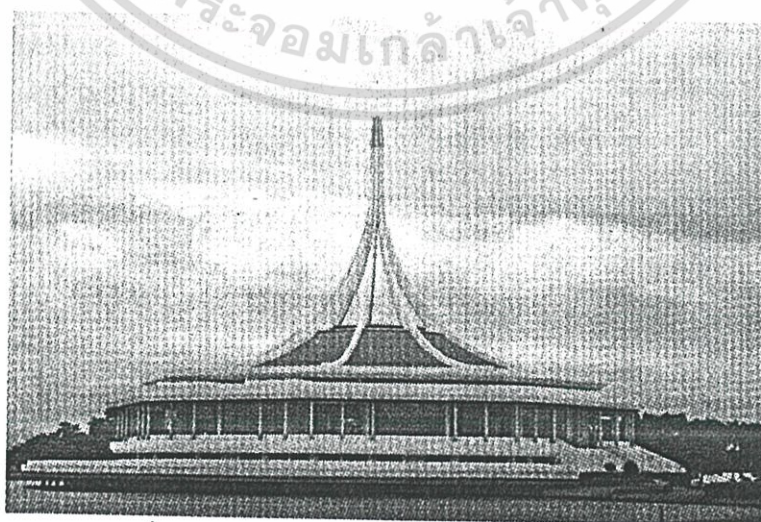
สวนหลวง ร.๙ สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือร่วมใจของกรุงเทพมหานคร มูลนิธิสวนหลวง ร.๙ องค์การภาครัฐและเอกชน รวมถึงปวงชนชาวไทย เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในศุภมงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ในปี 2530 โดยสร้างบนที่ดินของกรุงเทพมหานครบริเวณหนองบอน ที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์แต่มีศักยภาพในการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นพื้นที่รับน้ำก่อนระบายสู่แหล่งธรรมชาติ ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตามพระราชดำริ โครงการเริ่มตั้งแต่ปี 2527 ตามความมุ่งหวังร่วมกันที่จะสร้างสวนสาธารณะระดับนครให้เป็นหน้าตาของประเทศ และสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อประชาชนได้มาเที่ยวพักผ่อน ด้วยที่ดินผืนนี้ไม่ได้ต่อเนื่องเป็นผืนเดียว แต่มีหลายสิบโฉนด และมีหลายแปลงปะปนในที่ดินเอกชนจึงต้องแลกที่ดินกับเอกชน และได้รับบริจาคเพิ่มทำให้พื้นที่รวมถึง 500 ไร่ เหมาะสมกับการเป็นสวนระดับนครและการแปรสภาพจากพื้นที่ลุ่ม รกร้าง เต็มไปด้วยหลุมบ่อและทุ่งนา ดงหญ้าสูงท่วมกลายเป็นสวนสาธารณะสมบูรณ์แบบที่สง่างามจับตาตึงเนรมิต แสดงถึงพลังศรัทธา ความศานตสามัคคี และความจงรักภักดีต่อองค์พระประมุขของชาติและเป็นอนุสรณ์แห่งสายสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างพระมหากษัตริย์และราษฎรชาวไทย ผลงานยิ่งใหญ่นี้จะสืบทอดเป็นมรดกล้ำค่าสู่ชนรุ่นต่อไป

1.2 ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

โครงสร้างหลักของสวนหลวง ร.๙ ได้รับการกำหนดให้สอดคล้องกับหลัก 5 ประการ คือ เจริญพระเกียรติ ส่งเสริมวิชาการ รวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่น อนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจแฝงด้วยการปลูกฝังทัศนคติ การจัดภูมิทัศน์ภายในสวนจึงสอดคล้องกับหลักดังกล่าวและลักษณะของสวนระดับเมือง ซึ่งแบ่งเป็น 6 บริเวณ ดังนี้

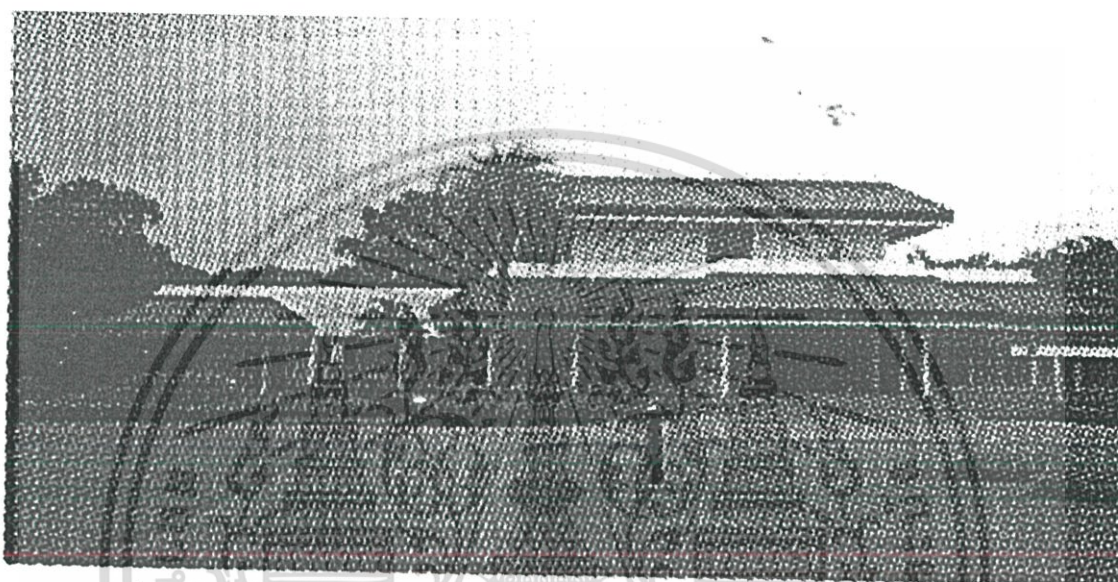
- บริเวณที่ 1 บริเวณเฉลิมพระเกียรติ 21 ไร่ ส่วนนี้เรียก "อุทยานมหาราช" มีหอรัชมงคล ซึ่งเป็นอาคาร 9 เหลี่ยมศิลปะไทยประยุกต์ ตั้งอยู่กลางพื้นที่ล้อมรอบ 3 ด้าน ด้วย "ตระพังแก้ว" มีสวนราชพฤกษ์ ที่เป็นไม้มงคล และสีของดอกเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพ มีการตกแต่งบริเวณด้วยสระน้ำพุ 3 สระเพิ่มความสง่างาม

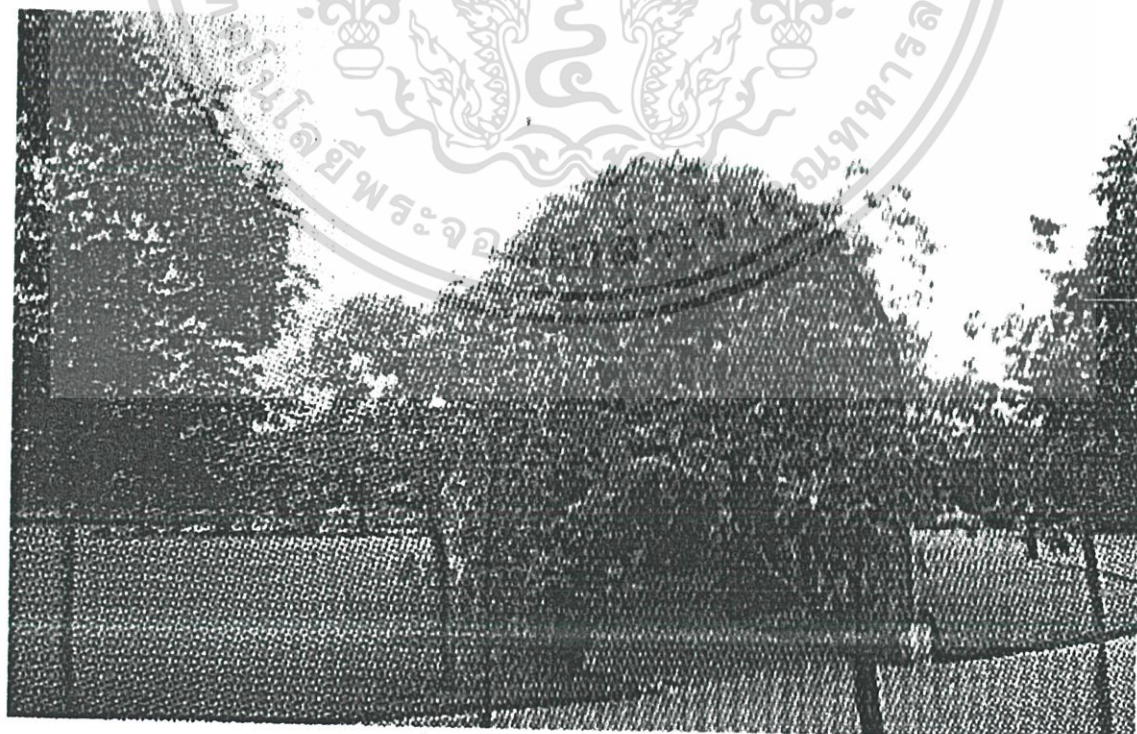
ภาพที่ ข2. แสดงรูปหอรัชมงคลและอุทยานมหาราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริเวณที่ 2 "สวนพฤกษศาสตร์" 150 ไร่ สมบูรณ์แบบตามหลักอนุกรมวิธาน และนิเวศวิทยาแห่งประเทศไทย แบ่งเป็น 4 เกาะมีน้ำล้อมรอบ มีอาคารแสดงพันธุ์ไม้ในร่มและใน ทะเลทราย สวนสมุนไพร ห้องสมุด หอพรรณไม้ และห้องปฏิบัติการ

ภาพที่ ข3. แสดงรูปอาคารถกเถียงคดี เป็นที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรม

ภาพที่ ข4. แสดงรูปอาคารสำนักงาน

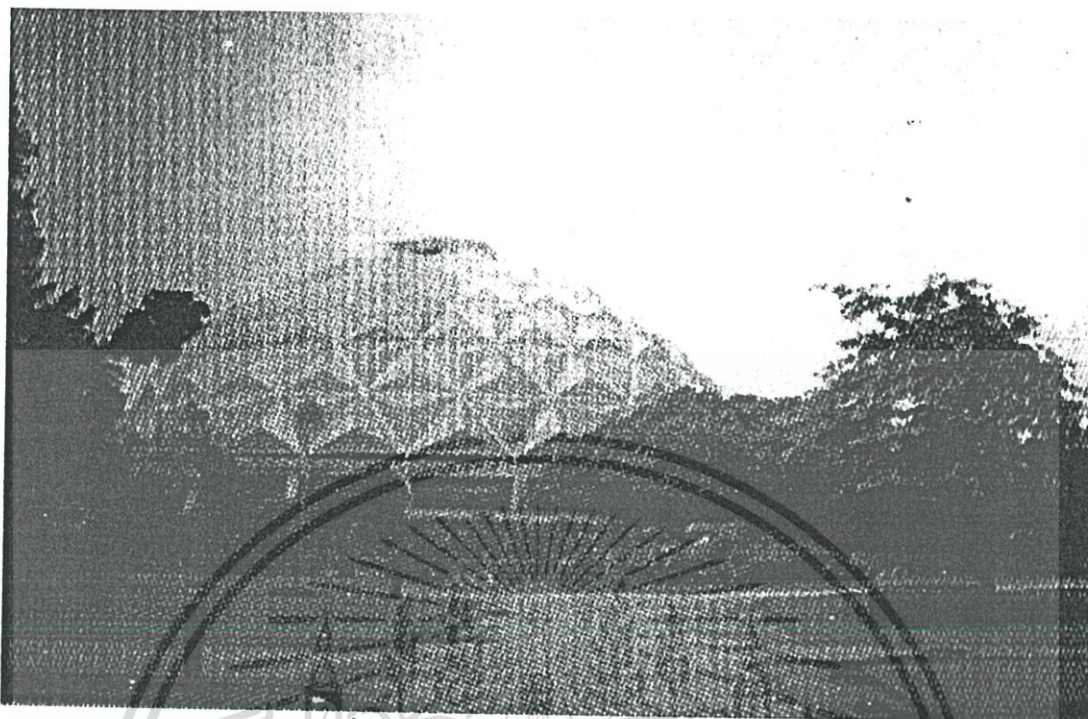
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

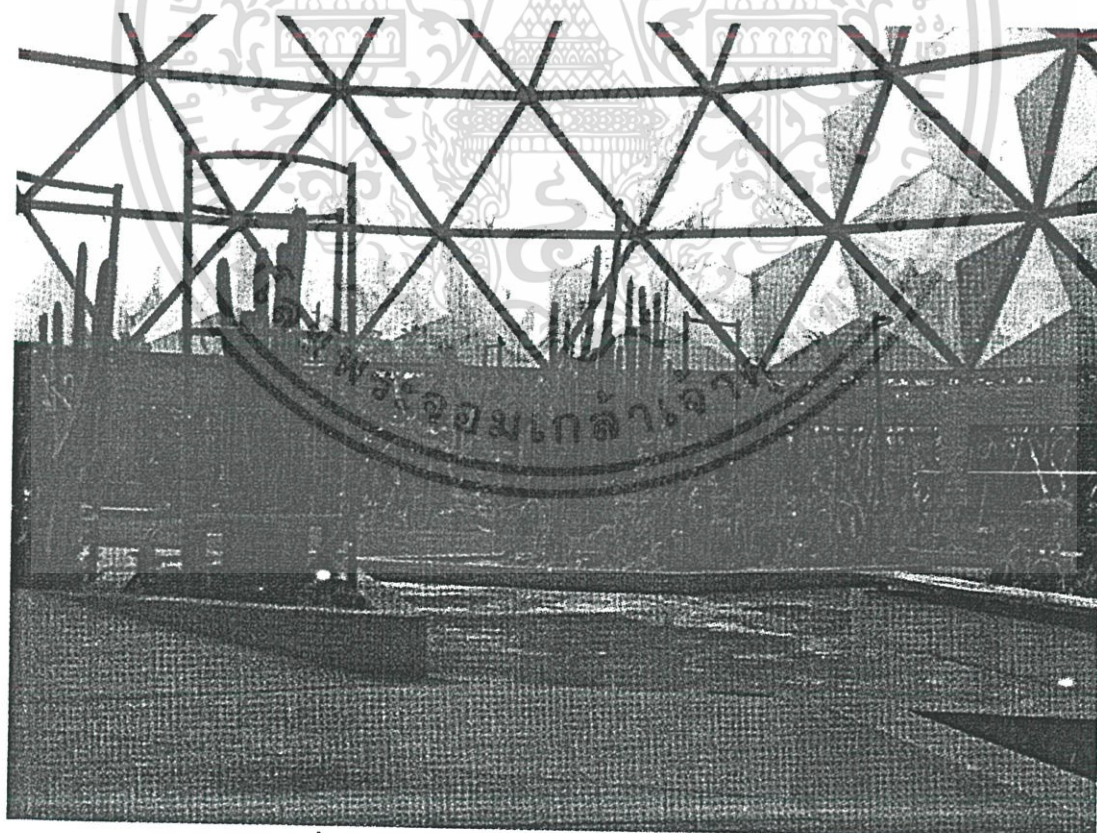
ภาพที่ ข5. แสดงรูปสวนญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ **ภาพที่ ข6. แสดงรูปสวนน่านาชาติ** อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข7. แสดงรูปอาคารพันธุ์ไม้ทะเลทราย

ภาพที่ ข8. แสดงรูปภายในอาคารพันธุ์ไม้ทะเลทราย

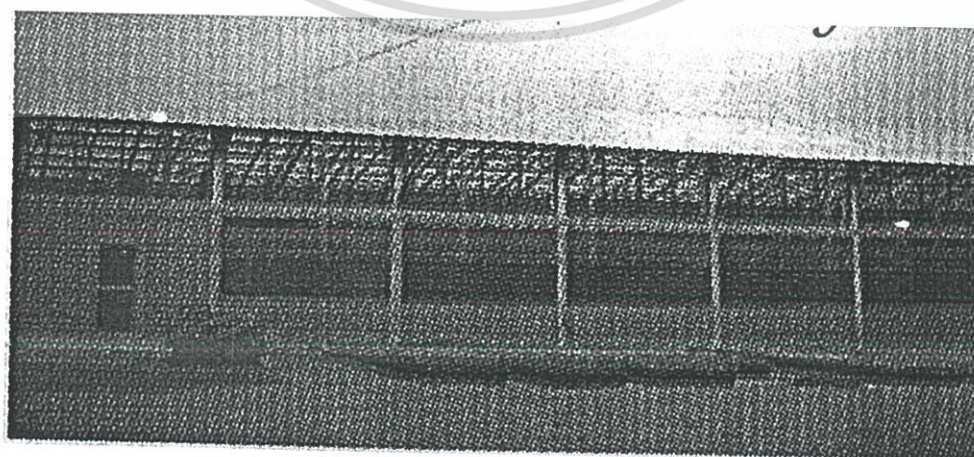
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข9. แสดงรูปอาคารเฟิร์นและกล้วยไม้

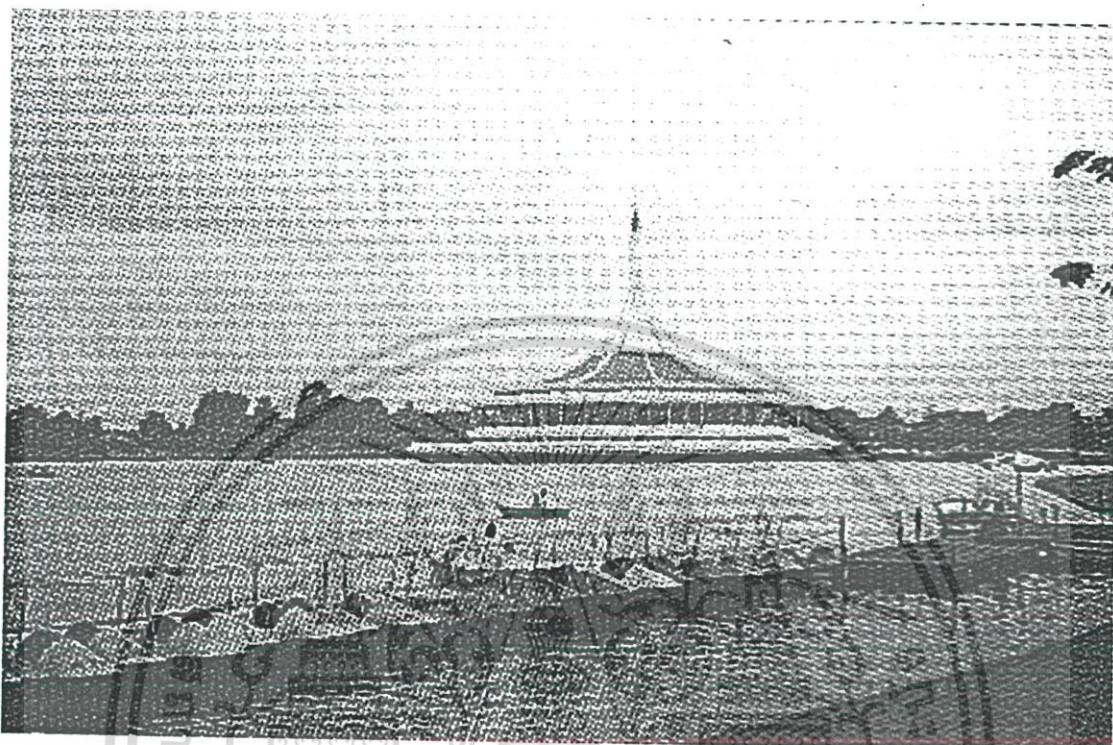
ภาพที่ ข10. แสดงรูปอาคารเรือนรับรอง

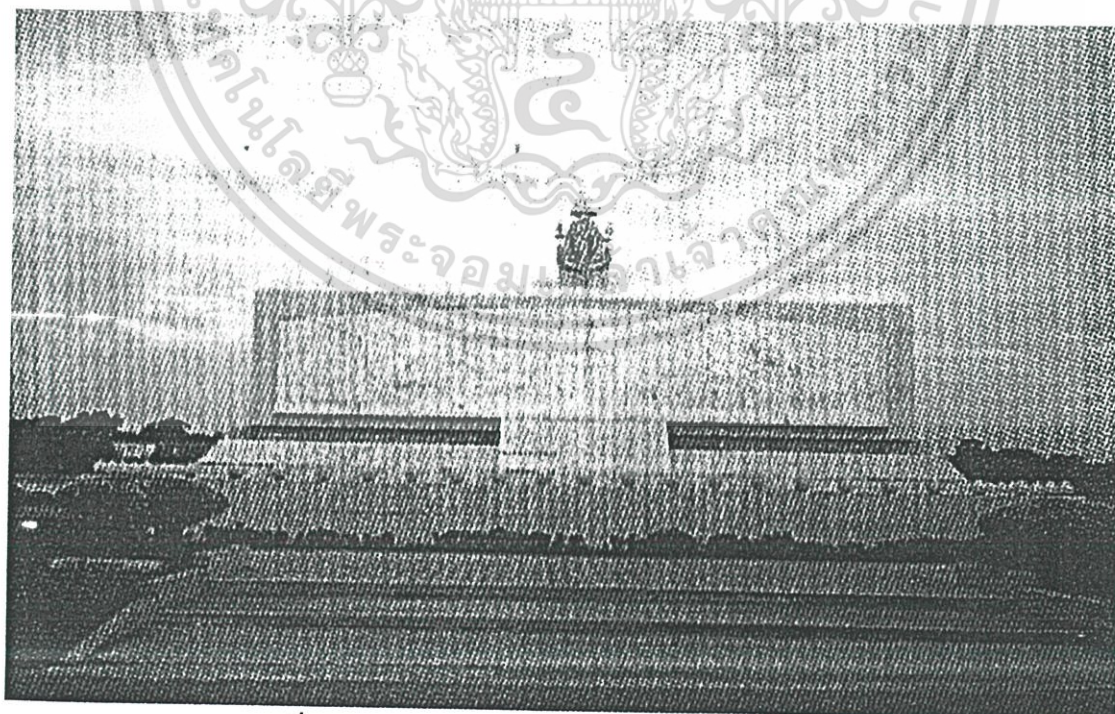
ภาพที่ ข11. แสดงรูปอาคารเรือนเพาะชำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริเวณที่ 3 “ตระพังแก้ว” 40 ไร่ เป็นที่รับน้ำขานเมืองตามแนวพระราชดำริ
ใช้จัดกิจกรรมทางน้ำ มีบริการเช่าเรือพาย จักรยานน้ำ

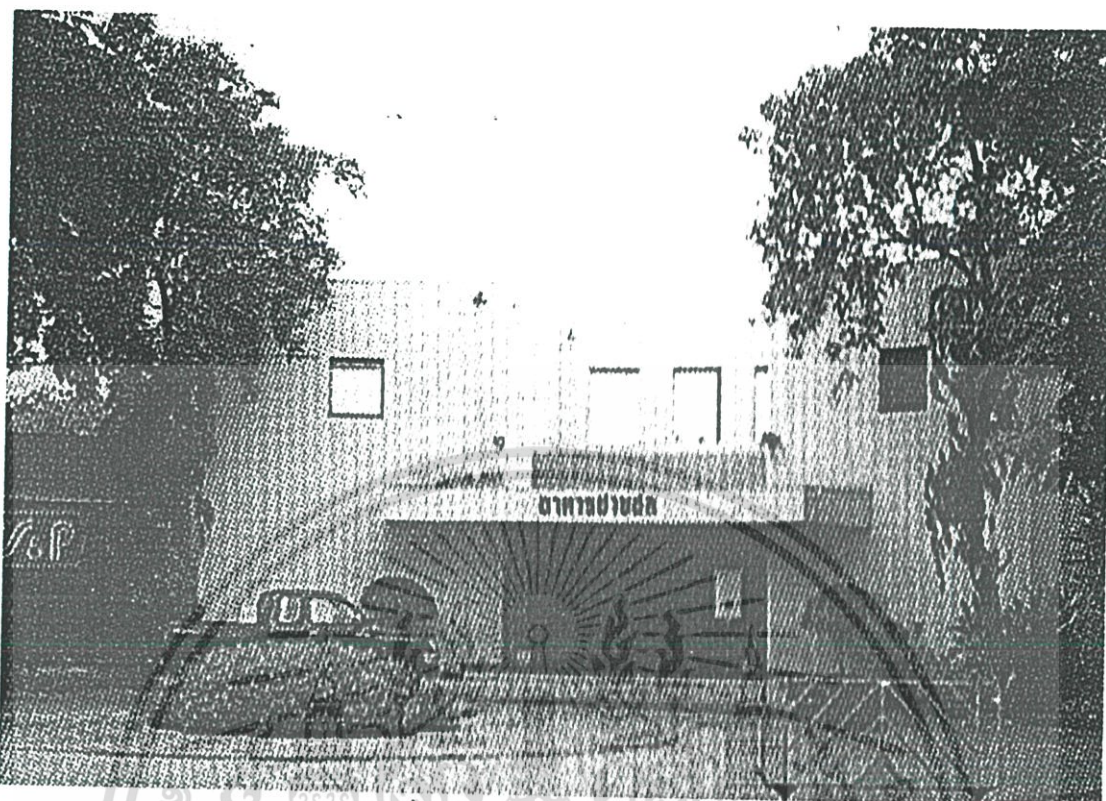

ภาพที่ ข12. แสดงกิจกรรมทางน้ำ

ภาพที่ ข13. แสดงรูปปฏิมากรรม บรมราชินีนาถบุปผาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข14. แสดงรูปอาคารสายชล

ภาพที่ ข15. แสดงรูปสนามเด็กเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริเวณที่ 4 “สวนรมณีย์” 50 ไร่ เป็นสวนเลียนแบบธรรมชาติท้องถิ่นแต่ละภาคของประเทศ จำลองป่าเขา ลำธาร น้ำตก ตกแต่งด้วยหินธรรมชาติจากภูมิภาคต่าง ๆ เป็นการนำความงามชนบทให้มาชมในเมือง

ภาพที่ ข16. แสดงรูปสวนรมณีย์

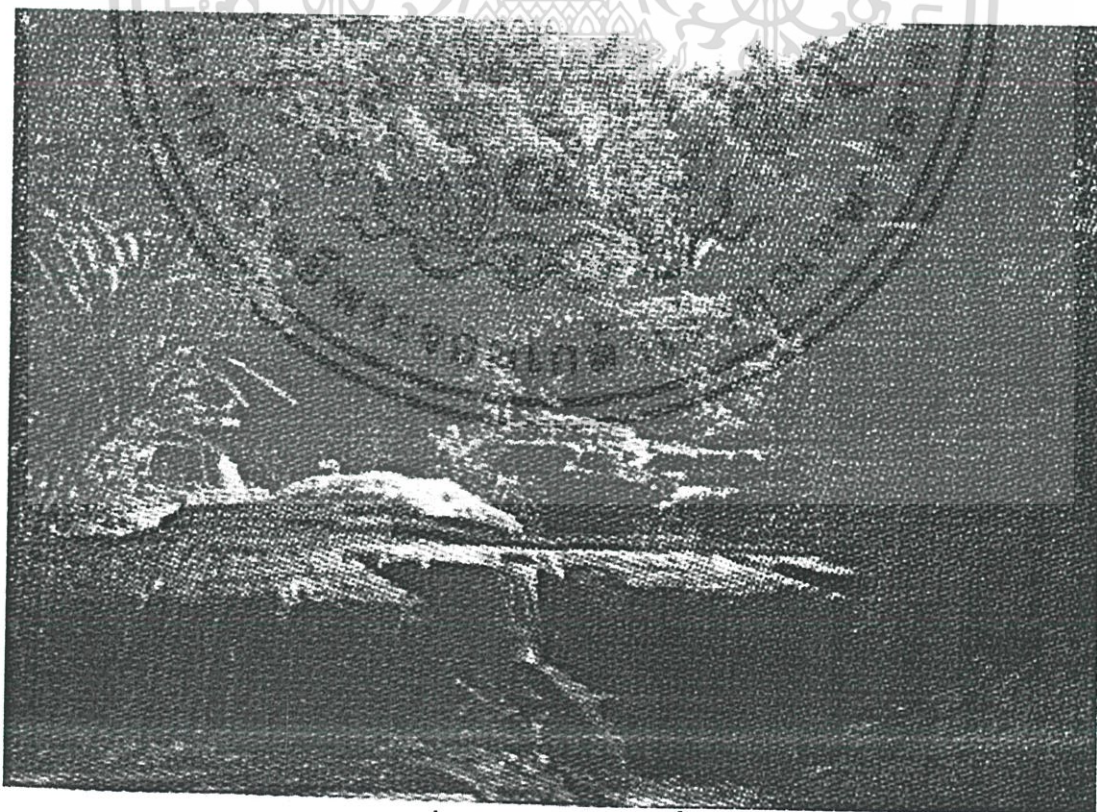
ภาพที่ ข17. แสดงรูปสวนจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

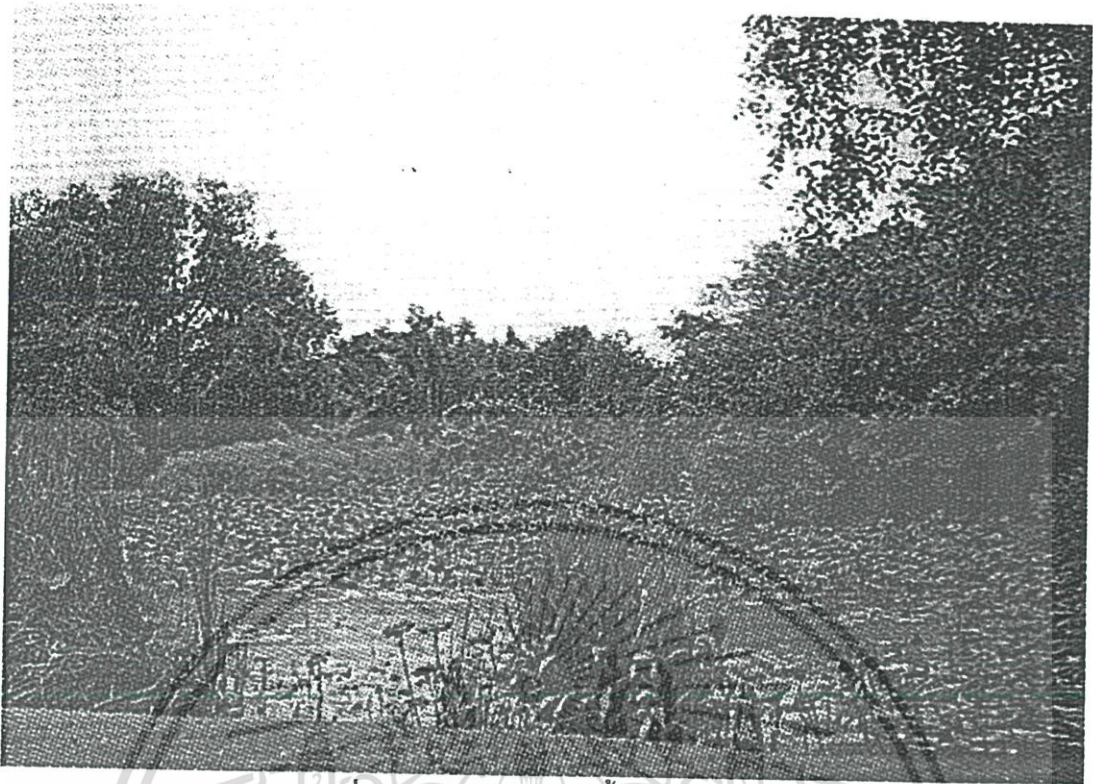
ภาพที่ ข18. แสดงรูปอาคารเรือนเพาะชำ

- บริเวณที่ 5 "สวนน้ำ" 40 ไร่ จำลองธรรมชาติจากป่าพดูในจังหวัดนราธิวาส เป็นแหล่งอนุรักษ์สัตว์น้ำ สร้างธรรมชาติที่เรียบง่าย ชุมชนร่มเย็น

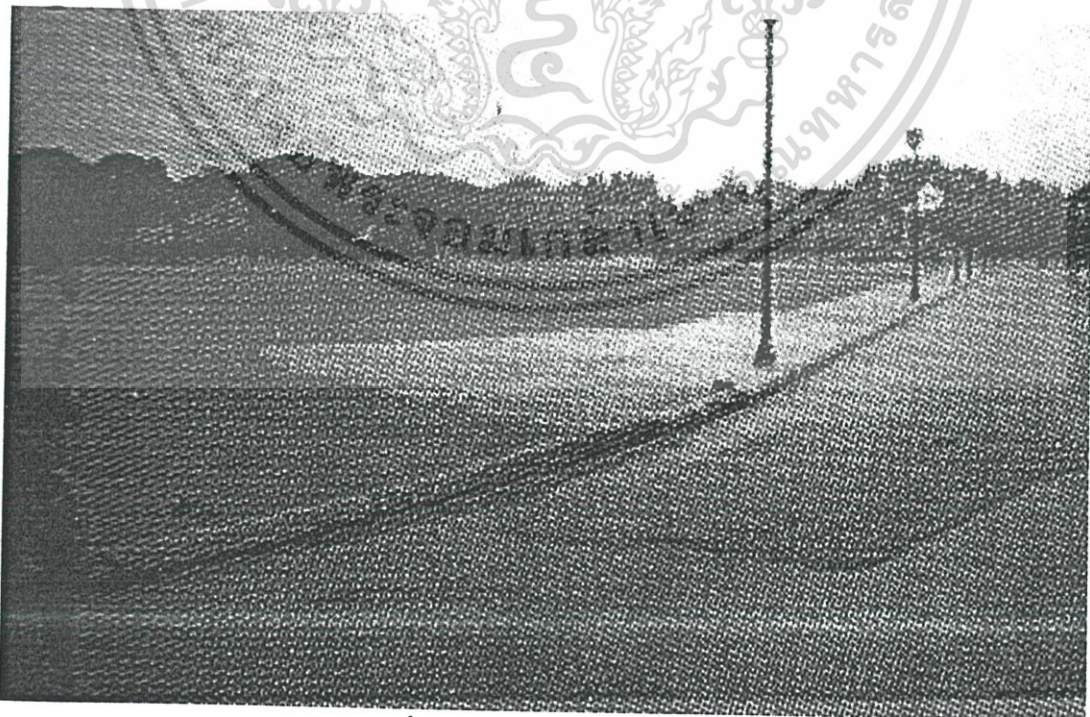

ภาพที่ ข19. แสดงรูปอาคารน้ำตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

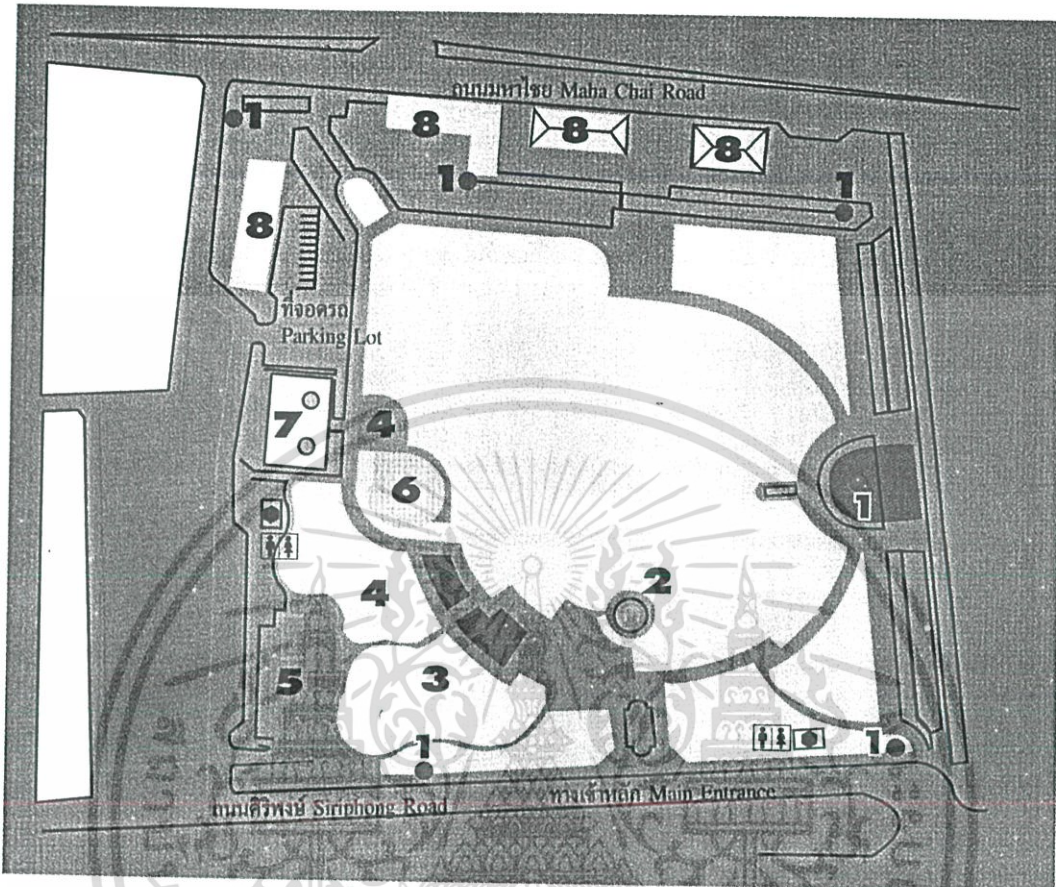

ภาพที่ ข20. แสดงรูปสวนน้ำบัวเบญจพรรณ
- บริเวณที่ 6 "สนามราษฎร์" 70 ไร่ เป็นลานอเนกประสงค์ใช้เป็นสนามกีฬา
หรือจัดกิจกรรมตามเทศกาล มีศูนย์กีฬาเอกชนให้บริการ และมีบริการเช่าสถานที่จัด
ประชุมสัมมนา

ภาพที่ ข21. แสดงรูปสนามราษฎร์
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สวนระดับชุมชน สวนรมณีนาถ

ภาพที่ ข22. แสดงผังบริเวณสวนรมณีนาถ

ที่ตั้ง : ถนนศิริพงษ์ เขตพระนคร

ขนาดพื้นที่ : 29 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา

เวลาเปิดบริการ : 00.50 – 21.00 น. ทุกวัน

พิพิธภัณฑ์เปิดวันอังคาร – เสาร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

ประเภทของสวน : สวนระดับชุมชน หรือ สวนละแวกบ้าน

แนวคิดของสวน : สวนสุขภาพ

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข23. แสดงบริเวณสวนรมณีนาถ

1.1 ความเป็นมา

สวนรมณีนาถ หมายความว่าถึง “สวนแห่งพระนางผู้เป็นที่พึ่ง” เป็นนามพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บริเวณนี้เดิมเป็นเรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร ในอดีตเรียก “คุก กองมหันต์โทษ” สร้างสมัยรัชกาลที่ 5 โดยทรงส่งเจ้ากรมไปดูรูปแบบที่สิงคโปร์ มีอายุเก่าแก่ถึง 106 ปี สวนแห่งนี้มีที่มาจากโครงการของกระทรวงมหาดไทย เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสที่ทรงมีพระชนมายุ 60 พรรษาในวันที่ 12 สิงหาคม 2535 โดยย้ายเรือนจำฯ ออกไป ณ ทัดถสสถานวัยหนุ่ม บางเขนในปี 2534 เพราะสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมและปรับปรุงร้อยถอนอาคารจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะกลางเมืองหลวง เพื่อสนองพระราชประสงค์ของพระองค์พระราชินีในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมือง กระทรวงมหาดไทยมอบให้กรุงเทพมหานคร จัดสร้างพร้อมดูแลบำรุงรักษา ซึ่งแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2536

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

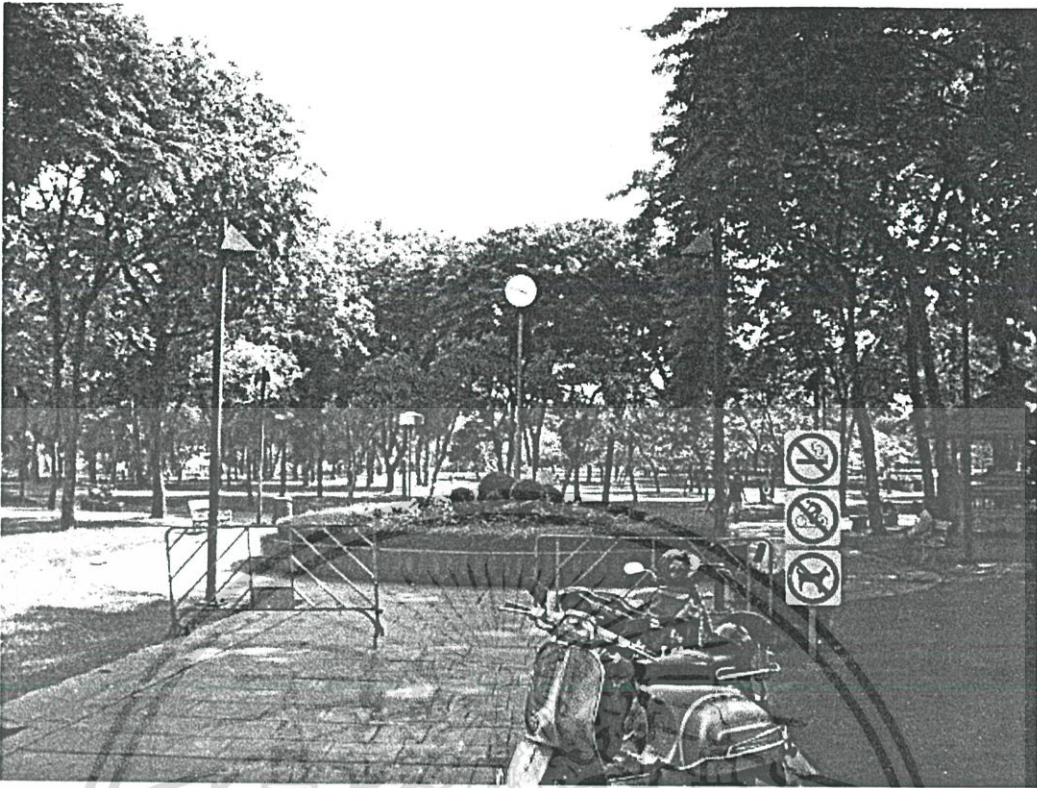

ภาพที่ ข24. แสดงบริเวณสวนรมณีนาถ

1.2 ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจสวน

สวนรมณีนาถ รวมคุณลักษณะเด่น 2 ประการ คือ เป็นสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย จัดกิจกรรมเพื่อประชาชนในเขตพระนคร และเป็นสถานที่เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถาน ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แสดงรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากยุโรปในสมัยรัชกาลที่ 5 การออกแบบคงเอกลักษณ์ของสวน ประกอบด้วยความพิเศษในการอนุรักษ์โบราณสถานและสุขภาพสิ่งแวดล้อม โดยติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียจากคลองสะพานถ่าน เพื่อนำน้ำที่ผ่านการบำบัดมาใช้น้ำต้นไม้ เป็นการประชาสัมพันธ์คุณค่าของน้ำและประหยัดค่าใช้จ่าย สวนรมณีนาถจึงแสดงถึงความร่วมมือในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามแนวพระราชเสาวนีย์ ส่วนพื้นที่อนุรักษ์ กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนที่ดินและอาคารเรือนจำพิเศษ เป็นโบราณเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 บริเวณหน้าถนนมหาไชยตลอดแนวกำแพงเรือนจำด้านหน้า ตั้งแต่ป้อมริมคลองสะพานถ่าน ทางทิศตะวันตกถึงแนวป้อมร้านนายเหมือนทางด้านทิศตะวันออก ลึกจากกำแพงเข้าไป 8 เมตรเป็นพื้นที่โบราณสถานรวม 4 ไร่ 11 ตารางวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

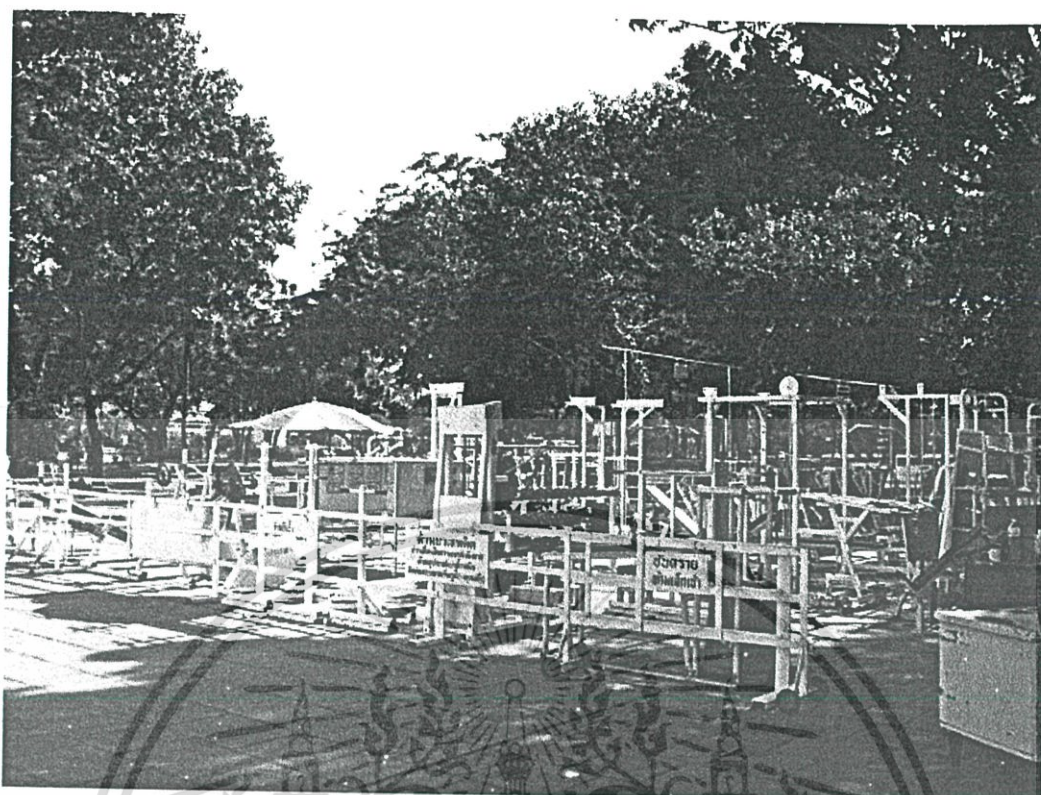

ภาพที่ ข25. แสดงบริเวณภายในสวนรมณีนาท

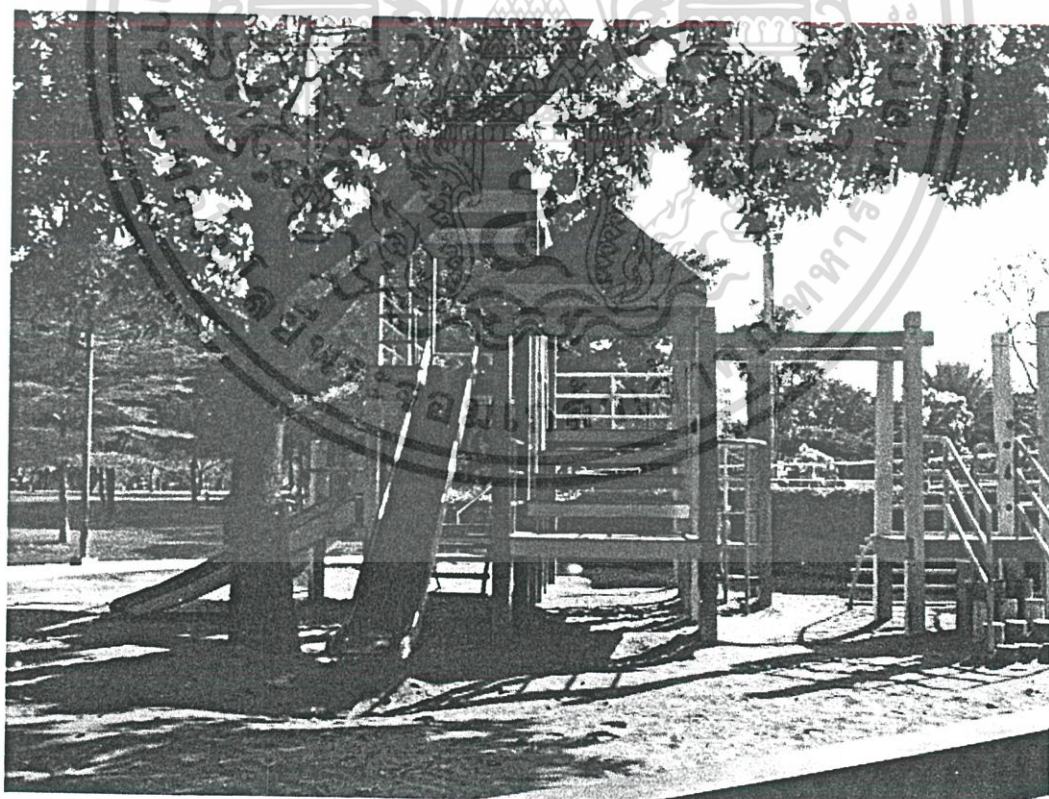

ภาพที่ ข26. แสดงสนามกีฬาบริเวณสวนรมณีนาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข27. แสดงที่ออกกำลังกายบริเวณสวนรมณีนาถ

ภาพที่ ข28. แสดงสนามเด็กเล่นบริเวณสวนรมณีนาถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ประติมากรรมสังข์สัมฤทธิ์

อยู่บริเวณสูงสุดของสวนกลางสระ มี น้ำพุเฉลิมพระเกียรติแสดงความหมายแทนน้ำพระทัย ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่บริสุทธิ์ดุจสีของน้ำ และแปลงดอกไม้รูปร่างคดเคี้ยวในลักษณะธารน้ำที่เชื่อมน้ำพุเฉลิมพระเกียรติกับบ่อน้ำพุด้านล่างนั้น แสดงถึงน้ำพระทัยที่ทรงประทานแก่ชาวไทย โดยบ่อน้ำพุด้านล่างเทียบได้กับพสกนิกรที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพร้อมใจกันสรรเสริญ ส่วนบ่อมยามที่เป็นสิ่งก่อสร้างเดิมกลางน้ำพุ เป็นตัวแทนเหล่าผู้กระทำผิด ซึ่งยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณเช่นกัน ประติมากรรม สร้างเป็นสังข์เวียนซ้ายวางบนพานหล่อด้วยโลหะผิวสัมฤทธิ์ ภายในสังข์บรรจุแผ่นยันต์มหาโสฬสมงคลและสังข์องค์จริง ออกแบบส่งน้ำในสระไหลจากปากสังข์ลงสู่สระ ปากสังข์หันสู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

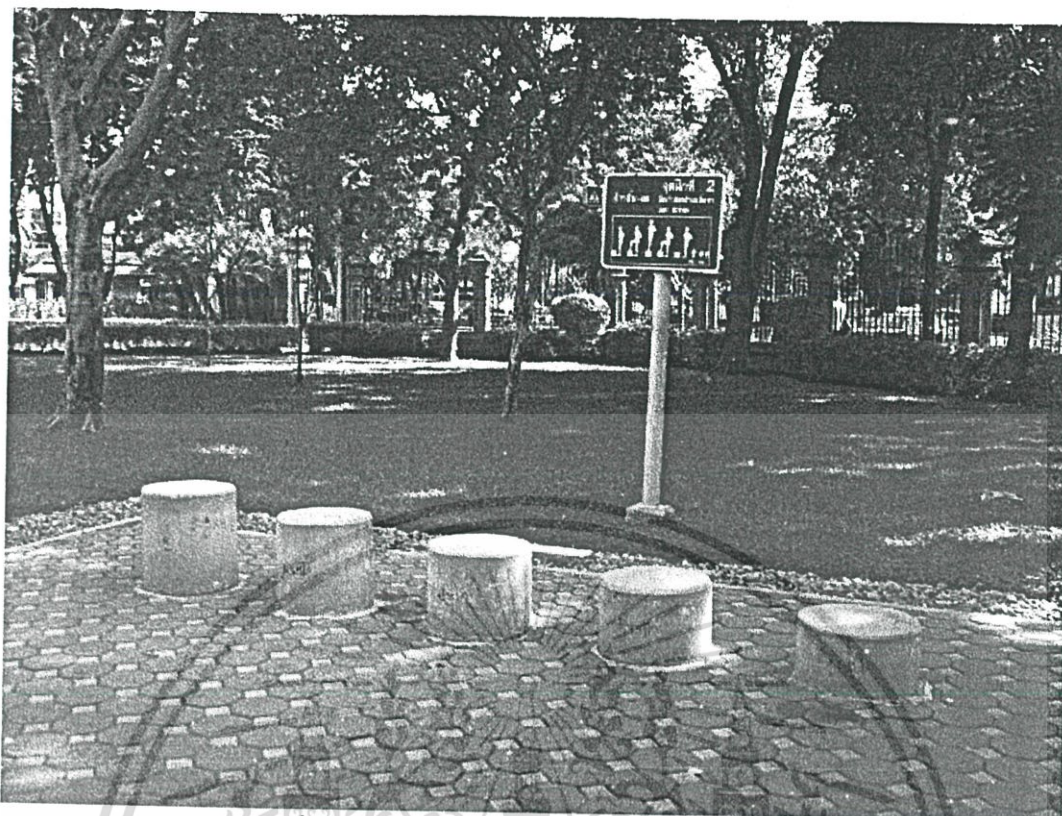
1.4 สวนสุขภาพ

จัดอุปกรณ์ออกกำลังกายเป็นจุด พร้อมคำแนะนำ มีลานกีฬา เช่น สนามบาสเกตบอล และลานสเกต โดยจัดตำแหน่งไม่ให้เกิดการรบกวนระหว่างกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิด สวนสุขภาพ อย่างแท้จริง

ภาพที่ ข29. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนรมณีนาถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

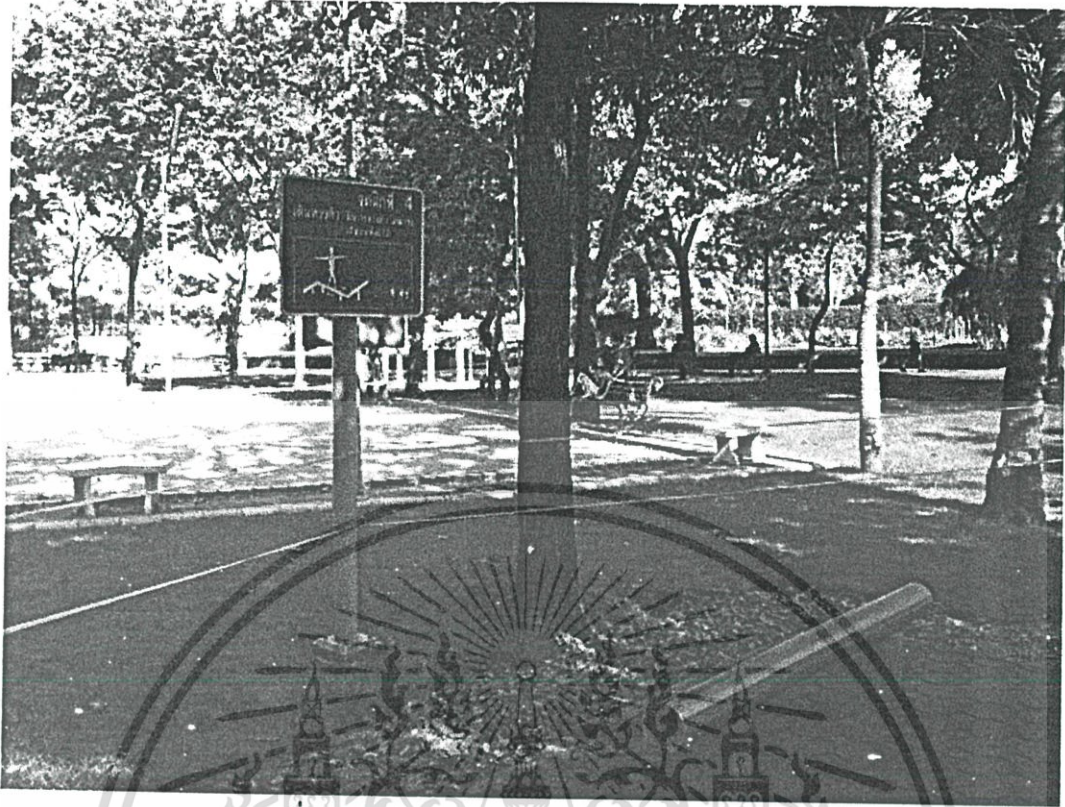

ภาพที่ ข30. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนรมณีนาถ

ภาพที่ ข31. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนรมณีนาถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

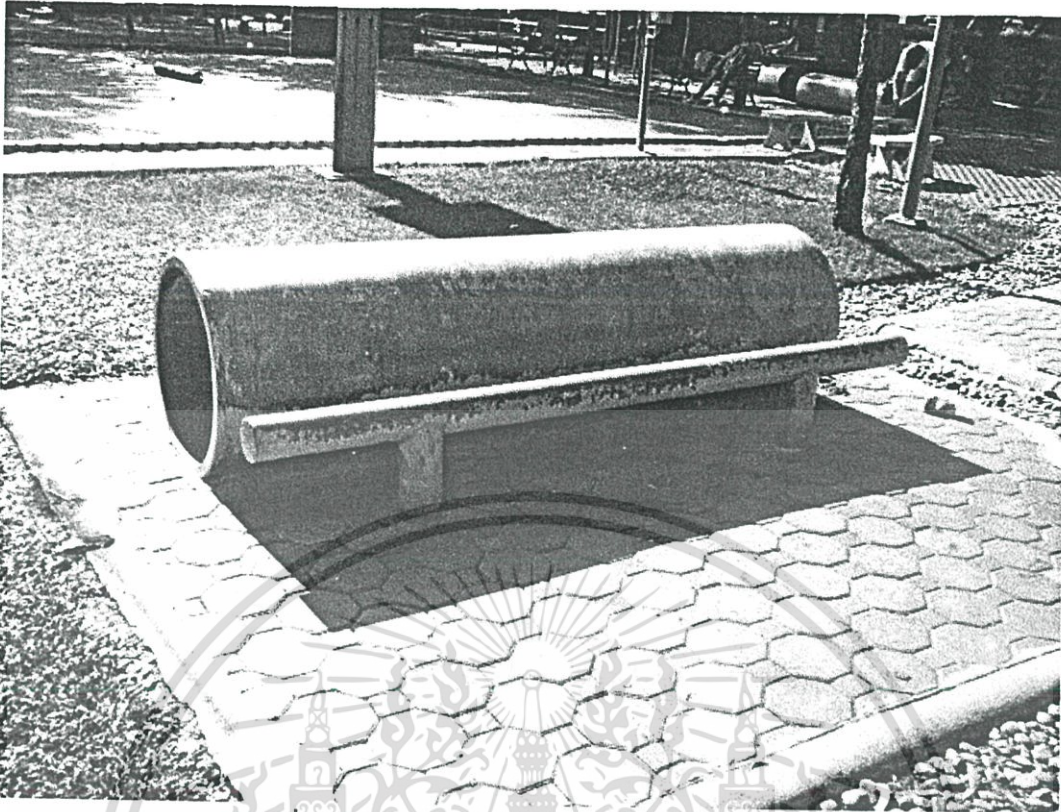

ภาพที่ ข32. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนรมณีนาถ

ภาพที่ ข33. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนรมณีนาถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

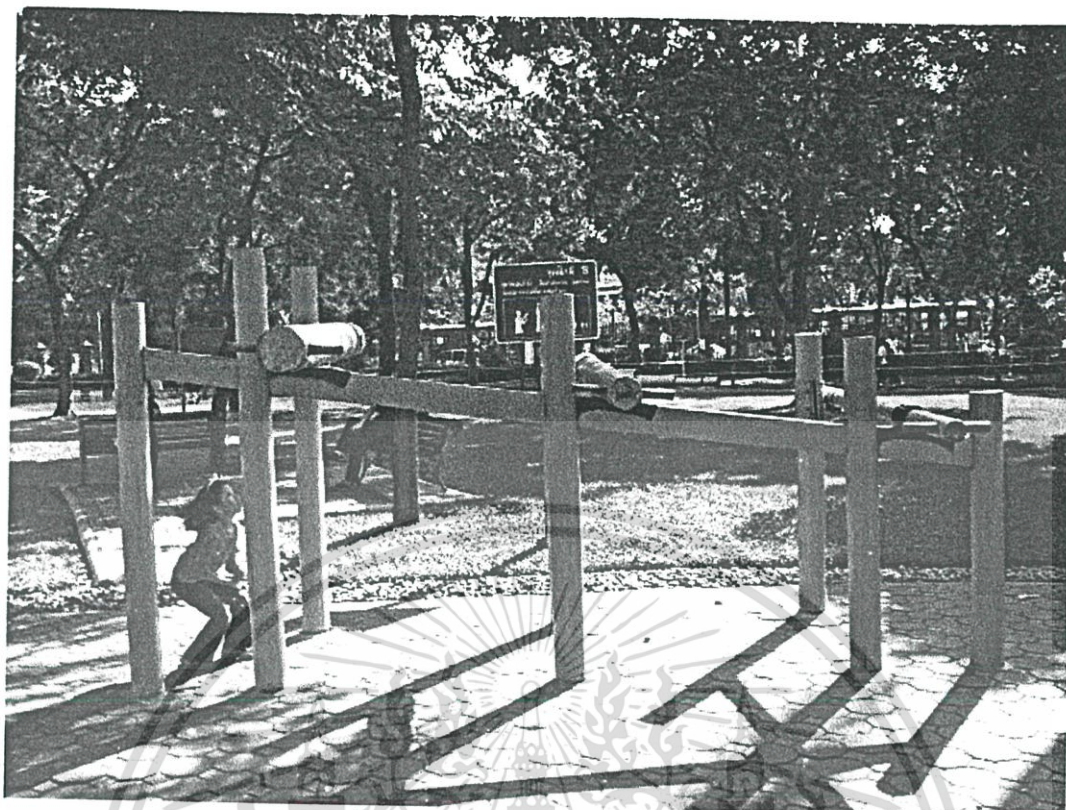

ภาพที่ ข34. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนรมณีนาท

ภาพที่ ข35. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนรมณีนาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข36. แสดงผังบริเวณสวนรมณีนาท

1.5 พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์

- อาคารหลังที่ 1

แสดงเครื่องมือลงทัณฑ์

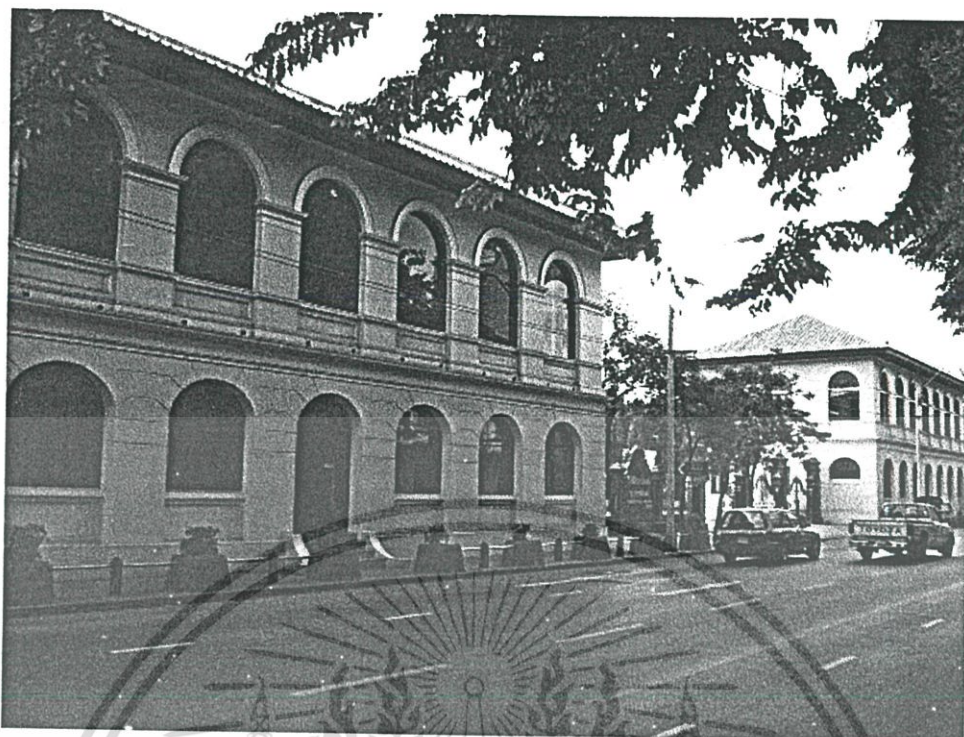
วิธีประหารชีวิตสมัย

โบราณ จนถึงปัจจุบัน

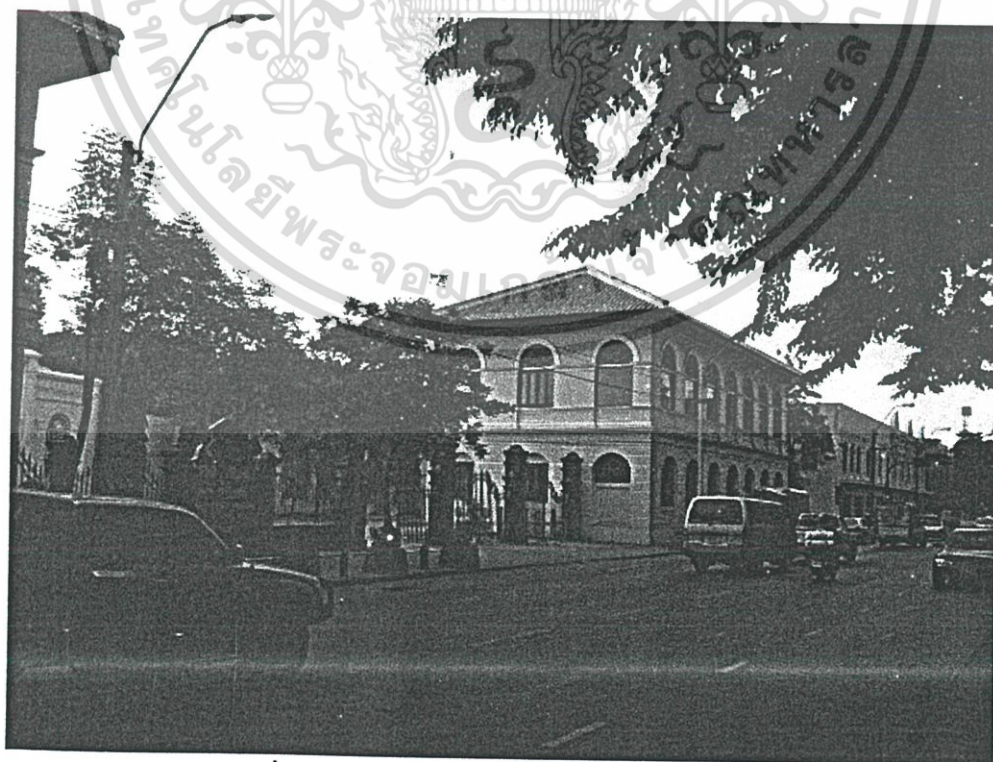

ภาพที่ ข37. แสดงพิพิธภัณฑ์บริเวณสวนรมณีนาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข38. แสดงพิพิธภัณฑ์บริเวณสวนรมณีนาถ
 - อาคารหลังที่ 2 แสดงภาพประวัติและอุปกรณ์เครื่องใช้ของเรือนจำพิเศษ ในสมัยต่างๆ
 - อาคารหลังที่ 3 จำหน่ายสินค้าราชทัณฑ์และของที่ระลึก

ภาพที่ ข39. แสดงพิพิธภัณฑ์บริเวณสวนรมณีนาถ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

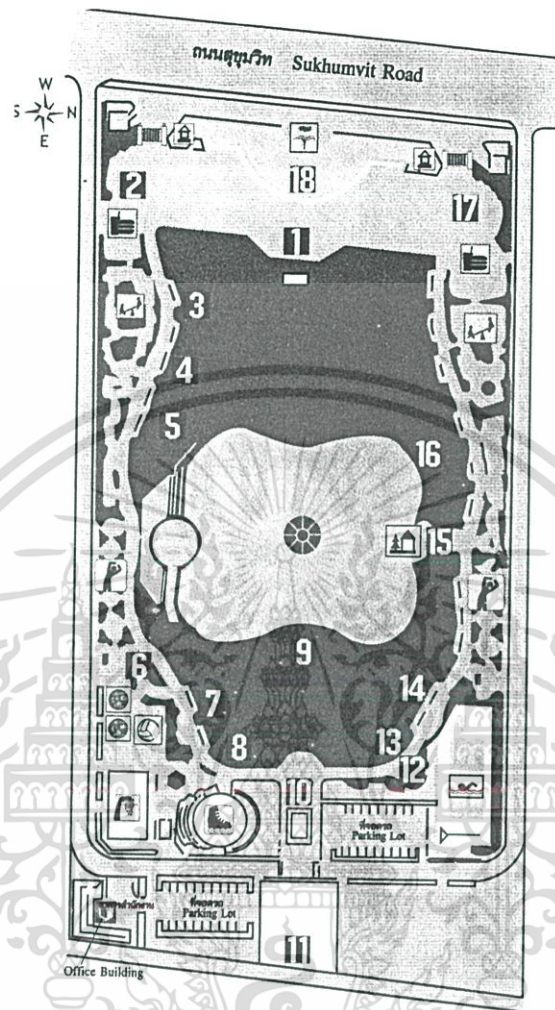
- อาคารหลังที่ 4 (อาคารแดน 9) เป็นเรือนนอนผู้ต้องขังในอดีต แสดงสภาพชีวิตประจำวันของนักโทษ ระบบการคุมขังและลักษณะอาคารตามแบบตะวันตกที่น่าสนใจศึกษา

ภาพที่ ๑40. แสดงพิพิธภัณฑ์บริเวณสวนรมณีนาถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อุทยานเบญจสิริ

ภาพที่ ข41. แสดงผังบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ

ที่ตั้ง : ติดถนนสุขุมวิท ระหว่างซอยสุขุมวิท 22 – 24 เขตคลองเตย

ขนาดพื้นที่ : 29 ไร่

เวลาเปิดบริการ : 00.50 – 21.00 น. ทุกวัน

เบอร์โทรศัพท์ : 0 – 2262 – 0810

ประเภทของสวน : สวนระดับชุมชน

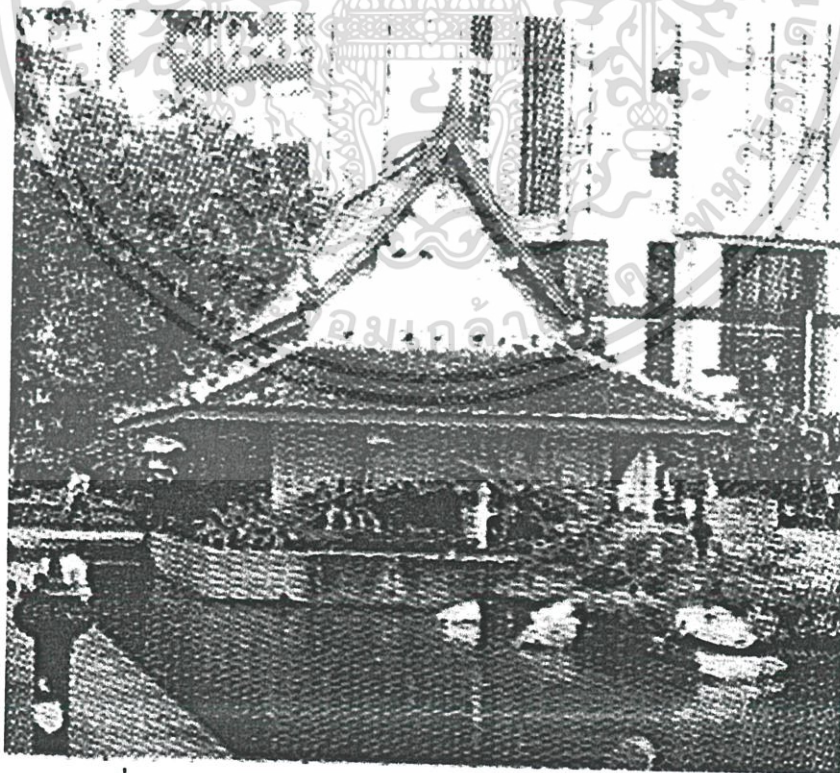
แนวคิดของสวน : สวนประติมากรรม

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ความเป็นมา

อุทยานเบญจสิริ เป็นนามพระราชทานของสวนสาธารณะแห่งนี้ ซึ่งกระทรวง การคลัง โดยกรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นตามที่ได้รับมอบหมายจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2532 ซึ่งอนุมัติขึ้นตามที่ได้รับมอบหมายจากที่ดินแห่งนี้ ซึ่งเป็นราชพัสดุไปสร้างใหม่ ณ.ถนนบางนา-ตราด ด้วยเหตุที่ตั้งเดิมเป็นเขตที่มีปัญหามลภาวะทางอากาศ ส่งผลให้การตรวจอากาศทำได้ไม่เที่ยงตรง พร้อมให้สร้างสวนสาธารณะในบริเวณดังกล่าวแทน เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ครบ 5 รอบ วันที่ 12 สิงหาคม 2535 และเพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณอันใหญ่หลวงต่อพระราชกรณียกิจของพระองค์เกี่ยวกับการเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนคุณภาพชีวิตของพสกนิกรชาวไทย กรมธนารักษ์เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2533 โดยได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงานที่มีจุดประสงค์ร่วมกันในการเฉลิมพระเกียรติ และเล็งเห็นประโยชน์รวมทั้งคุณค่ามหาศาลของพื้นที่สีเขียวใจกลางเมืองย่านธุรกิจการค้าสำคัญ เนื่องจากในขณะนั้นมูลค่าที่ดินแปลงนี้สูงถึง 4,000 ล้านบาทนับเป็นเพราะพระบารมีโดยแท้ จึงเกิดแหล่งธรรมชาติแห่งนี้ขึ้นตอบสนองความต้องการด้านจิตใจที่อ่อนล้าจากความเครียดในชีวิตประจำวัน ที่ไม่อาจทดแทนได้ด้วยความสำเร็จด้านวัตถุ

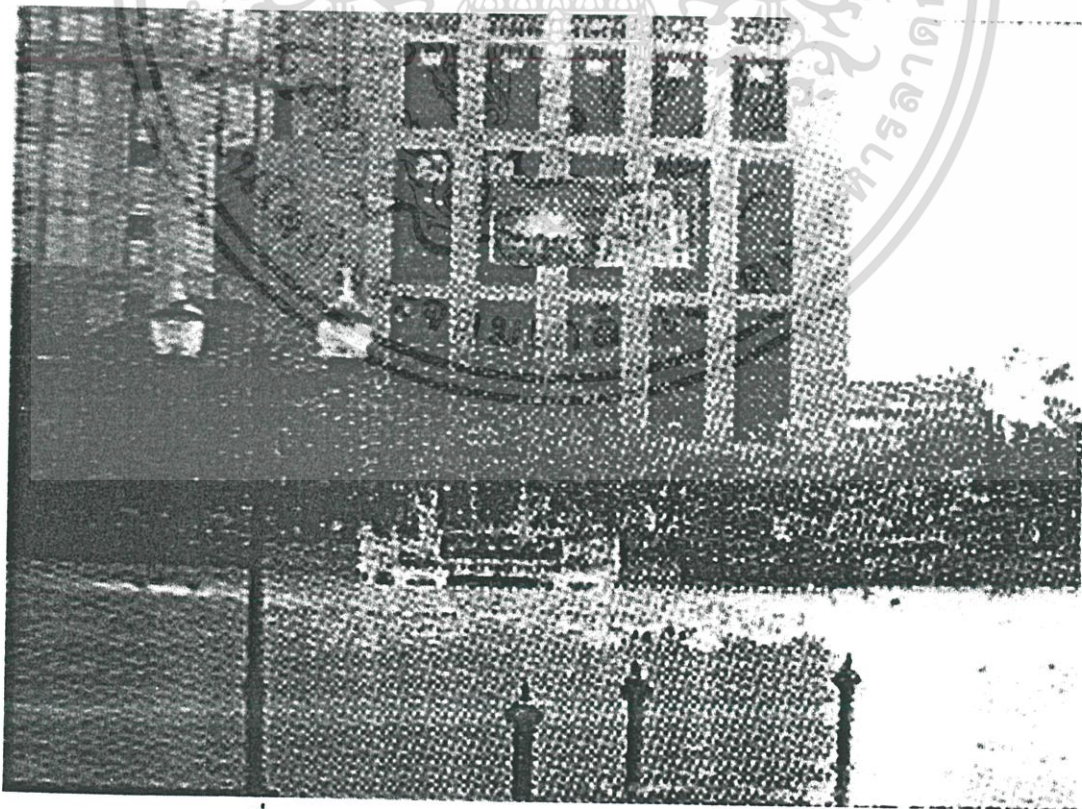

ภาพที่ ข42. แสดงศาลานิทรรศการบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

สวนสาธารณะแห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการเป็นหลัก จึงออกแบบโดยนำผลสำรวจความต้องการผู้ใช้ที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงมาพิจารณา เพื่อสร้างสวนที่สมบูรณ์แบบในจินตนาการของประชาชน ภาพรวมของสวนจึงเน้นให้มีพื้นที่โล่งเขียวขจี เปิดให้เห็นความงามของท้องฟ้าถึงร้อยละ 70 เพื่อผู้อาศัยในย่านนี้ที่เคยพบแต่สภาพแออัดและตึกสูงเสียดฟ้ารอบตัวได้พบกับสีสันธรรมชาติและความเขียวขจีด้วยแนวไม้ใหญ่รอบสวนให้ร่มเงา ดังนั้นผู้มาเยือนจึงได้สัมผัสดินแดนแห่งธรรมชาติที่สงบนิ่ง ให้ความรู้สึกกลับสู่ธรรมชาติต่างจากความสับสนวุ่นวายที่อยู่ภายนอกแค่เอื้อม รวมทั้งมีเอกลักษณ์แห่งการเฉลิมพระเกียรติฯ นั่นคือ ประติมากรรมรูปปั้นเหรียญที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติพระบรมรูปสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประทับยืนเต็มพระองค์ ขนาด 3 เมตร อันเป็นที่มาของ “สวนประติมากรรม” ซึ่งนำเสนอประติมากรรมหลากหลายที่ถ่ายทอดความงามทางศิลปะแนวคิดลึกซึ้งและปรัชญา เป็นผลงานของศิลปินมีชื่อเสียงชั้นนำหลายท่าน สิ่งเหล่านี้กลายเป็นองค์ประกอบสวนอย่างลงตัว บางชิ้นนำเอาน้ำพุมาประกอบด้วยสวนน้ำ ร้อยละ 20 ของพื้นที่ ทำให้อุทยานเบญจสิริสามารถเพิ่มบทบาทต่อสาธารณะโดยการเป็นที่รองรับน้ำฝนก่อนระบายสู่ระบบระบายน้ำปกติ ให้ประโยชน์ในการป้องกันน้ำท่วม โดยรอบบริเวณนี้อีกด้วย

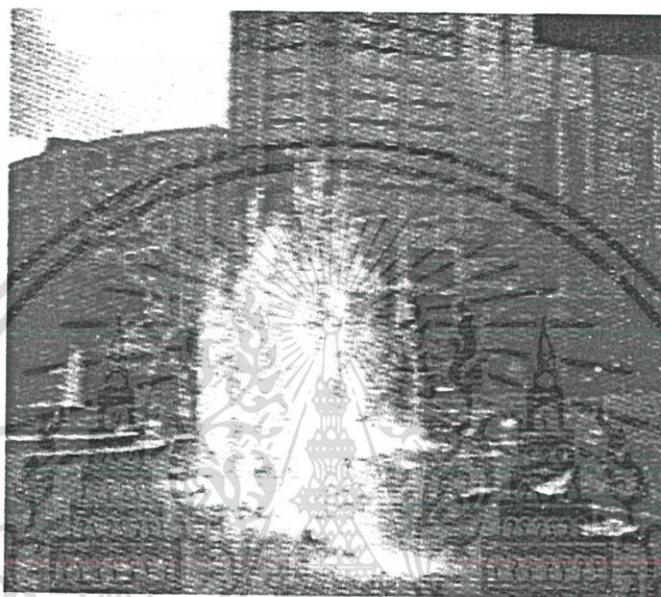

ภาพที่ ข43. แสดงศาลาพักผ่อนบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 การแสดงน้ำพุดนตรี

เป็นจุดดึงดูดสายตาที่น่าสนใจ โดยการจัดแสดงประติมากรรม “हरรรษา” ผลงานของ มีเซียม ยิบอินซอย ประกอบด้วยน้ำพุกระโดด น้ำพุหมอก และน้ำพุดนตรี ซึ่งเป็นม่านน้ำพุเคลื่อนไหวในสี่เหลี่ยมผืนผ้า จัหวะเพลง ดุริณเริงราวเด่นระบำ เปิดแสดง 3 รอบ คือ เวลา 06.00-07.00 น. เวลา 12.00-13.00 น. และเวลา 18.00-20.00 น. ทุกวัน

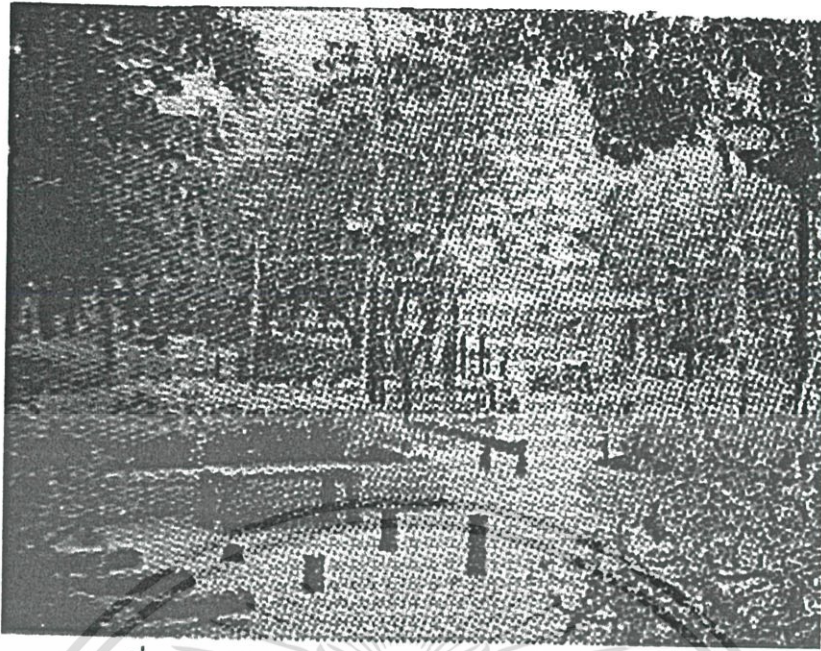
ภาพที่ ข44. แสดงน้ำพุดนตรีบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ

1.4 ประติมากรรมประดับสวน

มีให้เลือกชมถึง 16 ชิ้น ได้แก่ “เกิด” “วันเด็ก” “รำมะนา” “ชีวิตและศรัทธา” “รอยศรัทธา” “เด็ก” “เติบโต” “งอกงาม” “พื้นพิภพและจักรวาล” “วิว” “ยอดสูงส่งฐานมั่นคง” “สัญลักษณ์แห่งเสรีภาพ” “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” “มนุษย์” “สัมพันธ์ภาพในโครงสร้าง” “ลีลาแห่งสัมพันธ์ภาพ” เมื่อรวมกับ “हरรรษา” และประติมากรรมเหรียญที่ระลึกฯ จึงเป็น 18 ชิ้น

1.5 ลานกีฬา

จัดพื้นที่รอบนอกเพื่อประชาชนที่ชื่นชอบการออกกำลังกายและกีฬา กลางแจ้ง เช่น สนามตะกร้อ สนามวอลเลย์บอล สนามบาสเกตบอล และสวนสุขภาพให้เลือกใช้บริการ

ภาพที่ ข40. แสดงสวนสุขภาพบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ

1.6 ลานสเกต

แหล่งชุมชนของเด็กวัยรุ่นที่รักกีฬาผาดโผน ผู้ที่ไม่ถนัดสามารถนั่งชมลีลาโลดโผน พิสดารได้ในบริเวณโดยรอบ สร้างความเพลิดเพลินอีกแบบหนึ่ง

1.7 สระว่ายน้ำ

ขนาด 12.5x25 เมตร มีที่มาจากผลสำรวจความต้องการของผู้ใช้สวน พบว่าสระว่ายน้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนย่านนี้ขาดแคลน เพื่อนำบุตรหลานมาให้บริการ

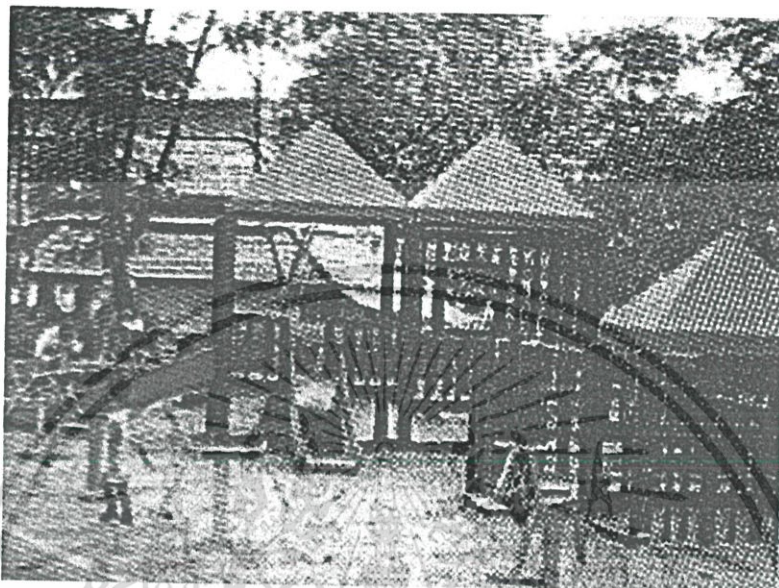

ภาพที่ ข40. แสดงสระว่ายน้ำบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 สนามเด็กเล่น

มีชุดเครื่องเล่นในจินตนาการไว้เรียกความสนใจจากเด็ก โดยการเสนอรูปแบบการผจญภัย ค้นหา ปีนป่าย เป็นสถานที่ยอดนิยมในวันหยุดของทั้งเด็กไทย และต่างชาติ

ภาพที่ ข40. แสดงสนามเด็กเล่นบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ

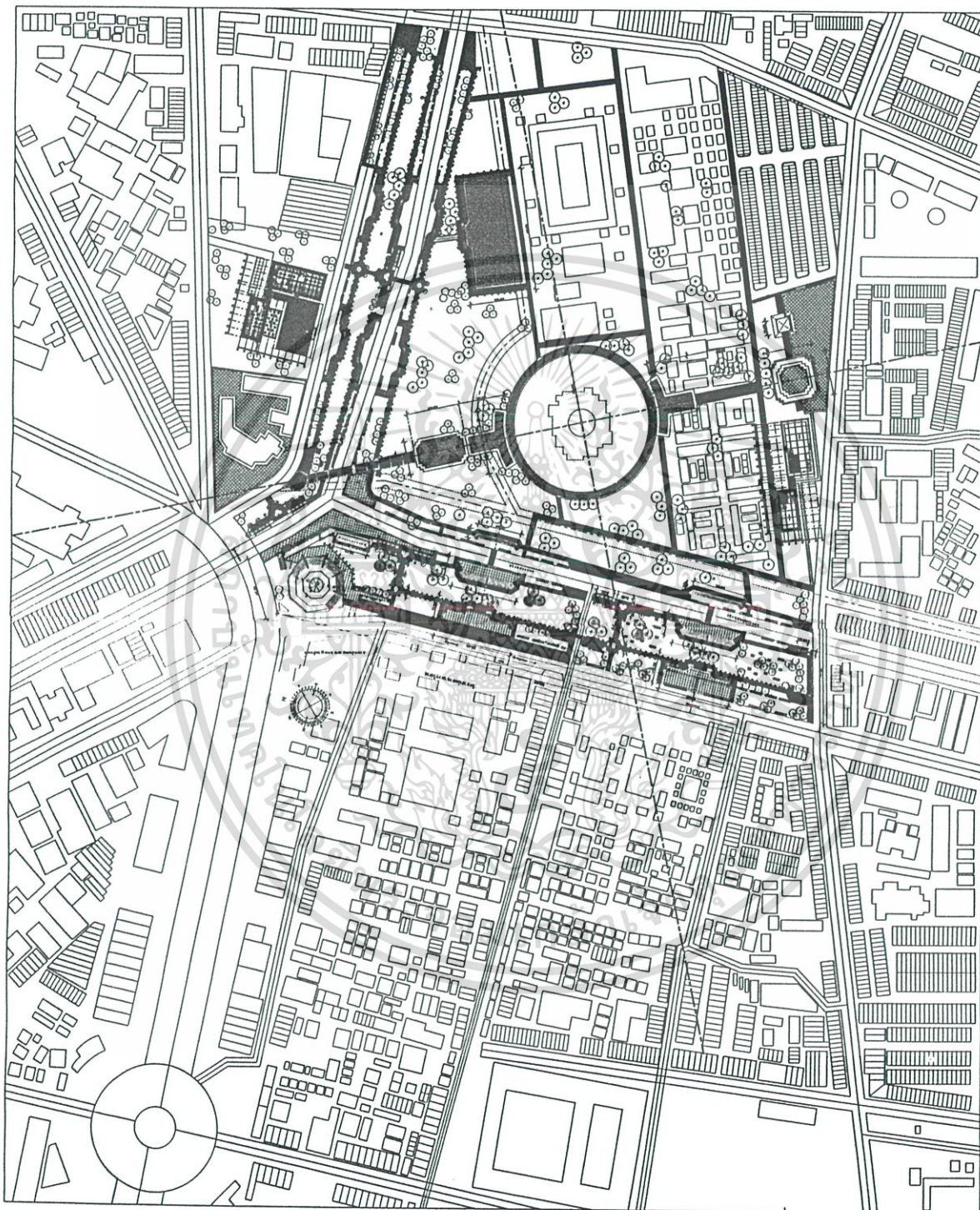
1.9 ธรรมะในสวน

อีกบทบาทของสวนสาธารณะ สถานที่เพื่อจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนา จัดให้มีการทำบุญตักบาตรและฟังธรรมเทศนาทุกวันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 2 ของเดือน เวลา 06.30-08.30 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

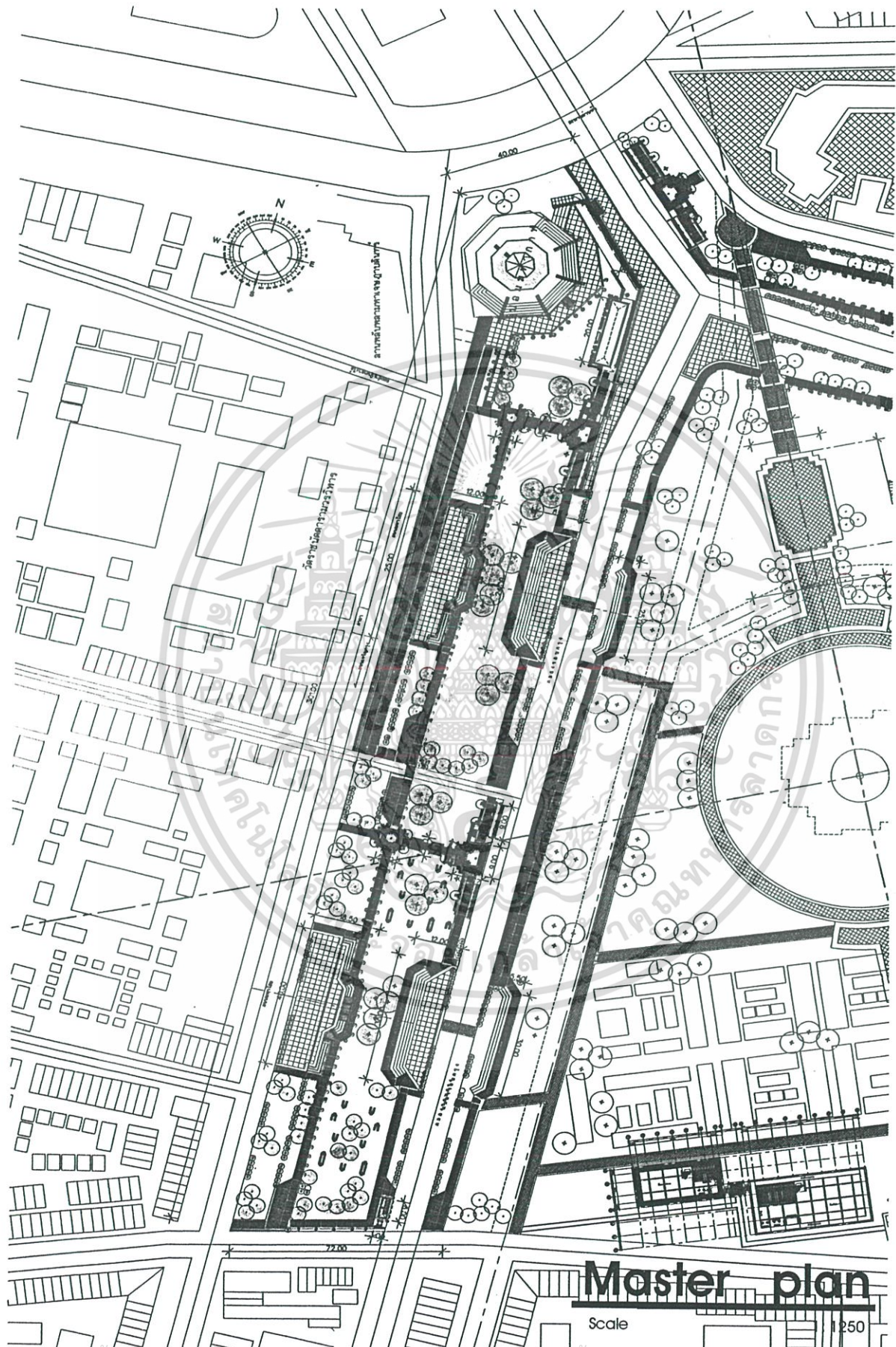

Lay out plan

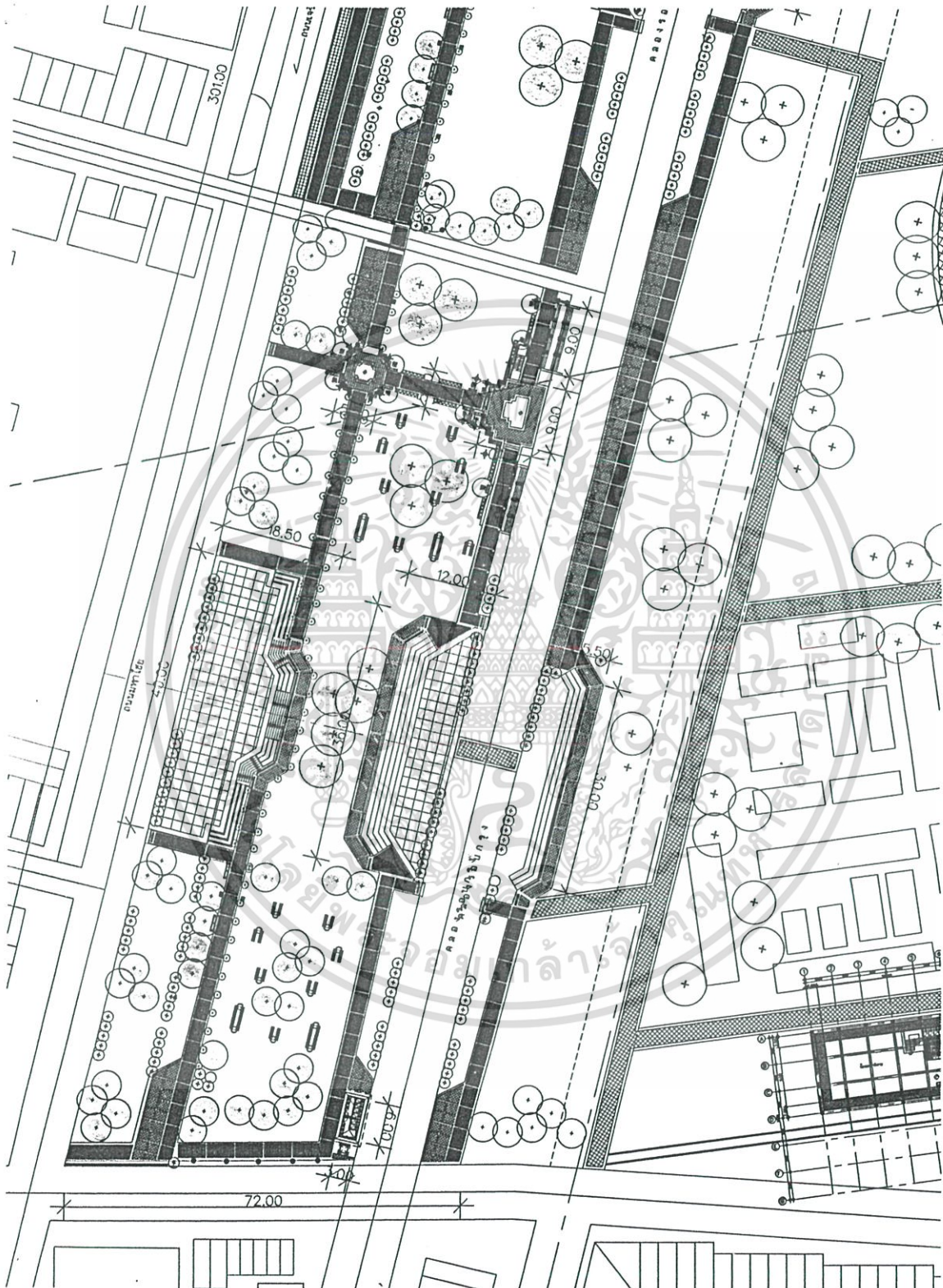
Scale

1: 2500

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

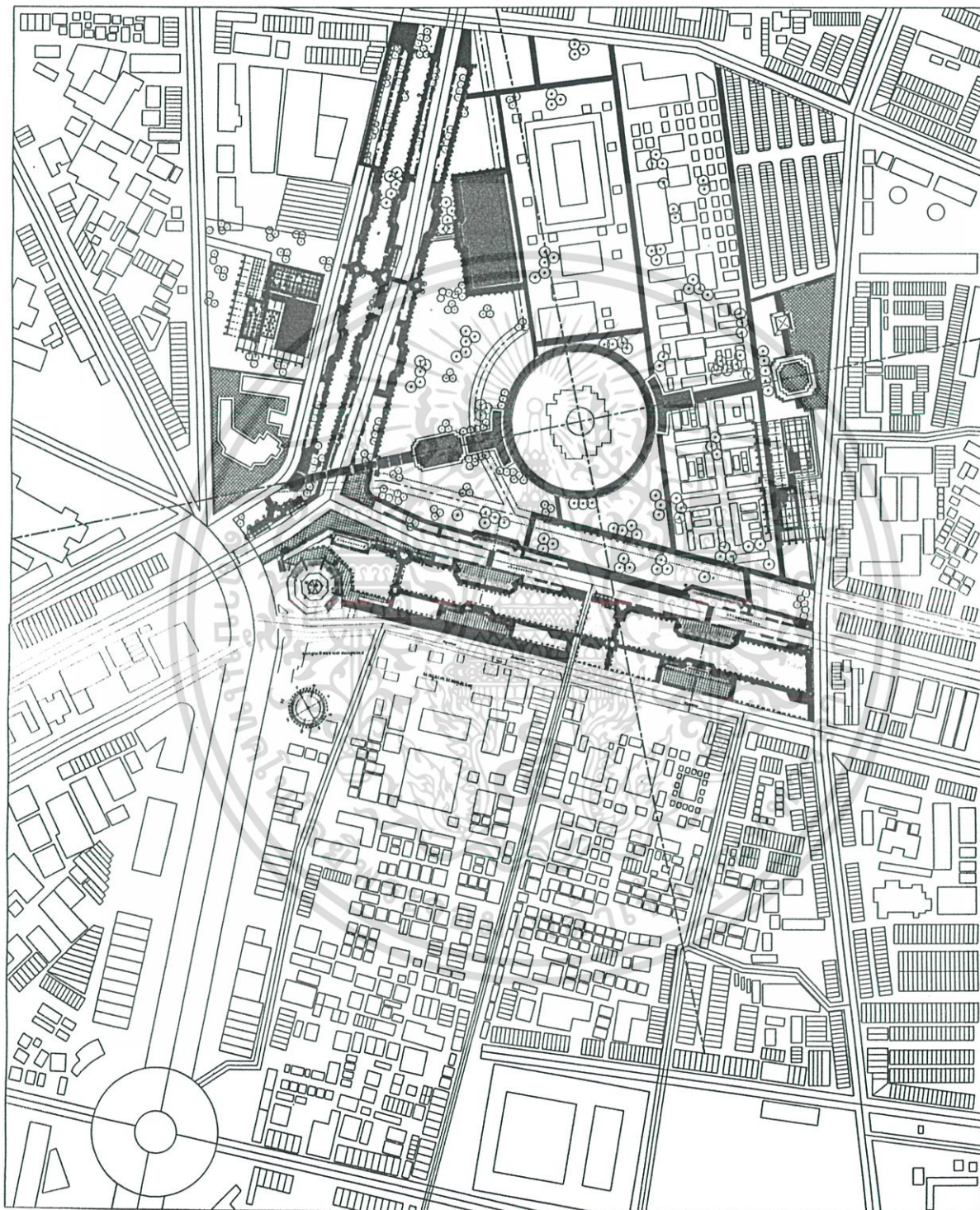

Plan detail 2

Scale

1:600

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

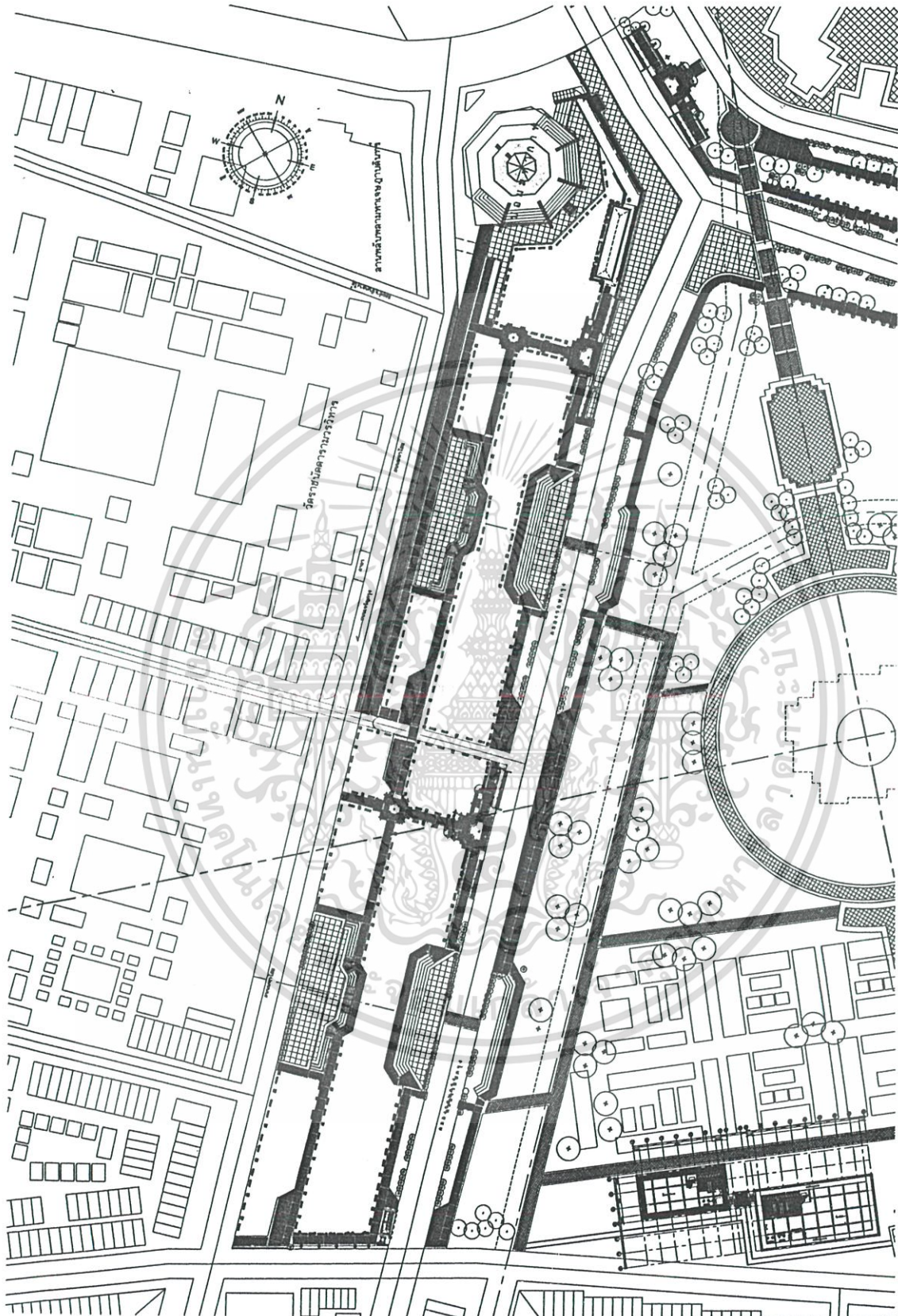

Lay out plan (park furniture)

Scale

1: 2500

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

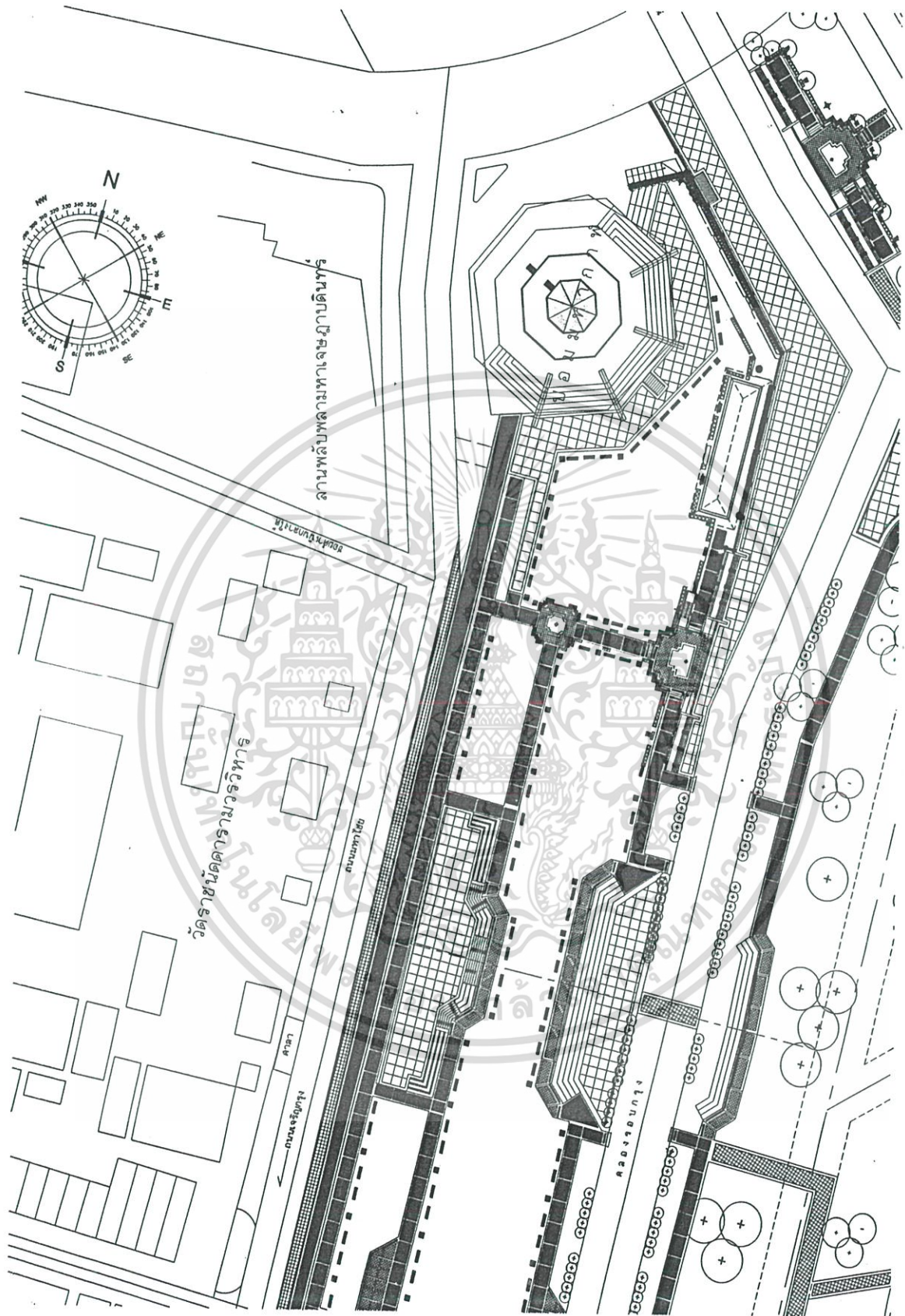

Master plan (park furniture)

Scale

1: 1250

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

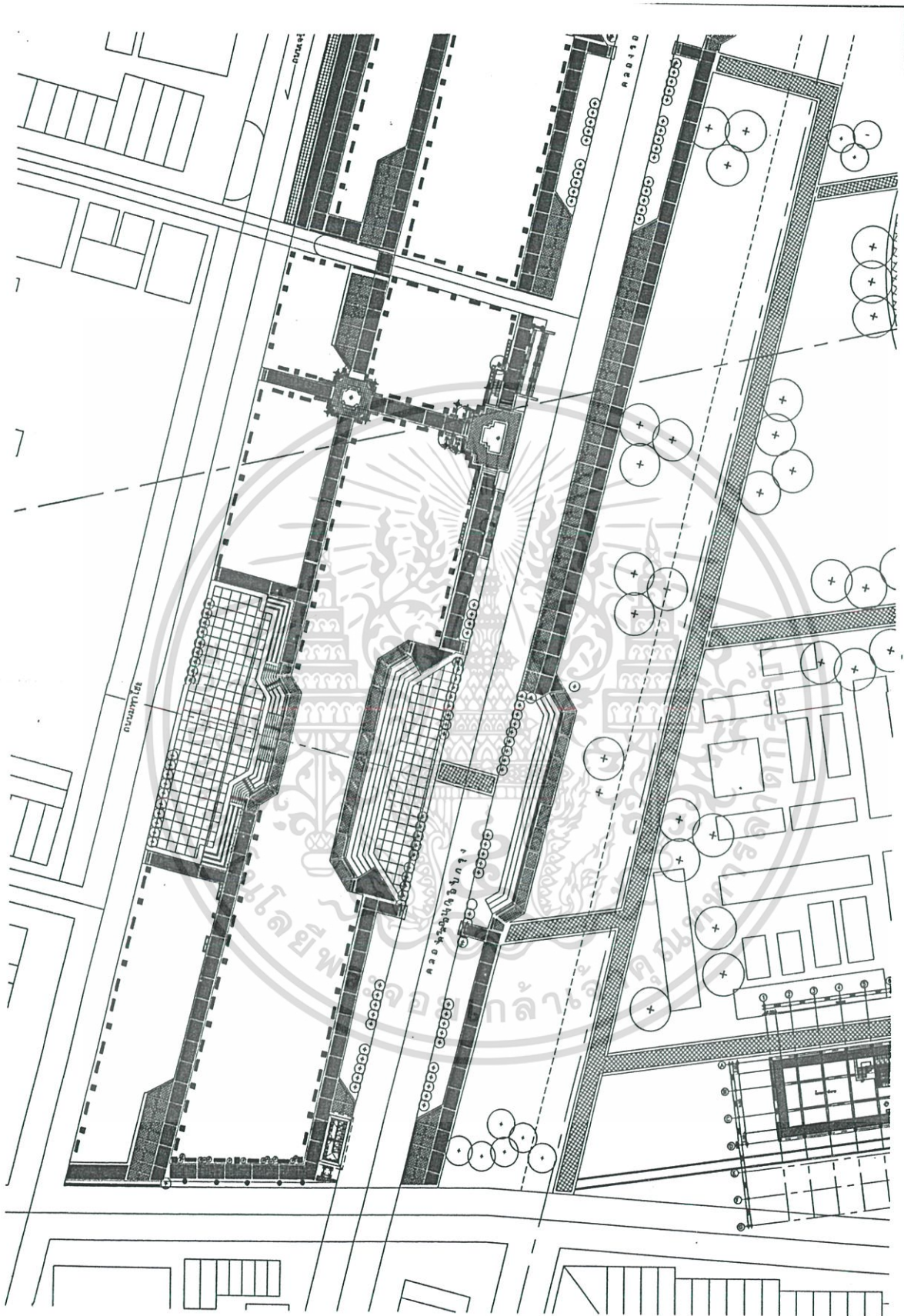

Plan detail 1 (park furniture)

Scale

1:600

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

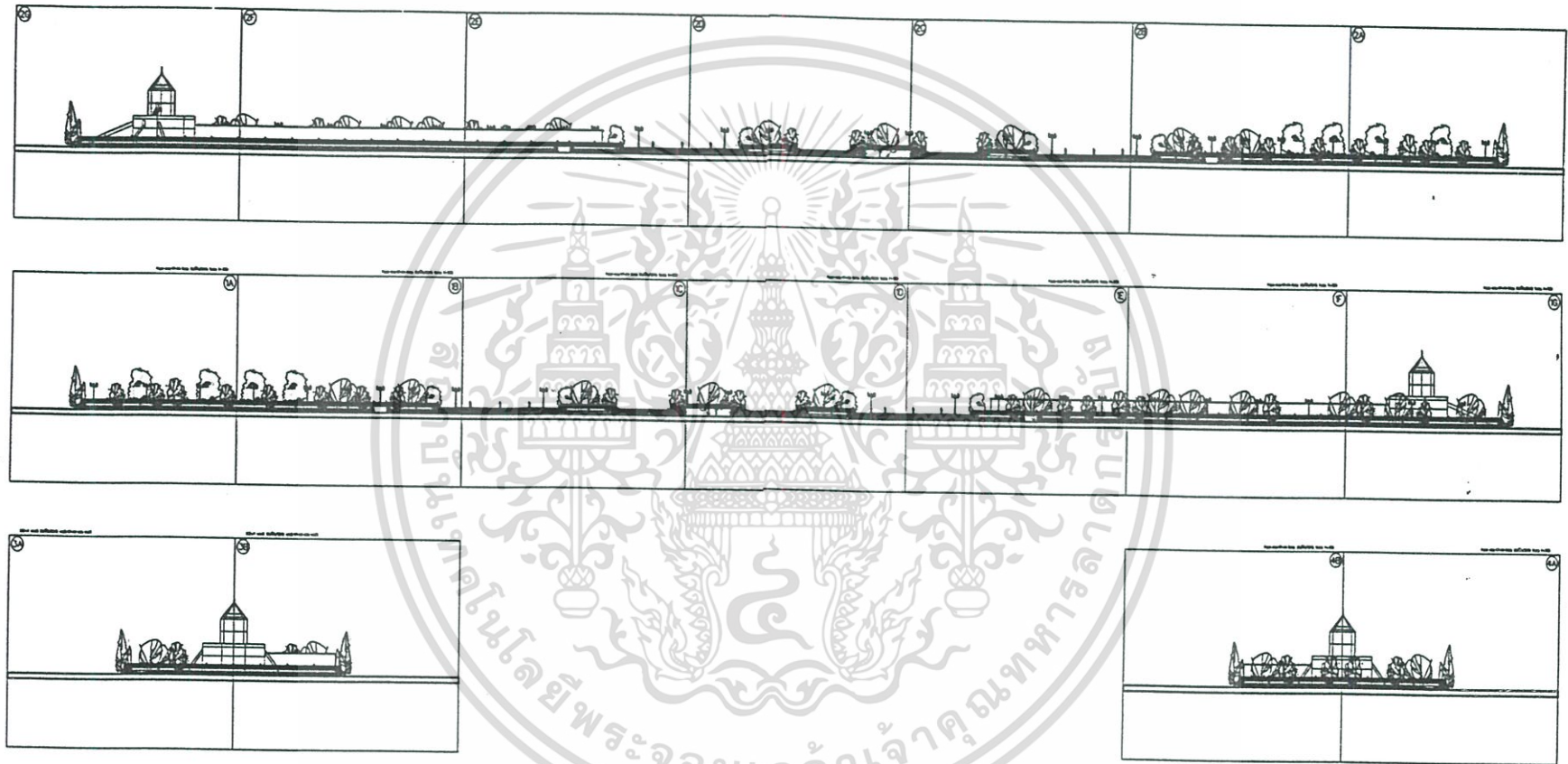

Plan detail 2 (park furniture)

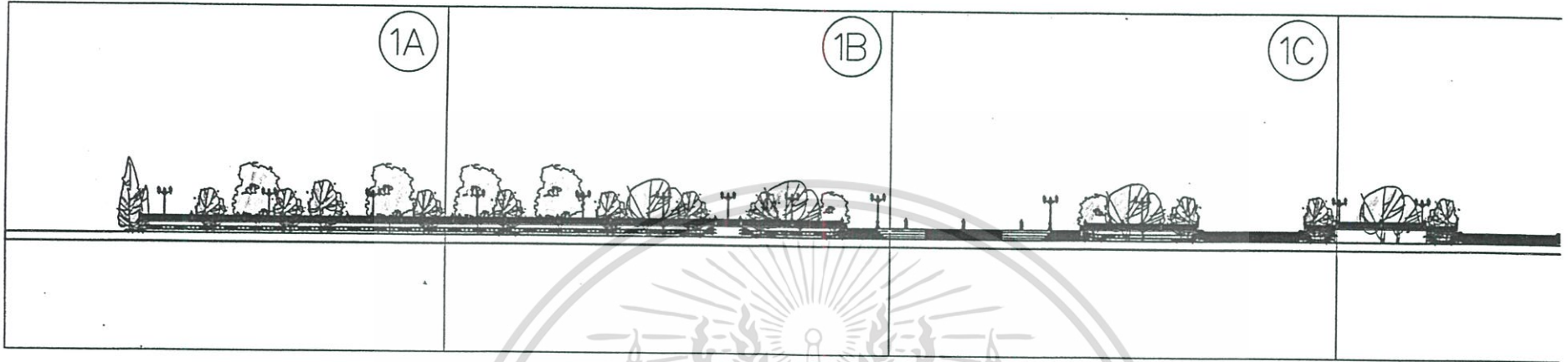
Scale

1 : 600

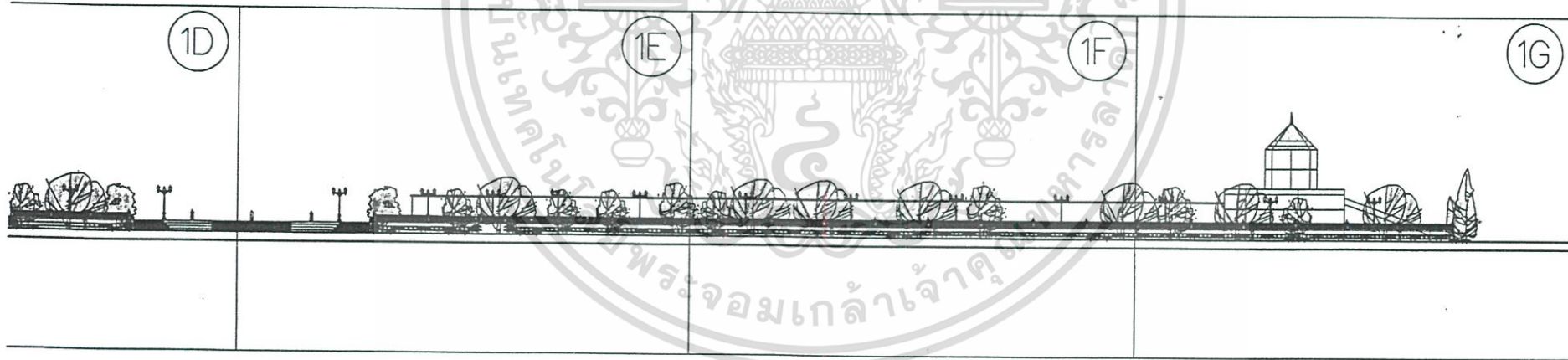
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

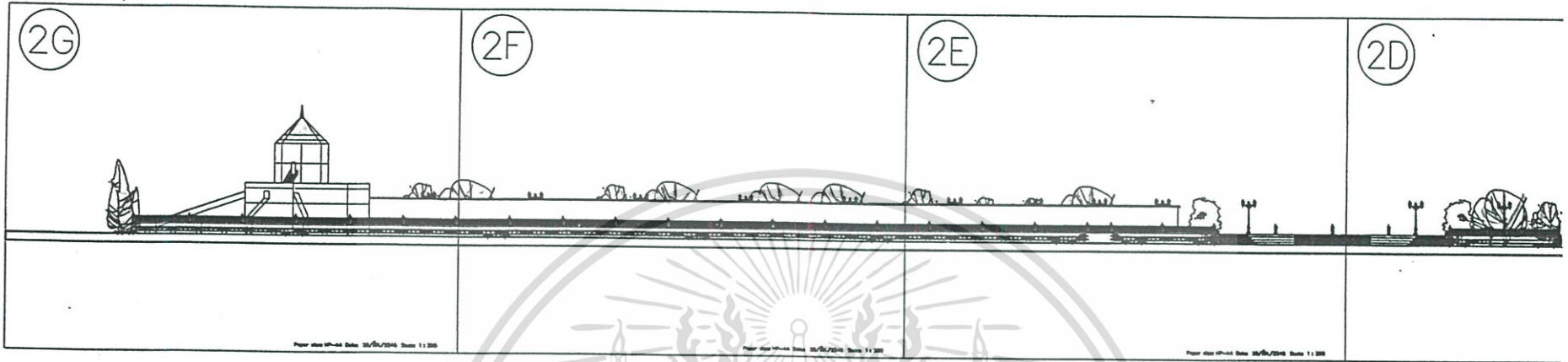
Elevation key plan
scale 1:1250

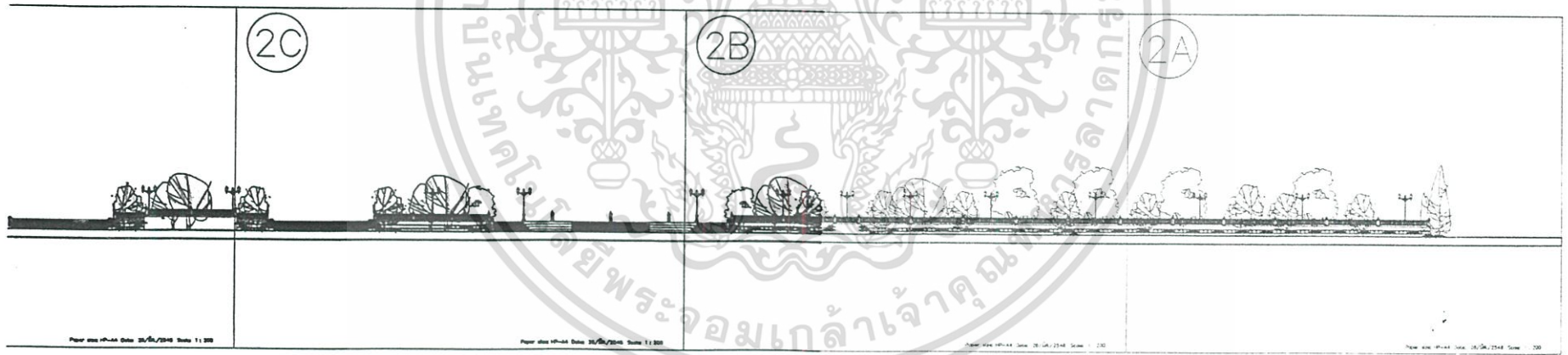
Elevation 1
scale 1:600

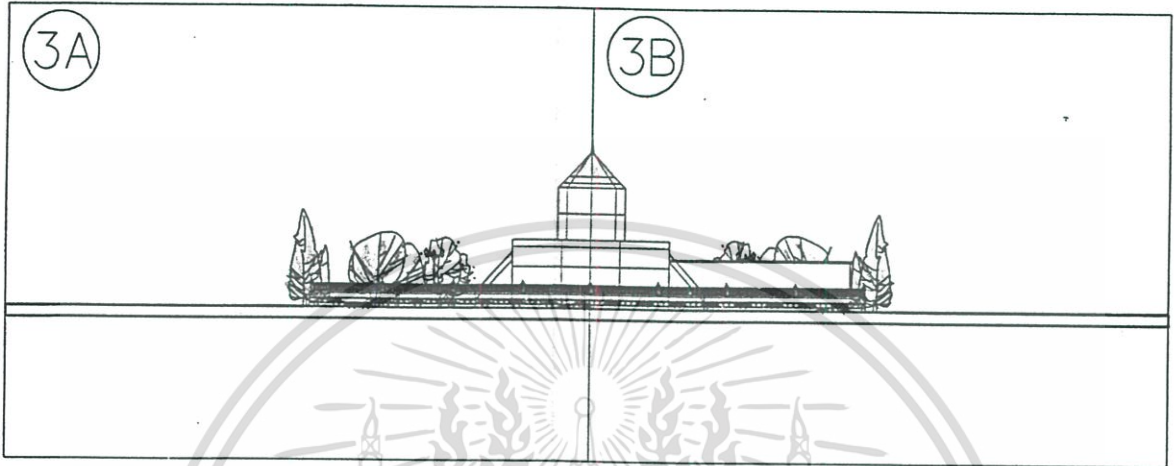
Elevation 1
scale 1:600

Elevation 2
scale 1:600

Elevation 2
scale 1:600

Elevation 3

scale 1:600

Elevation 4

scale 1:600

ประวัติผู้เขียน

นายสุรศักดิ์ ภูวะปัจฉิม เกิดเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2517 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวาย ปีการศึกษา 2538 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาสถาปัตยกรรม จากวิทยาลัยเทคนิคดุสิต ปีการศึกษา 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้